

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus)

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2019

Kirjanpitoyksikköön 380 kuuluvat virastot:

Uudenmaan ELY-keskus
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Satakunnan ELY-keskus
Hämeen ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Lapin ELY-keskus
TE-toimistot
KEHA-keskus

SISÄLLYSLUETTELO

1 Toimintakertomus.....	4
1.1 Johdon katsaus.....	4
1.2 Tuloksellisuus	6
1.3 Toiminnan vaikuttavuus.....	18
1.3.1 Uudenmaan ELY-keskus	18
1.3.2 Varsinais-Suomen ELY-keskus	20
1.3.3 Satakunnan ELY-keskus	22
1.3.4 Hämeen ELY-keskus	26
1.3.5 Pirkanmaan ELY-keskus.....	27
1.3.6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus	29
1.3.7 Etelä-Savon ELY-keskus	31
1.3.8 Pohjois-Savon ELY-keskus	32
1.3.9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus.....	33
1.3.10 Keski-Suomen ELY-keskus	35
1.3.11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	37
1.3.12 Pohjanmaan ELY-keskus.....	39
1.3.13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.....	41
1.3.14 Kainuun ELY-keskus.....	43
1.3.15 Lapin ELY-keskus	45
1.3.16 ELY-keskusten erikoistuminen	48
1.3.17 ELY-keskusten yhteisten yksiköiden toiminta.....	52
1.4 Toiminnallinen tehokkuus.....	59
1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.....	59
1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	77
1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	82
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta	85
1.5.1 Suoritteiden määrät	85
1.5.2 Palvelukyky ja suoritteiden laatu	90
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	96
1.6.1 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstö	96
1.6.2 TE-toimistojen henkilöstö	107
1.7 Tilinpäätösanalyysi.....	116
1.7.1 Rahoituksen rakenne	116
1.7.2 Talousarvion toteutuminen	118
1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	126

1.7.4 Tase	129
1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	131
1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	132
1.9.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat tiedot	132
1.9.2. Takaisinperintätiedot ja EU-rahoitukseen liittyvät sääntöjenvastaisuudet.....	132
2 Talousarvion toteutumalaskelma	134
3 Tuotto- ja kululaskelma.....	144
4 Tase	146
5 Liitetiedot	149
6 Allekirjoitus	169
7 Tilintarkastajan merkintä	170

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

ELY-keskusten ja TE-toimistojen toiminta oli vuonna 2019 monin tavoin tuloksellista ja vaikuttavaa. Erityisen myönteistä on, että asiakkaiden ja sidosryhmien antama palaute oli entistäkin positiivisempaa. Myös henkilöstön työtyytyväisyys jatkoi kohenemista.

Vuosi 2019 oli ELY-keskusten nelivuotisen strategiakauden viimeinen vuosi. Päättäneelle strategiakaudelle laadittiin Aluehallintoviranomaisten ja ELY-keskusten yhteinen strategia-asiakirja, jossa määriteltiin valtion aluehallintoviranomaisille yhteiset strategiset painopisteet ja yhteiset toimintatavat. Strategia-asiakirja ja sen pohjalta määritelty tulostavoitteet toteuttivat osaltaan Sipilän hallitusohjelmaa ja sen kärkihankkeiden tavoitteita. Valtion aluehallinnon yhteiseksi tavoitteeksi määriteltiin edellytyksien luominen alueiden vahvuuksiin perustuvalla kestäväällä kasvulla ja hyvinvoinnilla. Hallituksen vaihtumisen jälkeen aloitettiin syksyllä uuden strategiakauden ja siihen liittyvien uusien monivuotisten tulossopimusten valmistelu.

Vuonna 2019 talouden kasvu hiipui noin 1,7 prosenttiin edellisvuoden reilun 3 prosentin kasvusta. Työllisyysaste jatkoi nousuaan ja vuoden lopussa työllisyysasteen trendiluku oli 73 %. Työllisten määrä kasvoi vuoden aikana keskimäärin 26 000. Työttömyyden pitkään jatkunut lasku hiipui vuoden loppupuolella ja kääntyi joillakin alueilla nousuun. Työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden lopussa 258 000, mikä oli noin 1 000 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Ihmiset- ja yhteisöt -tavoitekokonaisuuteen kuuluvien työllisyydenhoidon tavoitteiden osalta jäätin monilta osin tavoitteista. Tavoitetasot olivat varsin haastavia ja tavoitteista jäätin niin virta- ja vaikuttavuustavoitteissa kuin rekrytointiongelmien määrässä. Vaikeasti työllistyvien määrän suhteen puolestaan päästiin tavoitteisiin lähes kaikissa ELY-keskuksissa. Maahanmuuttajien työllistymiseen liittyvissä tavoitteissa oli myös onnistumisia, varsinkin kotoutusmiskoulutuksen osalta. Henkilövahinkoon johtaneiden liikenneonnettomuuksien määrä ilahduttavasti väheni ja tavoitteisiin päästiin koko maassa. Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon nousi hieman ja pääosin päästiin tavoitteisiin. Merkittävillä tulvariskialueilla olevien asukkaiden määrä on saatu pidettyä suunnilleen aiemmalla tasolla.

Yritykset ja elinkeinot -tavoitekokonaisuuteen liittyvien tavoitteiden osalta päästiin osittain tavoitteisiin. Päälystetyn tieverkon kuntoa koskeva tavoite saavutettiin reilussa puolessa ELY-keskuksista ja huonokuntoisten siltojen määrä väheni useimmilla alueilla. Tieverkon kunnon heikkeneminen koetaan ELY-keskuksissa kuitenkin huolestuttavana ilmiönä. Alueiden ja yritysten elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyyn edistämiseksi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tarjoamilla keinoilla oli keskeinen merkitys ja rahoituksen kysyntä oli aktiivista, varsinkin maataloudessa investointirahoituksen kysyntä oli vilkasta. Uusien yritysten perustamisessa jäätin selvästi tavoitteesta, varsinkin starttirahan kysyntä väheni.

Ympäristö ja luonnonvarat -tavoitekokonaisuuden osalta onnistuttiin pitkälti niin alueiden käytön, ympäristön- ja luonnonsuojelun kuin vesistötehtävien ja vesienhoidon tehtäväkokonaisuuksissa. Luonnonsuojelualueiden määrää saatiin useilla alueilla kasvatettua mm. METSO-ohjelman avulla. Luontotyyppien ja lajien suojelu edistyi suunnitellusti ja vesitaloustehtäviä hoidettiin tavoitteiden mukaisesti. Myös vesien ja merenhoidon suunnittelussa edettiin tavoitteiden mukaisesti. Ympäristösuojelun valvonnan määrässä päästiin osittain tavoitteisiin.

Sipilän hallitusohjelman mukaisesti valtion aluehallinto uudisti toimintatapojaan edistämällä digitalisaatiota. Vuosina 2018-2019 toteutettiin ELY-keskusten ja TE-toimistojen yhteinen palvelujen kehittämisohjelma (IPA = iskukykyiset palvelut) osana vuosia jatkunutta suunnitelmallista toiminnan kehittämistä. Kehittäminen alkoi vuonna 2013 Is-

kukykyinen ELY-keskus –ohjelmalla (eELY) ja jatkui vuosina 2015-2019 uusilla Iskukyky-ohjelmilla. Kehittämisohjelmien yhteisenä tavoitteena oli palvelujen tason ja laadun säilyttäminen toimintamenomäärärahojen pienentyessä, mikä onkin toteutunut.

Vuosina 2018-2019 toteutetussa iskukykyiset palvelut kehittämisohjelmassa (IPA) tavoitteena oli digitalisoidut ja asiakaslähtöiset palvelut sekä eri hallinnonalojen sujuva yhteistyö palvelujen tuottamisessa. IPA- ohjelma jakaantui kolmeen osakokonaisuuteen: toimintatavat ja työkalut, palvelut ja muutoksen johtaminen ja sisälsi 27 tuettua ja rahoitettua projektia. Kaksivuotisen ohjelman kokonaiskustannukset (ml hallintokustannukset) olivat noin 3,5 M€.

ELY-keskuksissa ja TE-toimistoissa henkilöstön tyytyväisyys on jatkanut paranemistaan. ELY-keskuksissa henkilöstön tyytyväisyyden kokonaisindeksi oli 3,68 (vuonna 2018 3,62) ja TE-toimistoissa tyytyväisyysindeksi oli 3,54 (vuonna 2018 3,47). Myös asiakkaiden ja sidosryhmien antama palaute ELY-keskusten palveluista on jatkanut paranemistaan. Asiakkaiden antamien palautteiden kokonaisarvio oli 4,30, kun vuotta aiemmin se oli 4,16. Palvelukokonaisuuksista eniten tyytyväisyys on parantunut ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen maksatuspalveluihin. Tyytyväisyys käsittelyn nopeuteen on parantunut selvästi aiempaan nähden, mutta on muita osatekijöitä alempana. Vastaavasti sidosryhmien tyytyväisyys ELY-keskuksiin parani myös. Vuonna 2019 sidosryhmien tyytyväisyys oli 4,01 kun vuonna 2017 se oli 3,71.

Vuonna 2019 ELY-keskukset ja KEHA-keskus käyttivät ELY-keskusten toimintamenomäärärahoja n. 177 M€, mikä oli n. 5 M€ enemmän kuin edellisellä vuonna. TE-toimistot käyttivät vuonna 2019 toimintamenomäärärahoja n. 186 M€, mikä on n. 14,5 M€ enemmän kuin vuonna 2018. Vuonna 2020 ELY-keskusten toimintamenomomentille on budjetoitu n. 173 M€ ja TE-toimistojen toimintamenomomentille n. 196 M€.

Vuonna 2019 ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen tehtäviä hoidettiin 2 966 henkilötyövuoden voimin, mikä oli 18 henkilötyövuotta enemmän kuin vuonna 2018. TE-toimistoissa henkilötyövuosia tehtiin 3 150, mikä oli 117 henkilötyövuotta enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Keskeisimmät kehittämiskohteet vuodelle 2019 liittyivät maakuntauudistukseen, mutta maakuntauudistuksen kaaduttua virastoissa palautui resursseja omaan käyttöön. Virastojen oma toiminta nousikin kehittämisen keskiöön. Lähivuosien keskeisimmät kehittämiskohteet liittyvät digitalisaation edistämiseen, tiedolla johtamiseen sekä henkilöstön osaamisen, ammattitaidon ja työhyvinvoinnin vahvistamiseen.

Riittävien henkilöresurssien turvaaminen ja palvelukyvyn ylläpitäminen ovat edelleen ELY-keskusten ongelmina. Monissa ELY-keskuksissa toimintamäärärahojen riittämättömyydestä johtuen ei ole voitu rekrytoida eläköityvien tilalle uutta henkilökuntaa. ELY-keskukset tulevat tehostamaan toimintamalleja vastuualueiden välillä ja lisäämään valtakunnallista ja alueellista yhteistyötä, mikä ei kokonaisuudessaan riitä nykyisen palvelukyvyn ylläpitämiseen.

1.2 Tuloksellisuus

ELY-keskusten toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kautta. Kokonaisuutena voidaan arvioida, että tuloksellisuuden paraneminen on jatkunut myös vuoden 2019 aikana. Vaikuttavuutta kuvaavien tulostavoitteiden osalta tavoitteet saavutettiin monilta osin ja ELY-keskusten toiminta on tavoitteiden mukaista.

Kokonaistuottavuus laski monessa ELY-keskuksessa edelliseen vuoteen verrattuna. Tätä selittää mm. henkilöstökulujen ja muiden oman toiminnan kulujen kasvu. Henkilöstökuluja nostivat mm. valtion palkkaratkaisun sisältämät yleiskorotus- ja virastoerät.

Seuraavassa tarkastellaan tarkemmin ELY-keskusten tulostavoitteita ja arvioita tavoitteiden toteutumisesta.

ELY-keskusten tulostavoitteet on luokiteltu aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteisessä strategia-asiakirjassa määriteltäviin strategisiin painopisteisiin. Tulostavoitteiden toteutumista seurataan tulostavoitemittareiden avulla, joista osa on numeerisia indikaattoreita ja osa puolestaan sanallisia mittareita, joissa ELY-keskukset itse arvioivat tavoitteiden toteutumista. ELY-keskusten tulostavoitteiden ja seurantamittareiden tiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietopalveluun. Tiedot löytyvät maaliskuun lopusta alkaen julkisesta raportointipalvelusta tutkihalintoa.fi.

Numeeristen indikaattorien toteumatiedot vuosilta 2017-2019 ja tavoitearvot vuodelle 2019 on koottu taulukoihin kunkin tulostavoiteeryhmän yhteyteen. Myös sanallisista mittareista on laadittu tiiviit analyysit.

ELY-keskusten yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavat tulostavoitteet on luokiteltu seuraaviin painopisteisiin:

- Ihmiset ja yhteisöt
- Yritykset ja elinkeinot
- Ympäristö ja luonnonvarat

ELY-keskusten analyysit yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta ovat luvussa 1.3.

ELY-keskusten toimintatavoille on yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden lisäksi asetettu hallitusohjelmasta ja strategia-asiakirjasta johdettuja tavoitteita ja mittareita, joilla kuvataan toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotoksien ja palvelujen laadun kehittymistä.

Tuotoksia ja laadunhallintaa kuvaavien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan myös luvussa 1.5 sekä henkisten voimavarojen hallintaa kuvaavien tulostavoitteiden toteutumista raportoidaan luvussa 1.6.

ELY-keskukset esitetään ELY-asetuksessa luetellussa järjestyksessä. ELY-keskuksista käytetään seuraavia lyhenteitä:

Uudenmaan ELY-keskus	UUD
Varsinais-Suomen ELY-keskus	VAR
Satakunnan ELY-keskus	SAT
Hämeen ELY-keskus	HÄM
Pirkanmaan ELY-keskus	PIR
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	KAS
Etelä-Savon ELY-keskus	ESA
Pohjois-Savon ELY-keskus	POS
Pohjois-Karjalan ELY-keskus	POK
Keski-Suomen ELY-keskus	KES
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	EPO

Pohjanmaan ELY-keskus

POH

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

POP

Kainuun ELY-keskus

KAI

Lapin ELY-keskus

LAP

Taulukoiden merkinnät: - = tietoa ei tuoteta, .. = tieto ei ollut saatavilla julkaisuajankohtana

Ihmiset ja yhteisöt

- Ihmisten työllisyys, osaaminen ja osallisuus lisääntyvät

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus %*	2017	36	34	45	33	33	30	29	36	29	36	33	31	33	42	36	34
	2018	43	39	38	39	43	39	41	44	41	36	40	44	39	51	39	41
	tot 2019*	46	38	40	44	48	40	39	37	37	45	46	49	38	55	45	44
	tav 2019	33	33	33	33	33	33	30	30	33	30	33	33	33	35	33	33
Virta yli 3kk työttömyyteen %	2017	48,9	41,2	38,4	45,3	39,7	44,3	45,5	34,6	41,8	39,1	37,4	39,4	45,9	41,6	43,1	44,0
	2018	47	40	41	43	43	43	42	37	42	42	36	37	41	40	40	42,0
	tot 2019	47	41	42	43	46	44	41	42	42	41	36	38	41	39	40	43,0
	tav 2019	33	32	32	32	35	32	33	29	34	33	32	32	32	32	32	32,0
Virta yli 3kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla %	2017	32,2	23,7	30,0	33,1	27,7	34,0	33,6	19,7	32,4	28,3	30,6	30,2	39,7	30,2	30,3	32,0
	2018	30	28	29	33	33	35	31	24	33	33	30	29	36	27	30	31,0
	tot 2019	30	29	32	32	37	35	30	32	35	33	29	28	36	26	31	32
	tav 2019	19	18	19	20	21	19	19	16	22	21	21	21	21	20	20	20,0
Vaikeasti työllistytävien määrä	2017	53718	16187	7349	14065	18899	13291	5147	9076	7924	12172	4350	5695	14355	2718	6683	191629
	2018	45480	7905	4729	12213	5302	11051	4316	4915	6866	10102	3484	4813	11756	2345	3643	138920
	tot 2019	42493	11652	5184	10726	12827	9554	3814	6665	5888	9068	3155	4264	10307	1962	4935	142752
	tav 2019	42000	12900	5700	11900	13700	10800	4200	7300	6700	9800	3400	4700	11500	2300	5400	152300
3 kk ammat. työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus %	2017	39,0	27,3	25,5	40,0	30,7	46,7	45,2	31,2	37,5	51,4	38,3	36,6	41,7	42,7	39,8	38,1
	2018	35	29	23	41	30	45	45	31	37	48	34	35	44	38	40	37,0
	tot 2019	36	36	34	42	32	45	48	39	41	50	40	39	44	42	41	40
	tav 2019	32	25	23	35	28	32	35	28	35	38	34	33	38	33	34	32,0
3 kk palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuus %	2017	44,6	44,0	58,5	55,4	45,0	59,3	58,8	52,5	55,6	52,0	48,9	43,4	56,1	53,9	56,5	50,9
	2018	44	50	52	49	39	55	52	51	51	51	45	37	51	54	55	48,0
	tot 2019	43	49	53	50	41	57	51	52	53	48	47	40	48	49	56	48
	tav 2019	39	46	48	46	39	49	48	46	49	47	43	35	45	49	49	45,0
Virta yli 3 kk työttömyyteen maahanmuuttajilla (kansalaisuus) %	2017	51,9	41,4	41,3	40,1	27,1	35,8	32,5	32,7	42,5	37,2	37,7	37,4	34,4	22,6	40,0	43,9
	2018	52	43	43	37	40	35	31	37	34	36	30	35	35	24	32	43,0
	tot 2019	51	44	43	42	42	38	32	41	37	35	37	36	38	21	31	44
	tav 2019	46	42	42	37	38	48	34	33	38	38	38	37	38	24	38	40,0
3 kk kotouttamiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus %	2017	30,0	20,8	29,2	28,4	32,2	24,8	29,9	16,3	41,8	32,1	27,5	23,7	22,2	10,5	42,4	28,4
	2018	30	27	39	25	23	21	23	20	37	19	27	16	14	15	23	26,0
	tot 2019	31	24	29	24	23	26	16	23	31	26	33	22	22	7	16	27,0
	tav 2019	29	26	35	28	25	24	26	20	38	25	27	23	23	19	30	30,0

* rekrytointiongelmien toteumatieto vuodelta 2019 on keskiarvo 2019 I-III vuosineljänneistä ja 2018 IV vuosineljänneksen

Ihmisten työllisyys, osaaminen ja osallisuus lisääntyvät -tavoitteen mittarit muodostuvat lähinnä ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintaa kuvaavista indikaattoreista. Tavoitteiden toteutumisessa suuri merkitys on alueellisella työmarkkinoiden kysynnällä ja tarjonnalla ja mittarien kehityksestä näkyikin, että noususuhdanteen jatkuessa työllisyys parani ja työttömyyden lasku jatkui voimakkaana.

Rekrytointiongelmien ovat pysyneet haastavina ja kaikilla alueilla jäätin selvästi asetetuista tavoitteista. Koko maan tasolla rekrytointiongelmia koki alustavien arvioiden mukaan 44 % toimipaikoista, kun vuonna 2018 vastaava luku oli 41 %. Alustavien tulosten mukaan rekrytointiongelmien ovat yleistyneet edellisvuodesta yhdeksän ELY-keskuksen alueella. Muihin alueisiin verrattuna pahiten rekrytointiongelmista kärsitään Kainuussa, joissa rekrytointiongelmista raportoi jo 55 % toimipaikoista. Lopulliset tiedot saadaan maaliskuun 2020 aikana.

Virta yli 3 kk työttömyyteen oli haasteellinen tavoite, eikä tavoitteeseen päästy yhdelläkään alueella, ja edellisvuoden nähden on koko maan tasolla tapahtunut hienoista heikkenemistä. Kolmen ELY-keskuksen alueella tilanne parani edellisvuodesta, mutta neljällä alueella virta yli 3 kuukauden työttömyyteen kasvoi. Koko maan tasolla 43 % työttömyysjaksoista venyi yli 3 kuukauden, kun tavoite oli 32 %. Vastaavasti myös **nuorten alle 25 -vuotiaiden työttömien virta yli 3 kuukauden työttömyyden** - mittarin osalta jäätin tavoitteesta kautta maan. Koko maan tasolla tavoite oli 20,0 %, mutta toteumaksi jäi 32 %. Edellisvuoden verrattuna tilanne on parantunut neljän ELY-keskuksen alueella.

Pitkäaikaistyöttömyys kääntyi vuonna 2019 kasvuun viiden ELY-keskuksen alueella, vaikeasti työllistettäviä oli koko maan tasolla noin 9 500 enemmän kuin edellisvuonna. **Vaikeasti työllistettävien määrälle** asetettuihin tavoitteisiin päästiin Uttamaata lukuun ottamatta ELY-keskusalueilla.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen ja palkkatuen vaikuttavuutta mitataan ELY-keskuksille asetettujen kahden tavoitteen kautta: **3 kk ammatillisen työvoimakoulutuksen ja palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden prosentiosuudella**. Kehityssuunta on ollut molempien tavoitteiden osalta vuonna 2019 aiempaan nähden heikkoa ja tavoitteista jäätinkin lähes kaikilla alueilla. Palkkatuetulle työlle asetettuun vaikuttavuustavoitteeseen pääsi ainoastaan Kainuu.

Vuodesta 2017 alkaen ELY-keskuksilla on ollut kaksi tulostavoitetta liittyen maahanmuuttajien palveluihin: **Maahanmuuttajien virta yli 3 kuukauden työttömyyteen ja 3 kuukautta kotoutumiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus**. Kotoutumiskoulutukselle asetettuun tavoitteeseen päästiin koko maan tasolla ja kymmenen ELY-keskuksen alueella. Tavoitteeseen ei päästy Uudellamaalla, Kaakkois-Suomessa, Pohjois-Savossa, Keski-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla. Maahanmuuttajien virta yli 3 kk työttömyyteen asetettuun tavoitteeseen pääsi yhdeksän ELY-keskusta, mutta valtakunnallisella tasolla tavoitteesta jäätin jonkin verran.

Ihmiset ja yhteisöt

- Ihmisten kokemaa hyvinvointia ja turvallisuutta paranevat

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat kpl	2017	859	258	-	-	451	-	-	494	-	-	-	369	270	-	241	2942
	2018	305	123	-	-	335	-	-	236	-	-	-	145	124	-	160	1454
	tot 2019	315	94	-	-	246	-	-	225	-	-	-	178	174	-	135	1367
	tav 2019	843	450	-	-	525	-	-	609	-	-	-	333	234	-	206	3200
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus %	2017	99	99	96	100	99	99	100	100	99	99	99	100	99	99	97	99
	2018	91	89	87	81	90	92	90	90	92	86	92	93	90	93	75	90
	tot 2019	91	90	87	86	93	90	92	91	93	89	92	93	89	93	78	91
	tav 2019	90	99	95	95	100	95	95	95	95	90	90	90	93	95	85	..
Asukkaiden määrä merkittävillä tulvariskialueilla	2017	627	9217	-	60	-	762	-	-	-	0	664	-	481	-	5034	
	2018	651	8996	-	63	-	759	-	-	-	0	744	-	1051	-	5065	
	tot 2019	692	8559	-	86	-	710	-	-	-	0	734	-	1073	-	5037	
	tav 2019	480	8500	-	52	-	762	-	-	-	0	810	-	1375	-	3370	
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon	2017	3,3	3,1	-	-	3,2	3,2	-	3,0	-	3,0	2,7	-	3,0	-	2,6	
	2018	..	..	-	-	..	..	-	..	-	..	..	-	..	-	..	
	tot 2019	3,2	3,0	-	-	3,2	3,2	-	2,9	-	3,2	3,0	-	3,0	-	3,2	
	tav 2019	3,0	3,0	-	-	3,0	3,0	-	3,0	-	3,0	3,0	-	3,0	-	3,0	
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä	2017	648	371	-	-	185	140	-	250	-	186	267	-	230	-	73	2350
	2018	645	355	-	-	203	120	-	268	-	242	223	-	237	-	99	2392
	tot 2019	622	333	-	-	180	127	-	242	-	135	201	-	177	-	88	2105
	tav 2019	658	337	-	-	192	177	-	296	-	151	253	-	264	-	143	2471
Sanallinen tavoite: Kulttuurin saavutettavuuden edistäminen																	

ELY-keskukset edistävät monin tavoin ihmisten hyvinvointia ja turvallisuutta. Yhteiset tulostavoitteet liittyvät pakolaisten kotouttamiseen, elintarvikkeiden tuotannon turvallisuuteen, tulvariskien hallintaan sekä liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen.

Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat -mittarilla tarkoitetaan kansainvälistä suojelua saaville ELY-keskusten osoittamia kuntapaikkoja, jotka on käsitelty ja hyväksytty kunnanvaltuustossa tai -hallituksessa. **Pakolaisten toteutuneiden kuntasijoituspaikkojen** osalta määrä väheni vajaalla 100 paikalla edellisvuodesta, mutta kuntapaikkoja on ollut hyvin tarjolla. Asetetusta tavoitteesta jäätin koko maan tasolla yli 1 800 kpl useista eri syistä, joihin ELY-keskusten keinoin on vaikea vaikuttaa.

Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus -tavoite kertoo sitä, kuinka hyvin elintarvikeketju täyttää säädösten vaatimukset ja kuvaa siis elintarviketurvallisuutta ja sitä, kuinka hyvin elintarvikeketjun valvonnalle asetetut tavoitteet saavutetaan. Tavoitetta on edistetty valvontatarkastuksilla, koulutuksilla ja kehittämishankkeilla. Tulostavoitteeseen päästiin kolmen ELY-keskuksen alueella.

Tulvariskien hallinnan toimenpiteillä pyritään vähentämään tulvariskejä ja asukkaiden määrää tulvariskialueilla. **Asukasmäärät merkittävillä tulvariskialueilla** ovat paikoitellen hieman nousseet, johtuen mm. merkittävien tulvariskialueiden uudelleenarvioinnista vuoden 2018 lopussa. Kokonaisuutenaan asukkaiden määrä on pysytellyt suunnilleen aiemmalla tasolla. Aiemmat arviot perustuivat 21 merkittävään tulvariskialueeseen, vuodesta 2018 lähtien 22 alueeseen. Lapin kohdalla tavoitearvo on määritelty SYKEssä eikä huomioi tulvariskialueilla olevia toimenpiteillä suojattuna olevia alueita

Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon - tulostavoitteen tiedot pohjautuvat kyselytutkimukseen, joka tehdään joka toinen vuosi. Kaikille ELY-keskuksille oli asetettu tavoitteeksi arvo 3.0, jonka saavuttivat kaikki muut ELY-keskukset paitsi Pohjois-Savo.

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä laski edellisvuodesta, koko maassa onnettomuuksia kirjattiin 2 105, mikä on noin 290 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Eniten onnettomuuksien määrät laskivat Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan alueilla. Tavoitteeseen pääsivät kaikki ELY-keskukset. ELY-keskukset vaikuttavat onnettomuuksien määrään mm. maanteiden kunnossapidolla ja liikenneturvallisuustyöllä.

ELY-keskukset edistävät alueillaan **asukkaiden mahdollisuutta osallistua kulttuuriin** ja edistävät kulttuuriympäristön kehittymistä sekä vahvistavat toimijoiden välistä yhteistyötä ja luovien alojen yrittäjyyttä. ELY-keskusten toiminta on tässä suhteessa onnistunut tavoitellusti lähes kautta maan. Toimenpiteitä ovat olleet tiedottamisen lisäksi mm. erilaiset verkostoitumis- ja infotilaisuudet ja alan toimijoiden muodostamien kehittämisfoorumien aktivointi. Luovien alojen työllisyyttä ja yrittäjyyttä on edistetty useilla alueilla varsinkin maaseutuohjelmasta rahoitetuilla hankkeilla. Leader-ryhmien kautta on panostettu paikalliskulttuurin edistämiseen erityisesti harvaan asutuilla seuduilla. Yrityksille on välitetty tietoa CreMA -rahoitusmahdollisuuden käytöstä eri puolilla maata. Kulttuurimatkailu ja maaseutumatkailu nousevat monilla alueilla kehittämiskohteiksi.

Yritykset ja elinkeinot

- Elinkeinoelämä monipuolistuu ja kansainvälistyy ja sen kilpailukyky kasvaa

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Maatalouden fosforitase	2017	1,7	3,1	1,6	-0,5	0,8	0,5	2,6	5,7	3,0	3,5	7,2	9,5	4,2	5,6	4,4	5,8
	2018	1,0	6,2	5,3	2,5	3,0	1,3	2,3	4,3	0,3	2,2	6,5	9,5	3,6	6,6	4,2	5,9
	tot 2019	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	tav 2019	-1,8	1	1,2	1,9	0,92	0,5	5,0	4	3	2,79	5,0	8,8	3,16	4,3	3,0	..
Maatalouden typpitase	2017	52,5	63,4	45,6	31,5	24,4	31,1	37,2	68,7	33,0	37,7	61,4	73,0	47,6	57,9	42,4	53,4
	2018	46,0	78,5	70,1	52,7	41,4	36,1	34,4	61,7	11,5	32,2	59,6	78,9	42,3	65,0	45,7	57,2
	tot 2019	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	tav 2019	40	56	50	28,1	29,83	31,1	46	54	38	42,04	50	72	47,61	46	35	..
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon	2017	2,9	2,8	-	-	2,9	2,8	-	2,6	-	2,6	1,8	-	2,4	-	2,6	2,6
	2018	2,3	2,3	-	-	2,4	2,5	-	2,2	-	2,4	2,0	-	2,2	-	2,4	2,3
	tot 2019	2,5	2,5	-	-	2,5	2,6	-	2,5	-	2,7	2,4	-	2,7	-	2,7	2,6
	tav 2019	2,7	2,7	-	-	2,7	2,7	-	2,7	-	2,7	2,7	-	2,7	-	2,7	2,7
Päällystettyjen teiden kunto km	2017	195	71	-	-	65	46	-	80	-	14	32	-	127	-	119	750
	2018	204	97	-	-	71	46	-	111	-	18	50	-	143	-	97	837
	tot 2019	243	85	-	-	82	62	-	120	-	27	47	-	182	-	133	981
	tav 2019	244	95	-	-	108	59	-	118	-	33	54	-	163	-	127	1001
Eri rahoitustoimenpiteiden kautta syntyneiden yritysten määrä	2017	2267	580	255	358	811	306	195	302	187	371	214	341	459	63	339	7058
	2018	2753	678	311	528	961	413	222	347	255	425	265	345	558	86	387	8534
	tot 2019	2716	635	308	425	1071	380	186	302	310	424	187	285	439	88	333	8089
	tav 2019	3000	750	350	600	1100	450	250	400	300	450	300	400	650	100	400	9500

ELY-keskukset edistävät alueensa elinkeinoelämää, sen monipuolistumista ja kansainvälistymistä. Hallitusohjelman mukaisesti kilpailukykyyn parantumista ja uusien työpaikkojen syntymistä edistetään varsinkin bio- ja kiertotaloudessa, uusilla kasvualoilla, kannattavalla ruuantuotannolla sekä luonnon virkistyskäyttöön pohjautuvaa liiketoimintaa kannustamalla. ELY-keskukset varmistavat myös ruuan tuotannon vastuullisuuden ja turvallisuuden. Liikenneväylien kunnan ylläpito ja parantaminen edesauttavat osaltaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Eri toimenpiteiden kautta syntyneiden yritysten määrä muodostuu myönnettyjen starttirahojen ja rakennerahaston sekä maaseuturahaston yritystukien avulla syntyneiden yritysten kokonaismäärästä. Starttirahan osuus tulostavoitteena olevien uusien yritysten määrästä on n. 92 %. Eri toimenpiteiden avulla syntyneiden uusien yritysten määrä laski edellisvuodesta 445 yrityksellä. Uusien yritysten perustamisessa jäätin reilusti asetetusta tavoitteesta, joka oli 9 500, noin 1 400 yrityksellä. Starttirahojen kysyntä on koko maan tasolla pudonnut edellisvuodesta, starttirahoja myönnettiin vuonna 2019 yhteensä alustavien tietojen mukaan 7 473 kappaletta.

Liikenneväylien ylläpito ja niiden kunnon parantaminen edesauttavat osaltaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. ELY-keskuksille on asetettu tavoite **huonokuntoisten ja erittäin huonokuntoisten päällystettyjen teiden enimmäispituudelle vilkkaan tieverkon osalta**. Koko maan osalta huonokuntoisia päällystettyjä teitä oli 981 km, mikä on 144 kilometriä edellisvuotta enemmän. Tavoite oli koko maan osalta 1 001 kilometriä, joten tavoitteeseen kuitenkin päästiin koko maan tasolla. Viisi ELY-keskusta pääsi asetettuun tavoitteeseen. **Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon** -tavoitteeseen (2,7) pääsi kolme ELY-keskusta. Verrattuna edellisvuoteen palvelutasosta annetut arviot kuitenkin paranivat hieman jokaisen ELY-keskuksen kohdalla.

Elintarvikeviennin edistämisessä maaseutuohjelman hanke- ja yritystuet ovat olleet keskeinen instrumentti, jolla on tuettu tavoitteen saavuttamista. Alueellisten hankkeiden lisäksi yritykset ovat mukana erilaisissa ylimaakunnallisissa ja valtakunnallisissa hankkeissa. Yrityksiä on aktiivisesti ohjattu Business Finlandin elintarvikealan Food From Finland -vientiohjelmaan. Team Finland -verkoston ja TF-koordinaattorin palvelujen hyödyntäminen on myös ollut olennaista. Monen ELY-keskuksen alueella koottiin yritysyhmiä osallistumaan tammikuussa 2019 järjestettäviin Grüne Woche –elintarvikemessuille. Nousussa on matkailun ja elintarvikealan kytkeminen toisiinsa ja lähiruokahankkeiden tukeminen. ELY-keskukset ovat arvioineet, että asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin vuoden 2019 osalta ja kehityssuunta on positiivinen. Tosin huomioitavaa on, että elintarvikeviennin määrään vaikuttavat monet ulkoiset tekijät.

Maaseudun elinvoimaisuutta ja elinkeinojen kilpailukykyä on edistetty lähinnä maaseutuohjelman tarjoamalla mahdollisuuksilla ja erityisesti elinkeinojen ja yritystoiminnan kehittämisellä. Tavoite on laaja-alainen ja siihen on vaikuttettu monilla muillakin ELY-keskuksen palveluilla, mm. omistaja- ja sukupolven vaihdosten tukemisella, infrastruktuurin kehittämisellä ja ympäristön tilaa kohentavilla toimilla. Leader-ryhmien rooli on korostunut maaseudun elinvoimaisuuden edistämisessä. ELY-keskukset arvioivat, että asetetut tavoitteet on pääosin saavutettu ja esim. maatalouden investointitukien kysyntä oli edellisvuotta suurempaa. Jotkut ELY-keskukset ovat korostaneet alkutuotannon kannattavuuden riippuvan tekijöistä, joihin ELY-keskuksella ei ole vaikutusmahdollisuuksia. Neuvontajärjestelmää on hyödynnetty aktiivisesti. ELY-keskukset ovat edistäneet **ruuan tuotantovarmuutta ja turvallisuutta** Ruokaviraston ja Tukesin valvontasuunnitelmien mukaisesti.

Maatalouden fosfori- ja typpitaseen tiedot vuodelta 2019 saadaan vasta syksyllä.

Yritykset ja elinkeinot - Kestävä bio- ja kiertotalous, energiaomavaraisuus sekä digitaalinen liiketoiminta kasvaa

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Kalatalouden arvoketjun arvo milj. eur	2017	-	426	-	-	-	-	-	228	-	-	-	-	-	-	116	..
	2018	-	418	-	-	-	-	-	220	-	-	-	-	-	-	134	..
	tot 2019	-	..	-	-	-	-	-	..	-	-	-	-	-	-	..	..
	tav 2019	-	700	-	-	-	-	-	139	-	-	-	-	-	-	102	..
Painorajoitteiset ja huonokuntoiset sillat	2017	38	74	-	-	39	26	-	55	-	19	60	-	70	-	39	420
	2018	36	73	-	-	37	26	-	53	-	18	54	-	70	-	39	406
	tot 2019	31	72	-	-	37	26		53	-	19	55	-	69	-	39	401
	tav 2019	40	70	-	-	37	27	-	60	-	22	61	-	70	-	39	426
Sanallinen tavoite: Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävät virkistys- ja luontopalvelut																	
Sanallinen tavoite: Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen																	
Sanallinen tavoite: Kasvun kärkialojen yritystoiminnan edistäminen erityisesti pilotti- ja demonstraatiotoiminnalla																	

ELY-keskukset edistävät alueensa elinkeinoelämää, sen monipuolistumista ja kansainvälistymistä. Hallitusohjelman mukaisesti kilpailukyvyyn parantumista ja uusien työpaikkojen syntymistä edistetään varsinkin bio- ja kiertotaloudessa, uusilla kasvualoilla, kannattavalla ruuantuotannolla sekä luonnon virkistyskäyttöön pohjautuvaa liiketoimintaa kannustamalla. Liikenneväylien kunnon ylläpito ja parantaminen edesauttavat osaltaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Kalatalouden arvoketjun arvo putosi jonkin verran vuonna 2018. Vuoden 2019 tietoja ei vielä ollut saatavilla. Tulostavoite muodostuu kalastuksen saaliin arvosta sekä toimialan jalostuksen, tukkukaupan ja vähittäiskaupan liikevaihdosta. Kalatalouden arvoketjua on lisätty mm. kalatalousrahaston hankkeilla ja vesienkunnostushankkeilla. Kalatalousasiat on keskitetty kolmeen ELY-keskukseen: Varsinais-Suomeen, Pohjois-Savoon ja Lappiin.

Tulostavoitteena oleva **painorajoitteisten ja huonokuntoisten siltojen enimmäismäärä** alueilla tukee elinkeinoelämän ja varsinkin bio- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä. Tavoitteessa on edetty myönteiseen suuntaan myös vuonna 2019. Koko maan tasolla huonokuntoisten siltojen määrä oli 401 kun tavoite oli 426. Kaikki ELY-keskukset Varsinais-Suomea lukuunottamatta pääsivät asetettuihin tavoitteisiin.

Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävät virkistys- ja luontopalvelut -tavoitteeseen on päästy onnistuneesti lähes kaikissa ELY-keskuksissa. Tavoitetta on edistetty maaseutuohjelmasta rahoitetuilla hankkeilla, joissa painopisteinä ovat mm. maaseutumatkailu, erä- ja luontomatkailu sekä vapaa-ajan kalastus ja kalastusmatkailu. Vesistökuunnostuksilla ja kalateiden rakentamisella on parannettu varsinkin kalastukseen liittyvien kohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksia ja saatu elvytettyä kalakantoja. Samalla on edistetty vapaa-ajankalastukseen liittyviä palveluja ja elinkeinoja. ELY-keskukset ovat suunnitellusti toteuttaneet haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmaa sekä tahattomia leviämistä koskevan toimintasuunnitelman toimenpiteitä.

ELY-keskukset arvioivat, että **yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistämisessä** vuodelle 2019 asetettu tavoite on toteutunut ja alueilla edetään oikeaan suuntaan. ELY-keskukset ovat toteuttaneet tavoitteiden mukaisesti valtakunnallista jätesuunnitelmaa ja alueellisen jätesuunnitelman ELSUn toimeenpanoa. Materiaalitehokkuuden ja kiertotalouden edistämisessä keskeisiä keinoja ovat olleet toimijoille suunnattu koulutus ja neuvonta. Viidellä alueella on lähdetty toteuttamaan CIRCWASTE-kiertotaloushanketta.

ELY-keskukset ovat edistäneet yritystoimintaa erityisesti **kasvun kärkialoilla hyödyntäen pilotti- ja demonstraatio-toimintaa**. Valtakunnallisia kasvun kärkialoja Sipilän hallitusohjelman mukaan olivat bio- ja kiertotalous, energiaomavaraisuus, digitaalinen liiketoiminta, terveysala ja aineeton tuotanto. Näiden lisäksi alueilla on tunnistettu omia alueellisia painopistealoja. ELY-keskukset ovat osaltaan pyrkineet priorisoimaan esim. maaseutuohjelman ja rakennerahaston hankerahoituksen sekä yritysten toimintaympäristön kehittämisavustusten suuntaamista kärkialoihin. Lisäksi esim. ICT-alan työvoimakoulutusta on pyritty lisäämään.

Ympäristö ja luonnonvarat
- Ympäristön hyvä tila ja kestävä yhdyskuntakehitys paranevat

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Vesihuoltopalvelujen järjestämisen rakennemuutos, vesihuoltolaitosten määrä*	2017			..									..				..
	2018	36	67	-	54	122	55	33	132	51	132	155	-	102	40	102	1081
	tot 2019	39	70	-	52	130	57	32	132	56	138	156	-	102	40	110	1114
	tav 2019	86	165	-	54	125	105	65	135	66	145	219	-	112	36	111	1424
Palvelujen ja joukko- liikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne kaupunkiseuduilla	2017	79,6	53,9	-	51,3	67,1	43,6	51,5	66,7	51,7	60,5	48,8	-	52,8	52,0	39,3	64,3
	2018	79,6	53,4	-	50,7	67,4	44,5	50,9	63,3	51,5	60,6	48,3	-	52,8	52,4	39,5	
	tot 2019	..	..	-	..	..	..	..	..	..	..	..	-	..	..	..	..
	tav 2019	79,9	55	-	52	66,4	44,6	52	67	53	60	49,5	-	53	53	37,6	..
Uudelleen luokitellut pohjavesialueet ja tarkistettut rajaukset kpl	2017	212	95	-	78	45	70	0	40	132	80	67	-	67	185	475	..
	2018	439	143	-	108	109	80	73	40	134	40	24	-	214	81	500	..
	tot 2019	534	29	-	80	89	83	49	40	76	10	138	-	180	148	510	..
	tav 2019	534	29	-	70	60	150	78	40	76	40	150	-	160	80	300	..
Sanallinen tavoite: Alueidenkäytön edistämisen painopisteet																	
Sanallinen tavoite: Itämeren ja vesien hyvä tila																	

ELY-keskukset edistävät ympäristön hyvää tilaa ja elinympäristön laatua. Tavoitteena on lisätä kustannustehokkaasti hiilettömän, puhtaan ja uusiutuvan energian käyttöä sekä energia- ja ravinneomavaraisuutta ja materiaalitehokkuutta. Hyvinvointia ja kestävä kasvua luodaan luonnonvarojen vastuullisesta käytöstä ja elinvoimaisen luonnon varaan rakentuvista palveluista. Vesien ja erityisesti Itämeren tilan parantaminen on tärkeä tavoite. ELY-keskukset edistävät luonnon monimuotoisuutta ja tukevat kestävä yhdyskuntakehitystä.

Vesihuoltolain mukaiset vesihuoltolaitokset -tavoitteessa kyse on toiminnassa olevista laitoksista, joille kunnat ovat vahvistaneet toiminta-alueen. Indikaattorin osalta haasteena on, että luvuissa on mukana myös laitoksia, joilla ei ole vahvistettua toiminta-aluetta. ELY-keskusten omien arvioiden mukaan useimmilla alueilla tavoitteessa on edetty hyvään suuntaan.

Alueidenkäytön edistämiseen liittyvässä tavoitteessa ELY-keskukset ovat MRL:n mukaan keskittyneet valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden edistämiseen sekä kuntien yleiskaavoituksen edistämiseen. ELY-keskusten roolina on ollut kuntien kumppanina toimiminen ja konsultatiivinen työote on korostunut. Toiminta on ollut tavoitteen mukaista koko maassa.

Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne kaupunkiseuduilla kehittyy pikkuhiljaa tavoiteltuun suuntaan. Vuotta 2019 koskevat tiedot tavoitteen toteutuksesta saadaan kuluvan vuoden syksyn aikana.

Itämeren ja vesien hyvä tila -tavoitteen osalta ELY-keskukset arvioivat tavoitteen toteutuneen suunnitellusti. Pohjois-Karjalassa pinta- ja pohjavesien seurantaan liittyvä tavoite jäi hieman suunnitellusta. ELY-keskuksissa on toteutettu vesiensuojelun tehostamisohjelmaa ja rahoitettu vesienhoidon tavoitteita edistäviä hankkeita. **Uudelleen luokitellut pohjavesialueet ja tarkistettut rajaukset** -tavoitteen osalta edettiin pääosin suunnitelmien mukaisesti. Neljä ELY-keskusta ei päässyt tavoitteeseen mm. resurssihaasteiden ja luokitusmuutosten vuoksi. Työ kuitenkin jatkuu lähivuosina.

Ympäristö ja luonnonvarat

- Luonnon monimuotoisuus lisääntyy

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	2017	1066	653	-	914	377	589	655	622	535	765	848	-	4028	485	525	12062
	2018	524	521	-	100	956	325	298	610	536	562	1062	-	1359	404	47	7304
	tot 2019	528	659	-	565	358	453	403	545	557	646	862	-	1930	210	75	7791
	tav 2019	500	600	-	250	570	500	500	600	150	470	850	-	900	210	150	6370
Sanallinen tavoite: Vesistöjen käytettävyyys ja riskienhallinta sekä kalakantojen hyvä tila																	
Sanallinen tavoite: Luontotyyppien ja lajien suojelun edistäminen																	

ELY-keskukset edistävät ympäristön hyvää tilaa ja elinympäristön laatua. Tavoitteena on lisätä kustannustehokkaasti hiilettömän, puhtaan ja uusiutuvan energian käyttöä sekä energia- ja ravinneomavaraisuutta ja materiaalitehokkuutta. Hyvinvointia ja kestävää kasvua luodaan luonnonvarojen vastuullisesta käytöstä ja elinvoimaisen luonnon varaan rakentuvista palveluista. Vesien tilan parantaminen on tärkeä tavoite. ELY-keskukset edistävät luonnon monimuotoisuutta ja tukevat kestävää yhdyskuntakehitystä.

Luonnonsuojelualueita toteutettiin koko maan tasolla selvästi yli asetetun tavoitteen, tavoite ylittyi yli 1 400 hehtaarilla. ELY-keskuskohtaisesti tavoitteeseen pääsi kahdeksan ELY-keskusta. Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma Metson toteutus eteni hyvin ja maanomistajat ovat ottaneet ohjelman hyvin vastaan. Maakuntakaavan suojeluvarausten toimeenpano nosti erityisesti Pohjois-Pohjanmaan luvut selvästi yli tavoitteen. Syksyllä tuli tieto HELMI-elinympäristöohjelman käynnistymisestä ja siihen liittyvistä lisäresursseista, mikä mahdollistaa lisätoimia elinympäristön tilan parantamiseen ja tehostaa suojelun toteutusta.

Vesistöjen käytettävyyteen, riskienhallintaan ja kalakantojen hyvän tilan edistämiseen liittyvät toimenpiteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti. Vesitaloustehtävien hoito järjestettiin ottaen huomioon maakuntajohtajien ja ELY-ylivohtajien toimeksiannosta valmisteltu ehdotus yhteistyöalueista. ELY-keskukset edistivät ilmastomuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvää kuntien työtä vesistöjen, merenrannikon ja rankkasadetulvariskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä. ELY-keskukset toteuttivat tulvariskien hallintasuunnitelmia, käynnistivät uusien tulvaryhmien työtä ja päivittivät tulvakarttoja. Kalakantojen hyvää tilaa edistettiin mm. kalatiehankkeilla.

Luontotyyppien ja lajien suojelun edistämisessä on tavoite toteutunut pääosin tavoitteiden mukaisesti. Erityisesti suojeltavien ja uhanalaisten lajien esiintymien turvaamista on jatkettu tekemällä rajauspäätöksiä, maastokartoituksilla, hoitotöillä, tiedottamalla maanomistajia sekä kaavaohjauksella. Myös hanketoimintaan osallistuminen on edistänyt tavoitteen toteutumista. Luontotyyppien ja uhanalaisten lajien inventointeja on toteutettu resurssien puitteissa. Perinnebiotooppien inventointi on edennyt hyvin, vaikka joillakin yksittäisillä alueilla ei ihan päästy tavoitteeseen.

Substanssiin liittyvät erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

ELY-keskusten erikoistumis- ja keskittämistehtävät on kerrottu toimintakertomuksen luvussa 1.3.16 - ELY-keskusten erikoistuminen. ELY-keskusten laatimat kuvaukset tavoitteen toteutumisesta löytyvät valtion tulostietojärjestelmä Netrasta.

Toimintatavat

Hallitusohjelman mukaisesti ELY-keskusten tulee osaltaan toteuttaa julkisten palvelujen digitalisoinnin ja liiketoiminnan kasvuympäristön rakentamisen, hallinnon keventämisen, kokeilukulttuurin sekä hallinnonalojen rajat ylittävän johtamisen tavoitteita.

Toimintatapojen uudistamiseen liittyvät tavoitteet on kytketty tulosprisman mukaisesti toiminnalliseen tehokkuuteen sekä tuotoksiin ja laadunhallintaan.

Toiminnallinen tehokkuus

- Sujuvasti palvelen

Sanallinen tavoite: Ennakkoneuvottelumenettelyyn osallistuminen
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus % - Raportoidaan toimintakertomuksen luvussa 1.4
Sanallinen tavoite: Prosessit kehittyvät taloudellisesti ja kustannustehokkaasti
Sähköisen asioinnin osuus: sisäiset asiakkaat
Sähköisen asioinnin osuus: ulkoiset asiakkaat
USPA-asianhallintajärjestelmän käyttö

Ennakkoneuvottelumenettely on ollut laajasti käytössä YVA-menettelyä edellyttävissä hankkeissa ja toimintamallia pidetään yleisesti hyvänä.

ELY-keskusten ja TE-toimistojen prosessien sähköistämisessä olennaisessa osassa on **asianhallintajärjestelmä USPA**. Myös muita sähköisen asioinnin kanavia on käytössä ELY-keskusten ja TE-toimistojen palveluissa. USPA:n käyttöasteet vaihtelevat varsin paljon niin ELY-keskuksittain ja TE-toimistoittain. Viime vuoteen nähden varsinkin TE-toimistoissa käyttö on aktivoitunut.

Tuotokset ja laadunhallinta

- Sujuvasti palvelen

Sanallinen tavoite: Tietoturvan taso
TE-toimistojen työnantaja-asiakkaiden positiivisten palvelukokemusten osuus: Raportoidaan kohdassa 1.5
TE-toimistojen työnhakija-asiakkaiden positiivisten palvelukokemusten osuus: Raportoidaan kohdassa 1.5
Asiakaspalvelutyytyväisyys: Raportoidaan toimintakertomuksen kohdassa 1.5

ELY-keskukset ja TE-toimistot vastaavat itsenäisesti tietoturvatyöstä ELY-keskusalueella. ELY-keskuksiin ja osaan TE-toimistoja on nimetty tietoturvavastaava, jonka tehtävänä on viraston tai ELY-keskuksen ja TE-toimiston tietoturvallisuuden ohjaus ja koordinointi. KEHA-keskus tukee ja ohjeistaa tietoturvavastaavia.

Vuoden 2019 lopussa astui voimaan tiedonhallintalaki. Tietoturvallisuus kuuluu osaksi tiedonhallintalain sisältöä ja se korvasi tietoturva-asetuksen. Tiedonhallintalain voimaan tullessa VAHTI-vaatimukset menettivät velvoittavuutensa. Tästä johtuen ELY-keskuksissa ei suoritettu kuluneena vuonna enää VAHTI-auditointeja vaan keskityttiin valmistautu-

maan tiedonhallintalain jalkautukseen. Vuoden 2019 aikana vahvistettiin ELY-keskusten ja TE-toimistojen tietoturva-vastaavien yhteistyötä. Tietoturvavastaaville järjestettiin tammikuussa koulutustilaisuus, jossa käytiin läpi tulevaa tiedonhallintalakia sekä verkkorikollisuutta. Syksyllä pidetyssä koulutuspäivässä aiheena oli tietoturvallisuuden pe-rusteet ja niiden soveltaminen ELY-keskuksissa ja TE-toimistoissa.

Tuotokset ja laadunhallinta

- Alueiden vahvuuksia hyödyntäen ja vuorovaikutteisesti kehittäen

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Ympäristö-valvon- nan valvontasuun- nitelmaan sisälty- vän YSL:n mukaisen valvontaohjelman tot. 100%:sti.	2017																
	2018	92	100	-	96	100	100	98	100	100	87	80	-	100	100	100	96,4
	tot 2019	80	100	-	85	100	100	100	99	100	84	80	-	92	97	85	92,5
	tav 2019	100	100	-	100	100	100	100	100	100	100	100	-	100	100	100	100
Sanallinen tavoite: ELY-keskus vahvistaa yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa																	
Tulvariskien hallintasuunnitelman toteutuminen																	
ELY-keskusten sidosryhmien tyytyväisyys: Raportoidaan kohdassa 1.5																	
Valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti																	
Sanallinen tavoite: Toimintatapoihin liittyvät erikoistumis- ja keskittämistehtävät																	

ELY-keskukset ovat vahvistaneet **yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa monin eri tavoin**. Keväällä 2019 kaatu-
nut maakuntaudistus vapautti ELY-keskusten resursseja oman toiminnan kehittämiseen, ja yhteistyö alueilla jatkui
muissa foorumeissa. Työelämä2020 -hankkeen rahoitus päättyi toukokuussa ja useimmilla alueilla toiminta on tyreh-
tynyt. Toki joillakin alueilla verkosto on päättänyt jatkaa toimintaansa. ETNO-verkostot ovat toimineet aktiivisesti ja
mm. järjestäneet tapahtumia alueilla. Keskeisiä alueellisia yhteistyöfoorumeita ovat olleet alueelliset ELO-ryhmät
(elinikäinen ohjaus), jossa painopisteenä on ollut Ohjaamo-toiminnan vakiinnuttaminen.

ELY-keskukset ovat lisänneet vuoropuhelua ja kehittäneet yhteisiä toimintamalleja ammatillisen koulutuksen järjes-
täjien kanssa, jotta valtionosuusrahoitteinen työvoimakoulutus toteutuisi alueilla toivotulla tavalla.

Seudullisten yrityspalvelujen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä Team Finland -palvelumallin mukaisesti ja alueelliset
yritysassiakkuusjohtoryhmät ovat ELY-keskusten johdolla seuranneet yritysasiakkuussuunnitelmien toteutumista. Yh-
teistyöverkostoja yms. toimintaa on myös luovien alojen parissa ja maahanmuuttoasioissa.

Tulvariskien hallintasuunnitelmat on tehty vuosille 2016-2021 merkittävillä tulvariskialueilla, jotka MMM on hyväksy-
nyt. Suunnitelmat sisältävät tietyn määrän toimenpiteitä, joiden toteutumisastetta **seurataan tulvariskien hallinta-
suunnitelman toteutuminen** -indikaattorilla. Tulvariskien hallintasuunnitelmissa esitettyjen toimenpiteiden toteutta-
minen on jatkunut suunnitellusti suurimmalla osalla suunnitelma-alueista, monet toimenpiteistä ovat luonteeltaan
jatkuvia kuten viranomaistyötä ja ylläpitotyötä. Toimenpiteiden suunniteltu toteutusaikataulu vaihtelee, mutta suu-
rin osa on tarkoitus aloittaa 2021 mennessä.

ELY-keskusten valvontasuunnitelmien toteutumista on seurattu maatalouden, elintarviketurvallisuuden, kalastuksen
sekä ympäristösuojelun valvonnoissa. Tavoitetasona on **ollut valvontasuunnitelmien toteutuminen täysimääräi-
sesti**. Maatalousvalvonnat toteutuivat aiempien vuosien tapaan 100 %:sti. Ympäristövalvonnan toteutumista seura-
taan erikseen ja muista kohteista ei ole toteumatietoja saatu.

Vuodesta 2018 alkaen ELY-keskuksille asetettiin oma tulostavoite **ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän valvontaohjelman toteutumisesta**. Tavoitetason 100 % saavutti viisi ELY-keskusta. Tavoitteesta jääminen johtui useimmiten henkilöstövaihdoksista ja pidempiaikaisestakin resurssivajeesta. Myös valvontaohjelman toteuttaminen riskiperusteisesti nosti työmäärää.

ELY-keskuksilla on merkittävä määrä erilaisia **erikoistumis- ja keskittämistehtäviä**, jotka liittyvät asiakaspalveluun, toimintamalleihin ja substanssiasioihin. Erikoistumis- ja keskittämistehtävien toimintatapoja on hoidettu suunnitelmien mukaan ja valtakunnallista yhteistyötä on edistetty. Toimintakertomuksen kohdassa 1.3.16 on listattu erikoistumis- ja keskittämistehtävät ELY-keskuksittain.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Henkilötyövuosien kehitys	2017	234	222	40	108	186	143	176	126	64	160	194	58	167	53	158	2002
	2018	236	224	40	107	188	145	177	126	66	155	186	57	163	52	150	2004
	tot 2019	235	219	41	112	194	151	172	126	67	153	174	61	162	56	151	2074
	tav 2019	220	222	43	99	192	146	159	120	65	152	180	60	159	54	146	2017
Henkilöstöbarometrin työtyytyväisyys-indeksi*	2017	3,75	3,60	3,45	3,68	3,49	3,55	3,41	3,62	3,46	3,47	3,54	3,68	3,62	3,71	3,52	3,57
	2018	3,82	3,61	3,60	3,61	3,55	3,66	3,50	3,66	-	3,54	3,61	3,72	3,65	3,67	3,57	3,62
	tot 2019	3,82	3,67	3,88	3,65	3,72	3,63	3,58	3,70	3,48	3,61	3,63	3,68	3,74	3,72	3,63	3,68
	tav 2019	3,8	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,7	3,5	3,6	3,5	3,5
Johtaminen: johdon toiminta esimerkiksi ja suunnan näyttäjänä	2017	3,4	3,4	3,1	3,7	3,1	3,3	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,5	3,1	3,3
	2018	3,6	3,3	3,5	3,6	3,2	3,3	3,4	3,3	-	3,2	3,3	3,5	3,4	3,4	3,9	
	tot 2019	3,5	3,5	3,6	3,5	3,4	3,3	3,3	3,3	3,1	3,2	3,4	2,8	3,5	3,7	3,1	3,5
	tav 2019	3,7	3,6	3,6	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,7	3,6	3,5
Kehittymisen tuki: työpaikkakoulutus, muut työyht. tarjoama osaamisen kehittymisen tuki	2017	3,7	3,6	3,3	3,5	3,3	3,5	3,5	3,7	3,5	3,5	3,3	3,7	3,5	3,9	3,5	3,5
	2018	3,8	3,6	3,6	3,5	3,6	3,9	3,5	3,7	-	3,5	3,6	3,8	3,6	3,9	3,4	
	tot 2019	3,8	3,6	3,9	3,5	3,7	3,6	3,5	3,9	3,4	3,7	3,4	3,7	3,6	3,9	3,5	3,6
	tav 2019	3,8	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	3,4

* Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei osallistunut VMbaro-kyselyyn vuonna 2018 vaan osallistui pilottina THL:n toteuttamaan maakunnalliseen työhyvinvointikyselyyn

1.3 Toiminnan vaikuttavuus

1.3.1 Uudenmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Toimiva yhdyskuntarakenne ja liikkumISRatkaisut

Uudenmaan ELY-keskus tavoittelee kehitystä, joka ohjaa kestävien kulkumuotojen käyttöön ja turvalliseen liikkumiseen taloudellisesti ja päästöjä vähentäen. Erityisesti pääkaupunkiseudulla raideliikenteellä on tässä keskeinen merkitys. Lisäksi tuetaan työvoiman liikkumista: sujuvat työmatkat tukevat ihmisten arkea ja parantavat elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Tavoitellaan sitä, että joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn osuus kulkumuodoista kasvaa. Tätä tavoitetta on edistetty esimerkiksi liityntäpysäköinnin mahdollisuuksia parantamalla ja henkilökuljetusten uusia muotoja kehittämällä harvaan asutuilla seuduilla, sekä liikennejärjestelmä- ja liikenneturvallisuusyhteistyöllä kuntien, maakunnanliittojen, Väyläviraston, HSL:n ja muiden toimijoiden kanssa. Kuntien kaavoituksen edistämistyössä ELY on ollut mukana mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kaavaprosesseissa ja antanut osaamisensa suunnittelun käyttöön kestävästä yhdyskuntarakenteen mahdollistamiseksi. Alueidenkäytön toiminnan painopiste on ollut yleiskäytöksen ja merkittävien asemakaavojen edistämistä.

Paremmat ELY-palvelut

Uudenmaan ELY-keskus tavoittelee jatkossakin hyvää asiakastyytyväisyyttä, sujuvia prosesseja ja asioinnin helpoutta. ELY-keskus on ollut aktiivisesti mukana TE-toimiston ja ELY-prosessien kehittämisessä ja digitalisoinnissa ja vienyt asiakkailta oleellista tietoa edelleen prosessien kehittäjille (esimerkiksi ohjaaville ministeriöille ja kehittämissankkeille). Uudenmaan ELY-keskus on ottanut strategiset asiakkaat mukaan palvelujen kehittämiseen ja parantanut päätösten ja lausuntojen kielen laatua.

Elävä kokeilukulttuuri

Uudenmaan ELY-keskus on ottanut kokeilukulttuurin osaksi toimintatapoja. Erilaisia kokeiluja on aloitettu matalalla kynnyksellä luottamuksellisissa ja kannustavassa ilmapiirissä. Kokeiluja on tehty myös rajatusti ja kevyellä hallinnoinnilla. Samalla kokeiluihin on kuitenkin liittynyt johdonmukainen arviointi. Kokeiluilla pyritään tulosten ja vaikuttavuuden parantamiseen.

Yritykset ja elinkeinot

Työpaikkojen täyttyminen nopeasti

Uudenmaan ELY-keskus ja TE-toimisto tavoittelevat sitä, että alueen avoimet työpaikat täyttyvät mahdollisimman nopeasti. Työnvälitys on nostettu TE-toimiston tärkeimmäksi tehtäväksi. TE-toimiston työnvälityksen prosessien ja toimenpiteiden vaikuttavuuden mittaamista on parannettu, jotta palveluita ja määrärahoja voidaan kohdentaa tehokkaammin. Yhteistyössä TEM:n ja Uudenmaan TE-toimiston kanssa aloitettiin hanke, jossa tuotetaan osuvaa tietoa työnvälityksen vaikuttavuudesta päätöksenteon tueksi.

Kotouttaminen ja kansainvälisyyden hyödyntäminen

Uudellamaalla tavoitellaan sitä, että maahanmuutosta elinkeinoelämälle avautuva työvoima-, osaamis- ja innovaatiopotentiali tunnistetaan ja hyödynnetään laajasti. Tätä on tuettu mm. tulosperusteisuuden lisäämisellä kotouttamiseen liittyvissä palveluhankinnoissa, ja koulutusmenetelmien kehittämisellä yhä enemmän työmarkkinoille siirtymistä tukevasti. Myös yrityksiä on kannustettu aktiivisesti hyödyntämään alueen kansainvälinen rekrytointipotentiaali ja rekrytoimaan parhaita osaajia.

Aktiivisesti etsitään ja kokeillaan erilaisia keinoja kansainvälistä suojelua saavien kotouttamiseksi yhteistyössä muiden viranomaisien kanssa sekä alueellisesti että valtakunnallisesti. Yhtenä mahdollistajana tässä tavoitteessa on ollut Uudenmaan ELY-keskuksen koordinoima Kotona Suomessa -hankekokonaisuus, joka mallintaa maahanmuuttajien

alku- ja nivelvaiheen palveluita sekä kehittää alueellisten kotouttamistyötä tekevien viranomaisten ja muiden toimijoiden osaamista.

Työelämän kehittäminen

Uudenmaan ELY-keskus ja TE-toimisto auttavat alueen työnantajia kiinnittämään uudella tavalla huomiota työhyvinvointitekijöihin osana tuottavuuden kasvua ja kilpailukykyä. Erityisenä kohderyhmänä ovat kehittymishaluiset ja -hakuiset uusmaalaiset yritykset ja organisaatiot. Tätä toteutettiin ELY-keskuksen ja TE-toimiston resurssein ja prosessin kiinteässä yhteistyössä Työelämä 2020 -kehittämishankkeen alueverkoston kanssa. Osaamisen kehittämisen palveluiden toteutusta jatkettiin suunnitelman mukaisesti saman tyyppisin teemoin. Työelämä 2020 –hankkeen rahoitus päättyi 31.5.2019.

Elinkeinoelämälle toimivat kuljetusketjut

Uudenmaan ELY-keskuksen tavoitteena on elinkeinoelämän tarpeiden yhä parempi huomioiminen tieverkon ylläpidossa sekä tavaraliikenteen toimintaedellytysten ja kuljetusketjujen toimivuuden edistäminen. Tämän mahdollistamiseksi yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa on tiivistetty, ja kuljetusketjujen palvelutaso-odotuksia on selvitetty, ja erilaisten toimenpiteiden vaikutuksia elinkeinoelämään on arvioitu entistä paremmin.

Tieverkon korjausvelan vähentämisessä on priorisoitu elinkeinoelämälle keskeisiä tavarakuljetusreittejä. Tavaraliikenne tieverkolla mahdollistetaan nykyistä paremmin poistamalla mm. kantavuus- ja korkeusrajoitteita. Lisäksi edistetään liikenteen erilaisia ratkaisuja tehokkaampien kuljetusratkaisujen löytämiseksi mm. tukemalla normaalia tavaraliikennettä suurempien HCT-yhdistelmien (High Capacity Transport) käyttöä.

Ympäristö ja luonnonvarat

Kiertotalouden innovaatiot ja alan yritysten toimintamahdollisuudet Uudellamaalla

Uudenmaan ELY-keskus tavoittelee sitä, että kestävään kiertotalouteen pohjautuva liiketoiminta kasvaa. Samalla jätteen hyödyntäminen ja ravinteiden ohjattu kierto tehostuvat. Kiertotalous pitää sisällään biotaloutta ja cleantechia, ja digitalisaatio mahdollistaa kilpailukykyiset ja tehokkaat ratkaisut.

Kiertotalouden hankkeita on soveltuvin osin priorisoitu ELY-keskuksen kehittämis- ja asiantuntijapalveluissa ja esimerkiksi maaseuturahoituksessa. On autettu sujuvoittamaan kiertotaloushankkeiden ja yritysten prosesseja ja palveluketjua hyödyntämällä verkostoja ja viranomaisyhteistyötä niin, että asiakasyrityksen prosessi etenee kitkatta. Kehitystä on tuettu myös tarjoamalla yrityksille osaavaa työvoimaa (TE-toimiston työnvälitys, työvoimakoulutus).

Vesien hyvä tila

Uudenmaan ELY-keskus tavoittelee alueen rannikkovesien, järvien ja jokien hyvää ekologista tilaa ja käyttökelpoisuutta. Huonossa kunnossa olevia vesistöjä on parannettu, ja monia hyväkuntoisia vesialueita on voitu säilyttää hyvinä. Pohjaveden hyvä tila on pääsääntöisesti pystytty turvaamaan.

ELY-keskuksen keskeisiä keinoja näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ovat olleet verkostoyhteistyö, tiedolla ohjaaminen, valvonta, suunnittelu ja maatalouden, kalatalouden sekä ympäristönhoidon rahoituskeinojen hyödyntäminen vesiensuojeluun, -hoitoon ja vaelluskalakantojen elvyttämiseen. Vesien tilaa heikentävää kuormitusta on vähennetty ja kunnostuksia tehty tärkeissä kohteissa.

Luonnon monimuotoisuuden ylläpito ja tukeminen

Uudenmaan ELY-keskus tavoittelee luonnon taloudellisen ja virkistyskäytön sekä luontoarvojen yhteensovittamista kestäväällä tavalla siten, että kasvien ja eläinlajien ja elinympäristöjen kirjo ei enää vähene. Tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen maankäytön suunnittelulla, maatalousluonnon hoidolla ja luonnon-suojelulla.

Luonnonsuojelualueita on voitu kytkeä osaksi viher-, virkistys- ja metsäalueverkostoa. Sama verkosto on lisännyt asukkaiden hyvinvointia ja tarjonnut mahdollisuuksia luontomatkailuun. Uudenmaan ELY-keskus on ohjannut ja valvonut suunnittelua. Maatalouden muokkaamia monimuotoisuuden kannalta arvokkaimpia kohteita on hoidettu. Luonnonsuojelulla ja suojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelulla on varmistettu arvokkaimpien luontokohteiden säilyminen.

1.3.2 Varsinais-Suomen ELY-keskus

Suhdanteiden osalta Varsinais-Suomessa tilanne ja näkymät muuttuivat normaalimmiksi. Vientiteollisuuden aktiivisuus näkyi työllisyyden kasvuna ja työvoiman kysyntä uusien avointen työpaikkojen muodossa saavutti laaja-alaisesti kaikkien aikojen ennätystason. Jo neljättä vuotta jatkunut kasvu heijastui uusina haasteina, kun yritysten erilaisiin rekrytointitarpeisiin oli vastattava myös massamitassa. Siitä huolimatta, että alueen avainyritysten osajatarpeisiin pystyttiin vastaamaan, pääsivät rekrytointiongelmien yleistymään. Tämän johdosta strategiaan työllisyyteen ja uusien yritysten määrään liittyviin tavoitteisiin ei aivan päästy. Sen sijaan monet toiminnalliset työllisyystavoitteet saavutettiin. Samoin yrittäjyyden ja osin yritysten kehittämisen osalla on edetty merkittävästi. Maahanmuuttaja-asioissa asetetut tavoitteet osoittautuivat haasteellisiksi – osin pakolaisten omaehtoisen kuntiin muuton johdosta. Edellisvuosia parempi vuoden 2019 sato on luonut positiivista tunnelmaa maataloilla, mikä näkyy myös viljelijöiden investointien lukumäärässä.

Pääteiden talvihoitoluokkien korotukset otettiin käyttöön vuoden 2019 alusta, hoitoluokkia korotettiin erityisesti raskaan liikenteen käyttämillä tieosuuksilla. Vähentyneen rahoituksen takia tiestön kunto heikkeni vähäliikenteisten päällystettyjen teiden ja siltojen osilta. Loppuvuoden jatkuvat sateet heikensivät sorateiden kuntoa ja kelirikkomursketta pahimpiin osuuksiin kului suunniteltua enemmän. Maantielauttaliikenteen uusi hankintastrategia, joka korostaa tehokkuutta ja vihreitä valintoja, sai periaatteellisen hyväksynnän Väylävirastossa ja liikenne- ja viestintäministeriössä. Sen tavoitteita osin toteuttavat siirtymäajan sopimukset tehtiin viime vuoden lopussa keskimäärin 7 vuoden mittaisina koko maahan.

Toiminnallisen tulossopimuksen tavoitteet vuodelle 2019 toteutuivat Y-vastuualueella lähes sovitusti.

Ihmiset ja yhteisöt

Työllisyyskehitys oli Varsinais-Suomessa strategisten mittarien valossa edelleen myönteisempää kuin aiempina vuosina. Työllisten määrän kasvu hidastui, mutta työllisyysaste ylitti 73% jopa koko vuoden keskiarvona. TE - toimisto pystyi vastaamaan haasteisiin hyvin, vaikka teollisuudessa, rakentamisessa ja myös palveluissa nousi koulutetun työvoiman kysyntä ennätystasolle, mikä taas heijastui yritysten kokemien rekrytointiongelmien yleistymisenä. Rekrytointiongelmia kokeneiden yritysten osuus jäi kuitenkin selvästi maan keskimääräistä paremmalle tasolle.

Toiminnallisten tavoitteiden kohdalla myönteisestä työllisyystilanteesta huolimatta vuodelle 2019 asetetut tavoitteet osoittautuivat osin haasteellisiksi. Virrat pitkittyvään (yli 3 kk:n) työttömyyteen supistuivat merkittävästi määränä, vaikka indikaattori pysyi edellisvuotisella tasolla. Positiivinen vire työllisyydessä ilmeni kuitenkin työttömyyden laaja-alaisena laskuna, Tämän tukemana jopa rakennetyöttömyys supistui ripeästi (tavoite saavutettiin) ja toiminnalliset tavoitteet olivat lähellä saavuttamista. Pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden lopussa 55 % vähemmän kuin kolme vuotta aiemmin! Vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista on vaikeuttanut työvoimapoliittisten palveluiden kohderyhmän vaikeutuminen, vaikka palveluiden vaikuttavuus valtakunnallisessa vertailussa on Varsinais-Suomessa edelleen verrattain hyvä.

Viljelijätukien hallinnon toimintatapojen digitalisoinnissa ja uusien työmenettelyjen käyttöönotossa edettiin vahvasti. Toiminnan vaikuttavuutta tehosti mm. sähköisen arkiston aiempaa laajempi käyttö ja RPAS (Drone) toimintatavan käyttöönotto laajasti koko ELY-keskuksen yhteisen kehittämishankkeen tuloksena.

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä on laskenut hieman edellisen vuoden tasosta. Tätä ovat tukeneet valmistuneet parantamishankkeet ja pienet turvallisuustoimet. Suunnitelmavalmiutta parannetaan edelleen erityisesti E18 Turun kehätiellä, josta käynnissä oli Raision keskustan kohdan tiesuunnitelma. Lisäksi toteutusvalmius on syntymässä mm. valtatie 8 Laitilan ja Eurajoen kohtiin sekä valtatie 9 osuudelle Lieto – Aura.

Yritykset ja elinkeinot

Yritysten kehittämisote on edelleen vahvistunut Varsinais-Suomessa merkittävästi. Yritysten kehittämisintensiiteetti on noussut valtakunnalliseen kärkeen. Kasvu alueella näyttää perustuvan veturiyritysten kasvuun ja kehittämistoiminnan elpymiseen ja nyt se on leviämässä verkoston yrityksiin. Erityisesti laivanrakennukseen keskittyvässä verkostossa sekä diagnostiikka- ja lääkekehitysaloilla autonvalmistuksen ohella on vahva näkymä tulevaisuuteen. Autonomisen liikkumisen järjestelmien kehittämiseen liittyvä t&k-toiminta onkin laajentunut nopeasti ja siitä on muodostumassa merkittävä osaamisalue Varsinais-Suomessa. Lisäksi on mainittava ohjelmistoalan yritysten positiivinen ote ja ala jatkaakin kasvuaan. Kansainvälistymishankkeiden määrä on noussut ja on saavuttanut tason, missä oltiin ennen laskusuhdanteen käynnistymistä.

Viime vuonna edistettiin useita elinkeinoelämän kuljetuksille merkittäviä tiehankkeita. E18 Turun kehätien –hankkeen Kausela-Kirismäki –tieosuuden kakkosvaiheelle saatiin rahoitus ja hanke voidaan toteuttaa kerralla alusta loppuun. Suurimmat hyödyt liikenteelle saadaan tien nelikaistaistuksesta, joka toteutetaan hankkeen kakkosvaiheessa. Viime vuonna saatiin myös rahoitus kasitielle kolmen ohituskaistaparin rakentamiseen. Ohituskaistaparit lisäävät liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta merkittävästi. Korjausvelkarakhoituksella toteutettu vt 12 Eura-Raijala tienparannushanke saatiin viime vuoden aikana lähes valmiiksi. Tietä levennettiin yhteensä n. 21 km matkalta ja useita liittymiä parannettiin. Hankkeen myötä raskaan liikenteen turvallisuus ja ennakoitavuus paranivat. Makarlan sillan uusimista kantatiellä 40 Piikkiössä jouduttiin lykkäämään pitkään rahoituksen puutteesta, mutta hanke saatiin vihdoin käyntiin viime vuoden keuhällä. Uusi silta valmistuu vuoden 2020 aikana.

Luumutuotannon edistämässä yllettiin varovaisesti asetettuun tavoitteeseen luomutuotannon ja siirtymävaiheen yhteenlasketun pinta-alan noustessa 31 480 hehtaariin. Vuonna 2019 ei myönnetty uusia luomusitoumuksia, mikä osaltaan vähensi varsin suotuisaa luomutuotannon kehitystä.

Maatalouden rakennetukena myönnettiin avustusvaroja yhteensä 21,4 M€, mikä on koko EU-jäsenyyssajan suurin vuotuinen avustussumma. Investointihalukkuus on kasvanut tasaisesti ja voimakkaasti koko rahoituskauden ajan. Tukea kohdentui vuonna 2019 edellisvuosien tapaan tasaisesti eri tuotannonaloille. Markkinoiden tarpeista lähteviä panostuksia on tehty eläinten hyvinvoinnin edistämiseen erityisesti kananmunantuotannossa ja porsitussikaloissa. Maakunnan saamat avustuksiin ei enää riittäneet kaikkien tukikelpoisten hankkeiden rahoittamiseen.

Yritystukihaun osalta toiminta oli edellisen vuoden tavoin vilkasta ja edelleen tukimahdollisuuksia tiedusteltiin aktiivisesti. Yritystukihankkeisiin myönnetystä tuesta peräti 60 % kohdistui metalliteollisuuteen ja maataloustuote- ja elintarvikejalostukseen – metalliteollisuus vahvisti edelleen asemaansa alan yleisen nosteen (positiivinen rakenne-muutos) myötä. Huomioitava asia oli myös kiertoliiketoimintaan liittyvien hankkeiden aktivoituminen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Vuoden aikana jatkettiin ympäristölupa- ja valvontaviranomaisyhteistyön kehittämistä, osallistuttiin aktiivisesti uusien toimintatapojen suunnitteluun, kokeiluun ja koordinointiin. Ympäristölupien valvontaohjelman mukaisia tarkastuksia tehtiin 253 luvanvaraiseen kohteeseen, joten tulossopimuksessa asetettu tavoite 230 tarkastusta ylitettiin. Yhteistyö ilmastoasioissa oli tiivistä lukuisten tahojen kanssa.

MRL:n mukaisia kehittämiskeskusteluja toteutettiin kuntakohtaisina keskittyen ajankohtaisiin kaava-asioihin kunnassa. ELY-keskus osallistui kaavoituksen asiantuntijana useisiin liikennehankkeisiin ja mm. "Tunnin juna" -hankekonaisuuden suunnitteluyhteistyöhön.

Luonnonsuojelun toteutuksen osalta vuodella 2019 asetettu kokonaistavoite 600 ha ylitettiin runsaan METSO-tarjonnan myötä. Syksyllä saatiin tieto HELMI-elinympäristöohjelman käynnistymisestä ja saatavasta lisäresurssista. Luonnonsuojelun merkittävän lisäresurssin myötä tullaan erilaisin toimin parantamaan heikentyneiden elinympäristöjen tilaa sekä tehostamaan mm. suojelun toteutusta.

Vesien- ja merenhoidon suunnittelua tehtiin valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti ja lisäksi tuettiin SYKE:n merenhoitotyötä. Vesien tila ei ole kuitenkaan parantunut vaan ennemminkin heikentynyt. Hyvän tilan tavoite vuonna 2027 ei tule toteutumaan vaan tarvitaan vaikuttavampi toimenpideohjelma ja sen tehokas toteutus. Pohjavesialueiden rajaustyö on edennyt lähes valmiiksi. Tulvariskien hallinnan suunnittelua ohjaavissa tulvaryhmissä asetettiin tulvariskien hallintasuunnitelmille tulvasuojelun tavoitteet. Toimenpiteiden toteutusta (Pori, Huittinen, Eura, Salo ja Merikarvia) on edistetty: Salon ja Merikarvian hankkeet valmistuivat. Vesistörakenteiden kartoitustyö on aloitettu ja Harjankosken padon perusparannus valmistui. Luonnonmukaistamishankkeet ovat nosteessa: usean kohteen suunnittelu on käynnissä ja Raisiojoen hanke etenemässä toteutukseen. Vesihuoltolaitosten kulut ja menot –selvitys valmistui. Vesihuoltolaitosten yhteistyötä on edistetty Etelä-Satakunnassa, Länsivyyhykkeellä ja Salo-Somero aksellilla. Suomi -Kiina yhteistyötä edistettiin. Suuralueyhteistyötä toteutettiin ojitusisännöinti- ja Kokemäenjoki-visio-työssä, vesihuoltotoiminnan kehittämisessä ja yhteisessä tulossuunnittelussa. Vesitilanne on ollut haastava: alkuvuodesta näkyi edellisen vuoden kuivuus, kun taas loppuvuoden aikana leuto talvi ja runsaat sateet nostivat vesitilanteet tulvalukemiin.

1.3.3 Satakunnan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työttömyyden aleneminen hidastui Satakunnassa vuonna 2019. Keskimäärin työttömiä työnhakijoita oli kuukauden lopussa 9 360, mikä oli noin 300 henkeä (-3,1 %) vähemmän kuin vuonna 2018. Loppuvuonna työttömien määrä kuitenkin jo kohosi vuoden takaista korkeammalle. Vuositasolla tarkasteltuna miesten työttömyys nousi, mutta naisten työttömyys edelleen aleni. Myös alle 25-vuotiaiden työttömien määrä nousi edellisestä vuodesta. TEM:n tilastoihin perustuva työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Satakunnassa viime vuonna keskimäärin 9,4 %, mikä oli 0,3 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2018. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste oli 72,1 %, missä nousua edellisvuodesta 0,8 prosenttiyksikköä.

Työvoiman kysyntä jatkui vuonna 2019 vilkkaana. Satakunnassa avautui TE-toimistossa keskimäärin 1 820 uutta avointa työpaikkaa kuukaudessa, mikä oli lähes saman verran kuin edellisenä vuonna. Useimmilla teollisuuden ammattialoilla työvoiman kysyntä kasvoi työntekijätason tehtävissä. Myös tekniikan alan erityisasiantuntijoiden (insinöörit) paikkoja oli edellistä vuotta enemmän, mutta asiantuntijatehtävissä paikkamäärä pieneni. Rakentamisen alalla työvoiman kysyntä pysyi lähes edellisen vuoden tasolla, samoin useimmissa palvelualojen ammattiryhmissä. Myyntityössä paikkamäärä kuitenkin pieneni. Satakunnassa oli viime vuonna muutamia suuria teollisuuden irtisanomisia, mutta irtisanottujen henkilöiden määrä (678) silti väheni edellisestä vuodesta.

Alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta oli viime vuonna 13,4 %. Nuorten työttömyysaste nousi 0,6 prosenttiyksiköllä edellisvuodesta. Aktiivisten työvoimapolitiittisten palvelujen piirissä oli keskimäärin noin 560 nuorta. Se oli suurin piirtein saman verran kuin vuonna 2018. Nuorten aktivointiaste kuitenkin laski 0,9 prosenttiyksiköllä edellisvuodesta ja oli viime vuonna 30,3 %.

Ulkomaalaisperäisen väestön osuus Satakunnassa on ollut kasvussa. Vuoden 2018 lopussa ulkomaan kansalaisia oli yhteensä 6 095 (2,8 % väestöstä). Ulkomaalaisten työttömyysaste (TEM) laski edellisen vuoden 20,7 prosentista 18,7 prosenttiin v. 2019. Se oli silti lähes kaksinkertainen koko työttömyyteen verrattuna. Ulkomaalaisten aktivointiaste oli 54,3 %, kun kaikilla työnhakijoilla se oli 34,0 %.

Ihmisten työllisyys, osaaminen ja osallisuus lisääntyvät -tavoitteeseen liittyvien mittareiden tavoitetasot vuodelle 2019 saavutettiin Satakunnassa vain osittain.

Työvoiman voimakkaan kysynnän kääntöpuolena on ollut rekrytointiongelmien yleistyminen muutamana viime vuotena. Rekrytointiongelmien tavoitteesta, enintään 33 %, ollaan jäämässä selvästi. Vuonna 2019 kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen keskiarvo rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuudessa on ollut 43 %. Ammattibarometrin arvioiden mukaan työvoiman saatavuusongelmat painottuvat teollisuuden ja rakentamisen sekä terveydenhuollon ja sosiaalialan erityisasiantuntija- ja asiantuntijatehtäviin. Työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi Satakunnassa tehostettiin rekrytointi- ja työvoimakoulutusten sekä työpaikkatarjonnan markkinointia Duunilaakso-markkinointikampanjalla, järjestettiin rekrytointitapahtumia ja panostamalla erityisesti digitaaliseen markkinointiin.

Rekrytointiongelmiin on pyritty vastaamaan myös Robocoast Rekry -pilottihankkeella, jonka avulla on haettu automaatio-, robotiikka- ja ICT-alojen korkeasti koulutettuja osaajia yrityksiin. Tavoitteena on 200 korkeasti koulutetun osaajan löytyminen yrityksiin, ja vuoden 2019 loppuun mennessä rekrytointeja oli 141 kpl. Pilottihanke jatkuu huhtikuun loppuun 2020. Syyskuussa 2019 käynnistettiin myös Rekrytoiva Satakunta -pilottihanke, jossa tavoitellaan TE-toimistosta ohjattujen työnhakijoiden nopeaa työllistymistä joko suoraan tai yrityslähtöisen RekryKoulutuksen avulla. Ohjattujen hakijoiden tavoitemäärä on 1 000-1 200 ohjausta vuositasolla. Vuoden 2019 loppuun mennessä työpaikka tai koulutusratkaisu ko. palvelun kautta löytyi 65 työnhakijalle.

Kaikilla työttömillä työnhakijoilla virta yli 3 kk:n työttömyyteen oli 41,9 %, kun tavoite oli enintään 32 %. Hieman edellistä vuotta suurempi osuus alkaneista työttömyyksistä pitkittyi viime vuonna yli kolmen kuukauden. Virta yli 3 kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla toteutuma oli 32,0 %, kun tavoite oli enintään 19 %.

Vaikeasti työllistyvien määrää koskeva tavoite Satakunnassa vuonna 2019 oli enintään 5 700 henkilöä. Tavoite saavutettiin selvästi, sillä toteuma oli 5 184. Vaikeasti työllistyvien määrä aleni 640 hengellä edellisvuodesta. INKA Satakunta ESR-projektissa on muotoiltu uusia työllistymistä edistäviä palvelumalleja hyödyntäen sekä henkilökohtaista tukea että tekoälyä sisältäviä digitaalisia palvelumalleja. Pilotoitavana on ollut neljä erilaista digitaalista palvelumallia. Uutena asiakasryhmänä on huomioitu myös kansainvälisen taustan asiakkaiden tarpeet Homma haltuun! -pilottissa. INKA on myös tehostanut palveluohjausta ja verkostoyhteistyötä eri työllistymistä edistävien toimijoiden kesken.

Kolme kuukautta ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus vuonna 2019 oli 35,5 %. Vaikuttavuus heikkeni selvästi edellisestä vuodesta (25,7 % v. 2018) ja tavoite, enintään 23 %, jäi saavuttamatta. Heikentynyt taloudellinen tilanne on vaikeuttanut koulutuksista valmistuneiden työllistymistä. Ammatillisen työvoimakoulutuksen vaikuttavuus oli heikkenemisestä huolimatta Satakunnassa edelleen lähes parasta tasoa kaikista ELY-keskuksista. Kolme kuukautta palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuus oli viime vuonna 52,5 % (51,7 % v. 2018), kun tavoitteena oli enintään 48 %. Palkkatuella työllistäminen sekä kuntiin että yksityiselle sektorille väheni edellisestä vuodesta.

Virta yli 3 kk:n työttömyyteen maahanmuuttajilla toteuma oli 42,8 % eli tavoitteesta, enintään 40 %, jäi hieman. Sen sijaan kolme kuukautta kotoutumiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus, 28,5 %, oli parempi kuin tavoitetaso, enintään 35 %. Vaikuttavuus parani selvästi edellisestä vuodesta (38,7 % v. 2018). Satakunnan TE-toimistossa on tehty systemaattista kehittämistyötä koto-koulutuksen palveluntuottajien kanssa sen osalta, että asiakkaiden suunnitelmat olisivat realistisia ja toteuttamiskelpoisia koulutuksen päättyessä, ja myös suunnitelmien toteutumista on seurattu.

Tavoite pakolaisten kuntapaikoista oli Satakunnalle ja Varsinais-Suomelle yhteinen 450, josta Satakunnalle jyvitetty osuus 150. Yhteensä sovittuja kuntapaikkoja vuodelle 2019 oli 171–229 paikkaa eli kuntapaikkatavoite ylitetiin. Vuonna 2019 kuntiin osoitettiin 47 henkilöä (93 henkilöä v. 2018). Satakunnan ELY-keskus on tehnyt sopimuksen kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä kaikkien seitsemäntoista Satakunnan kunnan kanssa. Säky-län kunnan kanssa solmittu sopimus astui voimaan vuoden 2019 alussa.

Ihmisten kokema hyvinvointi ja turvallisuus paranevat -tavoitteen yhtenä mittarina oli kulttuurin saavutettavuuden edistäminen. Luovat alat ovat olleet osana yritysten neuvonta-, osaamis- ja kansainvälistymispalveluita. Crema-rahoituksessa ei ollut hankkeita Satakunnasta. Verkostoyhteistyötä on tehty, mutta sitä olisi voitu viime vuonna tehdä enemmänkin. Aiemmin jonkin verran alueella käytetty OKM:n kulttuurimatkailun erityisavustus oli vuonna 2019 hyvin pieni eikä avustuksia tullut Satakuntaan. Monikulttuurisuuden edistämiseksi Satakunnan ELY-keskus on osallistunut eri tahojen organisoimaan verkostoyhteistyöhön. Näistä tärkeimmät ovat Porin kaupungin perusturvakeskuksen koollekutsuma Maahanmuuttajatyön koordinoitiryhmä MAKO sekä Länsi-Suomen etnisten suhteiden alueellinen neuvottelukunta (ETNO), jota johdetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta käsin.

Eviran tuottama tieto säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuudesta kuvaa elintarvike-turvallisuutta ja kertoo siitä, kuinka hyvin elintarvikeketjun valvonnalle asetetut tavoitteet saavutetaan. Tavoite vuodelle 2019 oli 95 % ja toteuma 87 %, mikä oli sama kuin edellisenä vuonna.

Yritykset ja elinkeinot

ELY-keskuksen rahoittamien uusien yritysten määrää koskeva tavoite vuonna 2019 oli 350. ELY-keskuksen rahoitusta sai kertomusvuonna yhteensä 304 uutta yritystä (308 yritystä v. 2018). Suurin osa rahoitetuista yrityksistä oli starttirahan saaneita (pl. sivutoimiset yrittäjät) (178 kpl) tai työttömyysetuudella yritystoiminnan aloittaneita (114 kpl). Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta (MAKE) rahoitettiin neljä uutta yritystä, Leader-rahoitusta sai seitsemän ja EAKR-tukea yksi uusi yritys.

Elintarvikealan pk-yritysten tuotekehitystä, verkostoitumista ja kansainvälistymistä edistäviä maaseuturahaston hankkeita on käynnissä sekä alueellisesti että ylimaakunnallisesti. Hankkeiden keskeisten toimenpiteiden kautta yritykset verkostoituvat yli maakuntarajojen ja saavat mm. asiantuntija-apua tuotekehitykseen ja kansainvälistymisen aloittamiseen. Satakuntalaisyrityksiä on ollut mukana mm. Food from Finland-ohjelmassa. Toiminta on edennyt tavoitteen suuntaisesti, mutta kansainvälistymään pyrkivien elintarvikealan yritysten määrä on vielä pieni.

Vuoden 2019 aikana rahoitettujen maaseudun yritystukien myötävaikutuksella arvioidaan syntyvän noin 95 uutta työpaikkaa (v. 2018: 10). Myönnetyn EAKR-yritystuen (v. 2018: 4,485 milj. euroa) arvioidaan vaikuttavan 297 uuden työpaikan syntyyn. Maaseuturahaston kehittämishankkeet kohdistuvat valtaosin maaseudun elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Yrittäjien osaamista on kehitetty usealla koulutus- ja yhteistyöhankkeella, joissa kohderyhminä ovat olleet niin alkutuottajat ja elintarvikejalostajat kuin puutuoteala ja pienet ns. kivijalkayrityksetkin. Toimijoiden keskinäinen verkostoituminen ja osaamisen lisääminen kuuluvat monen käynnissä olevan hankkeen keskeisiin toimenpiteisiin. Elintarvikeketjun kilpailukykyyn parantaminen on yksittäisistä toimialoista merkittävin Satakunnan painopisteistä ja sen kehittämiseen on myös panostettu eniten sekä hanke- että yritystuissa.

Pk-yritysten vientiä on edistetty toimeenpanemalla TeamFinland-palvelumallia sekä hyödyntämällä TF-kasvuohjelmia. Satakunnan ELY-keskuksen TF-kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori on käynnistänyt tai käynnistämässä useita elintarvikeyritysten ja matkailun viennin ja kansainvälistymisen käynnistämiseen tähtääviä hankkeita ja aktiviteetteja kohdemaana Venäjä ja siellä on järjestetty pk-yritysten elintarvikekilpailu. Ulkomaisen työvoiman houkuttelemiseksi on käynnistymässä Ukraina -hanke.

Ruokaketjun toimintaympäristöä kehittävien kehittämishankkeiden (kokonaiskustannukset 11,9 milj. euroa) lisäksi toimialan yrityksille on tehty maaseuturahastosta kokonaiskustannuksiltaan lähes 30 milj. euron tukipäätökset uuden liiketoiminnan ja resurssitehokkuuden kehittämiseen. Myös EAKR-määrärahoihin on edistetty kasvun kärkialojen yritystoiminnan edistäminen -tavoitteen mukaisia hankkeita. Business Finlandin elinkeinorahoitusta suuntautui Satakuntaan vuonna 2019 yhteensä 16,51 milj. euroa (14,9 milj. euroa v. 2018). Tästä oli elinkeinorahoitusta 11,36 milj. euroa 82 hankkeeseen sisältäen 10 milj. euroa laivanrakennuksen innovaatiotukea. Innovaatorahoitusta oli 5,15 milj. euroa 19 hankkeeseen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Luonnon monimuotoisuuden säilymiseen ja vesien tilan paranemiseen ELY-keskus vaikuttaa mm. ympäristökorvausjärjestelmän toimeenpanolla ja valvonnalla sekä viljelyn kehittämishankkeilla. Hyvin hoidettua ja elinvoimaista kulttuuriympäristöä, luonnonvarjojen vastuullista hyödyntämistä sekä luontoon perustuvia virkistys- ja matkailupalveluja on edistetty etenkin Make- ja Leader-ohjelmien rahoituksella. Lisäksi Satakunnan ELY-keskus on mukana maakunnallisessa SATAVESI-ohjelmiasopimuksessa.

Satakunnan typpi- ja fosforitaseet ovat aikaisempina vuosina kehittyneet tavoitteiden suuntaisesti, mutta tasearvojen vaihtelu on huomattavaa johtuen erityisesti kunkin kasvukauden luonnonolosuhteista. Typpitasen tavoite 2018 (kg/ha) on alle 50, mutta toteuma 70,1 vuonna 2018. Fosforitaseen tavoite on alle 1,2 ja toteuma 5,3 (v. 2018). Vuoden 2019 tilastoja ei ole vielä saatavilla.

Ympäristökorvaukseen sitoutuneiden tilojen määrä on hienoisessa laskussa Satakunnassa ollen vuonna 2019 2 453 kpl (vuonna 2018: 2 487 kpl). Myös ympäristökorvauksessa olevien sitoumuslohkojen kokonaispinta-ala on vähentynyt hieman. Vuonna 2019 ympäristökorvauksen sitoumuslohkoille ilmoitettiin pinta-alaa yhteensä reilut 122 500 ha (2018: reilut 122 900 ha). Ympäristökorvaukseen sitoutuneita puutarhakasveja kasvattavia tiloja oli vuonna 2019 Satakunnassa noin 300 kpl, ja puutarhakasvien viljelyala näillä oli reilut 3 600 ha. Luonnonmukainen tuotantoala on Satakunnassa kasvanut viime vuosina. Vuonna 2019 Satakunnassa oli 9 200 ha (vuonna 2018: 7 900 ha) luonnonmukaisessa kasvituotannossa, mikä on 7,9 % maakunnan peltopinta-alasta (7,5 %). Luomumaatiloja oli 180 kpl (177 kpl). Luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa oli 34 (32) tilaa. Luomutuotantoa on vauhditettu keskeisten kehittäjätahojen yhteistyöhankkeilla. Uutena avauksena on käynnistynyt avomaan vihannesviljelijöille suunnatulle ylimaakunnallinen koulutushanke, jonka tavoitteena on lisätä huomattavasti markkinalähtöistä luomutuotantoa lähivuosina. Maisemanhoitosopimuksilla hoidettu pinta-ala on niin ikään kasvanut Satakunnassa ja on nyt 1 925 ha (1 670).

Maatilojen valvonnat sekä muut Ruokaviraston ohjaamat valvontatehtävät on tehty suunnitelmien mukaan ja aika-tilaus. Maaseutuohjelman hanke- ja yritystuista valtaosa tukee suoraan biotalouden ja kiertotalouden kehittämistä. Satakunnassa on käynnissä näihin liittyen yli 50 milj. euron konkreettiset tuetut toimenpiteet. Keskeisimpiä toimia ovat ruokaketjun kannattavuuden, resurssitehokkuuden ja vientimahdollisuuksien edistäminen. Lisäksi käynnissä on merkittäviä kehittämistoimia maaperän kasvukunnon, ravinteiden pidättämisen sekä hiilen sitomisen kehittämiseksi. Kehittämistoimilla on panostettu myös alueelle tärkeän metsätalouden ja puutuoteteollisuuden kehittämiseen. Maaseutumatkailussa uutena avauksena Pohjois-Satakunnan ja Suupohjan alueet jättivät UNESCO:lle hakemuksen Geopark-statusen saamiseksi. Toteutuessaan se toisi merkittävän uuden mahdollisuuden satakuntalaisen luontomatkailun ja yritystoiminnan kehittämiseen. Käynnissä on myös useita Leader-rahoitteisia paikallisia matkailun kehittämishankkeita. Lisäksi kuluneen vuoden aikana panostettiin hanketoiminnassa esimerkiksi matkailuyritysten kasvuun ja palvelukokemusten kehittämiseen.

1.3.4 Hämeen ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työttömien määrän lasku jatkui edelleen, vaikkakin edellisvuosista hidastuen. Myös laaja työttömyys väheni palveluissa olevien määrän vähentyessä. Vaikeasti työllistyvien määrä väheni edelleen voimakkaasti ja asetettu tavoite alitettiin lähes 1 200 henkilöllä. Lasku johtui varsinkin pitkäaikaistyöttömyyden voimakkaasta laskusta, joka oli Hämeessä selvästi maan keskiarvoa nopeampaa. Virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen ja ulkomaalaisten virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen olivat kasvussa edellisvuoteen verrattuna ja jäivät selvästi asetetusta tavoitteesta. Nuorten virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen (32,4 %) parani hieman viime vuodesta, mutta tavoitetaso 20 prosenttia oli korkea. Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste oli vuonna 2019 keskimäärin kuukaudessa 14,6 %, mikä on vuodentakaisesta (15,2 %) ja edellisvuosia matalampi, mutta edelleen maan keskiarvoa korkeampi (11,5 %). Samanlaisesti nuorten alle 25-vuotiaiden työvoiman määrän lasku on ollut Hämeessä maan keskiarvoa nopeampaa. Nuorten työttömien määrän lasku vuositasolla on jatkunut, vaikkakin hidastuen. Vuositasolla Hämeessä oli vuonna 2019 kuukaudessa keskimäärin 2 309 alle 25-vuotiaasta työtöntä työnhakijaa, missä on vähennystä edellisvuoteen noin 6 prosenttia. Edellisen kerran vuosikeskiarvo on ollut matalampi vuonna 2011. Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa olevien nuorten määrä on myös vähentynyt. Vuonna 2019 Hämeessä oli palveluissa kuukaudessa keskimäärin 888 nuorta alle 25-vuotiaasta, mikä on selvästi edellisvuosia vähemmän. Koto-koulutuksen vaikuttavuus parani edellisvuodesta ollen vaikuttavuudeltaan edelleen parempaa kuin maassa keskimäärin. Ulkomaalaisten TE-palveluiden piirissä olevien määrä väheni hieman edellisvuodesta.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukainen työttömyysaste (15–74 -vuotiaat) oli vuonna 2019 Hämeessä 5,4 % laskien edellisestä vuodesta 1,6 %-yksikköä. Työttömyysaste oli myös maan keskiarvoa (6,7 %) matalampi, toisin kuin vuotta aiemmin. Hämeessä työttömien lisäksi myös työvoiman määrä väheni, mikä vaikuttaa työttömyysasteeseen. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukainen työllisyysaste (15–64 -vuotiaat) jatkoi kasvua ollen 73,1 %. Maassa keskimäärin työllisyysaste nousi 72,6 %:iin. Hämeessä työllisten määrä pysyi edellisvuoden tasossa, mutta samanlaisesti työikäisen väestön määrä on vähentynyt, mikä näkyy työllisyysasteessa.

Yritykset ja elinkeinot

Uusien yritysten perustamistavoite oli 570 yritystä. Tavoitteeseen ei päästy. Hämeen TE-toimiston myöntämällä starttiraharahoituksella tai työttömyysetuudella yritystoiminnan aloittaneita oli vuoden aikana 393. Sekä starttirahalla että työttömyysetuudella yritystoiminnan aloittaneita oli vähemmän kuin vuosi sitten.

Työvoiman saatavuutta kuvaavan rekrytointiongelmien määrän enimmäistaso vuodelle 2019 oli 33 %. Rekrytointi- ja kohtaanto-ongelmien määrä lisääntyi edelleen. Hämeessä rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus oli vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana keskimäärin 43 %, kun se vuonna 2018 oli 41 prosenttia.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjavesialueiden rajauksia ja luokituksia tarkistettiin yht. 80 pohjavesialueella. Vesien hyvän tilan varmistamiseksi jatkettiin vesienhoitosuunnitelmien alueellista toteuttamista yhteistyöllä mm. Vesijärvisäätiön ja Vanajavesikeskuksen kanssa, järjestettiin verkostotilaisuuksia, mahdollistettiin toimenpiteitä yhteensä 44 pintavesimuodostumalla kahden maakunnan ja kahden VHA:n alueella.

Luonnonsuojelun viranomaistehtäviä oli paljon; mm. satoja metsänkäyttöilmoituksia. Aloitettiin alueen NATA-arvioinnit ja jatkettiin arvokkaiden perinnebiotooppien kartoitusta. LS-ohjelmia toteutettiin noin 100 ha:n alueella ja METSO-ohjelmaa n. 470 ha:n alueella. LS-ohjelmien toteutus on Hämeessä loppusuoralla, METSOssa vielä muutaman vuoden työ ohjelman tavoitteeseen pääsemiseksi.

Ympäristöluvanvaraisia valvottavia laitoksia oli yht. 295 kpl ja vesilain mukaisia lupia 260 kpl. Ympäristölupien määräaikaistarkastuksia tehtiin 77 laitokseen, riskitarkasteluun perustuva valvontaohjelma toteutui 85 %:sti. Valtakunnallisesti yhdenmukainen riskiperusteinen valvonta on osoittanut resurssien niukkuuden ja epätasaisen jakautumisen. Vesilain mukaisista asioista annettiin lähes 300 lausuntoa ja valvontasuunnitelman mukaisia valvontakäyntejä tehtiin runsaasti arvioitua enemmän, yht. 75 kpl. Polttoaineiden kuljetuksessa ja varastoinnissa sattuneissa öljyvahingoissa tarvittiin ELYn asiantuntija-apua. Viemäriverkossa tapahtuvien ylivuotojen vähentämiseksi jatkettiin yhteistyötä vesilaitosten kanssa. Meneillään olleisiin ympäristörikosprosesseihin panostettiin.

Kuntien kaavoista neuvoteltiin ja lausuntoja annettiin pääosin vaikutuksiltaan valtakunnallisiin, maakunnallisesti merkittäviin, valtion toteuttamisvelvollisuuden kannalta tärkeisiin kaavoihin. Yhteistyöneuvotteluja käytiin kuntien ja maakunnan liittojen kanssa.

1.3.5 Pirkanmaan ELY-keskus

Vuosi 2019 oli strategiakauden viimeinen toimintavuosi. Yleisesti arvioiden voidaan todeta nelivuotisten tavoitteiden toteutuneen hyvin. Pirkanmaalla tehtiin vuoden 2019 alkupuoliskolla vielä laaja-alaista maakuntauudistuksen valmistelutyötä, jossa myös ELY-keskus oli aktiivisesti ja laajalla asiantuntijajoukolla mukana.

Ihmiset ja yhteisöt

Työllisyys strategiavuosina 2016-2019 kehittyi suotuisaan suuntaan vuoden 2016 lopulta alkaen aina 2019 vuoden puoliväliin asti. Vuoden 2019 oli nähtävissä hidastumista työllisyyden kehityksessä, joka tosin kosketti vain osaa ammattiryhmiä. Kokonaisuutena muutoksen näiden vuosien aikana voi todeta olleen positiivista. Valtaosa toimialoista tarvitsee edelleen työvoimaa. Työllistäminen on kuitenkin haastavaa, sillä tarjolla ei aina ole sopivaa osaaajakenttää. Huolimatta työllisyystilanteen lievästä heikkenemisestä vuonna 2019, saavutettiin työvoimakoulutuksessa maan parhaat vaikuttavuusluvut ja palkkatuenkin vaikuttavuus oli valtakunnan toiseksi parasta. Työllisyystilanteen heikkeneminen näkyi ennen muuta virtojen kasvuna 3 kuukauden työttömyyteen eri ryhmissä.

Vuonna 2019 talouden ja työllisuuden muutos vuodesta 2018 oli lievästi laskeva, eli talous hidastui jonkin verran ja työttömien määrä vastaavasti kasvoi lievästi. Vuoden 2019 aikana yritysten rekrytointihalukkuus hiipui osittain, mutta avoimien työpaikkojen määrä säilyi vuosikymmenen korkeimmalla tasolla. Liikevaihdon taso oli lähes samaa luokkaa kuin edellisenä vuonna 2018. Viennin arvo säilytti edellisen vuoden tason melko hyvin.

Perusväylänpidon rahoitus putosi 58 prosenttiin edellisvuoden tasosta. Tämä näkyi etenkin päällysteiden uusimis-
määrissä ja teiden kunnon selvänä heikentymisenä. Huonokuntoisten päällysteiden määrä kasvoi 8 % ja huonokuntoisten siltojen määrä 11 %. Päällysteiden vähäinen korjausmäärä kostautui myös lisääntyneinä paikkaustarpeina. Päällystepaikkauksia tehtiinkin runsaasti - kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Soratiet kärsivät syksyllä pahasta pintakelirikosta johtuen lähinnä myöhäisestä talven tulosta ja lähes kaikissa alueurakoissa urakkavuoden sorastusmäärät oli käytetty jo vuodenvaihteessa. Talvihoidon rahoitustasoon osoitettiin loppuvuodesta 2018 merkittävä kertaluonteinen korotus. Tämä yhdessä melko helppojen olosuhteiden kanssa talvikaudella paransi tienkäyttäjien tyytyväisyyttä talvikunnossapitoon.

Kuolemaan johtaneita liikenneonnettomuuksia tapahtui selvästi edellisvuosia vähemmän. Alustavan tiedon mukaan liikenteessä kuoli vuonna 2019 vain 7 henkilöä, kun edellisen kolmen vuoden keskiarvo oli 10,3 kuollutta. Kahdeksana kuukautena säilyttiin kokonaan ilman uhreja. Ennakotietojen mukaan myös henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä oli hieman edellisvuosien keskiarvoa alhaisempi.

Liikenteen asiakaspalvelukeskuksen yhteydenotot lisääntyivät huomattavasti, mikä johtui etenkin nettipohjaisten yhteydenottokanavien lanseeraamisesta ja niiden suosion nopeasta kasvusta. Liikenteen keskitettyjen asiakaspalvelujen lupien käsittelyssä vältyttiin pahimmilta ruuhkilta. Myös ympäristön asiakaspalvelutoimintaa on edelleen kehitetty tavoitteiden mukaisesti ja palveltavien asiakkaiden määrä on kasvanut.

Yritykset ja elinkeinot

Pirkanmaan talous kehittyi hyvin strategiakaudella 2016-2019. Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu kasvu keskimäärin oli 4 prosentin luokkaa vuosittain. Eräillä toimialoilla kasvua saattoi syntyä jopa 7 prosentin verran. Taloudessa suurin muuttuja oli työllisyysasteen kasvu sekä yritysten liikevaihdon ja tuloksen nopea muutos hyvään suuntaan. Työvoimakoulutuksen hankinnassa on panostettu tiiviiseen yritys- ja työnantajayhteistyöhön. Erilaisin pilottihankkein on panostettu mm. heikommassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden palveluiden kehittämiseen sekä yrittäjyyteen liittyvien tietojen ja taitojen parantamiseen.

Yritystoiminnan kehittämisellä maaseudulla on saatu positiivisia vaikutuksia aikaan. Vuoden 2019 aikana investointien hakeminen jatkui aktiivisena, ja sekä liikevaihdon että viennin kasvu on ollut positiivista. Viennin kärkialoja ovat teknologiateollisuus, metsäteollisuus sekä kemikaali-, kumi- ja muovituotteet. Vahvaa teknologiateollisuutta voidaan pitää maakunnan vahvuutena. Valtaosa maaseuturahaston myönnettyistä yritystuista kohdentui teollisuuden toimialoille. Myönnettyjen yritystukien yleisimpänä toimialana pysyi metalli. Myös puun jalostus, muovi- ja komposiittituotteet sekä kiven jalostus kuuluivat tuettuihin toimialoihin. Palvelualoista eniten tukea kohdentui matkailualalle. Elintarvikkeiden valmistuksessa rahoitettiin muutamia hankkeita. Yritystukien kautta arvioiden elinkeinoelämän monipuolistumisesta voidaan todeta, että kiertotalouteen ja ympäristö- ja ekosysteemeihin liittyviä investointeja voisi olla nykyistä enemmän.

Maaseuturahaston avulla on tuettu investointeja, joiden avulla yritykset lisäävät kilpailukykyään ja ottavat käyttöön uutta teknologiaa. Rahoituksella on ollut merkittävä rooli yritysten kasvussa ja uusien työpaikkojen luomisessa maaseudulle. Pääosa tuesta on kohdistunut tavoitteen mukaisesti ydin- ja harvaan asutulle maaseudulle. Tuetut yritykset ovat kasvuhaluista ja monilla on vientiä joko suoraan tai välillisesti. ELY-keskus on osa Team Finland –verkostoa ja kansainvälistyviä yrityksiä ohjataan aktiivisesti myös muiden toimijoiden palveluihin, joista voidaan mainita esimerkiksi EAKR:n kehittämisavustus ja Business Finlandin innovaatioaseteli. Yhteistyö eri toimijoiden välillä toimii Pirkanmaalla hyvin.

Investointeja on edelleen kohdistunut metalliteollisuuteen eniten, vaikka ei samassa suhteessa kuin edellisenä vuotena. Koko maan mittakaavassa – myös Pirkanmaalla – investoinnit ovat jäljessä kilpailijamaihin nähden. Yritysten kehittämisavustusta on kohdennettu kokonaisuudessaan kehittämistoimintaan, kärkenä yritysten kansainvälistyminen. Näiden toimien osalta vaikuttavuus saavutetaan 2-3 vuoden jälkeen. Vienti on ollut kasvussa, yli 6%:a Pirkanmaalla. Yritysten kehittämispalvelujen avulla on vahvistettu mm. yritysten digitalisaation hyödyntämistä ja tämän palvelun jatkoksi on vielä toteutettu TäsmäKoulutusta. Pirkanmaan ELY-keskus on aktiivisesti pyrkinyt hyödyntämään CRM-käyttöä ja on ollut valtakunnan kärkeä tässä. ELY-keskuksen tavoitteena on edistää CRM-käyttöä edelleen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pirkanmaan ympäristöohjelma 2040 luo perustaa maakunnan ympäristöpolitiikalle. Hiilettömyys, parempi elinympäristö ja kiertotalous ovat ohjelman keihäänkärjet. ELY-keskus on kehittänyt toimintaansa edelleen ilmastonmuutostyössä ja kiertotaloudessa. Toiminnan tavoitteena on edistää ja vahvistaa teemoihin liittyvää osaamista ja virkatyötä sekä myös etsiä uusia avauksia yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisäämiseksi ilmastonmuutos- ja kiertotalousasioissa yhdessä sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa.

Pirkanmaan ympäristöohjelman seurantasivusto ensimmäisine seurantatietoineen julkaistiin kesällä 2019. ELY-keskus on järjestänyt valtakunnallisen ilmastoverkoston tapaamisen, jossa mukana oli virastojen lisäksi myös YM ja

MMM. ELY-keskus on jakanut ilmastotietoa sekä ilmastotiekarttahankkeen tietoa verkostolle sähköisesti. ELY-keskus on osallistunut kaupunkiseudun ilmastotyöryhmään, kuntayhteistyötä on edistetty Pirkanmaan ilmastofoorumin koontumisissa, auttamalla kuntia hankehakemuksissa sekä esittelemällä ilmastotyötä- ja tietoa kunnille kuntien toiveitten mukaan. Maakunnan asukkaista yli 80% asuu ilmastotavoitteisiin sitoutuneissa kunnissa. Ilmastotiekartassa tarkastellaan hillinnän lisäksi myös sopeutumisen toimia

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen sekä MAL -sopimuksen liittyvien strategisten yleiskaavojen käynnistäminen on ollut tavoitteena ELY-keskuksen osallistuessa kuntien yleiskaavatyöhön viranomaisneuvotteluin ja lausunnoin sekä tarjoamalla kohdennettuja tietoaaineistoja ja analyysejä. Strategiset yleiskaavat tai vastaavat yleiskaavalliset kokonaisuudet ovat joko valmiita tai kaavoitus on käynnissä kaikissa Tampereen kaupunkiseudun kunnissa. Uusien suunnittelutyökalujen, kuten vaiheittaisen asemakaavan käytöstä on saatu kunnista ensimmäisiä tuloksia. Kulttuuriympäristön hoidon yhteistyöryhmä on toiminut tavoitteiden mukaisesti. MAL4-sopimusmenettely on käynnissä.

Pirkanmaalle keskitetyistä valtakunnallisista tehtävistä pilaantuneiden maa-alueiden Maaperä kuntoon –ohjelman toiminta on edelleen edennyt. Pilaantuneiden maa-alueiden valtakunnallisessa tehtävässä valmistauduttiin uuden PIMA-tukilain mukaisen toiminnan käynnistämiseen. Uutena valtakunnallisena tehtävänä käynnistettiin Pirkanmaalla 1.1.2019 öljysuojarahastosta annetun laissa tarkoitettujen asiantuntijatehtävien toteuttaminen.

Vesienhoidon 2. kauden toimenpideohjelmaa on toimeenpantu aktiivisesti ja toteutettu 3. kauden TPO:n valmistelua aikataulun mukaisesti. Kunnostushankkeita on avustettu harkinnanvaraisella avustuksella 17 kpl yht. 133 000 € ja tehostamisohjelmasta 9 kpl 398 000 €. Pohjavesialueiden luokitus- ja rajaustyö on saatu lähes valmiiksi.

1.3.6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Kaakkois-Suomen elinvoimaisuuden haasteet liittyvät erityisesti väestönkehitykseen, osaamisen nostamiseen ja työvoiman kohtaantoon. Työttömien osuus työvoimasta oli joulukuussa 12,5 % (koko maa 9,8 %). Työttömyys oli laskusuunnassa (- 1 %) samaan aikaan kun se maassa kääntyi hienoiseen nousuun (+0,5 %). Erityisesti saatiin vähennettyä pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä (- 13% ja -5%). Kaikkiin tavoitteisiin ei silti päästy (mm. virtatilastot). Etelä-Karjalassa saatiin aikaan työllisyysohjelma, johon kaikki keskeiset toimijat sitoutuivat. Myös Kymenlaaksoon tehdään vastaava ohjelma 2020. Työllisyyden kuntakokeiluhankkeeseen kumpikaan maakunta ei lähtenyt.

Ulkomaan kansalaisten määrä alueella on edelleen merkittävä. Laajamittaisen maahantulon varautumissuunnitelma on päivitetty ja saanut kiitosta. Loppuvuodesta toteutettiin valtakunnallinen DigiSilta-hanke SOTEHY-yrityksille saaden erinomaiset palautteet asiakkailta.

Tieverkon kunnan heikkeneminen saatiin v. 2016 - 2018 korjausvelkaohjelmalla pysähtymään, mutta paluu niukkaan rahoitukseen johti jälleen korjausvelan kasvuun. Ilmiö on sama joka puolella maata. Kokonaisuutena tilanne alueella oli kuitenkin maan paras. Uusi hallitusohjelman 300 M€ lisärahoitus tienpitoon ennakoi verkon kunnolle parempaa v. 2020. Päälystetyn tieverkon kuntoa ja raskaan liikenteen tyytyväisyyttä koskevista tavoitteista jäätin hiukan.

Yritykset ja elinkeinot

Kaakkois-Suomen pitkään käynnissä ollut rakennemuutos monipuolistaa vähitellen alueen elinkeinorakennetta. Työvoiman kysyntä oli vilkasta, mikä näkyi kohtaanto-ongelmina etenkin sote-alalla ja metalliteollisuudessa. Tilastokeskuksen mukaan rekrytointiongelmia alueella oli keskimääräistä enemmän (v. 2019 kolmas neljännes). Uusien yritysten perustaminen oli hieman hitaampaa kuin v. 2018. ELYn kaksi maakuntaa kattavaa Seudullisten yrityspalvelujen

sopimusta tuoreutettiin yrityspalvelupilottien myötä Maakunnista maailmalle -aiesopimuksella. Palaute oli hyvää kaupunkien ja Business Finlandin suunnalta. Myös kaksi muuta yrityspalvelupilottia tuottivat hyvää tulosta.

Yleisen taloustilanteen paranemisesta huolimatta maaseutuohjelman yritystukien kysyntä oli melko vaisua. Maatalouden investointitukien kysyntä sen sijaan lähti loppuvuodesta merkittävään kasvuun. Isoihin lypsy- ja nautakarjainvestointeihin sekä muihin investointeihin myönnettiin yhteensä avustusta 5,7 milj. euroa ja korkotukea yhteensä 9,8 milj. euron lainapääomalle. Maaseutuohjelman kehittämishankerahoituksessa vuosi oli myös poikkeuksellisen vilkas. Alkuvuodesta yleishyödyllisten investointien teemahaku saavutti suuren suosion.

Suomen ja Venäjän välisestä autoliikenteestä 75 % kulkee kaakon kautta kolmen vilkkaimman rajanylityspaikan sijaitessa alueella (Nuijamaa, Vaalimaa ja Imatra). Lisäksi Vainikkalan kautta kulkee rautateitse noin 5 % itärajan ylittäjiä. Satamien mahdollisuudet menestyä Venäjälle suuntautuvassa transitoliikenteessä liittyvät erikoistumiseen ja lisäarvopalveluiden kehittämiseen. Elinkeinoelämän tyytyväisyys tiestön talvihoitoon parantui jonkin verran, kun vuoden alussa tehostettiin toimintaa päätiestön talvihoitoluokkia nostettiin.

ELY on toiminut aktiivisesti vesistöjen tilan parantamiseksi. Hiitolanjoen voimalaitosten hankinta Etelä-Karjalan virkistysalueäätiölle oli jatkoa pitkäjänteisestä vesistön tutkimus- ja kehittämistyöstä. Joen vapauttaminen voimatuotannosta ja koskialueiden palautus luonnontilaan avaavat ainutlaatuisen mahdollisuuden alueen luonto- ja kalastusmatkailun kehittämiseen.

Ilmastonmuutos ja kiertotalous olivat kärkiteemoina v. 2019. Kaikki vastuualueet kattava ELYn ilmastotiimi perustettiin edistämään ilmastotoimia alueella. Ilmastonmuutosseminaari muutokseen vaikuttamisesta ja muutoksen vaikutuksista vesiin sai suuren suosion. Kiertotaloushanke CIRCWASTE ja hiilineutraaliushanke CANEMURE etenivät hyvin. Kiertotaloushankkeen tavoitteita ovat kiertotalouden edistäminen ja uusien työpaikkojen luominen.

Tuoreen sidosryhmätyytyväisyys -kyselyn mukaan sidosryhmien tyytyväisyys ELYn palveluihin on Kaakkois-Suomessa koko maan paras kolmen vastuualueen ELYistä (4,16). Samoin palvelutyytyväisyyskyselyn tulos ylitti asetetun tavoitteen (4,45).

Ympäristö ja luonnonvarat

Kymijoen ja Vuoksen vesistöalueet kattava yhteistyö eteläisellä ja itäisellä vesistöaluekokonaisuudella saatiin hyvin käyntiin Kaakkois-Suomen ELYn kokoon kutsumana ja sai erittäin hyvää palautetta hyvin sujuneesta yhteistyöstä.

Alueidenkäytön edistämisellä ja hyvällä yhteistyöllä kuntien kanssa on alueen yleiskaavoitusta saatu kehitettyä laadullisesti ja kattavuudeltaan eteenpäin. Suunnittelulla on luotu mahdollisuuksia elinvoimaisuuden parantamiselle ja hallitulle yhdyskuntakehitykselle. Ainut tehty valitus koskee Pyhtään lentokenttärakentamisen edellytyksiä. Kymenlaakson maakuntakaava- ja merialuesuunnitteluun on osallistuttu laaja-alaisena alueellisena asiantuntijana. Samoin Etelä-Karjalassa maakuntakaavoitukseen Lappeenrannan jätevesiratkaisuun liittyen.

Itäisen Suomenlahden rannikkovesien tilan myönteinen kehitys jatkui. Sisävesissä muutoksia tapahtui molempiin suuntiin. Pintavesien ekologinen luokittelu ja Kymenlaakson pohjavesialuetarkistukset valmistuivat v. 2019, Etelä-Karjalan pohjavesialuetarkistukset pääosin v. 2020. Vesihuoltolaitosten määrätavoite ei vielä täysin toteutunut. Vesistöjen kunnostus- ja suojelutoimenpiteitä onnistuttiin aktivoimaan hyvin etenkin Etelä-Karjalassa. ELYn osatoteutamat CBC-ohjelmahankkeet (SEVIRA, RiverGo, pyöräilyn edistämishanke) etenivät suunnitellusti. Sen sijaan vesien seurantaohjelma toteutui vain n. 70 % palveluntuottajan suurista ongelmista johtuen.

Luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen hillintään on panostettu mm. kaavaohjauksella, METSO-ohjelmalla, lintuvesien hoidolla ja laji-inventoinneilla. METSO-toteutuksella uusia luonnonsuojelualueita saatiin 430 ha (tav. 500

ha). Tulos ei riittänyt tavoitteeseen, mutta parani edellisvuodesta 30 %. Metsien käyttö alueella ylitti arvioiden mukaan kestävän käytön rajan, mistä syystä yhteistyötä Suomen ympäristökeskuksen ja alueen metsäkeskuksen kanssa on tiivistetty. Luomuala Kaakkois-Suomessa kasvoi hakurajoituksista huolimatta edelleen ja on nyt yli 20 000 hehtaaria eli 15% peltoalasta.

ELYN merkittävät erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät (L, Y) saatiin hoidettua suunnitellusti. Samoin ympäristölupavalvonnan tavoitteet saavutettiin 100 %.

1.3.7 Etelä-Savon ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työllisyyskehitys jatkui hyvänä vuoden 2019 aikana lähes viimeisiin kuukausiin saakka, mutta aivan loppuvuodesta kehitys näytti pysähtyneen. Työttömyysluvut pienenevät vastaavasti viimeistä paria kuukautta lukuun ottamatta. Pitkäaikaistyöttömyyden suhteen kehitys oli samanlainen. Rekrytointivaikkeudet olivat koko vuoden ajan merkittäväällä tasolla. Tuloksissa tilannemuutos näkyy tavoitteen toteutumisena pitkäaikaistyöttömyyden luvussa, mutta tavoitteen karkaamisena rekrytointiongelmassa. Tavoitteiden saavuttamisessa muutamissa muissa luvuissa (esim. erilaiset ns. virtaluvut) ollaan aika kaukana tavoitteista, koska rakennetyöttömyyden kovin ydin alkaa muodostaa pääkohderyhmän eri toimenpiteissä. Näkymä vuoden 2020 alkupuolelle on staattinen.

Maahanmuutto on jatkunut Etelä-Savoon positiivisella tasolla, paitsi että pakolaisvirta on lähes tyrehtynyt. Kiintiöpakolaisia otetaan vastaan lähes suunnitelmien mukaisesti. Kotouttamisohjelmat pyörivät suunnitellusti.

Elinikäisen oppimisen, nuorisotakuun, Ohjaamojen, työelämän kehittämisen ja työvoimapolitiikan verkostojen kordinoiminen on onnistunut suunnitellusti. Lisäksi koordinoitiin valtakunnallinen ELOLIV 2019 -ELO-ryhmien etäkoontuminen.

Yritykset ja elinkeinot

Yritysten investointi- ja kehittämishalukkuus kehittyi positiiviseen suuntaan Etelä-Savossa vuonna 2019. ELY-keskukseen esitettyjen kehittämishankkeiden määrät lisääntyivät jonkin verran vuodesta 2018, kehittämispalveluiden kysyntä jopa voimakkaasti. Yhteishankintakoulutuksen markkinointia on lisätty ja sen ansiosta erityisesti rekry- ja täsmä-koulutuksen volyymi on kasvanut ja yritysten rekrytointi- ja osaamistarpeita on saatu täytettyä. Yritysten liikevaihdot ovat kasvaneet mukavasti, mutta tämä ei ole maakunnassa heijastunut henkilöstön määrään teollisuutta lukuun ottamatta. TeamFinland-verkosto on toiminut hyvin.

Maatalouden investoinneissa on jatkunut edelleen hyvä kysyntä, jopa poikkeuksellisen hyvä takavuosiin verrattuna. Maaseutuohjelman toteutus on sujunut pääosin mallikkaasti. Myös yritysrahoituksessa päästiin vuonna 2019 hyvälle tasolle. Erilaisten valvontojen ja muiden viranomaistehtävien osalta ELY on saavuttanut kaikki tavoitteet maatalouden liittyen.

Ympäristö- ja luonnonvarat

Mikkelin kantakaupungin strateginen yleiskaava sai lainvoiman ja Savonlinnassa vastaava kaava eteni luonnosvaiheeseen. Aluerakenteen kannalta tärkeän valtatie 5:n rakentaminen jatkui Mikkelin ja Juvan välillä. Savonlinnassa ja Sulavalla valmistuivat Saimaan syväväylän ylittävät mittavat siltahankkeet. Etelä-Savon rakennuslupamäärät ovat pudonneet noin neljäsosaan kymmenessä vuodessa, mikä näkyi hiljaisena kuntakaavoituksena. Luonnonsuojelun tavoitteet saavutettiin lukuun ottamatta METSO -ohjelman toteuttamista. Natura 2000 -verkoston tila-arviot saatiin

valmiiksi ja perinnebiotooppien päivitysinventoinnit etenivät suunnitellusti. ELY-keskus osallistui aktiivisesti alueellisen metsäohjelman laadintaan.

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti. Mikkelissä Helprint-syväpainotalon vaarallisia kemikaaleja ja jätteitä jouduttiin hävittämään valtion varoin ja Mäntyharjun Kinnin kemikaalivahingon jälkihoito ja ympäristövaikutusten seuranta jatkuivat edelleen. ELY-keskus koordinoi Vuoksen vesistöalueen vesienhoidon suunnittelua. Vesienhoidossa osallistuttiin lisäksi laajaan Life -hankkeeseen ja aloitettiin kalatalousaluekohtaisten vesienhoidon suunnitelmien laatiminen. Pohjavesialueiden uudelleen luokitus ja rajausta saatiin lähes valmiiksi. Puulaveden padotus- ja juoksutusselvitys laadittiin yhdessä luvanhaltijan ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa.

Vesien suojeleminen tehostamisohjelman teemasta ”Kaupunkivedet ja haitalliset aineet” järjestettiin valtakunnallinen rahoitushaku. ELY-keskus hallinnoi Sinisen biotalouden kärkihankkeen hakemuksia ja valmisteli uutta valtakunnallista rahoitushakua koskien vesihuoltolaitosten kansainvälistä kumppanuustoimintaa. Rakennerrahasto-ohjelmasta rahoitettiin kiertotaloutta ja vähähiilistä taloutta edistäviä hankkeita. Yksittäisiä vesienhoitohankkeita tuettiin avustuksin.

1.3.8 Pohjois-Savon ELY-keskus

Maakuntaudistuksen toteutumisen kariuduttua ELY-keskuksessa keskityttiin substanssiasioiden kehittämiseen ja perustehtävien laadukkaaseen hoitamiseen ja osaamisen kehittämiseen. ELY-keskuksen vaikuttavuuden parantamiseksi jatkettiin vastuualueiden yhteisten toiminnan painopisteiden kehittämistä.

Ihmiset ja yhteisöt

Työttömyys kehittyi vuoden 2019 aikana myönteisesti. Työttömyys väheni edelleen. Edellisvuosiin verrattuna työttömyyden vähenemä tasaantui. Rakennetyöttömyys väheni edellisvuodesta 11 %.

Vuonna 2018 Pohjois-Savossa oli maan eniten rekrytointiongelmia, mutta vuonna 2019 rekrytointiongelmia saatiin lievennettyä niin, että maakunnan rekrytointiongelmien olivat maan alhaisimmat. Työttömyyden nopea aleneminen näkyy työttömyyden rakenteessa ja työttömien virtaluvut yli 3kk työttömyyteen olivat tavoitetasoa korkeammat.

Yritykset ja elinkeinot

Maaseutuhallinnon ja maaseutuohjelman toteuttamisessa edistyi suunnitelmallisesti. Suurempien yrityshankkeiden rahoitusten kautta tasoitettiin rahanjakoa hanke- ja yritystukiin tavoitteiden suuntaiseksi ja samalla elintarviketalouden kehittämiseksi kohti tavoitetasoja. Ruokamaakunnan kehittäminen on laskettava jo tässä vaiheessa onnistumiseksi, kun Pohjois-Savo ja Kuopion alue on 2020-21 European Region of Gastronomy-alue. Maatalouden valvonta onnistui tavoitteiden mukaisesti ja maatalouden investoinnit olivat vilkkaimmillaan koko ohjelmakaudella. Itä-Suomen yhteisen ohjelma-arvioinnin lopputulemana käynnistettiin 5 ELY-keskuksen yhteinen Järvi-Suomen ympäristö- ja ilmasto-ohjelmatyö, joka valmistui aivan vuoden lopussa. Ohjelma antaa uusia ja ajankohtaisia kehittämisideoita vaikuttavaan jatkotyöhön sekä kuluvalle että tulevalle ohjelmakaudella.

Euroopan Meri- ja kalatalousrahaston avustuksia myönnettiin eniten kaupallisen kalastuksen ja pienimuotoisen kalanjalostuksen investointeihin. Kalastuslain toimeenpanon keskeiset tehtävät kalatalousalueiden järjestäytyminen sekä käyttö- ja hoitosuunnitelmien laadintatyön aloitus toteutuivat suunnitellusti.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjois-Savossa suojeltiin vuonna 2019 yhteensä 504 hehtaaria metsäalueita. Maanomistajat ovat Pohjois-Savossa ottaneet vapaaehtoisen metsiensuojeluohjelman (METSO) hyvin vastaan. Tavoite 6 600 ha saavutetaan v. 2022 aikana näillä näkymin. Vanhojen luonnonsuojeluohjelmien osalta käynnistettiin kaksivuotinen projekti, jonka tavoitteena on käydä kaikki toteuttamatta olevat kohteet läpi.

Vesien tilan luokittelu valmistui aikataulun mukaisesti ja muutokset vesien tilassa olivat marginaalisia. Pohjavesialueiden luokittelu saatiin valmiiksi keväällä. Ympäristönsuojelun valvontaa hoidettiin valvontasuunnitelman mukaisesti. Maakuntauudistuksen yhteydessä perustettu ympäristöpoliittinen työryhmä sai työnsä valmiiksi ja savolainen ympäristöpolitiikka hyväksyttiin maakunnan yhteistyöryhmässä. Järvi-Suomen ympäristö- ja ilmasto-ohjelman laadinta käynnistyi ja Pohjois-Savon ilmasto-ohjelman päivittämiseksi valmisteltiin EAKR-hanketta yhdessä maakuntaliiton ja kuntien kanssa.

1.3.9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Pohjois-Karjalassa työllisyysluvut parantuivat edelliseen vuoteen verrattuna, joskin vuoden lopussa kehitys tasaantui. Työttömien määrä onkin alhaisimmillaan sitten vuoden 2006, tosin Pohjois-Karjalassa on edelleen maan korkein työttömyysaste.

Työllisyyteen liittyvistä tavoitteista ilahduttavin kehitys tapahtui vaikeasti työllistyvien määrässä, jossa laskua oli n. 12 % edellisen vuoteen verrattuna. Myös maahanmuuttajien osalta sekä virtaluvussa yli 3 kk:n työttömyyteen, että kotouttamiskoulutuksen vaikuttavuudessa päästiin tulostavoitteeseen. Muissa indikaattoreissa jäätin alle tavoitteen. Rekrytointiongelmia koettiin hieman edellisvuotta vähemmän. ELY-keskus panosti yrityslähtöisiin koulutuksiin ja TE-toimisto yrityskontaktointeihin ja työnhakijoiden määräraikaishaastatteluihin osaavan työvoiman saatuuden turvaamiseksi.

Maakunta- ja kasvupalvelu-uudistuksen kariuduttua alkuvuodesta yhteistyötä tiivistettiin etenkin kuntien kanssa, maakunnassa alkoi useampia työllisyyden kehittämishankkeita yhteisten palvelumallien kehittämiseksi.

Elintarvikeketjun turvallisuuden ja vastuullisuuden osuuden osalta tavoite (95 %) jäi saavuttamatta (93 %). Aiempien vuosien tapaan eläinten merkinnöissä havaittiin edelleen puutteita.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tukenut kulttuurin ja luovien alojen toimijoiden työllistymistä ja yrittäjyyttä neuvonnan ja hankerahoituksen avulla, ja asetetut tavoitteet saavutettiin.

Yritykset ja elinkeinot

ELY-keskus sijoitti Pohjois-Karjalan elinvoiman kehittämiseen 42 miljoonaa euroa (26 milj. € 2018). Summa koostuu yritysten innovaatiohankkeista (23,4 milj. €), Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) kehittämishankkeista (13,5 milj. €) euroa ja maaseudun kehittämishankkeista (5,4 milj. €).

Innovaatiohankkeiden 23,4 miljoonan euron rahoituksella vaikutettiin siihen, että yrityksissä käynnistyy arviolta vajaa 64 miljoonan euron kehittämisinvestoinnit, syntyy n. 680 uutta työpaikkaa, 163 miljoonaa euroa uutta liikevaihtoa ja vientiä noin 77 miljoonalla eurolla.

Maaseuturahastosta myönnettiin yritysten investointeihin ja perustamistukeen 5,4 miljoonaa euroa 109 hakemukseen ja Leader-ryhmien kohdentamaa rahoitusta yritysten kehittämiseen 0,3 miljoonaa euroa 20 hankkeeseen. Tuella on vaikutettu 30 uuden yrityksen ja 239 työpaikan syntymiseen. Yrityshankkeiden kokonaiskustannukset olivat yhteensä 12 miljoonaa euroa ja arvioitu liikevaihdon kasvu 41 miljoonaa euroa.

ELY-keskus myönsi Pohjois-Karjalaan ESR- ja EAKR-kehittämisrahoitusta yhteensä 13,5 miljoonaa euroa (v. 2018 5 milj.€). Merkittävä osa hankkeista suuntautui työllisyyspalvelujen uudenlaisten yksilöllisiä työllistymispolkuja tarjoavien toimintamallien kehittämiseen. Toisena painopisteenä on ollut osaamisen ja erityisesti digitaitojen kehittämisen sekä jatkuvan oppimisen mahdollistaminen koulutuksen saavutettavuutta parantamalla. ESR- kehittämistoimien piirissä on Pohjois-Karjalassa noin 830 pientä- ja keskipuurta yritystä ja 15 000 henkilöä.

Team Finlandin osalta on edistetty yritysten kansainvälistymistä painottuen maakunnan erityisosaamisaloihin (fotoniikka ja kiertotalous, vihreä biotalous). Maakunnan metsäbiotaloustoimijoiden ja TF-verkoston kansallisten toimijoiden välinen yhteistyö on kohdistunut mm. Kanadan ja Japanin markkinoihin. Metsäosaamisen koulutusvientä on saatu liikkeelle ja sen kasvattamiseksi tehdään yhteistyötä myös vuoden 2020 aikana.

Maaseutuohjelman toteutuminen on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Valvonnat ovat toteutuneet aikataulussaan ja siten tuet on pystytty maksamaan oikein ja ajallaan. Maatilojen taloustilanne kuitenkin kokonaisuutena on haasteellinen.

Kiteen Puhoksen alueella yhteistyöhanke on etenemässä mm. vaelluskalojen kulun ja luontaisen lisääntymisen palauttamiseksi. ELY-keskus osallistui maakunnalliseen varautumissuunnitteluun tulvariskeihin painottuen sekä Järvi-Suomen alueen ELY-keskusten yhteiseen maaseudun energia- ja ympäristöohjelman valmisteluun. Kiteen pohjavesi-alueen rakenneselvityksiin liittyvä yhteistyöhanke edellyttää lisäneuvotteluja ja käynnistyminen siirtyi vuodelle 2020.

Kiertotaloutta edistettiin mm. osallistumalla Circwaste -hankkeen valtakunnalliseen ohjausryhmään ja toimimalla hankkeen alueellisen yhteistyöryhmän puheenjohtajana sekä järjestämällä kiertotalous-päivä sidosryhmille ja kunnille. Lisäksi järjestettiin asiakkaille ja kuntien viranomaisille koulutusta uusiomaa-ainesten hyödyntämisestä maarakentamisessa.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyvät tulostavoitteet toteutuivat pääpiirteissään suunnitellusti.

Ympäristönsuojelun valvonta toteutui valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti. Valvontaa toteutettiin itäisten ELY-keskusten laatiman yhteisen valvontasuunnitelman mukaisesti. Ympäristönsuojelun valvonnassa em. ELY-keskusten kanssa tehtiin yhteistyössä mm. toimintatapojen kehittämishankkeeseen liittyviä kokeiluja.

Alueidenkäytön edistämisessä painotettiin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden turvaamista ja kuntien strategista suunnittelua, painopisteen ollessa laaja-alaisissa ja merkittävimmissä yleiskaavoissa. Yhteydenpitoa kuntien kanssa lisättiin, mikä koettiin myönteisenä edistämistehtävän vaikuttavuuden kannalta. Kulttuuriympäristön merkitys alueidenkäytön suunnittelussa nousi laajasti esille.

METSO-suojelukohteita toteutettiin lisämäärärahan turvin ennakoitua enemmän ja tarjontaa on edelleen paljon. Lajisuojelelussa jatkettiin uhanalaisten lajien elinympäristöjen hoitotoita; rupimanterin seurannalla saatiin palautetta tehdyistä hoitotoimista ja vahvistettiin tietopohjaa esiintymien turvaamiseksi. Rauhoitettujen lajien aiheuttamia vahinkoja syntyi paljon sekä kevät- että syysmuuton aikana; ennaltaehkäisevä toiminta ja korvausten käsittely sitoivat voimavaroja.

Vesien hyvän tilan saavuttamiseksi esitetyt tavoitteet ja toimenpiteet toteutuivat seurantaan lukuun ottamatta suunnitellusti. Vesienhoidon toimenpiteet ja jätevesineuvontatyö etenivät. Toimijaverkostoa ja sen osaamisen vahvistamista edistettiin. Pinta- ja pohjavesien tilan luokittelut valmistuivat. Myös pohjavesialueiden luokittelun tarkistustyö saatiin päätökseen. Vesien seurantaohjelma toteutui 88-prosenttisesti. Puutteita ja viiveitä todettiin runsaasti, ja niistä reklamoiitiin palveluntuottajalle.

Vesitaloustehtävien hoidon järjestäminen Etelä- ja Itä-Suomen yhteistyöalueella käynnistyi mm. määrittelemällä yhteisiä tehtäviä ja asettamalla tavoitteet vuodelle 2020. Vesien tilaa ja käytettävyyttä parantavat toimet rakennetuissa vesistöissä etenivät. Tulvariskejä arvioitiin Ylä-Saimaalla osana Vuoksen suomalais-venäläisen riskienhallinnan työohjelmaa.

Biosfäärialue edisti NPA- ja CBC-ohjelman hankkeilla kestävää luontomatkailua.

1.3.10 Keski-Suomen ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työllisyyden suotuisa kehitys jatkui v. 2019 ja työllisyysaste saavutti Keski-Suomen näkökulmasta katsottuna ennätyskellisen 70 % tason. Työttömyyden aleneminen Keski-Suomessa jatkui hidastuen loppuvuodesta. Vaikeasti työllistettävien määrä aleni tavoitteen mukaisesti. Samanaikaisesti työvoimapolitiittisissa toimenpiteissä olevien määrä on laskenut. Avoimia työpaikkoja oli tarjolla edellisvuotta enemmän ja yritysten rekrytointiongelmien lisääntyivät, vaikka työttömiä ohjattiin aktiivisesti palveluihin ja koulutuksen kehittämiseksi tehtiin yhteistyötä sekä oppilaitosten että työnantajien kanssa.

Työnhakijoiden palveluissa 3 kk:n määräaikaishaastattelujen, TE-toimiston ja kuntien yhteistyön sekä aktivointitoimien vaikutus työttömyyden kehitykseen oli positiivinen. Palkkatuen ja kotouttamiskoulutuksen vaikuttavuudessa päästiin lähelle tavoitetta, mutta työvoimakoulutuksen osalta jäätin tavoitteesta. Työttömyyden pitkittymistä kuvaavissa virtaluvuissa päästiin lähelle tavoitetta. Työvoimapolitiittisia toimia kehitettiin asiakkaiden tarvetta vastaavasti ja uudenaikaisiin palveluihin pystyttiin tarjoamaan.

Maahanmuuttajien työttömyysaste on edelleen koko maan keskiarvoa korkeampi. Työvoimakoulutuksen määrärahaa n. 40 %, käytettiin maahanmuuttajille suunnattuun koulutukseen. Kotoutumiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osalta päästiin lähelle tavoitetta.

Länsi-Suomessa ESR rahoitusta myönnettiin järjestöille ja yhdistyksille sosiaalista osallisuutta tukeviin hankkeisiin. Heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien osallisuutta on tuettu ja luotu mahdollisuuksia osallistua matalan kynnyksen toimintaan kehittämällä opinto- ja työelämäpolkuja. Koulutusorganisaatioille myönnettiin rahoitusta opintojen työelämälähtöisyyden lisäämiseen ja opintojen suorittamisen sujuvoittamiseen. Lisäksi hankkeilla tuettiin työllistymistä ja työssä pysymistä osaamista lisäämällä. Maaseuturahastosta rahoitetuilla yleishyödyllisillä hankkeilla on lisätty maaseudun asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä parannettu ihmisten hyvinvointia ja turvallisuutta kylillä. Nuorten osallisuutta on edistetty erityisesti Leader-hankkeilla.

Hankkeiden vaikuttavuutta nostettiin esiin lisäämällä viestintään esittelyvideoita hyvistä hankkeista. Hankehakijoille järjestettiin maakunnittain Hankeamupäivä-tilaisuuksia, joissa kerrattiin hyvän hankehakemuksen tekemistä.

Talvihoidon laadun parantaminen ja asiasta käyty yleinen keskustelu ovat vaikuttaneet siihen, että kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon parani edellisistä vuosista. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä väheni huomattavasti. Vähemmän on lähes 20 % edelliseen vuoteen verrattuna. ELY-keskus vaikuttaa onnettomuuksien määrään mm. maanteiden kunnossapidolla ja liikenneturvallisuustyöllä.

Yritykset ja elinkeinot

Yrityspalvelujen markkinointia on tehty järjestämällä tilaisuuksia ja osallistumalla erilaisiin tapahtumiin. ELY-keskus ja TE-toimisto ovat tehneet aktiivisesti yrityskäyntejä. Näin on huolehdittu siitä, että palvelutarjonta kohdentuu niihin yrityksiin, jotka tarvitsevat elinkeinon monipuolistumiseen, kasvuun ja kansainvälistymiseen liittyviä palveluita. Yrityskäynneillä on tavoitettu TE-toimiston osalta runsaat 1 800 ja ELY-keskuksen voimin n. 600 yritystä. Yrityskäyntien vaikuttavuus oli 30,7 %. Yrityskäynneillä tunnistettiin mm. 555 kasvuyritystä.

Yritysrahoituksen kysyntä kasvoi merkittävästi vuoden 2018 tasoon verrattuna. Kasvua oli sekä kappalemäärissä (+18,2 %) että myönnetyn rahoituksen tasossa (+35 %). Myönnetystä rahoituksesta vähähiilisyyttä edistävien hankkeiden osuus oli jo 29 % (tavoite 25 %). Suuriin investointihankkeisiin myönnettiin rahoitusta edellisvuotta enemmän ja investointien osuus nousi Keski-Suomessa 56 %:iin 8,2 milj. kokonaisrahoituksesta. Suurimpia toimialoja oli metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus sekä sahatavaran ja puutuotteiden valmistus. ICT-sektori ja siihen kytkeytyvän palveluliiketoiminnan kehityshankkeet liittyvät usein kansainvälistymiseen. Uusia teknologioita, kuten tekoälyä ja robotiikkaa oli aiempaa enemmän. Maaseuturahaston rahoituksen kysyntä on niin ikään ollut vilkasta; rahastosta tuettiin mm. suuria elintarvikealan investointihankkeita. Länsi-Suomessa sekä EAKR-rahoituksen että maaseuturahastoituksen riittävyys vuodelle 2020 on iso haaste ja voi aiheuttaa sen, ettei isoja investointeja voida rahoittaa ilman lisävaltuuksia.

Työvoimatarpeisiin on vastattu mm. yhteishankintakoulutuksella. Koulutusta toteutettiin edellisvuotta enemmän ja edelleen oli havaittavissa, että koulutusta on räätälöitävä yritys- ja tehtäväkohtaisesti. Korkeasti koulutetuille työttömille suunnattiin mm. ICT-alalle johtavia koulutuksia. Pahin työvoiman tarve maakunnassa edellisten lisäksi on edelleen metallialan osaajista ja lähihoitajista. TE-toimisto toteutti lähes 80 erityyppistä tilaisuutta, joista "pop up TE-toimistoja" järjestettiin 37 kertaa. ELY-keskus toteutti yhdessä TE-toimiston kanssa Tandem-kampanjan, jossa tavoitettiin myös runsaasti yrityksiä ja työnhakijoita.

Liikkumisen palvelutasoa on varmistettu maanteiden peruskunnossapidolla. Liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta parannettiin keskivilkkailta ja vilkkailla maanteilla nostamalla talvihoidon laatua 740 tiekilometrillä. Vähäliikenteisemmälle tieverkolla talvihoidon laadun paraneminen näkyy vaihteittain, viimeistään talvikaudella 2023-2024. Päälystettyjen teiden rakenteellinen kunto on heikentynyt, mikä vaikuttaa teiden reikiintymiseen sekä teiden talvihoitoon. Talvihoidon laadun parantaminen ja asiasta käyty yleinen keskustelu vaikuttanee siihen, että raskaan liikenteen osalta tyytyväisyys parani vuodesta 2018. Toisaalta asiakaspalautetta saadaan päälystettyjen huonosta kunnosta varsin silloin, kun sääolot ja lämpötilat vaihtelevat. Huonokuntoisten siltojen määrä kasvoi 14 % edelliseen vuoteen verrattuna. Siltojen korjausvelan kasvun hillintä edellyttää jatkossa tasaista rahoitusvolyyymiä sekä ylläpitoluontoisten korjausten lisäämistä.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ympäristön- ja luonnonsuojelun toimenpiteet ovat tukeneet niin vesien, maaperän kuin ilmankin puhtautta ja luoneet edellytyksiä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiselle. Ympäristönsuojelua toteutettiin erityisesti valvonnan kautta, johon sisältyy lupahakemuksista annettavat lausunnot ja lupapäätösten noudattamista koskevat tarkastukset. Ympäristönsuojelu-, vesi-, jäte- ja maa-aineslain mukaisia tarkastus- ja valvontakäyntejä tehtiin kaikkiaan 135 kpl. ELY-keskus on ollut aktiivisesti mukana mm. kiertotaloutta edistävässä 4 maakunnan yhteisessä CIRCWASTE-hankkeessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kehittämiskeskustelut käytiin kaikkien Keski-Suomen kuntien kanssa. Kehittämiskeskusteluissa ja kuntien kaavoista annetuissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota kaavahankkeiden vaikutuksiin ilmastomuutokseen. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista on edistetty viranomaisneuvotteluissa, työneuvotteluissa ja kaavoista annettavissa lausunnoissa. Keski-Suomen ELY-keskus on osallistunut Keski-

Suomen liiton kunnille suunnattuun ilmastohankkeeseen osana Keski-Suomen ilmasto-ohjelmaa 2030. Tuulivoimakentämisessä on ollut vireillä poikkeamismenettelyjä johtuen tuulivoimaloiden koon kasvamisesta yli yleiskaavoissa sallitun ja annetuissa lausunnoissa on kiinnitetty huomiota tämän kehityksen mukanaan tuomiin haasteisiin.

Vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelman toteutusta edistettiin neuvonnan, lausuntojen ja sidosryhmäyhteistyön avulla. Vesienhoidon tavoitteita edistäviä hankkeita on tuettu harkinnanvaraisin avustuksin sekä vesiensuojelun tehostamisohjelman rahoituksella. Pohjavesialueiden luokitusta ja rajausta on jatkettu ja pohjavesien tilan arviointi ja riskialueiden tarkistaminen on valmistunut. Pintavesien ekologisen tilan luokittelu ja vesimuodostumien hydrologismorfologisen tilan arviot sekä paineiden arviointi on saatu valmiiksi. Voimakkaasti muutettujen vesien alustava nimeäminen on tehty.

ELY-keskusten yhteinen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelma 2020-2027 valmisteltiin Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Kaakkois-Suomen ja Keski-Suomen yhteistyönä. Ohjelman pääpaino on maataloudessa, mutta sen ohella paneudutaan myös metsätalouteen, liiketoimintaan ja asumiseen. Ohjelmassa tunnistetaan alueelle sopivia ja vaikuttavia keinoja ravinnekuormituksen vähentämiseen ja vesistöjen hyvään tilaan, luonnon monimuotoisuuden parantamiseen sekä ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja sen hillintään.

Sinistä biotaloutta tukevat isojen virtavesien kunnostustyöt saatiin pääosin valmiiksi. Tierumpujen vaellusesteellisyyden poistotoimenpiteitä jatkettiin UPM:n ja ELY-keskuksen yhteistyönä. Valtakunnallinen EU-rahoitteinen Freshabit-Life-hanke on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Yksi lintuvesien kunnostussuunnitelma valmistui ja meneillään olevaa kunnostusta jatkettiin. Petäjäveden kunnan vesikriisiin annettiin apua vesihuollon turvaamiseksi.

Luonnon monimuotoisuutta edistettiin METSO-ohjelman avulla ja maata hankittiin luonnonsuojelutarkoituksiin, perustettiin yksityismaan luonnonsuojelualueita ja tehtiin määräaikaista suojelusopimuksia 646 ha. Ohjelman avulla suojeltuja alueita Keski-Suomessa on jo yli 6 000 hehtaaria. Uhanalaisten ja direktiivilajien turvaamista on edistetty kaavoituksessa ja maankäytön ohjauksessa on toteutettu kiireellisiä hoitotoimia suojeltavien ja uhanalaisen lajin esiintymispaikoilla. Perinnemaisemien päivitys- ja täydennysinventointeja jatkettiin.

Ympäristökasvatuksen erikoistumistehtävässä saatiin päätökseen oma osuus ympäristötietoa koskevasta OHKE-hankeesta. Hankeavustukset jaettiin painotusten mukaisesti.

ELY-keskuksen sisäinen yhteistyö ympäristöasioissa on toiminut hyvin. Yhteistyötä on tehty mm. maatalouden ympäristösopimuksiin, lupahakemus- ja kaavalausuntoihin sekä vesienhoitoon liittyen.

1.3.11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Suhdannetilanne on jatkunut kohtuullisena, mutta kasvuvauhti on hidastunut ja epävarmuus on selvästi lisääntynyt viime vuoden aikana. Vaikka työttömyys lähti loppuvuonna kasvuun, on Etelä-Pohjanmaan työttömien työnhakijoiden määrä alhaisella tasolla, ja työllisyysaste on työvoimatutkimuksen perusteella valtakunnan korkein.

Työttömien määrän vähentyessä rekrytointiongelmat ovat lisääntyneet ja osaavan työvoiman saatavuus on muodostunut haasteeksi. Saatavuusongelmia on kärjistänyt työikäisen työvoiman määrän lasku ja maakunnan raskaasti negatiivinen muuttotase, joka pahentaa tilannetta erityisesti maakuntakeskuksen ulkopuolella. Rekrytointiongelmat ovat nousseet selvästi sekä Etelä-Pohjanmaalla että koko maassa. Tavoitetaso ei ole realistinen, eikä sitä saavuteta. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikan tavoitteiden osalta vaikeasti työllistyvien osalta tavoite ollaan saavuttamassa, johon vaikuttaa pitkäaikaistyöttömyyden voimakas lasku. Työttömyyden kestoja kuvaavien virtatietojen osalta tavoitteita ei olla saavuttamassa, koska tavoitetasot ovat todella haastavia. Myöskään vaikuttavuustavoitteiden

(palkkatuki ja työvoimakoulutus) osalta tavoitteita ei tulla saavuttamaan. Työperäisen maahanmuuton edistämisessä riittää työsarkaa ja pakolaisten kuntapaikkojen aikaansaaminen on erityishaaste, jossa yhteistyötä kuntien kanssa on jatkettava määrätietoisesti. Huomionarvoista kuitenkin on, että Etelä-Pohjanmaan toteumat ovat pääsääntöisesti maan ehdotonta kärkitasoa, vaikka tavoitetasot jäävät saavuttamatta.

OKM:n hallinnonalan tavoitteiden osalta tavoite osallistua alueen kulttuuritoimijoiden yhteistyöhön on edennyt suunnitelman mukaisesti.

Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus -tavoitteen -tavoitteen osalta edettiin suunnitellusti ja valvontasuunnitelmat toteutuivat täysimääräisesti. Elinkeinoharjoittajia koskevien säädösten vaatimusten tuntemuksen parantamiseksi on panostettu valmentavaan työskentelyotteeseen asiakaskohtaamisissa, koulutettu toimijoita, ylläpidetty yhteistyötä kuntien yhteistoiminta-alueiden kanssa. Yhteistyön kehittämistä on jatkettu myös alkutuotannon valvontatiimissä (ELY, AVI, ympäristöterveydenhuolto). Toiminnasta saatu palaute kannustaa kehittämään toimintamallia edelleen.

Tienkäyttäjätyytyväisyystutkimuksien mukaan kokonaistyytyväisyys talven ja kesän 2019 tutkimuksissa oli nousut, mutta oli silti hieman alle tavoitteen. Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien vähentämisen osalta vuositason tavoite saavutettiin.

Tulvariskeihin varautuminen on toimialueella merkittävä tehtäväkokonaisuus. Asukasmäärä merkittävillä tulvariski-alueilla on pysynyt maksimitason alapuolella, eli tavoite saavutetaan.

Yritykset ja elinkeinot

Team Finland verkostotyö on käynnistetty ja yhteistyö on lähtenyt käyntiin hyvin. Kasvun ja kansainvälistymisen tueksi on käynnissä VALO-ohjelma, jonka tulokset realisoituvat myöhemmin. Välillisesti vientiin liittyviä tavoitteita on tuettu myös maaseuturahastosta tuettavien kehittämishankkeiden avulla.

Maaseudun elinvoimaisuus ja elinkeinon kilpailukyky sekä ruuan tuotantovarmuus ja turvallisuus -tavoite eteni suunnitellusti ja toiminnalle asetetut tavoitteet saavutettiin. Maatalouden investointitukien haku jatkui edelleen vilkkaana. Saadusta lisärahoituksesta huolimatta kysyntä ylitti selvästi käytettävissä olevat määrärahat. Vuodelle 2020 varatut määrärahat eivät tule riittämään kaikkien rahoituskelpoisten hakemusten rahoittamiseen. Maaseudun yritystukien haku oli kohtuullisen tasaista, mutta kysyntä olisi voinut olla vilkkaampaa. Maaseutuohjelman yritystukipolista eniten on tuettu kone- ja metalli- sekä elintarviketeollisuuden kasvua ja uudistumista.

Eri rahoitustoimenpiteiden avulla syntyvien uusien yritysten osalta tavoitetta ei saavuteta. Tavoitetaso on korkea ja työmarkkinoilla vallitseva tilanne ei kannusta yrittäjyyteen. Omistajanvaihdosten tarve kasvaa vuosi vuodelta, johon täytyy kiinnittää kasvavaa huomiota.

Ravinnetaseiden osalta uusia tietoja ei ole vielä käytettävissä. Isossa kuvassa suunta on myönteinen, mutta vesistökuormituksen vähentämisessä on edelleen paljon tehtävää, koska toimialueen vesistöjen tila on pääsääntöisesti heikko.

Raskaan liikenteen tyytyväisyydessä maanteiden palvelutasossa ei saavuteta tavoitetta, vaikka parannusta on tapahtunut. Vuoden 2019 alussa nostettiin useiden teiden talvihoidon laatuvaatimuksia. Tämän uskotaan parantavan raskaan liikenteen tyytyväisyyttä ainakin jonkin verran.

Siltojen kunnon ylläpito on toteutunut suunnitellusti, vaikka huonokuntoisten siltojen määrä ylittää tavoitetason. Siltojen kunnon ylläpitoon saadaan vuonna 2020 lisärahoitusta, joten mahdollisuudet kunnon heikkenemisen estä-

miseksi paranevat. Päälystettyjen teiden kuntotavoitteet toteutuivat, vaikka määrärahoja oli huomattavasti vähemmän käytössä kuin edellisvuosina. Tavoite tosin oli suhteutettu alentuneeseen määrärahaan. Aikaisempien vuosien vähäinen määrärahojen käyttö päälysteisiin tulee näkymään vuoden 2020 huonokuntoisten teiden osuudessa.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ympäristösuojelun valvontaohjelman osalta edettiin suunnitellusti, mutta 100 prosentin toteumaa ei kuitenkaan saavutettu. Maatalouden laitosten valvonnan siirrot kunnille vaativat samoin suuren työmäärän. Poliisin aktivoitumisen seurauksena ympäristörikosprosesseja oli vireillä aikaisempaa enemmän. YVA-hankkeiden ohjelma- ja selostuslausuntoja annettiin 6 kpl usean hankkeen arviointiselostuksen peruuntuessa tai ollessa aikataulusta myöhässä. YVA-hankkeiden kirjo on monipuolistunut useille eri aloille, kun aiempina vuosina tuulivoiman osuus oli hallitsevaa.

Alueidenkäytön tehtävissä toiminta painottui yleiskaavoihin. Keski-Pohjanmaalla oli vireillä vaihekaava 5 (kauppa, ampumaradat, aluerakenne ja kaivostoiminta) ja Pohjanmaalla laadittiin kokonaismaakuntakaavaa 2040. Kunnat pyysivät edelleen ELY-keskuksen kannanottoa myös pienemmissä kaavahankkeissa ja näihin pyrittiin vastaamaan. Tuulivoiman rakentaminen oli voimakasta ja laitosten koon kasvu vaati uusienkin kaavojen uudelleenarviointia. Pohjavesialueiden uudelleenluokitteluhanke eteni käynnistysvaikeuksien jälkeen tavoitteiden mukaisesti, mutta vuosittaisen kappalemääräistä tavoitetta ei saavutettu. Vesihuoltolain valvonnan kautta saatiin toteutumaan vesihuollon häiriötilanteeseen varautumissuunnittelu vesihuoltolaitoksilla.

Luonnonsuojelun viranomaistehtävissä oli suuren tehtävämäärän vuoksi aikataulullisia haasteita. Etenkin metsänkäyttöilmoitusten suuri määrä vaati resurssien kohdentamista tehtävään. Luonnonsuojelualueiden toteuttamista koskevat tavoitteet saavutettiin. Metso-ohjelman osalta tavoitteet ylitettiin ja vanhojen suojeluohjelmien loppuunsaattamisessa edettiin tavoitteiden mukaisesti.

Vesien ja merenhoidon suunnittelussa edettiin tavoitteiden mukaisesti. Suunnitelman toimeenpanossa merkittävä panos oli Interreg- ja Life-rahoituksilla toteutettavilla hankkeilla. Uutena hankkeena Interreg-rahoituksen sai vesitasetta, ekosysteemipalveluita ja metallikuormitusta muuttuvassa ilmastossa selvittävä Kliva-hanke. Vesiensuojelun tehostamisohjelman rahoituksen käyttö vesistökunnostuksiin lähti hyvin käyntiin. Seurantojen hoitamisessa on ollut ulkoistamissopimuksen toimeenpanoon liittyviä haasteita.

1.3.12 Pohjanmaan ELY-keskus

Vuonna 2019 Pohjanmaan ELY-keskuksessa oli käynnissä Kehitetään Älykkäästi Yhdessä KÄY - Smart Utveckling Till-sammans - Ostrobothnian Growth Boost -kehittämishanke. Kehittämistyössä ovat toimineet seuraavat teemaryhmät: Innovatiiviset yrityspalvelut, Osaava kansainvälistyvä työvoima, Välittäen nuoret työelämään, Ratkaisukeskeiset moniulotteiset työllistämismallit, Ennakoivien ja ratkaisukeskeisten toimintamallien ja toimintakulttuurin kehittäminen, Viestintä ja osallisuus sekä Tietojohtaminen. Ryhmien jäsenenä oli ELY-keskuksen, TE-toimiston ja Business Finlandin henkilöstöä. Kehittämistyön yleisinä tavoitteina oli fokus asiakaslähtöiseen palveluun, parempi verkostoituminen alueella ja valtakunnallisesti, vahvempi tiedolla johtaminen ja moderni viestintä.

Pohjanmaan ELY-keskus vahvisti toimintaansa palkkaamalla viestintäpäällikön sekä Talent Coastline -päällikön (myöhemmin Talent Coastline -päällikkö/osaamis- ja kansainvälistymispäällikkö).

Ihmiset ja yhteisöt

Pohjanmaan ELY-keskusalueen työllisyystilanne on manner-Suomen kärkitasoa. Työllisyysaste alueella kuuluu perinteisesti maan korkeimpiin ja työttömyysaste alhaisimpiin. Alueen työttömyysaste oli vuonna 2019 keskimäärin 6,3 prosenttia. Työttömyys alueella ja koko maassa on laskenut useita vuosia, mutta kääntyi nousuun joulukuussa

2019. Pohjanmaan ELY-keskusalueella on useita kuntia, joissa vallitsee käytännössä täystyöllisyys ja työttömyysaste vaihtelee 2–3 prosentin välillä.

Pohjanmaan ELY-keskus saavutti tulostavoitteensa osittain vuonna 2019. Tavoite saavutettiin vaikeasti työllistyvien määrässä ja kotoutumiskoulutuksen vaikuttavuudessa. Myös ulkomaalaisten virrassa yli 3 kk työttömyyteen päästiin hyvin lähelle tavoitetta. Ammatillisen työvoimakoulutuksen ja palkkatuen vaikuttavuudessa ei päästy ministeriön asettamaan tavoitteeseen, vaikka palkkatuen vaikuttavuudessa Pohjanmaan ELY-keskus olikin maan paras. Virta yli 3 kk työttömyyteen ja alle 25-vuotiaiden työttömyysvirta olivat Pohjanmaan ELY-keskusalueella toisiksi pienimmät, mutta tiukkoihin tavoitteisiin ei näiden mittareiden osalta päästy.

Pohjanmaan ELY-keskus vastaa laajennetulla toimialueella Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maahanmuuttoon liittyvien tehtävien alueellisesta koordinaatiosta. Pakolaisten toteutuneita kuntasijoituspaikkoja oli laajennetulla toimialueella 178 kpl, kun tavoitteena oli 333 paikkaa. Pohjanmaan ELY-keskusalueella ei ole kaikkia kuntapaikkoja saatu täytettyä kiintiöpakolaisten allokatiosta johtuen. Kuntapaikkoja jäi täyttämättä, koska kiintiöpakolaisia tuli Suomeen vähemmän kuin kunnat tarjosivat paikkoja.

Pohjanmaan ELY-keskus on erilaisilla työkaluillaan ja palveluillaan sekä laajalla verkostoyhteistyöllä edistänyt kulttuuri- ja taidekasvatuksen saavutettavuutta, vetovoimaisten luonto- ja kulttuuriympäristöjen ylläpitämistä sekä luonnon kestävää virkistyskäyttöä ja matkailua ympäristötoimenpiteiden, investointitukien ja hankkeiden avulla. ELY-keskus on rahoittanut esimerkiksi Merenkurkun maailmanperintöalueen matkailun kehittämistä ja muita luontomatkailuhankkeita.

Pohjanmaan ELY-keskus on toiminut jatkuvaa oppimista alueellisesti koordinoivana alustana. ELY-keskus on kutsunut kaikki alueen korkeakoulut koolle jatkuvan oppimisen rahoituksen hakuvaiheessa ja myöhemmin seurannut koulutusten toteuttamista. Alueen korkeakouluihin on myönnetty runsaasti jatkuvan oppimisen rahoitusta. Jatkuvaa oppimista edistämällä pyritään ratkaisemaan alueen yritysten kasvun ja kehityksen esteenä olevaa työvoimapulaa.

Erikoistumis- ja keskitetyt substanssitehtävät -mittariin liittyy Pohjanmaan ELY-keskuksen rooli laajennetun toimialueen (Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakunnat) maahanmuuttoon liittyvien tehtävien alueellisena koordinaattorina. Vuonna 2019 ELY-keskus koordinoi toimialueen kotouttamistiimiä, teki yhteistyötä erityisesti TE-toimiston, oppilaitosten sekä pakolaisia vastaanottavien kuntien kanssa. Hyvien etnisten suhteiden neuvottelukuntaa koordinoitiin erityisesti osallisuus ja hyvät väestösuhteet teemoilla. Alueen toimijoille järjestettiin koulutuksia, ja työstettiin kehittämistoimia kotouttamistyön vaikuttavuuteen sekä mittaristojen luomiseen.

Yritykset ja elinkeinot

Pohjanmaan ELY-keskuksen vahvasti vientivetoinen alue on hyvin riippuvainen maailmantaloudesta ja sen yritykset kilpailevat kansainvälisellä kentällä. Alueen elinkeinorakenne on yhtä aikaa sekä laaja että erikoistunut; osaamiskeskittymiä on useita, joista miltei jokaisesta löytyy kansainvälisiä menestyjiä ja markkinajohtajia. Pitkään kansainvälisillä markkinoilla toimineen alueen perusta on ihmiset, vahva sosiaalinen pääoma ja yrittäjyyden mentaliteetti, jota vaalitaan ja kehitetään edelleen. Pohjanmaan ELY-keskuksen pitkän aikavälin strategisten linjausten mukaisesti alueen kärkitoimialoja ovat uusiutuva energiatalous, maatalouden innovaatiot ja tulevaisuuden ruoka sekä valmistava teollisuus.

Kansallisten ja EU-yritystukien, Business Finland -rahoituksen sekä työllistämisrahoitusten kautta on vahvistettu yritysten uusiutumista, kasvua ja kilpailukykyä. ELY-keskus laati alkuvuodesta laaja-alaisen Team Finland -suunnitelman sisältäen yritysasiakkuussuunnitelman. Team Finland -yhteistyön painopiste on ollut ydintoimijoiden yhteisen toimintamallin luomisessa ja sen tiimoilta ydintiimi onkin kokoontunut keskimäärin kerran kuukaudessa. TE-toimisto on saatu hyvin mukaan toimintaan. Maakuntiin on perustettu Team Finland -alueverkostot. Kasvun kärkitoimialoille on nimetty vastuuhenkilöt ja tiimit, jotka ovat tehneet ja toteuttaneet toimintasuunnitelmiaan.

Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa ovat vahvoja elintarvikemaakuntia, joissa alkutuotannon osuus on edelleen merkittävä. Lähiruuan, luomuruuan ja erikoisruuan kasvava suosio ja kysyntä ovat avanneet uusia mahdollisuuksia maataloustuotteiden jalostusasteen nostamiseen ja tuotteiden markkinointiin ja vientiin. Elintarvikealan kehittämiseen ja vientiin liittyen on vuoden 2019 alussa käynnistynyt kaksi mielenkiintoista maaseuturahaston rahoittamaa hanketta: Pohjanmaan Elintarvikeyritykset Kasvuun-hanke (brändäyshanke) sekä elintarvikealan pysyvän kehittämisalustan luomiseen tähtäävä hanke "Plattform för Matriket Österbotten 2019-2021".

Alueen yrityksissä oli edelleen vuonna 2019 runsaasti rekrytointiongelmia hyvästä työllisyystilanteesta johtuen. Työ- ja elinkeinoministeriön tutkimuksen ja muiden toimijoiden työvoimapulaa seuraavien mittareiden mukaan noin puolet alueen yrityksistä koki osaavan työvoiman saatavuuden heikoksi alueella. Pohjanmaan ELY-keskus on käynnistänyt TalentBoost-toiminnan alueellaan (Talent Coastline) kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi ja kiinnittämiseksi alueen yritysten voimavaraksi. Lisäksi panostetaan alueella jo olevien ulkomaalaisten työllistämiseen riippumatta maahantuloperusteesta. Tämän toivotaan osaltaan helpottavan työvoiman saatavuutta alueella.

Pohjanmaan ELY-keskukselle on keskitetty kasvihuonetukien sekä hedelmien ja vihannesten varastointitukien hoitaminen Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Kainuun ja Lapin ELY-keskusten toimialueilla.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ole tulostavoitteita tähän liittyen.

1.3.13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Viime vuonna aluetalous kasvoi vahvasti ja työttömyys väheni merkittävästi. Uusia työpaikkoja avautui aiempaa enemmän, jopa niin ripeästi että monissa työpaikoissa koettiin lisääntyviä ongelmia rekrytoinneissa. TE-toimiston asiakkaana on yhä enemmän työssä olevia, joilla on osa-aikainen tai määräaikainen työsopimus. TE-palveluja uudistettiin, jotta palvelut vastaisivat paremmin henkilö- ja yritysasiakkaiden tarpeisiin.

Nuorten työllistymistä edistävät palvelut olivat monipuolisia ja eri piloteilla ja ESR-rahoituksella uudistettiin palvelutarjontaa. Pohjois-Pohjanmaan kasvupalvelupiloteiksi muotoutui nuorten palveluihin liittyvä allianssityyppinen pilotti, sekä ICT-alalle painottuva rekrytointipalvelupilotti. Kokeilut saatiin kesän aikana täysimääräisesti liikkeelle. Vuorovaikutusta yrittäjien, yrittäjäjärjestöjen ja seudullisten elinkeinoyhtiöiden kanssa tiivistettiin ja myös erilaisia verkostotapaamisia järjestettiin pitkin vuotta. Käynnissä on isoja ESR-hankkeita, joilla tavoitellaan mm. työllisyyden lisäämistä, yritysten työelämän laadun, työhyvinvoinnin ja tuottavuuden kasvua, nuorten työllistymistä ja yrittäjyyttä sekä lisätään oppilaitosten ja yritysten välistä yhteistyötä. ELY-keskus käynnisti TE-toimiston tuella TyöllisyysForum työskentelyn, jossa parannetaan työllisyyden arvoverkoston verkottumista, osaamista, tiedonvaihtoa ja viestintää tavoitteena entistä parempi asiakasvaikuttavuus.

Maahanmuuttajien integroitumista yhteisöön parannettiin yhteistyöllä ja useilla erilaisilla yhteishankkeilla. Maaseuturahaston kyläverkkohankkeita on rakenteilla useita. Eri hanketoimilla valmennetaan maaseudun asukkaita ja yrityksiä ottamaan sähköisiä palveluita käyttöönsä. Tulvariskitiedottamisesta on parannettu useita kanavia pitkin ja tulvavallien kunnosta huolehtimiseen ollaan hakemassa uusia toimintamalleja.

Yritykset ja elinkeinot

Yritysten kehittämisen arvoverkoston toimintaa on tiivistetty oleellisesti. Keskeisiä toimia ovat olleet yrityspalveluverkoston integroidun kumppanuuden rakentaminen (mm. Ajankohtaispäivät, KasvuForum, yhteiset aluetilaisuudet), verkoston osaamisen kehittäminen, tiedonkulun parantaminen (mm. YritysBuusti Twitter) ja palveluverkon tunnettuuden, viestinnän ja imagon kehittäminen.

Hallituksen kärkihankkeet toteutuvat alueella. ELY-keskus on edistänyt vahvasti ja aktiivisesti niin tie- ja logistiikka-hankkeita, ympäristön parantamista, kuin yritystoiminnan kehittämistäkin. Merkittäviä investointihankkeita on käynnistynyt eri toimialoilla.

TeamFinland toiminta on ollut aktiivista. Myös panostukset uudistuviin ja kansainvälistyviin yrityksiin jatkuivat vahvana. Avustuksia suunnattiin aiempaa enemmän investointeihin kaikilla toimialoilla.

Matkailua on tuettu kehittämällä infrastruktuuria sekä luonto- ja kulttuurilähtöisiä virkistys- ja hyvinvointipalveluita. Kalajoella edistetään matkailukeskusten vetovoimaisuutta. Hiekkasärkkien kaavoituksessa on luotu edellytyksiä alueen matkailun kehittymiselle. Ruka-Kuusamon matkailun MasterPlan on mahdollistanut kansainvälistä matkailua tukevia investointeja.

Starttirahalla on tuettu alkavia yrityksiä mm. suurhankkeisiin liittyen. Suurhankkeiden avoimia työpaikkoja välitetään aktiivisesti EU-alueella. Hanhikivi –koordinaattorin toiminta TE-toimistossa on vakinaistettu.

ELY-keskuksen lukuisilla hankkeilla on tuettu maakunnan vahvojen tuotantosuuntien, kuten maidon- ja naudanlihan tuotannon sekä perunantuotannon, kannattavuutta ja kilpailukykyä. Elintarviketoimialalle on rahoitettu lukuisia yritystukihanketta. Lisäksi elintarviketeollisuudessa on ollut paljon huomattavan suuria investointeja ja muutamia rekrykoulutuksia.

Valtatie 4 Oulu-Kemi yhteysvälin toteuttaminen on käynnistynyt Oulussa ja Kempeleessä. Osalla matkaa yhteysvälistä suunnitelmien laatimista jatketaan. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen johdolla on alkanut yhteistyössä Keski-Suomen ja Uudenmaan ELYn sekä Väyläviraston kanssa valtatie 4 Helsinki – Oulu – Tornio kehittämisselvitys. Selvityksen tavoitteena on ollut määrittää valtatie 4 tavoitetila osana TEN-T ydinverkkokäytävää. Korjausvelkarahoitus- ja perusväylänpidon lisärahoituskohteiden toteutus on edennyt suunnitellusti ja kohteet on toteutettu. Maanteiden talvihoidon tasoa on korotettu noin 1 500 km:lla. Merkittävin osa korotuksista kohdistui päätieverkkoon.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on osallistunut Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimiseen, suunnitelma valmistui vuonna 2018. Kainuun maakunnallinen liikennejärjestelmän tilan seuranta on käynnistetty. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma on valmistunut 2019 ja liikennejärjestelmän maakunnallisesta seurantatyöstä on sovittu. Oulun seudun liikennejärjestelmätyö on ollut aktiivista ja tukee osaltaan uuden MAL-sopimuksen valmistelua.

Ympäristö ja luonnonvarat

ELY-keskus on edistänyt laajasti ravinteiden kierrätyksen tehostamista ja biotaloushankkeita mm. lukuisten hankkeiden, YVA- prosessien ja lupalausuntojen myötä. Hankkeet ovat sisältäneet muun muassa maatalouden ravinnekierrätyksen, luomutuotannon, teollisuuden sivuvirtojen ja yhdyskuntien puhdistamolietteiden kierrätystä ja kaasutusta.

Tuulivoimayleiskaavoitus on edelleen vilkasta. Suomen tuulivoimasta lähes 40% on rakentunut Pohjois-Pohjanmaalle ja rakentaminen jatkuu vilkkaana. Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteet on tarkistettu ja niitä on toteutettu osana seudun kuntien yleiskaavoitusta. On osallistuttu Pohjois-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitel-

man valmisteluun. Alueen uuden MAL-sopimuksen 2020-23 valmistelu on pitkällä ja odottaa valtakunnallisia linjauksia mm. rahoituksesta. Vuonna 2019 hyväksytyt sekä vireillä olevat kuntakeskustojen yleiskaavat edistävät kestävästä yhdyskuntakehityksestä ohjaamalla asumisen, palvelujen ja työpaikkojen sijoittumista.

METSO-ohjelman toimeenpano on jatkunut resurssien mukaisesti. METSO-ohjelmaa on toteutettu ohjelman alusta alkaen jo yli 8 000 hehtaarin alalla. YM:n Helmi-ohjelman resurssien myötä luonnon monimuotoisuuden pysäyttämiseen pyritään mm. suojelualueiden toteuttamiseen maakuntakaavan suojelualuevarausten toimeenpanoon. Tämä on edennyt myönteisesti (toteutus 1 618 ha).

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa on yhteistyössä eri tahojen kanssa kehitetty valtakunnallisesti rakennettujen vesien vesienhoitosuunnittelua ja tuettu suunnittelussa muita ELY-keskuksia. Toisessa YM:n rahoittamassa OHKE-hankkeessa on laajassa yhteistyössä edistetty ojitusilmoituksen sähköistämistä ja ilmoitusprosessin tehostamista. Useiden järvien ja jokien säännöstelykäytäntöjä on kehitetty luvanhaltijan sekä valvonta-, tulva ja vesienhoitoviranomaisen roolissa huomioiden mm. ilmastonmuutos ja säännöstelyn eri tavoitteet. Hankkeiden yhteydessä on kehitetty toimintamalleja ympäristövirtaaman määrittämiseen ja jaettu opittua muille ELY-keskuksille.

Lestijoen tulvasuojelurakenteiden vastuista on sovittu ja on järjestetty onnistunut valmiusharjoitus. Piipsjärven rakenteiden perusparannus on valmistunut ja rakenteet lupineen on siirretty Oulaisten kaupungille.

Kalatiekärkihankkeet ovat käynnissä, on osallistuttu mm. Suomen ensimmäiseen alasvaelluksen ohjausrakenteen suunnitteluun ja toteutukseen Iijoen Haapakoskella. Raasakan voimalaitoksen älykalatiehankkeen rakentaminen on siirtynyt luvan viivästymisen takia. Laajentunut verkostoyhteistyö tuottaa edelleen hyviä tuloksia Vesistökunnostustoiminnassa.

Pohjavesiluokitustyö on edennyt kuulemisten kautta vuorovaikutteisesti. Työ on saatu valmiiksi vuoden 2019 aikana. Pohjavesien kestävää käyttöä on varmennettu myös valvonnallisin keinoin, pohjavesialueiden suojelusuunnitelmahankkeiden sekä kuntien maankäytön ja kaavoituksen kautta. Vesihuollon kannalta tilanne on haastava mm. Oulun kaupungilla sekä Limingan kunnalla. Niiden vesihuoltovarmuus ei ole vesihuoltolain edellyttämällä tasolla. Oulun Vesi liikelaitos jätti varavesihanketta koskevan lupahakemuksen aluehallintovirastolle maaliskuussa 2017. Hakemus on edelleen lupaviraston käsittelyssä.

1.3.14 Kainuun ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Kainuun työttömyys oli laskenut vuoden 2019 lopussa 53 kuukautta yhtäjaksoisesti ja oli 6 % alempana kuin vuotta aikaisemmin. Samanaikaisesti työvoiman kysyntä kasvoi niin, että TE-toimistoon ilmoitettiin vuoden 2019 aikana ennätyksellinen määrä uusia avoimia työpaikkoja, 8 406, joka on 3 % enemmän kuin vuonna 2018 (8 149) ja 41 % enemmän kuin vuonna 2017 (5 952). Yhdessä suurten eläköitymisten ja pienevien nuorten ikäluokkien kanssa kehitys on johtanut siihen, että Kainuun työvoimaa hakeneista yrityksistä ja työnantajista 55 % oli kokenut rekrytointiongelmia aikavälillä 2018 IV vuosineljännes - 2019 III vuosineljännes – luku on koko maan suurin. Yhdessä pienevien nuorten ikäluokkien kanssa kehitys on johtanut siihen, että Kainuun työvoimaa hakeneista yrityksistä ja työnantajista 55 % oli kokenut rekrytointiongelmia aikavälillä 2018 IV vuosineljännes - 2019 III vuosineljännes – luku on koko maan suurin. Sekä pitkäaikaistyöttömyys (-20 %) että rakenteellinen työttömyys (-19 %) ovat laskeneet kokonaistyöttömyyttä nopeammin mutta rakenteellisen työttömyyden osuus kokonaistyöttömyydestä on edelleen korkea, 50 %, vaikkakin edellisvuodesta laskua oli 8 prosenttiyksikköä.

Asetetuista tavoitteista saavutettiin vaikeasti työllistyvien määrä, kolme kuukautta palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuus, maahanmuuttajien virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen ja kolme kuukautta kotouttamiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus. Ensimmäisessä onnistuttiin vahvan työvoiman kysynnän, oikein suunnattujen toimenpiteiden ja rakenteellisen työttömyyden vanhempiin ikäluokkiin painottuvan rakenteen ansiosta. Työvoimapula ja kattavasti tarjolla olevat palvelut vähensivät palkkatuen päättymisen jälkeistä työttömyyttä. Maahanmuuttajille on onnistuttu tarjoamaan joustavasti palvelupolkuja siten, että työttömyys ei ole päässyt pitkittymään.

Tavoitteet, joista tuloksissa jäätiin, olivat työmarkkinatilanteeseen ja työttömyyden rakenteeseen nähden varsin kiireiksi asetettuja ja Kainuu pärjasi useimmissa mittareissa hyvin muihin alueisiin verrattuna. Etenkin rekrytointiongelmien 35 % tavoite oli vallitsevissa oloissa epärealistinen saavuttaa.

Kyliä ja paikallisyhteisöjen toimintaa on kehitetty lukuisilla LEADER - hankkeilla. Kainuun ELY-keskus on rahoittanut vuonna 2019 kolme virkistyskäyttöä edistävää reittihanketta, yhden jätevesiverkostohankkeen ja kaksi laajakaistahanketta. ELY-keskuksen rahoittamat hankkeet ovat yleishyödyllisiä investointeja.

Valvontasuunnitelmien mukaiset Ruokaviraston ohjaamat tarkastukset on tehty pääosin suunnitelman mukaisesti ja ajallaan. Valvonnoissa ei havaittu merkittäviä puutteita.

Yritykset ja elinkeinot

Starttirahalla aloitti vuonna 2019 52 kpl uutta yritystä. Tavoitteena olevan 100 alkavan yrityksen määrä on vaikeasti tavoitettava, viimeksi se on tavoitettu v. 2013. Asiaan vaikuttaa mm yrittäjyyskokeilu, joka perustuu työttömyysturvallain muutokseen sallien 4 kk kokeilua yrittäjyyteen työttömyysturvalla sekä erilaiset kevytyrittäjyyden ja sivutoimisen yrittäjyyden muodot, jotka ovat lisääntyneet viime vuosina. Monet neuvonta-asiakkaat aloittavat yritystoiminnan hakematta starttirahaa ollenkaan ja sovittavat yrittäjyytensä muun elämäntilanteen kanssa yksin ja laajentavat ehkä joskus päätoimisiksi tai eivät laajenna koskaan. Ylipäätään niin työntekeyden kuin yrittäjyydenkin luonne on muuttunut ja toisaalta ovat lähestyneet toisiaan. Parantunut työllisyystilannekin vähentää yrittäjyyden houkuttelevuutta, kun töitä on tarjolla, ja yhä harvempi joutuu perustamaan yrityksen ”pakosta”, töiden puutteen vuoksi.

Maatalouden rakennemuutos jatkui vuonna 2019. Kainuun maidontuottajien määrä aleni 9 %, mutta tuotanto kasvoi reilun prosentin. Sukupolvenvaihdoksia rahoitettiin vain yksi. Maatalouden erilaisia investointeja rahoitettiin 23 kpl. Maatalouden neuvonnan (Neuvo 2020) kysyntä jatkui vilkkaana. Neuvoa on käyttänyt jo puolet tuenhakijoista. Maatalouden kehittymistä on tuettu myös maaseuturahastosta rahoitetulla alan teemaohjelmalla ja lukuisilla muilla kehittämishankkeilla. Erilaisilla em. toimilla on onnistuttu säilyttämään tuotannon määrä, vaikka tilamäärä on vähentynyt.

Maaseuturahaston yritystukia myönnettiin yli kolme miljoonaa euroa. Rahoitusta sai 32 hanketta. Investointitukia oli 17 kpl, perustamistukia 14 kpl ja yksi yritysryhmähanke. Toimialoina painottuivat matkailu ja elintarvikkeet. Rahoituksella uskotaan saatavan aikaan 9 uutta yritystä ja 74 työpaikkaa.

Hankerahoitusta osoitettiin mm. elintarvikestrategian laadintaan ja kuituhampun tutkimukseen. Useat aikaisemmin rahoitetut maaseutuelinkeinojen kehittämishankkeet jatkoivat toimintaansa vuoden aikana ja hankerahoitus painotui vuonna 2019 yleishyödyllisiin investointihankkeisiin.

Ympäristö ja luonnonvarat

Kainuun peltoalasta on ympäristösitoumuksen alaista 77 %. Luomutuotannossa on vuonna 2019 24 % pelloista. Valvonnoissa ei havaittu viljelyssä, lannoituksessa eikä kasvinsuojeluaineiden käytössä vakavia puutteita tai väärinkäytöksiä. Ostolannoitteiden käyttö on vähenemään päin ja rakennekehitys johtaa siihen, että viljelemään jää entistä isommat tilat, jotka osaavat asiansa. Näin vesistöjen ja ilmaston laatu säilyy hyvänä. Viime vuosina on lannanlevityksessä lisääntynyt suoraan maahan sijoittaminen, mikä osaltaan estää valumia. Typpi- ja fosforitaseiden vaihtelu vuodesta toiseen selittyy enimmäkseen sääolosuhteilla: liian sateisina ja kylminä tai vastaavasti kuivina kesinä tuotanto jää pieneksi ja ravinteita huuhtoutuu.

Maatalousluonnon monimuotoisuus- ja maisemanhoitosopimuksia on voimassa n. 85 kpl ja alkuperäisrotujen ylläpitosisopimuksia 11 kpl. Näillä sopimuksilla edistetään ja ylläpidetään luonnon monimuotoisuutta. Vuonna 2019 ei voitu tehdä uusia luomusitoumuksia tai ympäristösopimuksia määrärahojen niukkuuden vuoksi.

Kaivosten ympäristöturvallisuuden erikoistumistehtävässä on käynnistetty OHKE-hankkeisiin "Toimintaohje kaivosten konkurssitilanteiden ja ympäristövahinkojen valvontaan", "Kaivannaisjätteiden hallinnan parhaat käytännöt ja tekniikat 2019-2020" ja "Opas kaivosten ympäristönsuojelurakenteiden suunnitteluun ja rakentamiseen 2018-2019" sisältyvien oppaiden laadinta. Toukokuussa on järjestetty kaivosvalvojen ja luvittajien neuvottelupäivät. Vuoden aikana pidettiin eri tapahtumissa esitelmää sekä kotimaassa että ulkomailla. Ympäristöturvallisuuden asiantuntijapalveluita annettiin Kainuun kaivoskohteiden lisäksi mm. Kevitsan, Kittilän, Hannukaisen, Yaran, Keliberin, Oriveden, Raajärven, Kangasjärven, Saattoporan ja Luikonlahden kaivosten ympäristöasioihin liittyen. Kaivoserikoistumisen videokoulutuksissa järjestettiin koulutus uudistuneeseen säteilylainsäädäntöön liittyen. Kaivoserikoistumisessa osallistuttiin Biopeitto, KAJAK III, UPACMIC ja KAIVA II –hankkeiden ohjausryhmyöskentelyyn. Kaivannaisjätehuollon asiantuntijatehtävissä on vastattu komission alaisiin selvityksiin sekä ministeriöiden (TEM, YM, SM) ja ELYjen kaivannaisjätelainsäädäntöön liittyviin tiedusteluihin sekä osallistuttu eri hankkeiden ohjausryhmiin.

Kainuun ELY-keskus hoitaa valtakunnallisesti patoturvallisuuden viranomais- ja kehittämistehtäviä. Vuonna 2017 käynnistetty sinisen biotalouden kehittämissuunnitelman mukainen hanke on toteutettu loppuun. Hankkeessa pyrittiin kasvattamaan patoturvallisuuden parissa toimivien yritysten kansainvälistä liikevaihtoa yrityskontakteja luomalla sekä Suomessa toteutettavan demoprojektien avulla. Hankkeen kohdamaa on ollut Kiina ja hankkeessa toimittu yhteistyössä Finnish Water Forumin sekä Finpron (Clean Water growth program) kanssa. Yhteistyötä jatketaan Nanjing Dam Safety Management Centerin kanssa. Venäjän patoturvallisuusviranomaisten kanssa on pidetty kaksi yhteistyöpalaveria, toinen Helsingissä ja toinen Moskovassa. Kainuun ELY-keskus on käynnistänyt valtakunnallisen patoturvallisuuskoulutuksen yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa.

Käynnistettiin Oulujoen vesistön vesisvision esiselvitys yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Kainuun Liiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa sekä vesiensuojelun tehostamisohjelman mukainen vesistökuunnostusverkoston kehittämishanke (KAIPO) yhteistyössä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa.

1.3.15 Lapin ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Toimintaympäristön muutokset haastavat myös julkisen hallinnon uudistamaan omaa toimintaansa ja palveluja. Kehittämisen lähtökohtana ovat asiakkaiden tarpeet ja poikkihallinnollinen yhteistyö. Digitaalisuus, kokeilukulttuuri, verkostomaisuus, ekosysteemit, toiminnan läpinäkyvyys, yhteiskunnallinen vaikuttavuus sekä ennakointi ja tiedon hyödyntäminen ovat kehittämisen keskiössä.

Väestö keskittyy kaupunkeihin ja taajamiin. Muuttoliikkeessä nähtiin myös lievää positiivista käännettä viime vuoden aikana. Huomattava osa nuorista muuttaa alueelta pois. Väestön keski-ikä on korkea. Väestön väheneminen vaikuttaa alueen palveluihin, liikkumiseen ja työvoiman saatavuuteen. Työntekijöiden puute on yritysten kehittymisen ja kasvun este. Lapin työvoima ml. Lapissa opiskelevat on saatava työllistymään ja lisäksi tarvitaan työperäistä maahanmuuttoa. Em. toteutumiseksi tarvitaan tehostettuja toimenpiteitä alueen pito- ja vetovoiman kehittämiseksi.

Työmarkkinoiden kysynnän vilkastuminen näkyy osaavan työvoiman saatavuuden ja työnhakijarakenteen vaikeutumisena. Vaikeasti työllistyvien määrä on laskenut ja työttömyyden kesto lyhentynyt. Palvelujen vaikuttavuuksiin liittyy kehittämistarpeita. Rahoitusinstrumentteja on voitu hyödyntää osaamisen kehittämässä. Pakolaisten kuntiin sijoitus on toteutunut sen ministeriön suunnitelman mukaisesti ja kotoutumisessa on saavutettu myönteisiä tuloksia.

Yritykset ja elinkeinot

Lapin ELY-keskuksen toiminnan keskeisiksi haasteiksi on nostettu ilmastonmuutos, väestön väheneminen, ikärakenne ja keskittyminen, teknologian kehitys, osaamisen uudistuminen sekä julkisen hallinnon uudistuminen.

Verkostoyhteistyön rooli on kasvanut ja ollaan oltu aktiivisina toimijoina eri verkostoissa. Palveluiden ja oman työn digitalisointia on edistetty, mutta toiminnan haasteena on tietojärjestelmien siiloutuminen ja verkkoyhteyksien heikko taso.

Lapin elinkeinoelämän kehitys on ollut keskimääräistä kansallista kehitystä myönteisempää viimeisten vuosien aikana. Kasvua on haettu kansainvälisiltä markkinoilta, investoinneilla ja liiketoimintaa kehittämällä. Lapin yrityksistä joka kolmannella on tavaroiden tai palvelujen vientiä ulkomaille. Yritysrahoituksen kysyntä on ollut vilkasta. Alueelle on saatu uusia yrityksiä. Lappilaisia tuotteita ja palveluja on saatu kansainvälisille markkinoille.

Elinkeinoelämän näkymät ovat hieman epävarmemmat kuin keväällä, mutta usko suurhankkeiden toteutumiseen, matkailun kasvuun on säilynyt. Huomattavaa kasvupotentiaalia on metsä- ja kaivosteollisuudessa, kiertotaloudessa ja luonnonvara-aloilla perinteisen teollisuuden rinnalla. Suurhankkeiden vaikutus logistiikkainfran kehittämistarpeisiin on huomattava, mutta infran parantamistarpeiden päätökset tulevat jälkijunassa, jolloin suunnittelulla ja toteutuksella on liian kiire. Vaikka vain osa vireillä olevista suurhankkeista toteutuisi, olisivat lähivuodet ja lähivuosisikymmenet Lapissa vilkkaan rakentamisen aikaa.

Lappilaisten yritysten huolenaiheet kietoutuvat globaaleihin talouden epävarmuustekijöihin. Osaavan työvoiman saatavuus on muodostunut keskeiseksi aluekehityksen, elinkeinoelämän ja työmarkkinoiden haasteeksi erityisesti yrityksissä, mutta myös julkisella sektorilla. Kunnilla on selkeitä vaikeuksia ylläpitää olemassa olevia palvelurakenteita ja varmistaa pitovoimaa. Alueen kuntien taloustilanne on huolestuttavan heikko. Lapin kunnista joka kolmas on hakenut harkinnanvaraista valtionapua.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ilmastomuutoskeskustelu heijastuu ihmisten käyttäytymiseen. On oletettavaa, että ilmastonmuutos muuttaa Lapin toimintaympäristöä monin tavoin ja tekee toimintaympäristöstä entistä kansainvälisemmän. Jo nykyisellään kansainvälinen yhteistyö on kiinteä osa Lapin ELY-keskuksen toimintaa ja vastuualueella se konkretisoituu esimerkiksi rajavestöihin liittyvänä yhteistyönä kolmen naapurimaan kanssa sekä Suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen mukaisina viranomaistehtävinä.

Muutaman vuoden hiljaisemman ajan jälkeen on tuulivoimahankkeita käynnistynyt eri puolilla Lappia ja myös naapurimaiden lähialueilla. Liikkumisessa haetaan kestäviä ratkaisuja, ruokavalinnoissa suositaan ilmastoystävällisiä vaihto-

ehtoja, kuten lähiruokaa, ja sama pyrkimys on energian tuotannossa ja rakentamisessa. Ilmastonmuutoksen vaikutukset Lapissa ulottuvat ihmisiin, elinkeinoihin ja luontoon, mikä haastaa koko ELY-keskuksen yhteisiin toimenpiteisiin. Luonnon monimuotoisuuden ja vesien hyvän tilan säilyttäminen ja parantaminen ovat pohja Lapin menestymiselle. Hiilineutraaliuden ja yhdyskuntien kestävyys tavoittelussa haasteita Lapille tuo alue- ja yhdyskuntarakenteen hajanaisuus.

Viime vuoden tavoitteet on saavutettu kohtalaisen hyvin ja vaikuttavasti. Lapissa käytäntönä olevaa ennakkoneuvottelumenettelyä on jatkettu ja kehitetty edelleen esimerkiksi metsä- ja kaivosteollisuuden sekä ympäristöliiketoiminnan eri vaiheissa olevissa hankkeissa. Ympäristömenettelyjen määrä on suuri eikä niihin ole kaikilta osin ollut mahdollista osoittaa riittävästi resursseja lappilaisessa toimintaympäristössä, jossa toiminta on usein valtakunnan rajat ylittävää.

Metsäteollisuudella on mennyt hyvin ja vaikutukset heijastuvat monella tavalla alihankintaketjuihin ja metsänomistajiin. Erityinen haaste on alempiluokkaisen tieverkon kunto ja ylläpito. Lapin kaivoksissa on käynnissä merkittäviä investointeja, jotka työllistävät suuren joukon aliurakoitsijoita. Rakentaminen on vilkasta ja matkailuun kohdistuu positiivisia odotuksia.

Maantieliikenteen osalta tilanne on haastava, koska suuressa osassa Lappia henkilöauto on käytännössä ainoa vaihtoehto liikkumiselle. Maanteiden palvelutason osalta asiakastytyytyväisyyden tavoitteet saavutettiin. Myös liikenneturvallisuuden ja painorajoitteisten siltojen tavoitteet saavutettiin. Päälystettyjen teiden ja siltojen kunnon tavoitteisiin ei päästy tienpitomäärärahojen vähäisyyden vuoksi.

Teknologian kehitys on suuri mahdollisuus Lapille. Se mahdollistaa uusien tuotteiden ja palvelujen syntymisen, tarjoaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä mahdollistaa aika- ja paikkariippumattoman yritystoiminnan ja työn tekemisen. Digitaaliset ratkaisut parantavat palveluiden saatavuutta ja edistävät yhdenvertaisuuden toteutumista. Myös kansainvälisen liiketoiminnan mahdollisuudet saadaan sen myötä paremmin lappilaisten yritysten ulottuvilla. Haasteena on tietoliikenneyhteyksien kattavuus.

Teknologia ja työn murros sekä ilmastonmuutoksen hillintä korostavat osaamisen merkitystä ja uusia innovaatioita. Osaamisella vaikutetaan ratkaisevasti alueen kilpailukykyyn ja työllisyysasteen nousuun sekä sitä kautta alueen hyvinvointiin. Innovaatiot luovat edellytyksiä menestyvälle ja uudistuvalla elinkeinoelämälle. Uutta osaamista syntyy muuttuvassa työelämässä ja työelämä edellyttää jatkuvaa osaamisen uudistamista. Lapin kattava oppilaitosverkko ja tutkimuslaitokset vahvistavat alueen kehitystä.

Lapin ELY-keskuksen toiminta-ajatuksena on tuottaa ratkaisuja yhdessä asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa Lapin kestäväälle, menestyvälle ja uudistuvalla elinkeinoelämälle sekä hyvinvoinnille huomioiden alueen erityispiirteet, ympäristöllinen kestävyys ja toimintaympäristön kehitysnäkymät.

1.3.16 ELY-keskusten erikoistuminen

ELY-keskusten erikoistumis- ja keskittämistehtävistä sekä erillistehtävistä säättäminen

Valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi ne, joissa tehdään hallintopäätöksiä. Valtion alue- ja paikallishallinnon perusteista säädetään niin ikään lailla. Valtionhallinnon yksiköistä voidaan muutoin säätää asetuksella.

ELY-keskusten toimivallasta säädetään sekä laissa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksista että erillisissä substanssilaeissa. Lähtökohtaisesti ELY-keskukset huolehtivat niille säädettyjen tehtävien hoitamisesta ja käyttävät niille kuuluvaa toimivaltaa omalla toimialueellaan. ELY-laissa on säädetty myös ELY-keskusten toimialueiden laajentamisesta, jolloin ELY-keskus hoitaa tehtäviä useamman kuin yhden ELY-keskuksen toimialueella. Toimialueen laajentamisesta säädetään asetuksella. Sen perusteena voi olla keskusten toiminnan ja valtion henkilöstö- ja muiden voimavarojen käytön tehostaminen, palveluiden saatavuuden parantaminen, kielellisten oikeuksien turvaaminen, erityisasiantuntemuksen saatavuuden turvaaminen tai muu vastaava syy.

Tehtävistä, joihin ei kuulu julkisen vallan käyttöä, ei tarvitse säätää lailla tai asetuksella. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi asiantuntija- ja koordinoitetehtävät, joissa ei tehdä hallintopäätöksiä. Näistä erikoistumisista on sovittu tulossopimuksissa tai niitä on annettu ELY-keskuksille ministeriöiden tai ohjaavien virastojen päätöksillä. Osa tällaisistakin tehtävistä on kirjattu myös ELY-asetukseen.

Erikoistumis- ja keskittämistehtävien määrittely

Keskitettyssä tehtävässä toimivaltaa keskitetään yhden tai useamman ELY-keskuksen alueelta yhdelle tai useammalle ELY-keskukselle. ELY-laissa tai substanssilainsäädännössä tehtävä määritetään ELY-keskuksen tehtäväksi. ELY-asetuksessa tehtävä määritetään tietyn/tiettyjen ELY-keskusten tehtäväksi tietyllä toimialueella.

ELY-keskuksen erikoistuminen on tietyn erikoisosaamisen keskittämistä yhteen tai useampaan ELY-keskukseen ilman toimivaltasiirtoja. Tehtävät voivat olla osoitettuna yhteen ELY-keskukseen tai ne on voitu hajauttaa useaan ELY-keskukseen.

Tehtävien resursointi ja rahoituksen kohdistaminen

Merkittävä osa keskitetyistä tehtävistä rahoitettiin niin sanotusti ”päältä pois” eli niille varattiin erillinen toimintamääräraha ennen kuin ELY-keskuksille osoitettiin perusrahoitus jakomalliperusteisesti. Päältä pois-rahoituksessa yhden htv:n oletuskustannus oli 60 000 euroa. Joissakin tehtävissä rahoitettiin lisäksi muita kuluja, kun ne olivat perusteltuja ja selkeästi osoitettavissa.

ELY-keskuskohtaiset erikoistumis- ja keskittämistehtävät v. 2019:

Uudenmaan ELY

- Elinkeinonharjoittajan oleskeluluvat
- Palkkaturvalain toimeenpanon tehtävät ja merimiesten palkkaturva-asiat.
- TE-toimistojen oikeudellinen ohjaus
- Meluntorjunnan asiantuntija- ja kehittämistehtävät
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen liittyvät tehtävät (Uusimaa, Häme, Kaakkois-Suomi)
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kymijoen-Suomenlahden vesistöalueella

Varsinais-Suomen ELY

- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskusten toimialueilla. Päivittäisen kunnossapidon alueurakoiden kilpailuttamista ja hankintapäätöstä koskevat tehtävät.
- Rannikon kalataloustehtävät
- Saariston yhteysalusliikenteen hankintaan ja palvelutason määrittelyyn liittyvät tehtävät
- Maantielautta-liikenteen hankintaan ja palvelutason määrittelyyn liittyvät tehtävät
- Yhteysaluksien ja lauttojen etuajo-oikeustehtävät
- Kalankasvatuksen ympäristönsuojelun asiantuntijatehtävät, Saaristomeren biosfäärialueen hallinnointi
- Kansallinen yritysasiakkuus -koordinaatio
- Kokemäenjoen vesistön tulva- ja kuivuusriskien hallintatehtävät
- Lajisuojelua ja lintuja koskevat lupatehtävät
- Merenhoidon koordinointi
- Vesien- ja merenhoitosuunnitelmiin liittyvien kalastusasioiden suunnitteluun ja toimeenpanoon liittyvät koordinoitutehtävät
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvät tehtävät Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueilla.
- Kasvihuonetuotannon tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki (Uusimaa, Varsinais-Suomi, Satakunta, Kaakkois-Suomi, Pirkanmaa, Häme, Etelä-Savo)
- Kaupallisen kalastajan rekisteröintitehtävät

Hämeen ELY

- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Etelä-Suomen alueella
- Maatalouden ja maaseudun kehittämisen toimeenpanotehtävät, valtakunnallisten hankkeiden toimeenpano ja koordinointi
- Vantaanjoen vesistöalueen tulvariskien hallintatehtävät
- OKM:n hallinnonalan valtakunnallisen ESR-kokonaisuuden Luovaa Osaamista hallinnointi
- TEM:n hallinnonalan valtakunnallisten ESR-kokonaisuuksien Tuottava ja tulokellinen työelämä, Yhteistyöllä muutosturvaa hallinnointi

Pirkanmaan ELY

- Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus
- Liikenteen asiakaspalvelukeskus
- Valtaosa tienpidon luvista: viestintä- ja sähköjohtojen-, maakaasu- ja kaukolämpö- sekä vesihuoltoputkien sijoittaminen, palvelukohdeopasteet ja tienvarsimainokset, kioski- ja myyntisopimukset, tilapäiset luvat ja liikennejärjestelyt, tiealueeseen kohdistuvat luvat, yhdysteiden ja vähäliikenteisten seututeiden liittymäluvut sekä suoja- ja näkemäalueelle rakentaminen
- Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelun ohjaus ja edistäminen
- Tienpitoviranomaisen perinnetoimintaan liittyvät tehtävät
- Jätehuollon tuottajavastuuvälvonta
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pirkanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskusten alueilla
- Valtakunnallinen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman toteutus
- Öljynsuojarahaston JASKA-hankkeen toimeenpano
- Pilaantuneisuuden selvittämistä tai puhdistamista koskevat avustukset

- Pilaantuneiden maa-alueiden valtakunnallisessa (Maaperä kuntoon -ohjelma) tehtävässä valmistauduttiin uuden PIMA-tukilain mukaisen toiminnan käynnistämiseen
- Muut ympäristöhoitotoiden toteuttamiseen liittyvät tehtävät PIRELYn ja HÄMELYN toimialueilla

Kaakkois-Suomen ELY

- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Kaakkois-Suomen, Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten toimialueilla
- Tienvarsiteknologiaan liittyvät valmistelu-, suunnittelu- ja valvontatehtävät sekä näihin liittyvät puite- ja huoltosopimukset
- Metsäteollisuuden ja siihen liittyvän kemianteollisuuden ympäristökysymyksiä koskevat asiantuntija tehtävät
- Kemikaalilain mukaisten valvontakysymysten asiantuntijatehtävät
- Tulvariskien hallinta Kymijoen ja Vuoksen vesistöalueilla
- Päijänteen ja sen alapuolisen Kymijoen säännöstelytehtävät
- Saimaan ja Vuoksen juoksutustehtävät
- Suomen ja Venäjän väliseen rajavesistöjä koskevaan sopimukseen liittyvät tehtävät

Etelä-Savon ELY

- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Itä-Suomen alueella.
- TE-asiakaspalvelukeskuksen ylläpito: Työlinja ja Yritys-Suomi
- Saimaannorpan suojelu
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Vuoksen vesistöalueella
- Ympäristöhankkeiden kilpailuttaminen
- Saimaan syväväylän öljyntorjunnan yhteistoiminnan suunnittelu
- Vesiensuojelun tehostamisohjelman kaupunkivesien hallinta ja haitalliset aineet -teeman valtionavustukset

Pohjois-Savon ELY

- Järvi-Suomen kalataloustehtävät (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Häme)
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten alueilla
- Mehiläistalouden kansalliset, pesäkohtaiset tuet

Pohjois-Karjalan ELY

- Pohjois-Karjalan biosfäärialueen hallinnointi ja ENCORE-koordinointi
- EURES, valtakunnallinen koordinointi
- Työvoiman liikkuvuus Euroopassa - ESR-hanke

Keski-Suomen ELY

- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Länsi-Suomen alueella
- Ympäristökasvatuksen yhteensovittamis- ja asiantuntijatehtävät
- Vähäliikenteisen tieverkon hallinnan koordinointi ja yksityistieavustus-toiminnan kehittäminen
- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen kilpailuttamista, sopimuskauden aikaa ja takuuaikaa koskevat ELY-keskukselle kuuluvat tehtävät Keski-Suomen, Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten toimialueilla

Etelä-Pohjanmaan ELY

- Peruskuivatuksen ja ojitustoimitusten asiantuntijatehtävät
- Hydrologisen omaisuuden keskitetty hoito ja hydrologinen tiedon tuotanto
- Valtion vesistörakenteiden keskitetty omistajuus ja rakenteiden ylläpito
- Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen koordinointi

Pohjanmaan ELY-keskus

- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskusten alueilla
- Kasvihuonetuotannon tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki (Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu, Lappi)

Pohjois-Pohjanmaan ELY

- Rakennerahastotehtävät Pohjois-Suomessa
- Turvetuotannon ympäristönsuojelun koordinointi- ja asiantuntijatehtävät
- Rakennettujen vesistöjen kunnostuksen koordinointi
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Oulujoen-Iijoen vesistöalueella
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten alueilla
- Tulvariskien hallinta Oulujoen vesistöalueella
- Pohjois-Pohjanmaalle keskitettyjen alueellisen kuljetustuen tehtäviä
- Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtakunnallisen ESR-toiminnan rahoitusta koskevia tehtäviä

Kainuun ELY

- Patoturvallisuuden viranomais- ja kaivospatojen asiantuntijatehtävät
- Kaivannaistoiminnan ympäristöturvallisuuden asiantuntija- ja kehittämistehtävät

Lapin ELY

- Pohjois-Suomen kalatalous
- Rajajokien (Tenojoki, Näätämönjoki, Tornionjoki) kalataloustehtävät
- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten toimialueilla
- Arktisten alueiden ympäristöyhteistyön asiantuntijatehtävät sekä Etelämantereen ympäristönsuojelun lupa- ja valvontatehtävät
- Tien kunnossapitoon liittyvät vahingonkorvausasiat sekä maantiealueille jätettyjen ajoneuvojen siirtoasiat
- Porotalouden kansalliset ja EU-osarahoitteiset tuet
- Inarijärven säännöstelysopimuksen toimeenpanotehtävät yhteistyössä Norjan ja Venäjän viranomais-ten kanssa
- Tenojoen kalastussäännön toimeenpanotehtävät yhteistyössä Norjan viranomaisten kanssa
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kemijoen vesistöalueella
- Rajajokisopimuksen toimeenpano yhteistyössä Ruotsin viranomaisten kanssa
- Metsämarjojen ja -sienten varastointituet
- Kaivoserikoistumisen koordinaatio

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA- keskus)

KEHA-keskus hoitaa keskitetysti seuraavat tehtävät:

- Asianhallinta, toimitilojen hallinnointi ja niihin liittyvät palvelut, keskitetyt toimintamenhankinnat ja hankintaosaamisen tarjoamisen ELY-keskusten ja TE-toimistojen käyttöön
- Henkilöstöhallinto- ja lakipalvelut (työnantajatoiminta, palvelussuhdeasiat, henkilöstösuunnittelu, rekrytointin tuki, työsuojelu, työterveys, työhyvinvointi, oikeudellinen neuvonta, takaisinperintä)
- Johdon tukipalvelut (strategia-, asiakkuus- ja ennakointitehtävät, sisäinen tarkastus)
- Taloushallinto (menojen käsittely, tulojen käsittely, myyntilaskutus, kirjanpito, talousraportointi, matkahallinto)
- Tietohallinto ja viestintä
- Toiminnan kehittäminen
- Maksatustehtävät (ELY-keskusten ja TE-toimistojen myöntämien valtionapujen maksatustehtävät)
- Siviilipalvelusasiat

1.3.17 ELY-keskusten yhteisten yksiköiden toiminta**1.3.17.1 KEHA-keskus**

KEHA-keskuksella oli kaksivuotinen tulossopimus TEM kanssa kattavaan vuodelle 2018 ja 2019.

Painopisteinä olivat 1) maakuntauudistus ja valtakunnalliset palvelukeskukset, 2) virastojen toiminnan kehittäminen sekä sähköisten järjestelmien ja palvelujen kehittäminen 3) henkilöstön kehittäminen ja tukeminen muutoksessa.

Maakuntauudistus ja valtakunnalliset palvelukeskukset

Maakuntauudistuksen kaatumisen myötä valtaosa KEHA-keskuksen tulostavoitteista jäi vaille perustaa. Ennen maakuntauudistuksen kaatumista KEHA-keskus oli toiminut tavoitteiden mukaisesti niin maakuntauudistuksen kuin kasvupalvelu-uudistuksen suhteen.

Virastojen toiminnan kehittäminen sekä sähköisten järjestelmien ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2019 jatkettiin virastojen toiminnan kehittämistä sekä sähköisten järjestelmien ja palvelujen kehittämistä.

Nykyisessä TE-palveluiden URA-asiakastietojärjestelmässä on tällä hetkellä 1,5 miljoonan henkilöasiakkaan tiedot ja 17,1 miljoonaa tapahtumaa vuorokaudessa. Henkilöasiakkaan Oma asiointi -palveluun kirjaututtiin 5,3 miljoonaa kertaa. Kaikista asiakkaista 84 % eli 290 963 hlöä aloitti työnhaun ja vastaavasti ilmoitti työnhaun muutoksista 61 % eli 223 070 hlöä Oma asiointi -palvelussa. Kaikista starttirahan maksatuksen hakijoista käytti 99 % eli 49 427 hlöä Oma asiointi -palvelua.

URA-järjestelmän käyttö on päättymässä vuoden 2021 alkupuolella. TE-digi -hankkeen asiakastietojärjestelmän rakentaminen etenee ja Työmarkkinatorin ensimmäiset versiot on julkaistu. Kehitystyö TE-Digi -hankkeessa jatkuu vielä 2020 aikana.

Kansallisen tulorekisterin käyttöönottoa edistettiin ja KEHA-KATRE -hanke eteni suunnitellusti. Vuonna 2019 tulorekisterin käyttö käynnistyi tulotietojen ilmoittamisella palkkaturvan ja edustajanpalkkioiden osalta. Hanke toteutti toimet, jolla tulotietojen hyödyntäminen palkkaturvassa sekä TE-palveluiden maksatuksessa voitiin ottaa käyttöön suunnitellusti heti 2.1.2020. Yleisen avustusjärjestelmän laajentaminen kalatalouden edistämisen ja kalatalousalueiden toiminta-avustusten osalta toteutettiin myös suunnitellusti. Lisäksi toteutettiin yleisen avustusjärjestelmän käyttöönotto pilaantuneiden maiden kunnostusavustuksissa ja kunnostusselvityksissä sekä julkisen henkilöliikenteen palvelujen valtionavustuksissa kunnille. Em. uusien tuotteiden osalta myös lainsäädäntömuutokset käynnistettiin, joilla

maksatuksen, tukikelpoisuusvalvonnan ja takaisinperintöjen vastuut siirretään KEHA-keskukseen. Siirrot toteutetaan ilman resurssisiirtoja ELY-keskuksista, mikä turvaa ELY-keskusten toimintaa sekä kertoo myöskin sähköisten palvelujen käyttöönoton tuomasta tehokkuudesta KEHA-keskuksessa. Yleisen avustusjärjestelmän kautta käsiteltävien avustushakemusten sähköisen asioinnin osuus oli jopa 62 % vuonna 2019.

Virastojen tiedolla johtamista edistettiin vauhdikkaasti tietoaalusta-hankkeen myötä. Hankkeen rahoitus kytkeytyi alun perin maakuntauudistukseen ja maakuntauudistuksen kaaduttua hanketta jatkettiin IPA-ohjelman rahoituksella, kunnes marraskuussa hankkeelle myönnettiin lisätalousarviosta alkuperäistä vastaava rahoitus. Tietoaalustan tekninen ratkaisu toteutettiin pilvipalveluna ja ensimmäiset tietosisällöt saatiin testaukseen.

Myyntilaskutusprosessien sähköistämistä jatkettiin vuoden 2019 aikana. Tarkoituksena olisi saada sähköinen laskutuspalvelu (LAPA) tuotantoon vuoden 2020 touko-kesäkuussa.

Hankintatoiminnan prosesseja sähköistettiin ja vuoden 2019 aikana otettiin käyttöön Handi-järjestelmä. Handi-järjestelmä uudistaa tilaamisen ja laskujen käsittelyn ja on osa koko valtion hankintaprosessin digitalisointia. Sen tavoitteena on yksinkertaistaa ja yhtenäistää toimintatapoja sekä lisätä tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä. Tuloksista hyötyvät niin valtio, virastot kuin yksittäiset virkamiehet, toimittajat ja kansalaiset.

Matkahallinnon prosesseja sähköistettiin. Vuoden 2019 aikana uudistettiin maksuaikakortit ja otettiin käyttöön uusi matkanvarausjärjestelmä.

Maakunnille siirtyvien tietoaaineistojen ohjeistuksen laadinta -projektissa vuosina 2018–2019 selvitettiin ELY-keskusten tietoaaineistojen tilannetta yhdessä Kansallisarkiston kanssa. Analogisia arkistoja on n. 22,5 hyllykilometriä.

Toimitilahankkeita toteutettiin Kajaanissa ja siviilipalveluskeskuksessa valtion toimitilastrategian mukaisesti. KEHA-keskus tekee hankintojen kehittämistyötä osallistumalla Hankinta-Suomeen ja KEINO-akatemiaan.

Henkilöstön kehittäminen ja tukeminen muutoksessa

KEHA-keskuksen järjestämissä valmennuksissa oli yhteensä 6 890 osallistujaa. Opiskelijatyöpäiviä oli yhteensä 6 266 ja valmennuksellisia prosesseja 151 kpl. Valmennusprosessi on voinut olla kestoaltaan 15 minuutin tietoisku, työpajatyöskentelyä tai pidempi valmennusprosessi. Lyhyitä, jopa alle tunnin infoja ja tietoiskuja ovat olleet toimialainfot, erilaiset webinaarit ja ajankohtaiskatsaukset liittyen esim. Työmarkkinatoriiin sekä asian- ja matkahallintaan. Voidaan sanoa, että jokainen ELY-keskuksessa, TE-toimistossa ja KEHA-keskuksessa työskentelevä osallistui vuoden aikana keskimäärin reilun päivän (1,1 pv) ajan valmennukseen tai muuhun kehittämistoimeen. Edellisenä vuonna osallistumisen ka. oli 1,5 pv.

Valmennusten hieman laskevan trendin taustalla on useita tekijöitä. Vuosia 2019 ja 2018 vertailtaessa, voidaan todeta, että vuoden 2018 korkeat volyymit ovat sidoksissa alueuudistukseen ja erillisrahoituksiin. Osaamisen kehittäjiä siirtyi TE-digi -hankkeen tehtäviin. Alueellisesti räätälöidyt palvelut lopetettiin. KEHA-keskuksen muidenkin yksiköiden valmennustarjonta oli pienempää. Alueuudistuksen kaatuminen aiheutti keväällä hakijamäärien notkahduksen. Poikkeuksena oli TE-palvelun substanssivalmennukset, joihin saatiin lisävolyymin kasvupalvelupilottirahoituksella.

Johtamisen ja esimiestyön kehittämisen painopisteenä on ollut tukea muutoksessa johtamista. Palvelutarjooma on koostunut kaikille kohderyhmään kuuluville tarjottavasta valmennuksellisesta tuesta sekä alueellisista räätälöidyistä prosesseista. Osallistujia on ollut kaikkiaan 1 155, opiskelijapäiviä 1 668 kpl ja prosesseja 28 kpl. Keskimääräinen johtamisen ja esimiestyön prosessi on ollut kestoaltaan 1,6 päivää. Valtakunnallisia prosesseja on toteutettu 18 kpl.

Määrälliset tavoitteet saavutettiin pääosin:

	Tavoite 2018	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
Sähköisten hakemusten osuus palkkatukien ja starttirahojen maksatuksista	82 %	69 %	90 %	72 %
Sähköisten asiointien lukumäärä	90 000	93 000	100 000	245 900
Sopimuskohdistuksen osuus ostolaskuista	27 %	21%	30 %	23 %
Verkkolaskutuksen osuus	93 %	94,39 %	95 %	95,34 %
Asiakastytyvyisyys KEHA-keskuksen maksatuksen palveluihin (1-5)*	3,7	3,85	4,0	4,22
Maksatuspäästösten ka. käsittelyaika (pv)	<30	30	<30	28
Matkalaskujen asiastarkastuksen vasteaika (pv)	<5	2	<5	1
Myöhässä maksettujen ostolaskujen %-osuus	<10 %		<10 %	
Henkilöstön kokonaistyytyväisyys (1 – 5)	> 3,4	3,54	> 3,4	3,63

Palkkatuen sähköisen asioinnin osuus jäi vielä vuonna 2019 alle tavoitteen, mutta tehokkaiden viestintäkampanjojen ja suoramarkkinoinnin tuella oli jo kuitenkin 66 % vuoden 2019 lopussa. Starttirahassa lähes kaikki hakemukset tulevat sähköisesti, prosenttiosuuden ollessa jo 99 %. Maksatusten käsittelyajat ovat säilyneet tavoitteen mukaisina keskimääräisesti, tai ollen jopa tavoitetta nopeampia.

Luotettavaa tietoa, joka kuvaisi KEHA-keskuksen osuutta, myöhässä maksettujen ostolaskujen määrästä ei ole ollut saatavilla vv. 2018-2019. Ao. mittaria ei ole enää käytössä vuonna 2020.

Henkilöstön tyytyväisyys jatkoi vuosittaista paranemistaan ja oli vuonna 2019 3,63.

KEHA-keskukselle asetetut tulostavoitteet saavutettiin pääosin. Tehtävät tuotettiin taloudellisesti ja tehokkaasti.

1.3.17.1.1 Siviilipalveluskeskus

Siviilipalveluskeskus toimii kehittämis- ja hallintokeskuksen, KEHA-keskuksen erillisyyksikkönä yhdessä toimipisteessä Lapinjärvellä. Toiminta-alueena on koko Suomi. Siviilipalveluskeskuksen tehtävänä on siviilipalveluksen toimeenpano siviilipalveluslain ja työ- ja elinkeinoministeriön antamien ohjeistuksien mukaisesti.

Siviilipalveluskeskuksen tehtäviä ovat mm. siviilipalvelusvelvollisten palvelukseen määrääminen, kouluttaminen ja valvonta, siviilipalvelustodistuksen antaminen, majoituskustannusten korvaaminen, uusien palveluspaikkojen hyväksyntä sekä palveluspaikkojen ohjaus ja valvonta.

Palveluspaikkojen tehtävän tukemiseen panostettiin kehittämällä mm. puhelinpalvelua (ml. muu asiakaspalvelu) sekä tekemällä kohdennettuja palveluspaikkakäyntejä.

Vuonna 2019 siviilipalveluksen toimeenpanotehtävissä työskenteli KEHAn talousyksikköön kuuluvana johtava talousasiantuntija ja viisi talousasiantuntijaa. Siviilipalveluskeskuksessa henkilöstöä oli 12: Siviilipalvelusjohtaja, johtava siviilipalvelusasiantuntija, työpalveluasiantuntija, sosiaalikirjuri ja kahdeksan koulutusasiantuntijaa. Vuoden aikana täytettiin vakinaisesti yksi koulutusasiantuntijan virka.

Vuoden 2019 numerosuoritteet olivat seuraavat: Siviilipalveluskeskus vastaanotti 2 383 siviilipalvelushakemusta (v. 2018 – 1 815 kpl) ja koulutti neljän viikon koulutusjaksolla 11 saapumiserässä 1 096 velvollista (1 276). Täydennyspalvelusvelvollisia koulutettiin viikon mittaisessa koulutuksessa yhteensä yhdeksässä erässä, viidellä eri paikkakunnalla 334 velvollista (457). Täydennyspalvelushakemuksia vastaanotettiin 358 (376). Majoituskorvauspäätöksiä teh-

tiin 692 kpl (782). Siviilipalveluskeskus vapautti palveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen perusteella yhteensä 897 (869) velvollista, joista määräaikaaisesti E-luokkaan 224 (311) velvollista ja kokonaan C-luokkaan 673 (558) velvollista.

Yhteensä siviilipalvelukseen liittyviä hallinnollisia päätöksiä tehtiin 13 463 kpl (12 981).

Vuoden 2019 aikana siviilipalveluksesta kieltäytyi yhteensä 89 (47) velvollista ja keskustelu siviilipalveluksesta kieltäytymisestä ja kieltäytymisen rangaistavuudesta oli laajaa. Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa käsiteltiin lähes sadan siviilipalveluksesta kieltäytyneen totaalkieltäytyjän asia. Pääosin ratkaisuisaan käräjäoikeus hylkäsi nostetut syytteen.

Siviilipalveluskeskuksen alueella toteutettiin vuoden 2019 aikana mittavaa peruskorjaustyötä ja keskuksen käyttöön valmistuivat kolme peruskorjattua koulutusluokkaa; Sikala, Kanala ja Talli sekä pienryhmätila Piika.

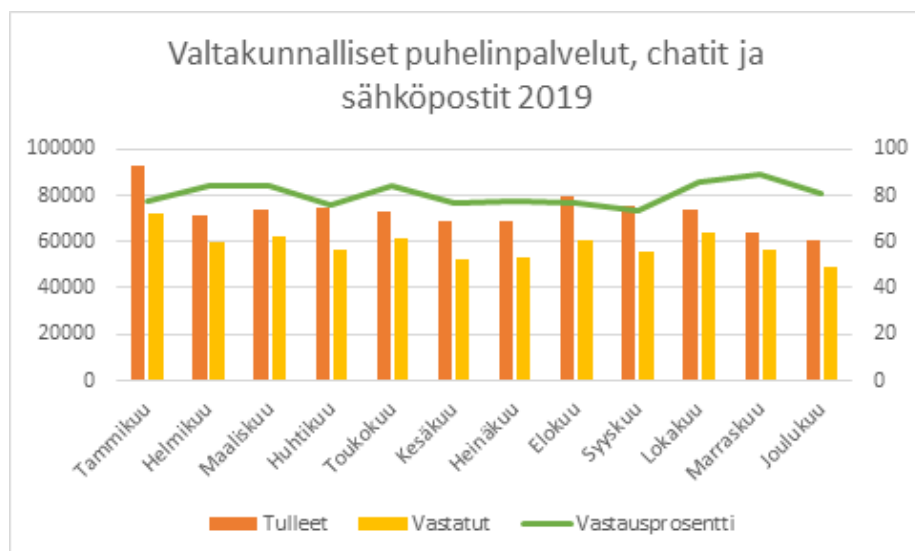
Siviilipalveluslainsäädännössä tapahtui uudistuksia, kun uudistettu siviilipalveluslaki hyväksyttiin 1.5.2019 alkaen voimassaolevaksi. Merkittävimmät lakimuutokset koskivat majoituskorvaustason nostoa ja siviilipalvelusvelvollisten kriisinaikaisia tehtäviä sekä täydennyspalveluksen toimeenpanoa. Myös Jehovan todistajien asevelvollisuuden erivapauslaki kumottiin 1.4.2019 lukien ja suurin osa asevelvollisuusikäisiä Jehovan todistaja miehiä hakeutui siviilipalvelusvelvollisiksi.

Siviilipalveluksen tiedonhallintajärjestelmän sähköisen siviilipalvelusrekisterin SivariWebin kehitystyötä jatkettiin SivariWebin kehittämis- ja ohjausryhmien tukemana.

1.3.17.2 TE-asiakaspalvelukeskus

TE-asiakaspalvelukeskukseen tuli vuonna 2019 n. 876 000 kontaktia, joista hoidettiin n. 750 000. Puhelujen osuus kontakteista oli 83 %, chat- kontaktien osuus 11 % ja loput olivat sähköposteja ja muita verkon kautta hoidettuja kontakteja. Tarjottujen kontaktien määrä laski n. 14 % ja hoidettujen kontaktien määrä n. 22 % edellisvuoteen verrattuna. Kontakteihin pystyttiin kuitenkin vastaamaan edellisvuosia paremmin, kokonaisvastausprosentti nousi yli 80% tavoitetason. Puhelujen kesto piteni palvelusta riippuen maksimissaan keskimäärin n. puoli minuuttia/kontakti.

Valtakunnalliseen TE-puhelinpalveluun ja Yritys-Suomi-puhelinpalveluun tarjotut ja vastatut kontaktit sekä vastausprosentit kuukausittain v. 2019

Henkilöasiakkaiden TE-puhelinpalveluissa hoidettiin yhteensä n. 652 000 kontaktia.

Palvelukyky parani, vastausprosentti nousi edellisvuoden 64 prosentista 78 prosenttiin. Chat-kontakteissa vastaus-taso oli 98 %. **Yritys-Suomi puhelinpalvelussa** hoidettiin yhteensä n. 35 000 kontaktia ja puhelujen osalta vastausta-sotavoitteen jättiin hieman (toteuma 78 %). Chat-kontakteissa vastaustaso oli 98 %. **Talousapu neuvontapalve-lussa** hoidettujen kontaktien määrä oli n. 1 500 ja vastaustasotavoitteeseen päästiin (toteuma 87 %).

TE-aspa osallistui aktiivisesti palvelujen ja palveluprosessien kehittämiseen. TE-puhelinpalveluja kehitettiin yhteis-työssä TE-toimistojen kanssa ja yrityspalveluihin liittyviä palveluja Yritys-Suomi-toimijaverkoston kanssa. Lisäksi Yri-tys-Suomi-puhelinpalvelua kehitettiin osana suomi.fi-brändiä ja sovittiin toimintamalleista ja rooleista suomi.fi:n, VRK:n ja Kansalaisneuvonnan kanssa. Talousapu neuvontapalvelu osallistui maksuvaikeuksissa olevien yritysten val-takunnallisen toimintamallin ja lainsäädännön jatkokehittämiseen.

Sähköisissä palveluissa yhteiskehittämistä tehtiin mm. suomi.fi/yritykselle sisällön, työmarkkinatorin ja ohjaustaver-kossa.fi kehittämistyössä. TE-puhelinpalveluissa jatkettiin edellisvuonna pilotoidun asiointiapurin käyttöä luoden vir-kailijoille sisäistä tietämyskantaa teknisten tilanteiden hallintaan.

TE-aspassa vakiinnutettiin palvelun laadun ylläpitämisen ja kehittämisen toimintamalli. Siihen kuuluu systemaatti-nen puhelutallenteiden kuuntelu ja arviointi. Lisäksi jatkettiin edellisvuonna käynnistynyttä asiakastyytyväisyyden mittaamista. Vuoden 2019 keväällä asiakaspalautetta saatiin noin 5 600 asiakkaalta. Palvelu sai erittäin hyvät arvos-telut, arvosanojen keskiarvo oli 8,6 ja NPS- luku 64. Palautteita hyödynnetään tasalaatuisen palvelun kehittämisessä, osaamisen ylläpitämisessä/kehittämisessä ja yhteistyöverkoston kanssa tapahtuvassa palvelujen kehittämistyössä.

1.3.17.3 L-asiakaspalvelukeskus

Keskitetyt asiakaspalvelut (KAP)

Keskitetyt asiakaspalvelut -yksikön neljäs vuosi sujui vakiintuneesti. Pahoilta luparuuhkilta vältyttiin ja lupakäsittely-ajat ovat lyhentyneet. Lupatuloja saatiin 4, 02 M€ (v. 2018 vastaavasti 4,23 M€).

Hallinnonuudistus myös liikennetehtävien osalta kuopattiin toistaiseksi. ELY-keskukset jatkavat toimintaansa ja KAPin asiakaspalvelukeskus ja lupatehtävät jatkavat osana ELY-keskusta.

Merkittävimmät kehitystoimet liittyivät järjestelmiin ja palveluihin; asiakaspalvelukeskuksen palauteväylään, erikois-kuljetuslupajärjestelmään (LELU) ja tienpidonlupajärjestelmään (TILU) sekä sähköisen asioinnin käyttöönottoon.

Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelussa on pysynyt hyvällä tasolla. Lupa-asiakkaiden jatkuva tyytyväisyyskysely tuotti kuluneena vuonna Liikenteen asiakaspalvelulle yleisarvosanan 4,5/5 ja lupa-asiantuntijoille 4,7/5. Mm. palvelun ystä-vällisyys sai arvosanan 4,7/5. (vastaajia 52). Asiakkaille teetettyjen kampanjakyselyiden tuloksena L-aspa sai NPS-luvuksi 59, joka on erinomainen.

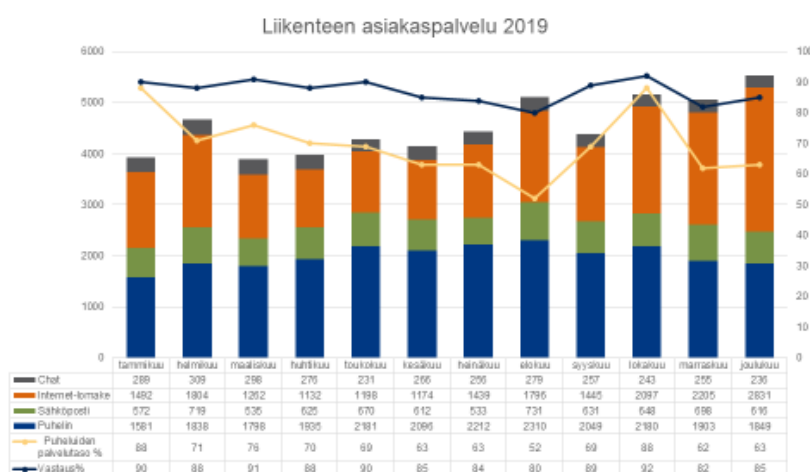
Liikenteen asiakaspalvelukeskus

Vuonna 2019 liikenteen asiakaspalvelukeskukseen tuli 55 000 (v. 2018 n. 50 000) yhteydenottoa, joista puheluita 36% (50 %), sähköpostia 11 % (18 %) ja internetin palautelomakkeilla tulleita 36 % (25 %). Chat-kanavalta tuli yhtey-denottoja keskimäärin 260 kpl (300 kpl) kuukaudessa. Liikenteen asiakaspalvelukeskus hoiti kaikista yhteydenotoista 87 % (86 %) itse ja asiantuntijoille niistä siirrettiin 5 % (7 %). Kahdeksaan prosenttiin kysyttiin asiantuntijoilta apua.

Yhteydenotoista yleisiä tienpitoon sekä rautatie- ja meriliikenteeseen liittyviä kysymyksiä ja neuvonta-asioita oli n. 21 800 kpl, 40 % (n. 24 500 kpl, 49 %) kaikista yhteydenotoista ja näistä tieliikennettä koskevia 94 % (95 %), rataliikennettä koskevia 5 % (4,2 %) ja meriliikennettä koskevia 1 % (0,8 %).

Asiakaspalautteita saatiin n. 16 500 kpl, 30 % (n.12 500 kpl vuonna 2018, 9 100 kpl vuonna 2017) ja akuutteja tieliikennettä tai tiestön kuntoa koskevia yhteydenottoja (urakoitsijaviestit) 8 700 kpl, 16 % (5 400 kpl, 12 %)

Aloitteet / toimenpide-ehdotukset lisääntyivät muiden yhteydenottojen tapaan ollen n. 1 700 kpl, 3 % (1 100 kpl, 2 %) kaikista yhteydenotoista.

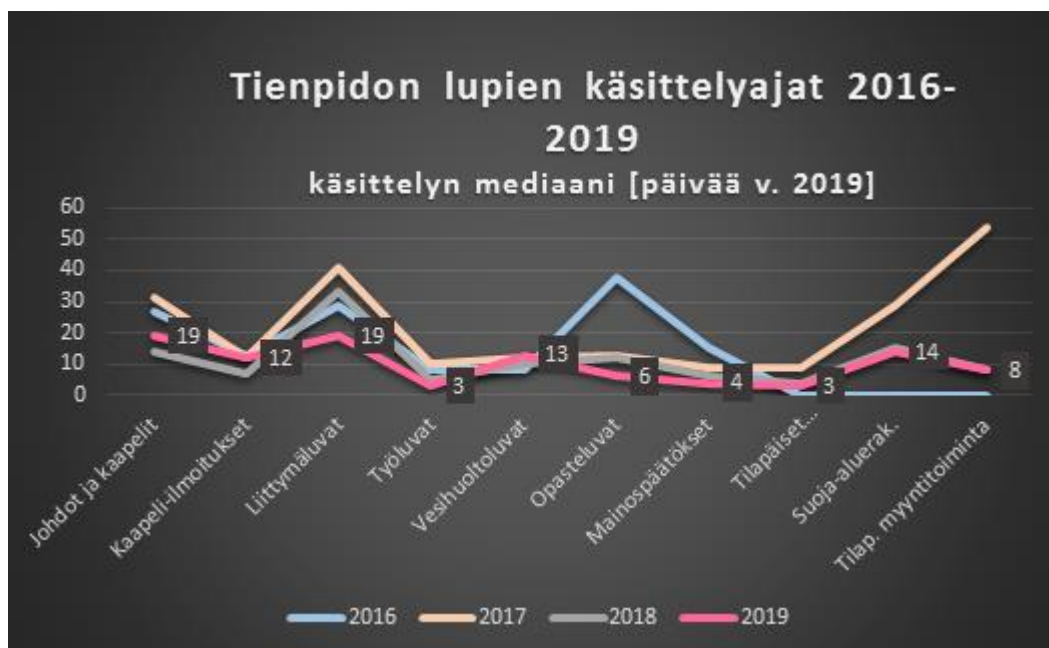
5 Korte Pipsa

Lupapalvelut

Tienpidonlupatehtävissä oli pientä laskua. Erikoiskuljetuslupia myönnettiin 9 809 kpl (v. 2018 10 025 kpl), joista enakkopäätöksiä 69 kpl (39), reitistö lupia 4 308 kpl (4 487) ja reittilupia 5 432 kpl (5 499).

Tienpidon lupapäätöksiä tehtiin 6 344 kpl (6 482). Tiealueelle sijoitettaviin johtoihin tehtiin 2 734 lupaa (2 845), liitty-miin 904 lupaa (1 069), tiellä työskentelyyn 1 246 lupaa (1 228), palvelukohdeopasteisiin 486 lupaa (320), tienvarsi-mainoksiin 154 (214), tilapäisiin liikennejärjestelyihin 487 lupaa (449), tilapäiseen myyntitoimintaan 42 lupaa (45). Lisäksi tehtiin 291 suojaja- ja näkemäalueen poikkeamispäätöstä.

Toiminnan tehostuminen näkyy erityisesti lupakäsittelyaikojen lyhentymisenä.

1.3.17.4 Y-asiakaspalvelukeskus

Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus (Y-aspa) on antanut valtakunnallista yleisneuvontaa sekä neuvonut ja opastanut asiakkaita ELY-keskusten hoitamissa ympäristöasioissa, sähköisessä asiointissa sekä ymparisto.fi – ja Suomi.fi-verkkopalveluiden käytössä neljän palvelukanavan välityksellä: verkkopalvelut, puhelinpalvelut, sähköpostipalvelut, chat-palvelu.

Y-aspa on hoitanut kolmen ELY-keskuksen (Varsinais-Suomi (+Satakunta) Etelä-Savo ja Pirkanmaa) sähköisten ruoppaus- ja niittoilmoitusten esikäsittelyn. Lisäksi asiakaspalvelukeskus on hoitanut AVIn puhelin-, sähköposti- ja chat-neuvontaa (avi.fi) vesitalous- ja ympäristölupa-asioiden osalta sekä KEHA-keskuksen ympäristöministeriön hallinnon-alan maksatushakemuksiin liittyvää puhelinneuvontaa. Y-aspa on ollut mukana ELY-keskusten ja TE-toimistojen keskitettyjen asiakaspalvelukeskusten yhteisessä laadun kehittämis- ja seurantahankkeessa. Lisäksi asiakaspalvelukeskus on hoitanut ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat--vastuualueen osalta Suomi.fi – palvelukuvausten ylläpitotehtävää. Uutena tehtävänä asiakaspalvelukeskus on hoitanut vesi.fi- vesivaratehtävien verkkosivuston yleisneuvonnan (puhelin, chat ja sähköposti).

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

1.4.1.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus ELY-keskuksissa (pl. TE-toimistot)

Alla olevissa taulukoissa on esitetty ELY-keskusten taloudellisuus- ja tuottavuustietoja.

Taloudellisuus- ja tuottavuustiedot esitetään v. 2019 niiden suoritteiden osalta, joista suoritettiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2018 ja 2017.

Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset suoritteittain on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut.

Vuosilta 2015 - 2019 esitetään myös ELY-keskusten kokonaistuottavuusindeksit. Indeksien laskenta perustuu tehtäväkohtaiseen kustannuslaskentaan ja suoritteina käytetään taloudellisuus- ja tuottavuuslaskennassa kerättyjä suoritteita. Kokonaistuottavuusindeksi lasketaan Tilastokeskuksen ”Julkisen toiminnan tuottavuustilastointi”-laskennan mukaisesti. Tuottavuuden kehitys on indeksoitu käyttäen julkisten menojen hintaindeksiä (valtiontalous menolajeittain) siten, että vuosi 2015 =100.

Kokonaistuottavuusindeksi ELY-keskuksittain

ELY	v. 2019	v. 2018	v. 2017	v. 2016	v. 2015	Kokonaistuottavuus (muutos 2018- 2019)
UUD	100,24	102,14	112,43	97,46	100	98,14
VAR	87,8	98,22	87,96	101,84	100	90,1
SAT	68,21	74,15	83,84	92,34	100	91,98
HÄM	78,47	83,16	87,16	89,53	100	94,36
PIR	127,24	148,4	162,13	107,54	100	85,8
KAS	102,71	126,02	121,43	116,1	100	81,52
ESA	92,36	76,25	105,63	87,37	100	121,12
POS	132,5	150,09	148,97	121,99	100	88,55
POK	99,57	107,39	95,62	109,49	100	92,72
KES	78,47	79,76	83,31	85,26	100	98,78
EPO	54,61	61,93	79,37	120,39	100	88,19
POH	76,05	96,82	97,22	107,45	100	78,55
POP	123,64	132,4	174,83	141,31	100	93,41
KAI	95,8	96,73	97,73	92,82	100	99,03
LAP	107,81	103,44	110,53	103,34	100	106,25

Kokonaistuottavuus laski monessa ELY-keskuksessa edelliseen vuoteen verrattuna. Tätä selittää mm. henkilöstökulujen ja muiden oman toiminnan kulujen kasvu. Henkilöstökuluja nostivat mm. valtion palkkaratkaisun sisältämät yleis-

korotus- ja virastoerät. Palvelujen ostoista suurin osa oli asiantuntija- ja tutkimuspalveluita, muita ulkopuolisia palveluita sekä ICT-palveluostoja ja tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluita. Toisaalta KEHA-keskuksen toimenpiteillä saatiin huomattavia säästöjä mm. toimitilakuluissa. Vuokrakustannukset laskivat n. 0,8 M euroa vuodesta 2018.

Seuraavaksi tarkastellaan ELY-keskusten taloudellisuutta ja tuottavuutta tarkemmin. Taulukoissa on esitetty ELY-keskusten taloudellisuus- ja tuottavuustietoja avainsuoritteittain. Avainsuoritteina on esitetty n. 30 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaikaa ELY-keskuksissa. Suoritteiden määriä koskevia tietoja on esitetty toimintakertomuksen kappaleessa 1.5 Tuotokset ja laadunhallinta (1.5.1 Suoritteiden määrät).

Suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2017-2019 ELY-keskuksista yhteensä.

Suoritteen nimi	2019		2018		2017	
	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /hvt	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /hvt	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /hvt
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	9 664	8	8 212	9	7 999	9
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	4 253	14	3 946	14	4 630	13
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	1 795	37	1 576	40	1 606	44
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	3	28 621	2	36 773	1	65 398
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	23 412	9	29 046	8	27 135	8
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	1 693	41	2 020	33	2 471	27
Yritystukipäätökset	3 811	18	3 764	18	3 251	20
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	891	64	820	70	944	64
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	41 763	3	38 809	4	26 231	4
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit kpl	5 288	11	153	364	212	275
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	1 731	40	1 643	40	1 584	43
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	284	583	355	537	384	538
Käsittelyt palkkaturvahakemukset	721	117	764	110	693	131
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	872	79	908	73	990	68
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	384	169	1 189	57	409	159
METSO-toteutus, ha	546	208	553	192	1 180	152
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	263	218	231	250	313	193
Eläinvalvonnat, kpl	1 180	49	1 164	48	911	65
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	30 583	3	24 027	3	32 759	3
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	24	2 692	86	756	26	2 475
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selvityksistä yht, kpl	30 983	3	27 329	3	23 374	3
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämisspalvelut) lkm	96	803	97	743	116	805
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	32 448	5	38 075	5	22 238	5
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	154	374	164	339	338	176
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	541	210	426	249	426	420
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	155	358	127	424	146	389
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	390	151	395	143	421	152
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	6 058	11	8 858	8	8 436	10
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	1 297	52	891	49	1 079	62
Erikoiskuljetusluvut	84	764	129	506	76	859
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	2 137	39	1 854	39	1 816	38
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	634	91	455	127	416	145

Seuraavissa taulukoissa on esitetty suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2017-2019 ELY-keskuksittain.

Taloudellisuus ELY-keskuksittain kulut yhteensä/suorite €

Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
	2017	3 528	11 365			4 127	11 099		7 830		16 910	12 051		2 949		18 259	7 999
	2018	3 834	12 768			4 485	10 605		8 208		17 153	6 634		3 251		22 047	8 212
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2019	4 580	12 898			6 029	13 778		10 031		15 841	7 593		4 180		26 224	9 664
	2017	4 748	4 725	5 376	4 061	4 192	4 154	4 276	3 234	5 363	3 205	6 328	4 207	4 680	6 254	5 686	4 630
	2018	4 636	4 233	4 609	3 714	3 883	4 133	3 702	3 387	5 455	2 609	3 218	3 426	4 719	5 756	3 727	3 946
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2019	4 991	4 832	4 561	4 224	4 124	4 328	4 371	3 564	5 900	2 938	3 274	3 722	4 542	6 797	4 825	4 253
	2017	2 110	1 422		1 951	2 497	1 709	1 039	1 635	1 310	1 364	1 558		1 307	2 179	1 449	1 606
	2018	2 177	1 534		2 665	2 777	1 795	1 405	1 631	2 410	1 219	879		1 397	1 342	1 639	1 576
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2019	2 151	1 966		2 529	2 836	1 853	3 225	2 215	2 061	1 533	992		1 582	1 605	1 934	1 795
	2017	0	1	1	1	1	1	3	2	1	2	2	1	2	2	1	1
	2018	1	2	2	2	2	1	5	4	2	2	4	2	9	10	4	2
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2019	1	2	3	3	2	3	9	5	3	4	9	2	11	3	3	3
	2017	1 185	28 845		2 224	12 045	102 297	245	60 913	0	0	38 428		7 117	0	570 172	27 135
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2018	2 779	31 116		3 183	12 540	68 668	35	37 426	0	0	45 194		4 265	0	1 086 671	29 046
	2019	2 769	141 636		69 887	5 728	60 793	0	38 588	0	0	32 078		7 756	1 043	393 941	23 412
	2017	2 902	6 291	1 496	2 158	2 116	1 778	2 759	3 518	1 562	3 458	2 745	2 892	1 970	2 741	1 890	2 471
	2018	3 835	5 305	1 802	1 866	2 245	1 374	1 577	2 478	1 444	2 118	1 075	2 971	1 725	2 167	1 708	2 020
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2019	2 149	4 034	1 130	1 576	2 400	1 375	1 768	2 767	1 488	1 244	1 110	2 027	1 578	1 806	1 219	1 693
	2017				2 147			5 626			1 888			4 176			3 251
	2018				1 879			6 413			2 447			4 653			3 764
Yritystukipäätökset	2019				2 523			5 462			2 365			5 072			3 811
	2017	1 044	1 203	768	937	700	755	1 126	930	529	822	1 687	1 232	724	842	746	944
	2018	1 809	746	577	667	603	764	806	670	664	811	1 050	1 325	753	555	491	820
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2019	1 727	980	598	675	815	856	757	818	808	936	790	1 482	838	650	801	891
	2017	27 777	24 095		53 769	37 487	12 731	3 089	9 456	17 662	109 454	52 806		32 416	8 876	5 830	26 231
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2018	24 489	20 732		35 901	24 605	14 206	15 610	9 153	15 673	133 959	115 422		31 548	5 957	4 555	38 809
	2019	28 008	19 758		53 256	36 212	58 731	17 084	14 840	19 969	126 422	93 812		33 223	15 330	19 349	41 763
	2017	306	303	178	110	105	182	249	112	164	192	265	272	220	156	541	212
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2018	225	194	222	98	95	119	157	105	104	106	122	216	156	146	354	153
	2019	3 328	7 921	9 055	4 029	5 692	6 108	3 343	4 934	3 784	3 489	2 617	13 308	5 094	9 623	6 840	5 288
	2017	2 101	2 512	1 464	2 654	999	3 075	2 619	1 404	689	1 698	2 178	1 722	1 012	1 627	1 308	1 584
	2018	2 405	2 145	1 169	3 394	1 291	2 324	953	1 597	929	1 884	1 595	2 290	1 209	2 291	1 579	1 643
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2019	1 947	2 405	1 320	3 608	1 796	3 021	1 529	1 613	840	2 153	1 463	2 360	1 430	1 591	1 428	1 731
	2017	471	559		281	325	436	239	335	201	327	463		374	432	606	384
	2018	404	675		280	242	445	214	438	182	298	311		305	293	652	355
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2019	341	348		179	166	253	157	393	169	207	313		285	302	736	284
	2017	687															693
	2018	756															764
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	2019	715															721
	2017	1 634	703	621	1 545	1 038	1 401	1 255	706	1 156	2 114	763	617	847	3 575	2 350	990
	2018	1 698	691	647	1 244	1 043	956	1 212	742	1 282	1 791	459	614	652	4 955	2 405	908
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2019	573	150	189	247	301	375	325	170	488	486	177	301	240	1 139	186	872
	2017	36	5 163			376	0		5 186		3 126	378		1 313		88	409
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	2018	805	73 164			534	44 117		4 817		37 847	866		1 500		1 702	1 189
	2019	708	9 008			366	17 935		6 966		13 792	204		1 760		65	384
	2017	558	857		882	208	222	341	268	0	1 394	3 450		1 158	814	1 602	1 180
	2018	811	555		465	299	280	534	239	0	361	1 591		691	556	12 420	553
METSO-toteutus, ha	2019	1 183	634		304	311	262	444	346	231	392	646		1 773	322	911	546

Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2017	496	197	207	347	195	308	551	237	447	493	321	335	226	996	415	313
	2018	798	156	149	274	177	247	346	153	391	369	149	267	173	458	165	231
	2019	573	150	189	247	301	375	325	170	488	486	177	301	240	1 139	186	263
Eläinvalvonnat, kpl	2017	1 609	1 229	1 596	822	1 030	824	921	421	856	769	1 176	585	813	1 103	1 017	911
	2018	2 220	1 308	1 816	1 122	1 047	1 596	1 307	754	1 232	935	884	869	1 123	1 705	1 338	1 164
	2019	2 903	2 166	1 581	1 341	1 492	1 978	1 274	588	1 659	674	776	813	891	1 487	1 394	1 180
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2017	2 784	42 982		19 369	226 392	42 947	2 618	146 592	24 836	120 990	387 579			8 528	110 247	32 759
	2018	3 290	41 766		18 072	49 717	48 953	3 755	83 668	15 266	159 833	0		16 844	8 087	20 329	24 027
	2019	16 195	93 177		19 167	103 550	63 248	7 704	16 952	17 299	113 795	0		12 513	4 830	57 709	30 583
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2017					23											26
	2018					74											86
	2019					21											24
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2017	61 821	10 580		18 846	25 876	31 158		12 255		25 892	24 104		12 500	16 032	46 590	23 374
	2018	75 372	14 384		16 313	104 188	41 213	17 721	22 783			16 635		14 229	13 386	24 857	27 329
	2019	39 251	9 113		23 614	35 014	38 887		13 423	10 774		68 912		20 935	7 506	39 208	30 983
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut), lkm	2017				98			57			73			80			116
	2018				85			32			63			86			97
	2019				103			39			60			79			96
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2017	13 371	15 435		35 765	5 352	62 274	1 954	6 024	1 363	26 989	64 892		14 914		53 492	22 238
	2018	10 634	24 990		29 141	5 633	115 656	3 718	7 983	5 559	20 060	176 393		14 939	485	46 651	38 075
	2019	11 412	18 428		66 824	4 625	120 705	2 304	4 223	2 681	13 651	188 918		17 125	83	42 803	32 448
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2017	464	645	523	303	226	1 104	386	578	292	188	219	229	857	684	227	338
	2018	163	68	600	260	485	85	134	241	183	203	277	415	130	195	246	164
	2019	128	223	451	78	58	107	942	54	1 140	129	278	551	332	437	331	154
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2017	249	1 301		358	7 428	415	156	1 250		494	6 863		62	47	683	426
	2018	358	1 673		1 936	1 164	168 832	1 164	3 353		12 665	259		158	73	480	426
	2019	797	1 512		776	2 249	2 551	2 864	2 519	835	1 380	790		178	266		541
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2017	120	100	264	163	96	143	132	117	101	208	301	185	98	101	380	146
	2018	113	95	202	128	105	154	106	110	144	207	92	153	119	160	200	127
	2019	124	125	280	140	126	174	120	128	170	242	132	201	142	186	263	155
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2017	458	367	407	383	258	192	190	211	447	394	1 117	458	404	193	386	421
	2018	256	211	623	329	309	246	276	238	364	440	587	466	478	134	304	395
	2019	375	319	538	297	234	217	248	245	451	592	406	553	413	281	291	390
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	2017	2 461	3 921		26 067	1 294	19 483		2 707	3 922	638	24 472		247			8 436
	2018	2 659	8 860		15 921	4 587	22 322	1 228	216	6 532		17 080		682			8 858
	2019	3 167	3 877		9 859	1 904	17 178		555	2 358	1 143	11 701		922			6 058
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2017	1 190	794			1 123	686		1 453		942	649		2 288		2 974	1 079
	2018	2 147	891			1 351	1 284		2 325		988	546		2 884		791	1 383
	2019	3 735	962			2 272	1 546		2 636		1 479	639		369		624	1 297
Erikoiskuljetusluvut	2017					65											76
	2018					111											129
	2019					74											84
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	2017														1 746		1 816
	2018														1 752		1 854
	2019														2 067		2 137
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	2017	724	457	357	147	605	444	196	254	588	65	721	296	379	469	870	416
	2018	757	662	561	233	702	491	270	282	372	153	371	477	540	355	629	455
	2019	992	1 142	631	192	743	746	414	344	628	313	714	677	607	484	1 018	634

Tuottavuus ELY-keskuksittain lkm/htv

Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2017	19	7			17	6		10		4	9		25		4	9
	2018	17	6			16	7		10		4	10		24		3	9
	2019	16	7			13	5		8		4	10		19		3	8
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2017	11	13	10	14	13	12	13	18	11	17	16	13	11	9	11	13
	2018	12	14	12	14	14	12	15	17	10	21	18	16	12	11	17	14
	2019	11	13	12	13	13	12	13	17	10	20	18	15	12	10	14	14
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2017	29	46		32	29	36	57	41	51	45	67		49	32	47	44
	2018	28	43		24	26	34	44	38	27	51	64		47	47	41	40
	2019	29	35		26	22	36	35	31	30	43	62		42	44	35	37
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2017	150 355	122 251	65 769	42 935	114 159	95 803	24 165	40 191	56 257	29 468	51 187	38 720	23 858	33 272	52 004	65 398
	2018	97 939	38 442	27 841	34 245	48 240	69 218	14 726	20 239	33 287	31 074	16 538	22 755	16 419	6 413	19 114	36 773
	2019	81 215	53 361	22 861	26 132	48 360	23 614	7 786	15 751	22 219	17 764	8 533	29 302	10 188	21 784	24 805	28 621
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2017	61	4		47	22	2	226	4			5		19		1	8
	2018	26	4		34	22	3	1 759	6		0			20		3	8
	2019	27	5		4	31	3		5		0	5		20	59	7	9
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2017	29	10	40	30	28	39	27	18	42	16	38	21	33	25	32	27
	2018	26	12	36	38	26	47	48	28	54	28	57	21	36	32	36	33
	2019	42	17	62	47	25	56	40	25	59	50	54	31	40	41	57	41
Yritystukipäätökset	2017				28			12			37			16			20
	2018				33			11			26			14			18
	2019				25			13			29			14			18
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2017	79	46	68	63	78	68	55	57	103	60	57	42	81	72	72	64
	2018	51	74	93	84	101	72	79	80	75	67	49	38	80	116	107	70
	2019	45	59	92	83	75	66	86	66	66	59	67	35	71	97	66	64
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2017	3	5		1	2	5	21	10	5	1	3		5	11	13	4
	2018	3	5		2	4	8	4	12	5	1	3		6	15	14	4
	2019	2	5		1	3	2	4	12	4	0	2		7	4	4	3
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2017	203	189	295	471	529	282	238	474	337	286	383	198	262	355	102	275
	2018	259	306	229	581	579	488	339	505	482	526	441	247	367	411	163	364
	2019	18	10	6	14	10	10	17	10	15	17	20	4	12	7	9	11
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2017	40	25	41	25	59	23	28	45	94	34	48	35	64	42	46	43
	2018	41	30	55	21	45	28	80	44	84	32	38	27	51	31	38	40
	2019	46	28	53	21	33	25	46	43	105	29	41	27	45	47	49	40
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2017	491	286		519	843	497	983	374	1 179	1 838	429		553	530	344	538
	2018	539	265		709	889	444	802	311	1 636	979	458		818	640	297	537
	2019	579	460		653	1 233	401	1 225	397	1 221	989	371		1 344	631	249	583
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	2017	133															131
	2018	113															110
	2019	119															117
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2017	51	89	97	43	57	50	59	89	56	27	136	97	77	19	26	68
	2018	58	93	99	56	47	68	63	94	61	33	133	100	95	14	25	73
	2019	59	91	78	51	55	56	41	91	40	28	140	100	88	16	212	79
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	2017	1 705	13			168			16		22	266		56		727	159
	2018	85	1			121	2		17		2	69		41		38	57
	2019	87	8			173	4		14		5	275		43		1 007	169
METSO-toteutus, ha	2017	195	104		171	334	311	265	259		100	100		127	93	40	152
	2018	108	152		634	259	258	237	313		249	70		238	120	6	192
	2019	128	174		349	269	319	193	201	362	280	154		133	263	140	208

	2017	166	280	251	170	281	167	113	225	122	100	300	155	261	61	130	193
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2018	115	354	361	205	344	224	184	349	128	148	345	187	349	141	319	250
	2019	135	383	293	227	203	150	201	316	109	113	298	173	249	56	286	218
	2017	34	48	34	67	53	62	59	136	66	72	85	93	66	54	59	65
	2018	25	46	30	48	51	31	44	78	45	59	66	61	48	35	48	48
Eläinvalvonnat, kpl	2019	20	30	35	42	37	25	46	102	35	87	75	67	63	44	50	49
	2017	24	2		3	0	1	24	1	4	1	0		0	11	1	3
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2018	23	3		3	1	1	18	1	20	1	0		4	8	3	3
	2019	4	1		3	1	1	11	15	17	1	0		5	15	1	3
	2017					2 788											2 475
	2018					867											756
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2019					3 000											2 692
	2017	1	7		3	3	2	0	5	0	3	5		5	4	1	3
	2018	1	5		4	1	2	4	3	0	0	4		4	5	3	3
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2019	2	8		3	2	2	0	6	7	0	2		3	9	2	3
	2017				752			1 026			1 530			1 021			805
	2018				793			1 697			1 400			808			743
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut), lkm	2019				734			1 423			1 648			936			803
	2017	5	10		2	48	2	32	26	49	2	2		7	0	2	5
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2018	6	5		2	13	3	17	44	13	4	2		8	169	2	5
	2019	6	10		1	17	2	29	496	49	5	2		9	1 514	2	5
	2017	116	92	102	182	242	46	141	99	195	295	457	238	62	86	264	176
	2018	337	881	92	207	110	586	429	244	304	273	212	128	419	310	259	339
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2019	447	289	121	724	952	473	62	1 104	51	454	208	99	170	150	210	374
	2017	437	69		421	9	166	578	55		282	50		2 366	1 607	94	420
	2018	246	50		152	67	0	108	22		7	428		1 038	913	142	249
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2019	190	73		137	37	33	30	28	100	80	126		1 322	317	0	210
	2017	440	556	186	308	544	346	415	443	542	266	313	289	557	533	136	389
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2018	481	532	256	391	514	351	529	520	369	234	552	382	482	368	239	424
	2019	453	451	185	398	449	312	491	425	293	223	401	289	425	313	207	358
	2017	122	160	132	145	216	306	302	289	130	138	94	134	141	322	148	152
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2018	228	248	89	168	171	191	226	231	137	115	99	127	126	516	192	143
	2019	163	157	105	200	274	295	264	234	108	91	137	111	148	263	207	151
	2017	27	16		2	50	3		21	14	91	4		240		0	10
	2018	25	10		3	9	3	43	294	9		4		96	0	0	8
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	2019	21	27		5	41	4	0	137	23	84	5		69	0	0	11
	2017	53	85			55	91		41		71	190		26		21	62
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2018	29	76			49	46		26		65	142		39		101	49
	2019	17	79			34	39		24		45	111		188		249	52
	2017					967											859
	2018					581											506
Erikoiskuljetusluvut	2019					851											764
	2017														41		38
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	2018														42		39
	2019														41		39
	2017	78	127	155	334	88	132	262	197	93	801	145	183	147	114	74	145
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	2018	88	82	110	220	76	122	197	184	155	370	167	127	104	169	105	127
	2019	54	53	88	281	76	69	136	176	92	197	86	86	89	130	72	91

Kokonaisuutena ELY-keskusten taloudellisuuden ja tuottavuuden arvioidaan säilyneen lähes ennallaan. ELY-keskusten tehtäviä hoidetaan edelleen varsin niukoilla henkilöresursseilla ja tätä kautta tuottavuus näyttäytyy eri tehtävien osalta vähintäänkin hyvänä. ELY-keskusten välisessä vertailussa tulee huomioida, että ELY-keskusten toimintaympäristöt, toimintamallit ja resurssit ovat erilaiset. Näin ollen myös taloudellisuutta ja tuottavuutta kuvaavien tunnuslukujen takana on runsaasti erilaisia muuttujia.

Tienpidon hankintoihin ja tilauksiin käytetään paljon työaikaa ELY-keskuksissa. Ao. suoritteiden osalta tuottavuus ja taloudellisuus ovat laskeneet edellisistä vuosista. Isolta osaltaan tätä selittää mm. se, että vuonna 2019 perusväyläntienpidon rahoitustaso oli todella alhainen. Tiepäälysteitä uusittiin vähemmän kuin v. 2018. Esim. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toimialueella tiepäälysteitä uusittiin vuonna 2019 vain puolet vuoden 2018 määrästä. Tämä näkyi konkreettisesti tiepäälysteiden ja siltojen korjausmäärien merkittävänä vähenemisenä. Huonokuntoisten teiden osuus lisääntyi. Rakennushankkeita ei juuri ollut, vain yksi pienehkö taajamanparantamis -hanke pystyttiin toteuttamaan. Erikoisuutena voidaan mainita, että Kaakkois-Suomen ELY-keskus toteutti venäläisen partnerin kanssa pyöräilyn edistämishanketta molemmiin puoliin valtakunnan rajaa. Hanke jatkuu vielä vuonna 2020.

Tienpidon hankintojen tilaukset hoidettiin tuottavimmin Pohjois-Pohjanmaan ja Uudenmaan ELY-keskuksissa. Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualueella hankintoja tehostavat puitejärjestelyt, joiden kautta pääosa hankintasopimuksista voidaan tehdä nopeasti ja tuottavasti. Puitejärjestelyjä joudutaan kilpailuttamaan määräajoin, muutaman vuoden välein. Vuonna 2019 tehtiin pari isompaa kilpailutusta, jotka lisäsivät työmäärää, mutta joiden voidaan katsoa tulevan hyödyksi tulevina vuosina. Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualue on ns. perus-ELY, jonka rakennus- ja kunnossapitohankinnat hoidetaan Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen L-vastuualueen henkilöstön toimesta. Omat hankinnat ovat pääsääntöisesti erilaisia suunnittelu- ja asiantuntijapalveluita. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella tienpidon hankintojen tilausten määrä väheni aiemmasta mm. suunnittelujen määrän vähenemisen ja hankintojen niputtamisen johdosta. Valtaosa liikenteen hallinnan sopimuksista siirtyi vuoden alusta ITM Finlandin haltuun. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella tienpidon hankintojen taloudellisuus sekä tuottavuus heikkenivät hieman aikaisemmasta vuodesta, mutta olivat edelleen parhaimmalla tasolla valtakunnallisesti.

Lapin ELY-keskuksen toimialueella tienpidon hankintojen tilausten määrä laski edellisvuodesta, mm. perustienpidon määrärahan vähenemisen vuoksi, mikä vähentää mm. pienien suunnittelutoimeksiantojen määrää. Lisäksi hankinnan tehokkuutta parannettiin niputtamalla hankintoja suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Lapin osalta suoritteiden tuottamisen yksikkökustannuksia nostaa pitkät etäisyydet. Lisäksi hankinta-alueesta johtuen osa suoritteista kirjataan Pohjois-Pohjanmaalle, vaikka hankinta tehdään Lapin henkilöstön voimin. Koska perustienpidon määrärahataso nousee vuonna 2020, lisääntyvä hankintojen määrä kuormitti henkilöstöä jo loppuvuodesta 2019. Investointiyrityksen resurssimitoitus on Lapissa osoittautunut liian pieneksi työmäärään nähden. Tämä on aiheuttanut työntekijöissä sekä ajoittaista että pidempiaikaista työuupumusta ja johtanut hankintapalvelun käytön merkittävään lisääntymiseen.

Etelä-Pohjanmaalla taloudellisuus ja tuottavuus olivat, ao. suoritteiden tuottamisen osalta, maan keskiarvoa paremmalla tasolla. Prosessien kehittymisen ohella henkilöstömäärän supistuminen on vaikuttanut kehitykseen, sillä L-vastuualueen tilanne on ollut tässä mielessä haastava jo pitkään.

Maatalouden tukivalvonnoissa taloudellisuus- ja tuottavuuslukuihin aiheuttavat heilahteluja vuosittain vaihtelevat tarkastusmäärät. Maatalouden tukivalvonnoissa on jatkettu toimenpiteitä taloudellisuuden ja tuottavuuden parantamiseksi siltä osin, kun se on ollut mahdollista. Maastokäyntejä on mahdollisuuksien mukaan vähennetty ja osin on siirrytty kirjalliseen menettelyyn. Ratkaisu ei kuitenkaan toimi läheskään kaikissa valvontamuodoissa. Esim. koko tilan valvonnat tulee aina tehdä paikan päällä.

Myös Uudenmaan ELY-keskuksessa maatalouden tukivalvonnoissa on edelleen jatkettu taloudellisuuden ja tuottavuuden parantamista uusien toimintatapojen avulla. Maastokäyntejä on vähennetty ja niiltä osin siirrytty kirjalliseen menettelyyn. Osa valvonnoista, esim. koko tilan valvonnat, tulee aina tehdä paikan päällä. Maastokäyntien ja niiden jälkeisen toimistotyön tehostamiseksi on Uudellamaalla jatkettu Iskukykyiset palvelut (IPA)-ohjelman rahoituksella hankittujen maastotallentimien käyttöä. Niillä pystytään tekemään osa toimistotyöstä jo maastokäynnillä. Uudenmaan ELY-keskuksessa edelleen haasteita asettaa määräaikaisen valvontahenkilöstön suhteellisen suuri osuus ja vilkas vuosittainen vaihtuvuus, mikä johtuu alueen hyvistä työllistymismahdollisuuksista. Henkilöstöresurssia sitoo ja kustannuksia nostaa erityisesti se, että uudet ja kokeneemmat työntekijät tekevät valvontakäynnit pareittain, mikä

on välttämätöntä uusien henkilöiden kouluttamiseksi. Uudenmaan ELY-keskuksen maatilavalvonnat suoritettiin kuitenkin Ruokaviraston asettamien valvontavelvoitteiden mukaisesti.

Satakunnan ELY-keskuksen alueella maatalouden tukivalvonnat sekä muut tarkastukset tehtiin valvontasuunnitelman mukaisesti aikatauluissa pysyen ja laadukkaasti, vaikka henkilöstöresurssia vähensivät yllättävät pitkät poissaolot. Kokotilavalvontojen tuottavuus ja taloudellisuus olivat kertomusvuonna noin 15 % ELY-keskusten valtakunnan keskiarvoa alemmalla tasolla. Tätä selittää mm. se, että Satakunnassa valvottavana on peltopinta-alaltaan suhteellisen suuria maatiloja, joiden valvonta on aikaa vievää. Lisäksi valvontaotantoihin osui suhteellisen paljon (30 kpl) tiloja, joilla oli ympäristösopimuksia. Kokotilavalvonnan yhteydessä tehtävän täydentävien ehtojen kasvinsuojeluaineiden valvonnan hyvä tuottavuus tasoittaa kokonaistilannetta.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa lisätyötä ja kustannuksia aiheuttivat hankalat tarkastuskohteet, joita viime vuodelle osui useita.

Kainuun ELY-keskuksen alueella kokotilavalvontojen kustannuksia lisäsi harjoittelijoiden käyttö. Varojen salliessa harjoittelupaikkoja on pyritty tarjoamaan.

Koko tilan valvonnat hoidettiin tuottavimmin Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Pohjanmaan ELY-keskuksissa. Etelä-Pohjanmaalla valvottavia tiloja on runsaasti, mikä edellyttää tehokkaita toimintamalleja.

Ympäristöluvanvaraisten laitosten valvonnan osalta tuottavuus on hieman laskenut edellisestä vuodesta. Esim. Uudenmaan ELY-keskuksen alueella on suhteellisen paljon direktiivilaitoksia, joiden valvonta vaatii huomattavan paljon työaikaa. Työmäärä ei selviä pelkästään suoritelmääriä tarkastelemalla; huomioon tulisi ottaa myös valvottavien laitosten valvontaluokka ja toimialat, jotka kertovat valvonnan ja sen vaatiman työmäärän tason. Lisäksi työmäärää kasvattaa Uudenmaan alueen aktiivisten kansalaisten tekemät yleisöilmoitukset, joihin ELY-keskuksen tulee puuttua. Ympäristöluvanvaraisten laitosten valvonnat hoidettiin tuottavimmin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa. Tätä selittää valvottavien toiminnanharjoittajien suurehko määrä ja se, että valvonnat ovat olleet toiminnan kehittämiskohteenä Etelä-Pohjanmaalla.

Työvoimakoulutuksena hankittujen opiskelijatyöpäivien määrä laski merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna (4,8 M → 2,6 M). Tätä muutosta selittää se, että työvoimakoulutuksen rahoitusta siirtyi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle. Tutkintotavoitteinen työvoimakoulutus ja osa tutkintoon johtamattomasta ammatillisesta työvoimakoulutuksesta siirtyivät osaksi ammatillista koulutusta. Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetus siirtyi myös opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaksi koulutukseksi. Muutos astui voimaan vuoden 2018 alusta osana toisen asteen reformia. Työvoimakoulutuksen ennakointi, suunnittelu, opiskelijavalinnat, oppilaitosyhteistyö, arviointi ja seurantatehtävät ovat kuitenkin edelleen työ- ja elinkeinohallinnon ja ELY-keskuksen tehtävinä.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella yrityslähtöisten työvoimakoulutusten hankintaan saatiin vuoden 2018 lopulla 2 htv lisäresurssi. Määrärahan vähentyminen ja lisähenkilöresurssit johtivat siihen, että tuottavuus laski edelliseen vuoteen verrattuna.

Etelä-Pohjanmaalla työvoimakoulutuksena hankittujen opiskelijapäivien osalta taloudellisuus ja tuottavuusluvut jäivät selvästi maan keskiarvon alapuolelle. Hankittuja koulutuksia oli runsaasti, mutta niiden toteutuma jäi monista syistä paljon odotettua alhaisemmaksi. Yhteishankintakoulutusten määrä laski huomattavasti ja koulutushankintojen tekemiseen liittyvien uusien järjestelmien käyttöönotto vei aikaa.

Myös Kainuun ELY-keskuksen alueella keskiarvoa alhaisempi tuottavuus johtui työvoimakoulutuksien alhaisemmista opiskelijamääristä. Koulutuksia piti aloittaa selvästi pienemmillä ryhmillä, vaikka koulutuksiin aktivointiin oli panostettu. Hyvästä työllisyystilanteesta ja väestön ikärakenteesta johtuen työvoimakoulutukseen soveltuvien työnhakijoiden määrä on entisestään laskenut. Osaamisen kehittämistarvetta on kuitenkin edelleen ja monipuolisen koulutustarjonnan ylläpitämiseksi koulutuksia on aloitettu aiempia vuosia pienemmillä opiskelijamäärillä. Koulutusmarkkinointia ja koulutuksiin ohjaamista on tehostettu, mutta niillä ei voida korjata ”juurisyytä”. Työvoimakoulutuksena hankittujen opiskelijatyöpäivien osalta tuottavuus oli parasta Uudenmaan ELY-keskuksessa.

Yritystukipäätösten osalta tuottavuus ja taloudellisuus olivat parhaimmalla tasolla Keski-Suomen ELY-keskuksen toimialueella. Keski-Suomessa yritystukipäätösten määrä nousi 341 kappaleeseen, edellisenä vuonna luku oli 324. Suoritemäärän kasvu vaikutti siihen, että suoritteiden yksikkökustannus laski edellisen vuoden 2 447 eurosta 2 365 euroon. Vuodelle 2019 kansallisten yritystukien hankepäätöksiä varten saatua rahoitusta maksetaan valtaosin ulos vasta vuonna 2020.

Maaseudun hanketukipäätösten suoritemäärät ja tuottavuus kasvoivat huomattavasti edellisistä vuosista. Samalla pienenevät suoritteiden tuottamisen yksikkökustannukset.

Tuottavuus oli korkeinta Satakunnan, Pohjois-Karjalan, Lapin ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksissa. Tämä johtuu mm. siitä, että prosessit on hiottu tehokkaiksi. Lisäksi suoritemäärät kasvoivat edellisestä vuodesta ao. ELY-keskuksissa. Myös Keski-Suomen ELY-keskuksessa tuottavuus ja taloudellisuus olivat hyvällä tasolla ja yli valtakunnan keskiarvon. Rahoitusta on painotettu mm. maaseudun hanketukiin ja suoritemäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Myös Pohjois-Pohjanmaalla maaseudun hanketukipäätöksissä taloudellisuus oli jonkin verran maan keskiarvoa parempi. Tämä selittyy suhteellisen suurella suoritteiden määrällä, jolloin suoritteiden tuottamisen yksikköhinta laskee.

Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätösten määrät sitä vastoin laskivat hieman edellisestä vuodesta. Samalla taloudellisuus ja tuottavuus laskivat hieman.

Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätöksiä tehtiin tuottavammin Kainuun ja Satakunnan ELY-keskuksissa. Ao. ELY-keskuksissa prosessit on hiottu tehokkaiksi.

Myös Etelä-Pohjanmaalla em. tukien maksatuksissa taloudellisuus ja tuottavuus olivat keskiarvoa korkeammalla tasolla. Hanketukien maksatukseen on panostettu ja aiemmin syntyneitä ruuhkautumista on kyetty purkamaan, mikä selittää tilannetta.

Pohjois-Pohjanmaalla keskiarvoa paremmat tuottavuus- ja taloudellisuus -tunnusluvut selittyvät suhteellisen suurella suoritteiden määrällä. Hanke ja yritystukien maksatusprosessit ovat sujuvat. Tosin ruuhkautumista on nyt alkanut, resurssien niukkuuden takia, syntyä.

Ympäristötuen erityistukisopimusten ja ei-tuotannollisten investointien suoritemäärät ja samalla ao. suoritteiden taloudellisuus ja tuottavuus laskivat huomattavasti edellisistä vuosista. Syynä tähän oli se, että osaa ympäristösopimuksista ei pystynyt hakemaan vuonna 2019. Lisäksi osaa, esim. ympäristökorvauksia kosteikon hoitoon ja maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoon, pystyi hakemaan ainoastaan tietyin rajauksin.

Seurantaohjelman mukaisten näytteiden taloudellisuus ja tuottavuus paranivat edellisestä vuodesta.

Seurantaohjelman mukaisten näytteiden osalta tuottavuus oli parhaimmalla tasolla Pirkanmaan ELY-keskuksessa.

Myös Hämeen, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan, Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskuksissa tuottavuus oli keskimääräistä tasoa parempaa.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen osalta vesistöseurannan toteutuksessa oli suuria vaikeuksia palveluntuottajan ongelmien vuoksi. Näytteitä jäi ottamatta merkittävä määrä ja laadussa oli merkittäviä puutteita. Laatupoikkeamien merkittävyttä selvittää tällä hetkellä ympäristöministeriön asettama asiantuntijaryhmä.

Keski-Suomen ELY-keskuksessa tuottavuus parani edellisestä vuodesta, vaikka pintavesien seurannan osalta tehtyjen toimenpiteiden maksuun saakka päätyneitä suoritteita oli vuoden 2019 aikana vähemmän kuin tehtyjä toimenpiteitä. Suoritteet eivät vastanneet sopimusta, jolloin suoritteita ei voida maksaa ennen pyydettyjä tarkennuksia tai korjauksia. Käytännössä osa vuoden 2019 toimenpiteisiin varatuista määrärahoista on siirtynyt maksuun vuodelle 2020.

Myös Pohjois-Pohjanmaalla tuottavuus parani edellisestä vuodesta, huolimatta palveluntuottajan ongelmista. Seurantaohjelman mukaiset näytteet saatiin otettua suunnitelman mukaan ja olivat lukumäärältään edellisvuosien tasoa. Tulosten analysoinnissa oli kuitenkin merkittäviä puutteita ja tulosten varmentaminen onkin edelleen käynnissä. Lapin ELY-keskuksen osalta vesistöseurantaohjelmien mukaisten vesinäytteiden yksikkökustannuksia nostaa toiminta-alueen laajuus, jolloin yksittäisen vesinäytteen ottoon käytetty matka- ja työaika muodostuvat huomattavasti suuremmaksi kuin muualla maassa.

Palkkaturvahakemusten käsittely on keskitetty Uudenmaan ELY-keskukseen. Käsiteltyjen palkkaturvahakemusten määrä kasvoi hieman edellisestä vuodesta. Samalla parani ao. suoritteiden taloudellisuus (kulut/suorite).

Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätösten osalta taloudellisuus parani hienoisesti edellisiin vuosiin verrattuna. Kainuun ELY-keskuksen alueella maatilojen aloitus- ja investointitukien kysyntä oli yhä verraten hiljaista, minkä vuoksi myönnön ja maksatuksen yksikkökustannukset olivat selvästi valtakunnallisia arvoja suuremmat. Muiden maaseudun rahoituspalvelujen osalta oltiin suurin piirtein valtakunnallisella yksikkökustannustasolla. Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätöksiä tehtiin tuottavimmin Lapin, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskuksissa. Tuottavuutta selittävät osaltaan ao. ELY-keskusten suuret suoritemäärät.

Lapin ELY-keskukseen valtakunnallisesti keskitettyjen tehtävien **vahingonkorvauskäsittelyn ja ajoneuvojen siirtokäsittelyn** osalta tuottavuus parani edellisistä vuosista. Tienpidon vahingonkorvaushakemusten käsittelyaika on pidentynyt, koska suoritemäärä on pysynyt korkealla tasolla, mutta käytettävät resurssit eivät ole lisääntyneet. Siirtoajoneuvosuoritteet ovat lisääntyneet ja korkea määrä vaikeuttaa tehtävien hoitamista nykyisillä resursseilla.

METSO-toteutuksen vuosittaiset hehtaarimäärät vaihtelevat, koska eri vuosina on hyvin erilaisia kohteita. METSO-toteutuksen osalta tuottavuus parani edelliseen vuoteen verrattuna. Tuottavuus oli heikointa Lapin ELY-keskuksen alueella ja parasta Hämeen ELY-keskuksen ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen alueella. Luonnonsuojelullisen maanhankinnan valtakunnallinen painopiste on siirtynyt viime aikoina Etelä-Suomeen. Tästä johtuen mm. METSO-kriteerit maanhankinnassa ovat tiukentuneet Lapissa ja ne hidastavat toteutushehtaarien kertymistä.

Eläinvalvontojen osalta yksikkökustannukset nousivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Taloudellisuus- ja tuottavuuslukuihin aiheuttavat heilahtelua vuosittain vaihtelevat tarkastusmäärät.

Mm. Satakunnan ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten alueella tuottavuus oli valtakunnan tasoa alhaisempaa. Satakunnassa tuottavuutta heikensivät yksittäiset työläät tilat, joissa tehtiin yhteistyötä mm. eläinlääkärin kanssa. Pohjois-Karjalassa lisätyötä aiheuttivat hankalat tarkastuskohteet, joita vuodelle 2019 osui useita. Lisäksi Pohjois-Karjalassa eläinvalvonnoissa tehtiin merkinnän ja rekisteröinnin keskeneräisiä jälkitarkastuksia takautuvasti vuosilta 2006-2017 läänineläinlääkärin pyynnöstä. Joustavien tehtävänkuvien ansiosta työpanosta on mahdollista suunnata kulloisenkin tarpeen mukaan.

Eläinvalvontojen osalta tuottavuus oli parhaimmalla tasolla Keski-Suomen ja Pohjois-Savon ELY-keskuksissa.

Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty osalta suoritemäärät laskivat hieman edellisestä vuodesta ja suoritteiden yksikkökustannukset nousivat.

Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella suoritteiden määrän laskua ja yksikkökustannusten nousua selittää se, että aikaisempien vuosien pienien suunnitelmien sijaan, vuonna 2019 edistettyjä suunnitelmia oli ainoastaan 2, mutta suunnitelmat olivat isoja ja alueellisia.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella vesihuollon kehittämissuunnitelmia oli vireillä edellisvuotta enemmän. Siellä muutokset selittyvät normaalilla vuosittaisella vaihtelulla.

YVA-arviointiohjelmien ja -selostusten suoritemäärä oli lähestulkoon edellisvuoden tasolla tuottavuuden pysyessä ennallaan. YVA-arviointiohjelmien ja -selostusten osalta taloudellisuus (kulut/suorite) oli parhaimmalla tasolla Kainuun ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksissa. Esim. Kainuussa laajojen ympäristövaikutusten arviointiprosessien läpivienti on ollut tehokasta.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastusten osalta suoritemäärät tipahtivat suunnilleen v. 2017 tasolle. Siitä huolimatta tuottavuus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastusten osalta tuottavuus oli parhaimmalla tasolla Pohjois-Savon ja Pirkanmaan ELY-keskuksissa. Pirkanmaan ELY-keskuksen alueella suoritemäärä kasvoi merkittävästi. Perusteena tässä on, että määrä vaihtelee vuosittain valtakunnallisesti etenevien peltolohkojen ajantasaistusdigitoitien (=uusi ilmakekuus) mukai-

sesti. Peltolohkojen ajantasaistusdigitointi tehdään nykyisin 5 vuoden välein ja tulevaisuudessa 3 vuoden välein. Pirkanmaan osalta peltolohkojen uudelleen kuvaus tehtiin pääsääntöisesti vuonna 2018 (viimeiset vuonna 2019) joka aiheutti sen, että suurelta osin viljelijöiden peltolohkojen pinta-alat muuttuivat ja tämä pinta-alamuutos aiheutti ristiriidan viljelijän ilmoittaman ja hallinnon pinta-alan välillä. Näiden em. ristiriitojen selvitys aiheutti lisäystä ristiintarkastusten lukumäärässä. Myös Hämeen ELY-keskuksessa peltolohkokisterin ristiintarkastusten tuottavuus oli keskimääräistä tasoa parempaa.

Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen vuosittaiset hehtaarimäärät vaihtelevat, koska eri vuosina on hyvin erilaisia kohteita. Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen osalta tuottavuus laski hieman edellisestä vuodesta.

Tuottavuus oli edellisen vuoden tapaan korkeinta Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen osalta luonnonsuojelun toteuttaminen (Is + METSO) oli kokonaisuudessaan edellisvuoden tasolla. Aiempien vuosien tapaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen suoritelmäärät olivat selvästi suuremmat kuin muissa ELY-keskuksissa.

Kainuun ELY-keskuksen osalta hyvän kustannusvastaavuuden taustalla on osaltaan se, että Kainuun ELY-keskus teetää tila-arviot pääosin ostopalveluina.

Luomutuotannon valvonnan tarkastus- ja lupa päätösten osalta tuottavuus laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Luomutuotannon valvonnassa tuottavuutta heikensi mm. Luova -sovelluksen käyttöönotto. Mm. Satakunnan ELY-keskuksessa tuottavuutta heikensi lisäksi työläiden yksittäistapausten käsittely sekä erilaiset poissaolot.

Sopimusliikenne ja valtion avut suoritteiden osalta suoritelmäärät kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Myös tuottavuus parani.

Suoritteiden tuottaminen oli tuottavinta Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksissa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa joukkoliikenteen sopimusliikenteen suoritteiden määrä kasvoi, johtuen runsaista katkolla olleiden liikennöintisopimusten optiolla jatkamisista. Lisäksi kilpailutettiin paljon uusia sopimuksia, joten sopimusliikenteen taloudellisuus ja tuottavuus kokonaisuutena paranivat merkittävästi. Uusia joukkoliikenteen reittilupia ei ole lakimuutosten johdosta enää annettu 1.8.2018 lukien.

Vuoden 2019 kustannus- ja henkilötöyvuositiedot tehtäväryhmittäin

ELY-keskuksen toimintamenojen käyttö oli kertomusvuonna 177,4 M€ (v. 2018 172,3 M€; v. 2017 172,4 M €). Lisäystä toimintamenojen käytössä oli n. 5 M euroa. Myös toimintamenomäärärahoilla palkattujen henkilöiden henkilötöyvuosimäärä lisääntyi edellisestä vuodesta. Toimintamenomäärärahoilla palkattujen osuus oli vuonna 2019 2 567 henkilötöyvuotta (v. 2018 n. 2 556; v. 2017 2 579 htv).

Toimintamenomäärärahojen lisäksi muulla rahoituksella oli palkattuna yhteensä n. 399 henkilötöyvuotta (v. 2018 n. 392; v. 2017 n. 375 htv). Muilla momenteilla palkatut työskentelivät mm. EU-osarahoitteisissa projekteissa ja vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyvissä tehtävissä. Lisäksi henkilöitä oli palkattuna työllisyysmäärärahoilla.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten tehtäväryhmittäisiä kustannus- ja henkilötöyvuositietoja. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta tehtäväryhmittäin. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Vertailutietoina on esitetty kustannus- ja htv-tiedot tehtäväryhmittäin vuosilta 2018 ja 2017.

TEHTÄVÄRYHMÄKOHTAISET KUSTANNUKSET YHTEENSÄ						
Tehtävät vyörytettyinä						
	2019		2018		2017	
Tehtäväryhmä	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	107,1	16 653 410	103,6	18 424 096	103,4	12 644 429
Alueiden käyttö	98,5	8 936 698	100,3	8 280 080	105,5	7 129 864
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yleishallinnollinen ohjaus	0,0	2 157	0,0	2 049	0,0	761
Elinkeinopolitiikka	36,1	3 206 468	36,4	3 190 090	32,1	2 933 430
Elintarvikkeet	3,5	211 286	3,4	218 195	3,2	192 324
Energiapolitiikka sekä ilmastopolitiikan kansallisen valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittaminen	0,1	3 494	0,2	15 658	0,5	28 774
Innovaatio- ja teknologiapoliitiikka, yritysten kansainvälistyminen ja tekninen turvallisuus	67,4	4 522 008	71,0	4 731 256	74,1	4 771 819
Kala-, riista- ja porotalous	76,4	17 671 531	75,7	15 851 066	73,3	21 289 124
Kohdentamaton työ	0,0	0	0,1	2 472	42,2	2 894 017
Liikenneväylät, satamat ja lentopaikat	286,0	21 992 545	293,7	21 112 127	283,9	20 825 432
Luonnonsuojelu	151,5	13 742 946	140,3	12 098 963	138,4	14 958 772
Maahanmuuttajien kotouttaminen	68,0	5 108 303	62,1	4 888 660	61,9	4 280 077
Maaseudun kehittäminen	259,5	16 930 908	254,8	16 300 012	247,9	16 242 043
Maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja laatu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasvinterveys	57,1	3 282 576	52,8	2 939 652	48,6	2 962 995
Maatalous	270,0	15 680 451	281,2	15 706 661	292,4	17 379 845
Taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö	1,4	101 183	1,7	124 548	1,8	120 692
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne	183,5	12 685 436	196,6	13 174 612	205,5	14 742 188
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	17,8	1 780 921	19,6	1 958 243	20,2	1 705 454
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	238,1	19 830 256	220,9	18 424 396	206,8	17 600 393
Vesitalous	196,8	28 443 890	196,6	31 588 143	210,1	27 310 714
Ympäristönsuojelu ja ympäristövahinkojen torjunta	502,5	50 895 969	506,7	52 629 251	483,0	43 033 773
Yhteensä	2 621	241 682 436	2 618	241 660 230	2 635	233 046 920

ELY-keskusten henkilötöyvuosimäärä on noussut hieman vuoteen 2018 verrattuna. Henkilötöyvuodet lisääntyivät mm. alueiden kehittämisen, kala-, riista- ja porotalouden, luonnonsuojelun, kotouttamisen, maaseudun kehittämisen, maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuuden ja laadun, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin ja kasvinterveyden tehtävissä sekä työllisyyden parantamiseen liittyvissä tehtävissä. ELY-keskusten, ml. KEHA-keskuksen määräraha-jaossa oli, kuten 2018 yhteensä 2 040 000 lisämäärärahat hankintatoimeen ja kotoutumisen edistämiseen sekä 500 000 euron lisäys maatalouden valvontatehtäviin. Vähennyksinä oli 3 762 900 suuruinen pysyvä säästö, mm. eri hallitusohjelmista johtuva toimintamenojen tuottavuussäästö.

Henkilötöyvuodet vähenivät mm. alueiden käytön, innovaatio- ja teknologiapoliitiikan, yritysten kansainvälistymisen, liikenteen, maatalouden, opetuksen ja kulttuurin sekä ympäristönsuojelun tehtävissä. Liikenteen tehtävien muutosta selittää osaltaan se, että liikenteen lupatehtäviä siirrettiin Trafiin 1.7.2018.

Oman toiminnan kustannukset kasvoivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Suurimpia kulueriä olivat aiempien vuosien tapaan henkilöstökulut, vuokrat ja palvelujen ostot. Henkilöstökuluja nostivat mm. valtion palkkaratkaisun sisältämät yleiskorotus- ja virastoerät. Palvelujen ostoista suurin osa oli asiantuntija- ja tutkimuspalveluita, muita ulkopuolisia palveluita sekä ICT-palveluostoja ja tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluita. Toisaalta KEHA-keskuksen toimenpiteillä saatiin säästöjä yhteisistä toimintamenoimäärärahoista maksettavista kustannuksista, mm. toimitilakustannuksista. Palvelujen ostoihin sisältyy myös hallitusohjelmaan sisältyvien kärkihankkeiden käynnistämiseen liittyviä palvelujen ostoja sekä substanssitoimintaan liittyviä kustannuksia mm. asiantuntija-arviontien kustannuksia, maa- ja vesirakenteiden rakennus- ja kunnostuspalveluiden kustannuksia sekä pilaantuneiden maa- ja vesialueiden kunnostuspalveluiden kustannuksia.

1.4.1.2 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus TE-toimistoissa

TE-toimistoille ei ole laskettu taloudellisuus- ja tuottavuustunnuslukuja. Sen sijaan TE-toimistojen osalta esitetään taloudellisuuden ja tuottavuuden sijaissuureina TE-toimistojen tehtäväryhmittäisiä kustannus- ja henkilötyövuositietoja ja joitakin suoritettuja. Vuoden 2019 aikana TE-toimistojen kustannuslaskentaa kehitettiin. TE-toimistojen toimintoluokitus uudistettiin ja toiminnoille määriteltiin suoritteet. Näin ollen vuodesta 2020 alkaen TE-toimistojenkin osalta on mahdollista laskea taloudellisuus- ja tuottavuustunnuslukuja.

TE-toimistojen toimintamenomäärärahojen käyttö oli kertomusvuonna vajaa 186,5 milj. euroa (v. 2018 171,9 M€; v. 2017 157,3 M€). Lisäystä toimintamenomäärärahojen käytössä oli n. 14,5 M€ (8,5 %). Lisämäärärahaa osoitettiin mm. henkilöstön palkkaukseen, mm. työnhakijoiden määräaikaishaastattelujen järjestämiseen ja aktiivimallin toimeenpanoon. Toimintamenomäärärahoilla palkattujen henkilöiden määrä lisääntyi edellisestä vuodesta. Toimintamenomäärärahoilla palkattujen osuus oli v 2019 2 916 henkilötyövuotta (v. 2018 n. 2 794; v. 2017 n. 2 642 htv).

Toimintamenojen lisäksi muilla momenteilla oli palkattuna yhteensä n. 233 henkilötyövuotta (v. 2018 n. 238; v. 2017 n. 260 htv). Suurin osa näistä, n. 226 henkilötyövuotta, oli palkattuna työllisyysmäärärahoilla.

TE-toimistojen tehtäväryhmittäiset kustannus- ja henkilötyövuositiedot

Seuraavassa taulukossa on esitetty taloudellisuuden ja tuottavuuden sijaissuureina TE-toimistojen tehtäväryhmittäisiä kustannus- ja henkilötyövuositietoja. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta tehtäväryhmittäin. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Vertailutietoina on esitetty kustannus- ja htv-tiedot tehtäväryhmittäin vuosilta 2018 ja 2017.

Tehtävät vyörytettynä	2019		2018		2017	
	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	0	28 404	15	1 004 054	14	1 177 924
Elinkeinopolitiikka	33	2 101 608	28	1 892 697	24	1 772 009
Liikenneväylät, satamat ja lentopaikat	9	665 309				
Kohdentamaton työ	0	0	1	66 109	100	5 136 587
Maahanmuuttajien kotouttaminen	49	3 299 449	45	2 289 301	40	2 372 505
Siviilipalvelus	0	62 009				
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne	0	174				
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	0	22 074	0	22 461	0	30 655
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	3 396	215 562 568	3 272	199 506 006	2 989	175 319 171
Yhteensä	3 489	221 741 594	3 360	204 780 628	3 168	185 808 851

Henkilötyövuodet ja kokonaiskustannukset lisääntyivät edellisestä vuodesta. Henkilöstön palkkaukseen saatiin lisää määrärahaa. Lisämäärärahaa osoitettiin mm. henkilöstön palkkaukseen, mm. työnhakijoiden määräaikaishaastattelujen järjestämiseen ja aktiivimallin toimeenpanoon. Näin ollen työpanos ja henkilötyövuodet lisääntyivät elinkeinopolitiikan, maahanmuuttajien kotouttamisen ja varsinkin työllisyyden hoidon ja julkisen työvoimapalvelun tehtävissä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty henkilötyövuosi- ja kustannustiedot TE-toimistoista toiminnoittain. Taulukkoon on poimittu toiminnot, joita on tehty vähintään 1 htv vuosina 2017-2019.

TOIMINTOKOHTAISET KUSTANNUKSET YHTEENSÄ						
AJANJAKSO 1.1 - 31.12.20XX						
Toiminnot vyörytettynä (> 1 htv vv. 2017-2019)						
	2019		2018		2017	
Toiminto	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Hankkeiden ohjelmointi	9	665 309				
TE-palvelujen ohjaus- ja kehittäminen	60	4 278 695	60	4 061 441	41	3 209 130
Työllisyyspoliit.avustus	10	560 120	10	553 106	9	657 817
Työllistymissuunnitelma	1 254	83 839 178	1 177	76 816 257	1 178	65 472 182
Työnvälitys	588	37 000 754	591	35 305 168	564	33 298 621
Työnvälitys:työpaikkailmoittelu						
Tieto- ja neuvontapalvelu	270	15 429 912	275	14 789 702	240	13 426 382
Asiantuntija-arvioinnit	46	4 124 559	45	4 108 629	37	3 653 933
AmmatINVALINTA ja uraohj.	246	13 775 648	241	13 720 222	181	11 741 961
Työvalmennus ja kokeilu	86	4 419 096	102	5 280 250	81	4 485 514
Osaamisen kehittämispalv.	371	22 207 700	338	18 793 946	269	15 707 814
Palkkatuki	122	7 388 408	115	6 919 647	110	6 718 661
Starttiraha	54	3 103 159	51	2 849 245	38	2 264 564
Yritystoiminnan kehpa	14	757 970	15	763 551	10	632 631
JTYPL:n mukaiset tuet ja korvaukset	28	1 377 061	31	1 515 092	24	1 259 702
TE-toimiston ohjaus ja tulosojaus	10	704 144	6	481 903	6	569 378
Muut JTYPL:n mukaiset tehtävät ELY-keskuksissa ja TE-toimistoissa	49	5 630 213	46	3 916 234	53	3 768 799
Työttömyysturvan asiantuntijatehtävät	183	10 630 780	166	9 455 176	149	8 451 897
Pilotit ja kokeilut	6	335 005	3	173 539		
ESR-hanketyö	0	28 265	15	1 004 054	14	1 177 548
Yritysneuvonta	27	1 740 198	23	1 606 863	16	1 254 055
Elinkeinoh. oleskelulupa	6	310 233	5	237 873	4	242 017
Mamu pakolais ja turv.hak	49	3 299 449	45	2 289 301	40	2 372 505
Yhteensä	3 488	221 605 855	3 358	204 641 196	3 064	180 365 109

Henkilötyövuodet ovat lisääntyneet mm. seuraavissa tehtävissä: työllistymissuunnitelman laatimiseen liittyvissä tehtävissä, ammatinvalinta- ja uraohjaukseen liittyvissä tehtävissä, osaamisen kehittämispalveluihin liittyvissä tehtävissä mm. työvoimakoulutus, palkkatuen ja starttirahan myöntämiseen ja maksamiseen liittyvissä tehtävissä ja työttömyysturvan asiantuntijatehtävissä sekä maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvissä tehtävissä.

Seuraavissa taulukoissa esitetään henkilötyövuosi- ja kustannustiedot TE-toimistoista tehtäväryhmittäin ja ELY-alueittain.

TE-toimistojen henkilötövuodet tehtäväryhmittäin ja ELY-alueittain vuosilta 2017-2019:

Tehtäväryhmä	UUD			VAR			SAT			HAM			PIR			KAS			ESA			POS		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	0,0	2,1	1,5		1,3	1,2	0,3	1,6	1,2	0,0	0,0	0,0		1,2	1,3	0,0	0,1	0,3		2,1	2,2			
Elinkeinopolitiikka	1,1	0,8	0,2	1,9	1,8	1,9	0,0	0,1	0,2	5,0	3,7	2,7	1,5	1,1	0,5	5,9	4,6	4,3				0,7	1,1	1,4
Kohdentamaton työ			73,2			5,4			1,1			0,6			3,9		0,0	1,6			0,5			1,4
Liikenneväylät, satamat ja lentopaikat													9,3											
Maahanmuuttajien kotouttaminen	21,9	32,3	22,2	2,2	1,3	1,8	4,3	3,5	4,0	1,5	0,3	0,1	7,3	4,2	8,1	1,6		0,0	1,6					
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito			0,0							0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2		0,0	0,0
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	984,0	950,4	829,9	278,4	268,4	246,1	139,6	133,4	130,0	233,4	230,5	225,0	295,8	311,8	263,4	231,0	216,9	198,4	90,1	85,6	79,6	154,3	136,8	131,5
Kaikki yhteensä	1 007	986	927	283	273	256	144	139	137	240	235	228	314	318	277	239	222	205	92	88	83	155	138	134

Tehtäväryhmä	POK			KES			EPO			POH			POP			KAI			LAP			Kaikki yhteensä		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	0,0	0,0	0,0		0,9	1,3		2,2	1,9		0,8	1,2		1,0	0,7	0,0	1,3	1,6				0,4	14,7	14,4
Elinkeinopolitiikka	0,8	0,9	1,3	10,4	9,2	4,1	0,8	0,8	1,2				1,5	0,6	2,7	0,5	0,7	0,4	3,2	3,0	3,4	33,4	28,2	24,4
Kohdentamaton työ			2,2			1,2			1,7			0,7		0,6	3,4			0,7			2,5	0,0	0,7	100,1
Liikenneväylät, satamat ja lentopaikat																						9,3		
Maahanmuuttajien kotouttaminen	0,4	0,8	0,9	2,7	1,2	2,0				2,1	0,8	0,2	1,6	0,0				0,0	2,2	0,5	0,6	49,3	44,8	39,8
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito			0,0													0,0	0,0	0,0				0,2	0,2	0,3
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	110,4	112,6	102,9	199,0	182,0	181,8	104,2	101,0	95,3	114,2	113,2	109,1	279,3	251,1	215,3	61,8	59,5	62,1	120,9	118,3	118,7	3 396,3	3 271,6	2 989,0
Kaikki yhteensä	112	114	107	212	193	190	105	104	100	116	115	111	282	253	222	62	61	65	126	122	125	3 489	3 360	3 168

TE-toimistojen oman toiminnan kustannukset tehtäväryhmittäin ja ELY-alueittain vuosilta 2017-2019:

Tehtäväryhmä	UUD			VAR			SAT			HAM			PIR			KAS			ESA			POS		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	277	91 190	85 263		86 168	94 221	18 078	93 756	78 850	2 655	1 084	2 375		77 594	92 419	2 645	5 362	18 783		204 908	275 563			
Elinkeinopolitiikka	52 833	33 107	12 968	102 124	98 810	109 166	1 511	3 998	8 342	378 130	309 850	197 474	80 816	73 567	40 451	308 459	236 747	243 306				52 849	79 034	102 273
Kohdentamaton työ			3 425 097			362 917			60 470			38 831			293 804		292	108 797			30 795			98 683
Liikenneväylät, satamat ja lentopaikat													665 309											
Maahanmuuttajien kotouttaminen	1 158 939	1 493 876	1 224 979	150 187	63 660	130 730	290 475	232 805	233 034	120 428	16 689	8 987	594 914	287 617	541 058	102 635		890	100 689					
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito			1 060							4 987	342	944		1 387	3 698	6 574	7 743	3 261	10 042	12 335	20 116		170	729
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	58 069 363	49 826 238	44 022 679	17 532 654	15 493 203	13 842 185	8 767 872	8 359 619	7 047 856	16 850 946	16 109 815	12 578 770	16 119 898	21 272 731	17 578 440	14 462 166	12 975 358	11 897 356	6 313 815	5 506 828	5 507 977	12 463 532	10 334 120	9 237 177
Kaikki yhteensä	59 281 412	51 444 411	48 772 046	17 784 965	15 741 841	14 539 219	9 077 936	8 690 178	7 428 553	17 357 146	16 437 781	12 827 380	17 460 938	21 712 895	18 549 870	14 882 480	13 225 501	12 272 393	6 424 546	5 724 072	5 834 451	12 516 381	10 413 325	9 438 861

Tehtäväryhmä	POK			KES			EPO			POH			POP			KAI			LAP			Kaikki yhteensä		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	2 269	2 927	2 795		47 633	80 463		125 575	145 028		64 738	103 179		72 370	44 518	2 479	130 750	154 467				28 404	1 004 054	1 177 924
Elinkeinopolitiikka	66 425	62 840	98 614	540 074	502 110	322 613	79 758	92 867	90 857				78 880	42 110	228 059	31 662	43 663	28 757	328 085	313 993	289 128	2 101 608	1 892 697	1 772 009
Kohdentamaton työ			128 509			57 422			94 156			43 090		65 818	177 032			38 764			178 220	0	66 109	5 136 587
Liikenneväylät, satamat ja lentopaikat																						665 309	0	
Maahanmuuttajien kotouttaminen	18 493	36 335	59 285	132 391	53 036	103 464				205 383	60 954	15 276	154 716	399				217	270 198	43 930	54 585	3 299 449	2 289 301	2 372 505
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito			135													470	484	713				22 074	22 461	30 655
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	6 581 691	6 448 171	6 620 913	9 822 348	8 714 676	8 403 397	6 734 457	6 287 073	5 611 179	8 009 294	7 627 032	7 253 842	17 287 359	15 162 227	12 845 653	4 303 388	3 925 043	3 757 515	12 243 785	11 463 873	9 114 231	215 562 568	199 506 006	175 319 171
Kaikki yhteensä	6 668 878	6 550 273	6 910 252	10 494 814	9 317 455	8 967 359	6 814 215	6 505 515	5 941 220	8 214 676	7 752 724	7 415 388	17 520 956	15 342 923	13 295 262	4 337 999	4 099 939	3 980 433	12 842 068	11 821 796	9 636 165	221 679 411	204 780 628	185 808 861

Henkilötyövuodet ja kokonaiskustannukset lisääntyivät edellisestä vuodesta. Suhteellisesti eniten henkilötyövuodet lisääntyivät TE-toimiston tehtävissä Pohjois-Savossa, Pohjois-Pohjanmaalla, Keski-Suomessa ja Kaakkois-Suomessa. Vuoden 2019 toimintamenomäärärahaajaossa TE-toimistoille osoitettiin lisämäärärahaa työttömien työnhakijoiden määräraikaishaastatteluihin sekä aktiivimallin toimeenpanoon. Henkilöstökuluja nostivat lisäksi valtion palkkatarkistuksen sisältämät yleiskorotukset ja virastoerät.

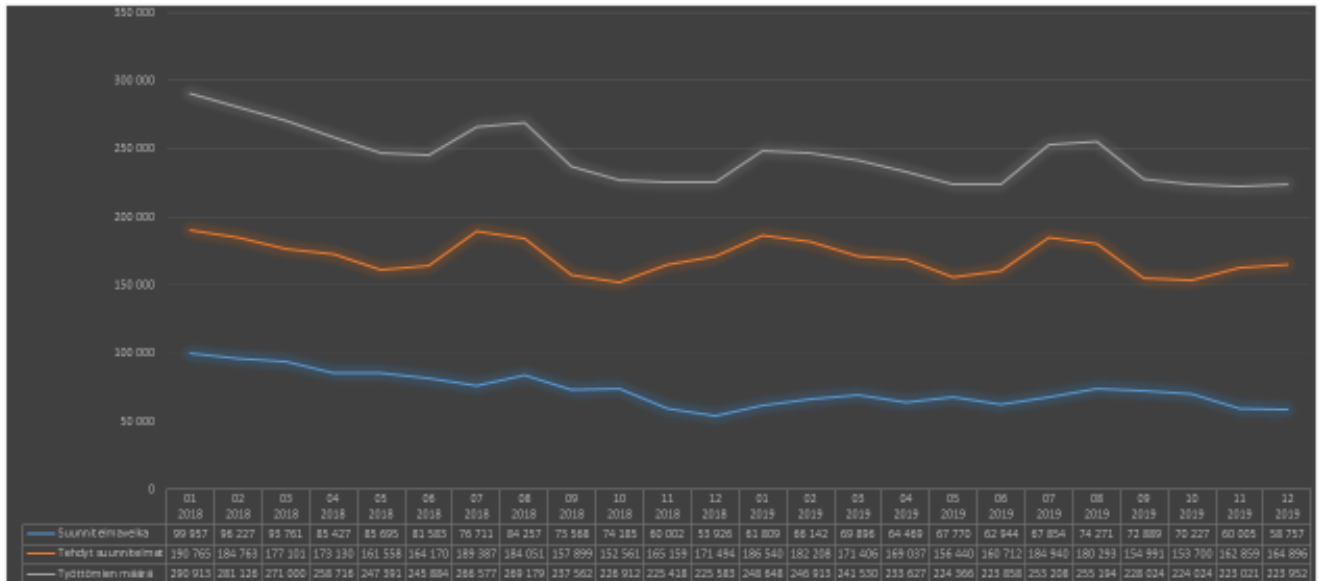
TE-toimistoissa tehtäviin käytetty työpanos pieneni ainoastaan Pohjois-Karjalan ja Pirkanmaan TE-toimistoissa.

Henkilötyövuosien ja tehtävien lisääntyminen nosti myös kokonaiskustannuksia.

Kaiken kaikkiaan henkilötyövuodet sekä kustannukset jakautuivat pääasiassa samalla tavalla eri tehtäväryhmille kuin vuonna 2018.

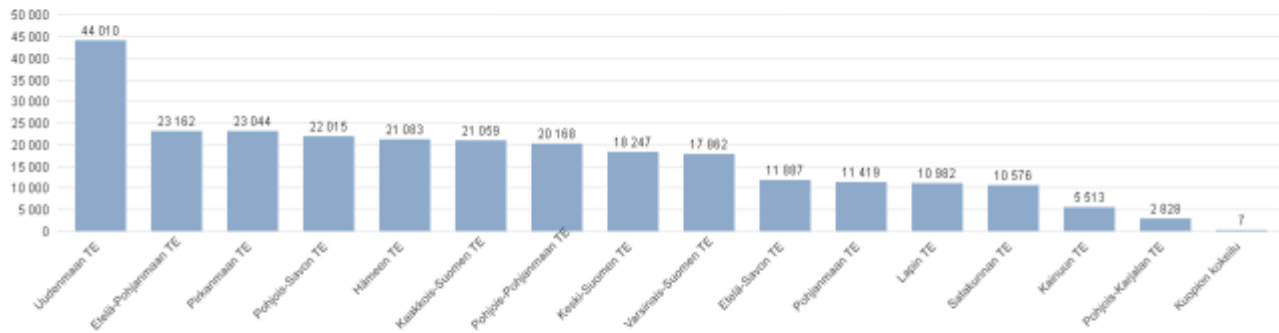
TE-toimistojen suoritustietoja

Työttömien määrä, työttömille tehdyt määräraikaishaastattelut ja suunnitelmavelka

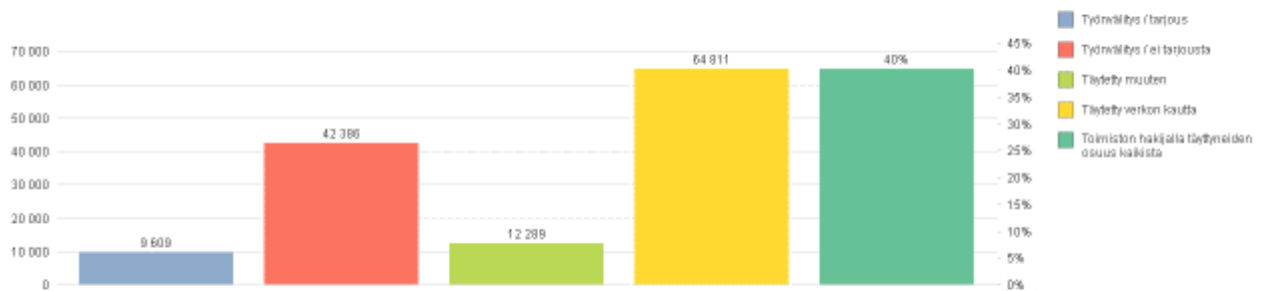

Työtarjousten ja esittelyjen lukumäärä vuonna 2019. Koko maa 263 862 työtarjousta ja esittelyä

Työpaikkojen täyttyminen täyttymistavoittain ja TE-toimistojen hakijoilla täytettyjen paikkojen osuus

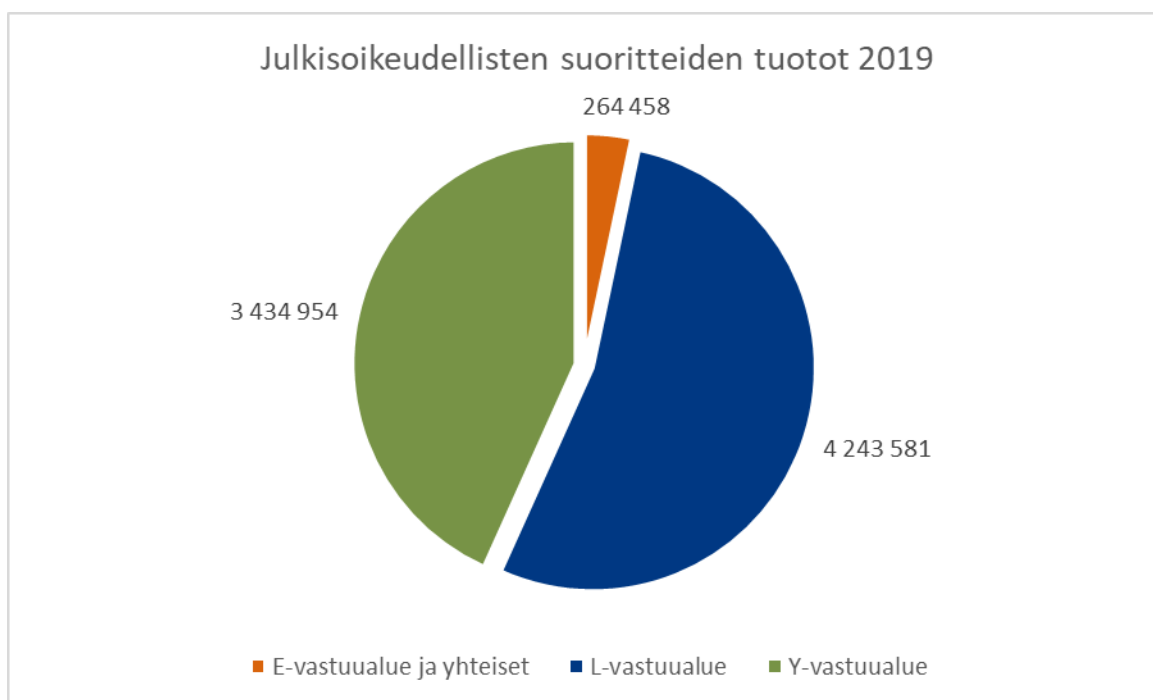
1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan tuloksesta ja kannattavuudesta on laadittu analyysit ELY-keskuksittain. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Maksullisen toiminnan tuottojen määrä laski toimintakertomusvuonna noin 9 %. Pääosa tuotoista, 7,9 milj. euroa, muodostui maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista. Tuotot vähenivät noin 830 000 euroa edellisvuoteen verrattuna. Merkittävin syy tuottojen vähenemiseen kahden viime vuoden aikana on ollut liikennelupa-asioiden siirto liikenteen valvontavirastoon Trafiin 1.7.2018 alkaen. Tuottojen väheneminen näkyi tämän vuoksi jo vuonna 2018, ja tuotot jatkoivat edelleen laskuaan, koska kuluvan vuoden aikana liikennelupa-asiat hoidettiin kokonaan Trafista. Myös kokonaiskustannukset pienenevät, lähes 600 000 euroa (8 %) vuoteen 2018 verrattuna. Tähän oli pääosin syynä erilliskustannusten väheneminen.

Vuonna 2019 maksuperustelain mukaisten liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden tuotot olivat noin 19 000 euroa. Maksuperustelain mukaisista muista suoritteista ja erityislakien perusteella määrättävistä maksuista tai hinnoiteltavista suoritteista ei kuitenkaan laadita kustannusvastaavuuslaskelmia, koska näiden osa-alueiden tuotot jäävät alle 1 milj. euron rajan.

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot jakautuivat vastuualueittain alla olevan kaavion mukaisesti.

E-vastuualueen osuus oli 3 % kokonaistuotoista. E-vastuualueen tuotot koostuivat pääosin kalastuksen valvontaan ja kalastuslain toimeenpanoon liittyvistä maksuista ja päätöksistä. Tuotoista suurin osa, yli 235 000 euroa (89 %), kertyi Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta Kalatalouspalvelut-yksikön toiminnasta. Vielä vuonna 2018 tuottoja kertyi myös Uudenmaan ELY-keskuksen E-vastuualueella käsiteltävistä taksiluvista lähes 86 000 euroa, mutta vuonna 2019 kyseisen ELYn vastuualueen tuotot laskivat huomattavasti, koska liikennelupa-asiat (mm. taksiluvat) siirtyivät Trafiin 1.7.2018, jonka jälkeen niitä ei enää myönnetty ELY-keskuksista.

L-vastuualueen tuotot olivat noin 53 % kokonaistuotoista ja ne muodostuivat pääasiassa erilaisista liikenteen lupapalveluista, erikoiskuljetuksista sekä siirtoajoneuvokäsittelystä. L-vastuualueen tuottojen ja kulu- jen jakaantumisessa näkyy toimintojen keskittäminen valtakunnallisesti kirjanpitoyksikön sisällä. Taksiliikenteen lupa-asiat ja joukko- ja tavaraliikenneluvat oli vielä edellisvuonna keskitetty Uudenmaan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin ELY-keskuksiin, mutta vuonna 2019 luvat hoidettiin Trafista käsin. Tämä vähensi tuottoja näissä ELY-keskuksissa edellisvuosiin verrattuna. Siirtoajoneuvot on keskitetty Lapin ELY-keskukseen ja etuajo-oikeudet lautoille Varsinais-Suomen ELY-keskukseen, jossa etuajo-oikeuslupia myönnettiin vuonna 2019 enemmän johtuen mm. Hailuodon neljän vuoden uusimissyklistä. Pirkanmaan ELY-keskukseen on keskitetty erikoiskuljetusluvat sekä erilaisia työ- ja liittymälupia. Suurin osa L-vastuualueen tuotoista, yli 4 milj. euroa (lähes 95 %) kertyikin juuri Pirkanmaan ELY-keskuksesta sinne keskitetyistä lupapalveluista.

Y-vastuualueen tuotot olivat yhteensä noin 3,4 milj. euroa, noin 43 % kokonaistuotoista, ja ne koostuivat pääosin ympäristö- ja luonnonsuojelulain mukaisista erilaisista päätöksistä, tarkastuksista, valvontamaksuista sekä ympäristövaikutusten arviointi (YVA) -lausunnoista. Y-vastuualueen tuottoja kertyi jokaisesta ELY-keskuksesta, eniten Varsinais-Suomen (17 %), Uudenmaan (15 %) ja Etelä-Pohjanmaan (14 %) ELY-keskuksista.

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoissa tapahtui muutoksia edellisvuosiin verrattuna.

				Muutos % vv.
Muutos vuosina 2017-2019	2017	2018	2019	2018-2019
E-vastuualue, yhteiset	83 212	230 479	264 458	15 %
L-vastuualue	6 577 135	5 213 325	4 243 581	-19 %
Y-vastuualue	3 522 116	3 331 276	3 434 954	3 %
Yhteensä	10 182 463	8 775 080	7 942 992	-9 %

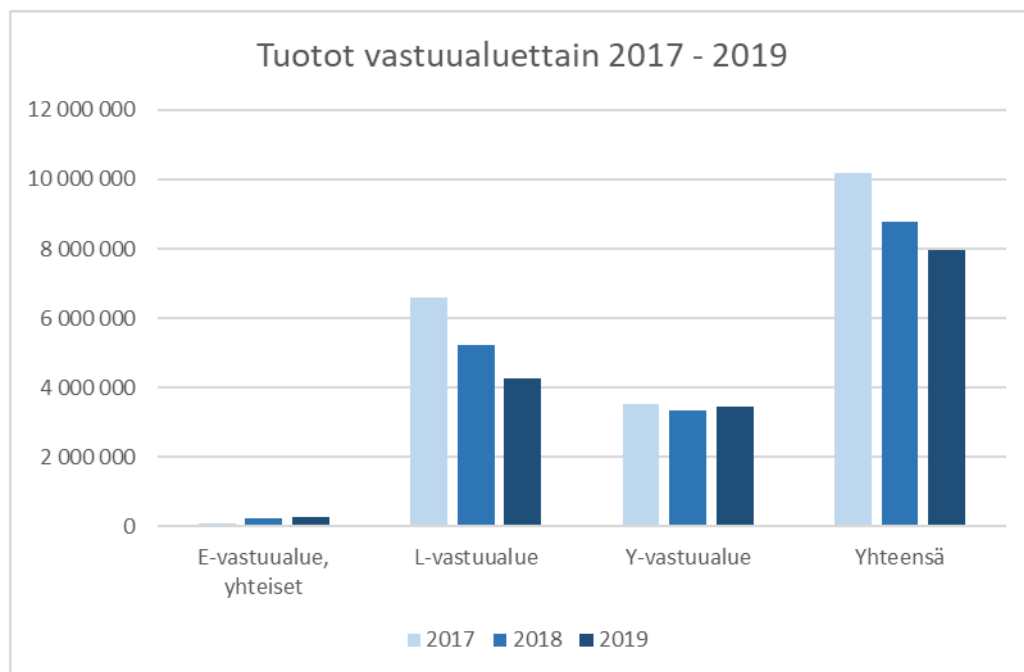
Kokonaisuudessaan E-vastuualueen tuotot kasvoivat 15 % edellisvuoteen verrattuna. Vaikka Uudenmaan ELY-keskuksen E-vastuualueelta aiemmin saadut tuotot liikennelupa-asioista (v. 2018 yht. 86 000 euroa) loppuivat vuonna 2019, kasvoivat Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalveluista saadut tuotot jopa yli 126 000 euroa (109 000 eurosta 235 000 euroon, 116 %) edellisvuodesta, jonka vuoksi kokonaistuotot nousivat. Tämä aiheutui mm. siitä, että vuoden 2016 alusta voimaan tulee kalastuslain (379/2015) mukaan kaikille kaupallista kalastusta harjoittaville säädettiin uusi rekisteröintivelvollisuus. Rekisteröintitehtävä on keskitetty valtakunnallisesti Varsinais-Suomeen. Rekisteröinnit uusitaan joka kolmas vuosi, eli vuonna 2019 tulovirtaama kasvoi odotetusti.

Varsinais-Suomen ELY-keskus tarkastaa Euroopan unionin alueelle tuotavien kalastustuotteiden saalistodistukset ja jalostusilmoitukset sekä vastaa myös Suomesta kolmansiin maihin (EU:n ulkopuolelle) vietävien kalastustuote-erien saalistodistusten varmentamisesta. Valtioneuvoston asetuksen (1066/2017) mukaan nämä suoritteet ovat vuoden 2018 alusta alkaen tulleet maksullisiksi. Vuonna 2019 maksulliset saalistodistukset tuottivat noin 100 000 euroa. Etenkin loppusyksynä laskutusmäärä kasvoi huomattavasti osoittaen, että tuontiin liittyvien kalataloustuotteiden kysyntä kasvaa edelleen Suomessa.

L-vastuualueen tuotot olivat yhteensä noin 4,2 miljoonaa euroa ja ne vähenivät lähes 970 000 euroa (19 %) edellisvuoteen 2018 verrattuna. Syynä tähän oli liikennelupa-asoiden siirto Trafiin 1.7.2018 alkaen. Muutos näkyi jo vuonna 2018, jolloin tuotot vähenivät 1,4 miljoonalla eurolla. Kahden vuoden tarkastelujakso osoittaa, että L-vastuualueen tuotot ovat pienentyneet edellä mainitun muutoksen vuoksi vuodesta 2017 yli 2,3

miljoonalla eurolla (35 %). Trafiin siirtyivät tavaraliikenneluvat, taksiluvat, joukkoliikenneluvat ja kuljettaja-todistukset.

Y-vastuualueen kokonaistuotoissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisvuoteen verrattuna, sillä kokonaistuotot nousivat 3 % vuodesta 2018. ELY-keskusten sisällä tuotoissa oli tapahtunut jonkin verran muutosta. Joissakin ELY-keskuksissa tuotot olivat kasvaneet ja joissakin vähentyneet viime vuodesta. Tämä johtui muun muassa siitä, että esimerkiksi YVA-tulosten määrä vaihtelee vuosittain viranomaisista riippumattomista syistä. Ympäristönsuojelun ilmoitusten, valvontamaksujen ja YVA-selvityksiin liittyvien tuottojen erot selittyvät kuitenkin tavanomaisella vuotuisella vaihtelulla.

Kokonaiskustannukset vähenivät edellisvuodesta yhteensä noin 600 000 eurolla (8 %). Kokonaiskustannusten väheneminen selittyy erilliskustannusten vähenemisellä 580 000 eurolla edellisvuodesta. Eniten kustannukset vähenivät (550 000 euroa) Pirkanmaan ELY-keskuksessa, jossa erilliskustannukset pienenevät lähes kaikissa kululuokissa (yhteensä 500 000 eurolla). Toiseksi suurin muutos tapahtui Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa, jossa erilliskustannukset vähenivät 200 000 eurolla edellisvuodesta.

Pirkanmaan ELY-keskukseen on keskitetty erikoiskuljetusluvut sekä erilaisia työ- ja liittymälupia. Erikoiskuljetuslupakäsittelyä hankitaan osittain ostopalveluna, ja vuonna 2019 erikoiskuljetuslupapalveluiden ostot ulkopuoliselta palveluntoimittajalta vähenivät johtuen siitä, että uusien kadunkäyttösopimusten tarve on vähentynyt tai ne eivät ole olleet yhtä työllistäviä. Myös liikenteen lupiin liittyvien Tilu- ja Lelu -tietojärjestelmien sekä alueurakoiden maksulliseen toimintaan kohdistuvien viranomaistehtävien kustannuksissa oli vähennystä vuoteen 2018 verrattuna. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen erilliskustannukset vähenivät puolestaan henkilöstökulujen pienemisen vuoksi. Muissakin ELY-keskuksissa kustannukset vaihtelivat hieman edellisvuoteen verrattuna, mutta muutokset eivät olleet yhtä merkittäviä.

Julkisoikeudellisten päätösten ja lausuntojen määrä vaihtelee vuosittain, ja on vaikea ennakoida, missä määrin asiakkaat julkisoikeudellisia lupia ja päätöksiä hakevat. Tavoitetta maksullisen toiminnan myyntituotoille on näin ollen haastavaa asettaa. Vuonna 2019 julkisoikeudellisille suoritteille oli kuitenkin asetettu tavoitteeksi 100 %:n kustannusvastaavuus.

Toimintakertomusvuonna kustannusvastaavuus oli 109 %. Kustannusvastaavuus vaihteli 5 ja 146 prosentin välillä. Pienimmät kustannusvastaavuusprosentit ovat Satakunnan ja Pohjanmaan ELY-keskuksissa, joissa on vain E-vastuualue ja maksullinen toiminta on hyvin vähäistä. Suurimmat kustannusvastaavuusprosentit löytyivät Varsinais-Suomen (146) ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksista (135). Suuret kustannusvastaavuusprosentit selittyvät edelleen osittain sillä, että Kieku-järjestelmän aiheuttamien työaikojen kirjausongelmien vuoksi työaikaa on jäänyt kirjaamatta maksullisen toiminnan suoritteille. Asiaan kiinnitettiin huomiota vuoden 2019 aikana ja esimerkiksi Kaakkois-Suomessa kustannusvastaavuus pieneni edellisvuoden 182 prosentista 135 prosenttiin. Tuntikirjausten oikeellisuuteen kiinnitetyn huomion myötä laskelmat onkin saatu useissa ELY-keskuksissa tuottamaan täsmällisempiä tietoja. Korjaavat toimenpiteet ELY-keskuksissa ovat kuitenkin edelleen tarpeen. Asia on tunnistettu ja esimiehet opastavat asiantuntijoita oikeaan työajan kirjaamiseen. ELY-keskukset seuraavat tilannetta edelleen myös seuraavan vuoden aikana.

Kustannusvastaavuusprosentin muutos edellisvuoteen oli valtakunnan tasolla 2 prosenttiyksikköä (109 % v. 2019 ja 111 % v. 2018). Sekä tuotot että kustannukset pienenivät edellisvuodesta. Täten kokonaisuutena katsoen valtakunnallisessa kustannusvastaavuudessa ei tapahtunut merkittävää muutosta vuoteen 2018 verrattuna.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus
Kirjanpitoyksikkö 380

MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA

Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet

	Vuosi 2019																Vuosi 2019	Vuosi 2019	Vuosi 2018	Vuosi 2017
	toteutuma																tavoite	toteutuma	toteutuma	
	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Kpy 380 yhteensä				
TUOTOT																				
Maksullisen toiminnan tuotot																				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	532 891	922 228	400	205 368	4 355 861	215 603	66 331	163 946	111 694	126 365	469 449	160	365 051	99 418	308 229	7 942 992	10 000 000	8 775 080	10 182 463	
Maksullisen toiminnan muut tuotot	-1 119	-1 006	0	0	-2 892	-150	0	-614	0	0	-3 980	0	-1 210	0	-20 603	-31 573		-32 407	-8 589	
Tuotot yhteensä	531 773	921 223	400	205 368	4 352 969	215 453	66 331	163 332	111 694	126 365	465 469	160	363 841	99 418	287 626	7 911 419	10 000 000	8 742 673	10 173 874	
KOKONAISKUSTANNUKSET																				
Erilliskustannukset																				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	332	2 142	0	55	452	278	76	45	158	416	907	0	1 095	0	695	6 653		6 615	5 033	
Henkilöstökustannukset	363 603	390 416	533	110 967	1 574 278	117 370	43 927	85 159	84 603	70 595	308 866	1 800	269 540	47 417	211 467	3 680 541		3 783 539	4 220 548	
Vuokrat	267	4 563	0	90	0	0	0	0	39	0	139	0	78	0	1 209	6 385		5 539	5 766	
Palvelujen ostot	1 954	23 388	0	4 769	1 625 064	0	0	41 979	403	6 388	28 411	20	4 772	0	97 693	1 834 840		2 304 418	1 087 558	
Muut erilliskustannukset	945	7 601	0	1 654	4 448	843	98	654	706	565	1 869	0	3 272	264	1 652	24 572		29 174	564 208	
Erilliskustannukset yhteensä	367 101	428 110	533	117 534	3 204 242	118 491	44 102	127 836	85 909	77 964	340 193	1 820	278 757	47 681	312 715	5 552 990	6 500 000	6 129 286	5 883 114	
Osuus yhteiskustannuksista																		0		
Tukitoimintojen kustannukset	206 103	201 228	466	60 653	676 033	40 668	36 169	42 120	40 306	34 244	178 633	1 343	105 432	33 219	76 559	1 733 175	3 500 000	0		
Poistot																		0		
Korot																		0		
Muut yhteiskustannukset																		0		
																		1 756 010	3 065 167	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	206 103	201 228	466	60 653	676 033	40 668	36 169	42 120	40 306	34 244	178 633	1 343	105 432	33 219	76 559	1 733 175	3 500 000	1 756 010	3 065 167	
Kokonaiskustannukset yhteensä	573 204	629 338	999	178 188	3 880 275	159 159	80 271	169 956	126 215	112 208	518 826	3 163	384 189	80 900	389 274	7 286 165	10 000 000	7 885 296	8 948 281	
																0				
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot - kustannukset)	-41 431	291 884	-599	27 180	472 694	56 294	-13 940	-6 625	-14 521	14 157	-53 357	-3 003	-20 348	18 518	-101 649	625 254	0	857 377	1 225 593	
Kustannusvastaavuus-%	93 %	146 %		115 %	112 %	135 %	83 %	96 %	88 %	113 %	90 %	5 %	95 %	123 %	74 %	109 %	100 %	111 %	114 %	
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki																				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-41 431	291 884	-599	27 180	472 694	56 294	-13 940	-6 625	-14 521	14 157	-53 357	-3 003	-20 348	18 518	-101 649	625 254	0	857 377	1 225 593	
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki																				

1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Tämä analyysi on laadittu ELY-keskus kohtaisten kustannusvastaavuuslaskelma-analyysien pohjalta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on tuotettu keskitetysti KEHA-keskuksessa. Vuonna 2019 oli käytössä Kieku työajan hallinta- ja kirjanpitojärjestelmä. Laskelmassa esitetään ELY-keskusten yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ja kustannukset KEHA-keskuksen oman *Kustannusvastaavuuslaskelmien laatiminen vuodelta 2019* –ohjeen mukaisesti. Valtiokonttori on hyväksynyt KEHA-keskuksen oman ohjeen, joka on tarkempi kuin valtiokonttorin ohje. Tiedot tarvitaan ELY-keskuksittain ja näin myös toimintamalli jatkuu samanlaisena varmistaen laskelmien vertailtavuuden. Tämän vuoden laskelmiin otettiin mukaan kaikki talousarviotilit, jolloin saatiin esitettyä yhteisrahoitteisten hankkeiden kokonaisrahoitus.

Yhteisrahoitteinen toiminta sisältää ELY-keskuksen itse toteuttamien hankkeiden eli F-projektien (pois lukien teknisen tuen projektit) sekä Liikenne ja infrastruktuuri ja Ympäristö ja luonnonvarat -vastualueiden yhteisrahoitteisten hankkeiden tuotot ja kustannukset. Y-vastualueen yhteisrahoitteisille hankkeille määriteltiin perusteet TEM:n asettamassa työryhmässä vuonna 2012. Liikennevastualueen yhteisrahoitteisiin hankkeisiin eivät sisälly Liikenneviraston tilinpäätökseen sisältyvät yhteisrahoitteiset investointihankkeet.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 9,6 milj. euroa. Tuotot ovat vähentyneet edellisestä vuodesta 1,0 milj. euroa, mikä selittyy pääosin sillä, että Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Vimla Interreg- hankkeen ja Lapin ELY-keskuksen Tuottavuutta ja laatua Pohjois-Suomen yrityksiin -hankkeen toiminta on päättynyt. Uusien mm. AMIF-, LIFE- ja CBC-rahoitteisten hankkeiden aloittaminen on myös kasvattanut tuottoja. Tämä näkyy erityisesti Kaakkois-Suomen kohdalla, jonka tuotot ovat kasvaneet 0,6 milj. euroa.

Kokonaiskustannukset olivat 11 milj. euroa ja ne ovat pienentyneet 1,0 milj.euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Työaika kirjausten kohdentamiseen Kieku-järjestelmässä on kiinnitetty erityistä huomiota ja näin henkilöstökustannukset ovat kohdistuneet tarkemmin ja ne ovat pysyneet ennallaan. Muut erilliskustannukset yhteensä ovat pienentyneet 1,5 milj.euroa johtuen pääosin Etelä-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskusten hankkeiden päättymisestä.

ELY-keskusten yhteisrahoitteisten hankkeiden talousarvionalouden ulkopuolisia yhteisrahoittajia ovat Euroopan Unionin rakennerahastot (ESR, EAKR, INTERREG, AMIF), puiteohjelmat ja muu suora rahoitus sekä yleishyödylliset yhdistykset, kunnat ja kuntayhtymät ja osin myös yritykset.

ELY-keskusten yhteisrahoitteiset itse toteuttamat hankkeet (F-projektit) ovat yrittäjyyttä ja työelämää, osaamisen kehittämistä ja syrjäytymisen ehkäisyä sekä maahanmuuttajien kotoutumista tukevia palveluita, työvoimapolitiittisia toimenpiteitä sekä ympäristön hyvinvointia edistäviä yhteistyöprojekteja. Näissä hankkeissa tehdään asiantuntija- ja kehittämistyötä, joka tukee ja täydentää ELY-keskusten ja TE-toimistojen perustoimintaa mm. ennakointiin, strategiseen suunnitteluun, tiedotukseen ja viestintään liittyvissä asioissa. Hankkeiden avulla kehitetään ja toteutetaan uusia toimintatapoja ja palveluja, jotka muodostuvat osaksi organisaatioiden perustoimintaa jo hankkeen toteutusaikana.

Vuonna 2016 alkanut Metsähallituksen Luontopalveluiden koordinoima Freshabit Life IP-hanke jatkui edelleen vuonna 2019. Hankkeeseen osallistuu seitsemän ELY-keskusta ja se päättyy vuonna 2022. Freshabit Life-hankkeet ovat vesiluonnon ja vesien tilaa parantavia yhteistyöhankkeita. Tämän lisäksi ELY-keskuksissa on käynnissä useita aikaisempina vuosina alkaneita Life-hankkeita mm. Hydrologia Life (vuoden 2023 loppuun) sekä Liito-orava Life, Canemure Life sekä CoastNet Life, jotka jatkuvat vuoteen 2025 asti.

AMIF-rahoituksella jatkuivat Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen hallinnoima valtakunnallinen Pakolaistautien ohjaus -hanke sekä Uudenmaan ELY-keskuksen koordinoima TUKENA -hanke. Hankkeet päättyvät vuoden 2020 loppuun.

ENI CBC Kolarctic, Karelia CBC, Pohjoinen Periferia ja Arktis sekä SEFR CBC -ohjelmista rahoitetaan ELY-keskuksissa käynnissä olevia yhteistyöhankkeita eri valtioiden kanssa, liittyen mm. vesistön parantamiseen, ympäristötietoisuuden lisäämiseen, joukkoliikenteen yhtenäistämiseen, tienrakentamisen tiedon jakamiseen, kalatalouden kehittämiseen ja muuhun rajat ylittävään yhteistyöhön.

Omarahoitusosuus oli kirjanpitoyksikkötasolla 87 %. Se vaihteli ELYittäin 64 % ja 93 %:n välillä.

ELY -keskusten itse toteuttamissa hankkeissa kustannusvastaavuus on yleisesti alhainen (alle 100 %). Pääosa käynnissä olleista projekteista oli luonteeltaan yleishyödyllisiä vaikutuksia tavoittelevia kehittämisprojekteja, jolloin tulorahoitusta projekteille ei kerry.

Yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ole asetettu varsinaisesti tulostavoitetta, mutta talousarviossa on merkitty aikaisempien vuosien toteutumien perusteella tuottojen tulostavoitteeksi 7,5 milj. Euroa.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus
Kirjanpitoyksikkö 380

**YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA
(LASKELMA OMARAHOITUSOSUUDESTA)**

																Vuosi 2019 toteutuma	Vuosi 2019 tavoite	Vuosi 2018 toteutuma	Vuosi 2017 toteutuma
	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Kpy 380 yhteensä			
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT																			
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	1 145 880	608 871	231 458	472 348	63 062	611 881	65 490	44 040	1 357 330	1 387 831	53 265	97 367	190 303	103 242	233 076	6 665 444	6 000 000	7 940 471	7 788 076
EU:lta saatu rahoitus	0	1 999 927	0	702	0	119 543	0	0	86 048	20 466	0	0	0	0	0	2 226 686		94 747	9 577
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	0	0	0	3 250	0	46 562	42 389	39 851	0	0	0	0	0	0	132 053		12 500	0
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	680	31 772	0	0	112 854	6 814	0	0	59 620	4 621	145 481	0	15 945	0	238 401	616 188	1 500 000	2 607 805	2 141 764
Tuotot yhteensä	1 146 560	2 640 571	231 458	473 050	179 166	738 238	112 052	86 430	1 542 849	1 412 918	198 747	97 367	206 248	103 242	471 477	9 640 370	7 500 000	10 655 523	9 939 417
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset																			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 618	14 975	55	905	400	31 291	916	70	20 245	8 554	5 153	63	99	110	8 962	95 416		51 175	90 071
Henkilöstökustannukset	820 080	1 589 043	150 294	216 336	107 990	535 124	71 459	53 570	639 002	535 516	188 264	126 571	174 055	100 282	359 187	5 666 774		5 601 207	5 767 752
Vuokrat	18 929	14 237	1 207	650	630	2 210	1 667	0	30 090	9 525	508	0	1 397	0	3 859	84 910		174 760	151 062
Palvelujen ostot	156 430	868 103	66 611	208 454	88 171	113 537	45 980	34 196	671 180	660 371	57 850	3 575	35 622	4 037	108 362	3 122 481		3 313 465	3 274 267
Muut erilliskustannukset	179 723	253 095	17 987	67 198	25 134	57 621	13 646	9 561	319 855	219 255	14 123	2 158	10 823	4 093	41 751	1 236 022		2 027 406	1 387 874
Erilliskustannukset yhteensä	1 178 780	2 739 453	236 155	493 544	222 325	739 783	133 667	97 397	1 680 371	1 433 221	265 899	132 367	221 997	108 522	522 121	10 205 603		11 168 014	10 671 027
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus																			
Tukitoimintojen kustannukset	134 260	188 752	31 240	36 128	22 407	121 136	5 372	10 763	100 997	78 404	37 190	18 788	29 353	15 371	58 500	888 660		957 649	1 385 378
Poistot																		0	0
Korot																		915	0
Muut yhteiskustannukset																		0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	134 260	188 752	31 240	36 128	22 407	121 136	5 372	10 763	100 997	78 404	37 190	18 788	29 353	15 371	58 500	888 660		958 564	1 385 378
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 313 040	2 928 205	267 395	529 672	244 732	860 919	139 039	108 160	1 781 369	1 511 624	303 089	151 156	251 351	123 893	580 621	11 094 264	9 000 000	12 126 577	12 056 405
OMARAHOITUSOSUUS (Tuotot - Kustannukset)	-166 480	-287 634	-35 937	-56 622	-65 566	-122 681	-26 988	-21 730	-238 520	-98 707	-104 342	-53 789	-45 102	-20 651	-109 144	-1 453 894	-1 500 000	-1 471 054	-2 116 988
Omarahoitusosuus %	87 %	90 %	87 %	89 %	73 %	86 %	81 %	80 %	87 %	93 %	66 %	64 %	82 %	83 %	81 %	87 %	83,3 %	87,9 %	82,4 %

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät

Alla olevassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten avainsuoritteiden lukumäärät vuosilta 2017-2019 ELY-keskuksista yhteensä. Avainsuoritteina on esitetty n. 30 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaika ELY-keskuksissa vuosina 2017-2019. Tiedot avainsuoritteiden lukumääristä esitetään v. 2019 niiden suoritteiden osalta, joista suoritettiedot olivat saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2018 ja 2017.

ELY-keskusten avainsuoritteet

Ajanjakso 1.1. - 31.12.2019 (+ vertailutieto v. 2018 ja v. 2017)

Avainsuoritteina on esitetty n. 30 suoritetta, joiden tuottamiseen ELY-keskuksissa on käytetty eniten työaika

Suoritteen nimi	Suoritteiden lkm 2019	Suoritteiden lkm 2018	Suoritteiden lkm 2017
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2 563	2 928	2 942
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2 637	2 742	2 578
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	5 032	5 393	5 633
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	2 584 803	3 024 029	4 847 756
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	469	454	454
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2 309	1 857	1 561
Yritystukipäätökset	813	857	957
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	5 303	5 384	4 231
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	161	197	204
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit kpl	283	10 945	8 901
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	1 616	1 609	1 910
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	17 277	18 537	17 311
Käsittellyt palkkaturvahakemukset	4 833	4 449	5 028
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	3 088	2 824	2 723
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	5 617	5 785	5 395
METSO-toteutus, ha	5 064	4 147	3 423
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	5 788	6 929	4 979
Eläinvalvonnat, kpl	1 112	1 040	1 541
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	45	50	53
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	54 700	50 100	50 030
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	57	55	61
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut) lkm	14 642	14 149	13 438
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	91	90	86
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2 610	4 073	2 376
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2 658	3 494	6 850
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	6 838	7 410	6 703
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2 286	2 122	2 070
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	109	105	123
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	906	810	958
Erikoiskuljetusluvut	9 809	10 025	10 005
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	451	446	442
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	835	931	862

Kaiken kaikkiaan (pl. työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät) ELY-keskusten tuottamat suoritemäärät pysyivät lähestulkoon edellisten vuosien tasolla.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty vastaavien avainsuoritteiden lukumäärät ELY-keskuksittain.

Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2017	639	413			286	305		252		161	208		494		184	2 942
	2018	641	394			281	356		251		167	217		454		167	2 928
	2019	563	414			242	274		220		174	184		347		145	2 563
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2017	170	270	149	186	207	162	130	186	110	149	294	227	226	39	73	2 578
	2018	184	279	162	197	212	176	142	197	115	157	302	247	234	45	93	2 742
	2019	179	272	157	190	201	168	132	182	113	153	296	239	228	43	84	2 637
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2017	413	830		295	322	267	266	318	149	296	1 354		580	152	391	5 633
	2018	403	875		295	316	272	165	305	145	296	1 211		569	187	354	5 393
	2019	421	706		293	280	274	155	231	145	283	1 208		570	148	318	5 032
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2017	1 591 818	595 373	243 060	258 974	427 781	264 521	102 258	173 290	119 607	138 007	142 624	135 659	312 174	103 350	239 260	4 847 756
	2018	1 136 378	196 803	101 723	153 249	234 100	269 247	64 732	117 087	69 095	187 477	71 458	115 109	209 398	29 742	68 431	3 024 029
	2019	815 655	277 192	88 028	147 985	252 259	170 835	58 050	120 012	66 529	121 839	43 565	115 974	106 680	102 585	97 615	2 584 803
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2017	3	7		14	11	7	5	9	0	0	196		199	0	3	454
	2018	3	7		14	11	7	5	10	0	0	196		199	0	2	454
	2019	2	7		1	11	7	0	9	0	0	196		199	34	3	469
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2017	108	56	126	127	118	97	69	58	108	77	173	101	182	56	105	1 561
	2018	81	70	104	160	124	108	108	96	126	130	261	105	196	87	101	1 857
	2019	119	100	186	192	114	132	110	88	149	220	232	166	238	101	162	2 309
Yritystukipäätökset	2017				177			156			386			238			957
	2018				163			156			324			214			857
	2019				112			166			341			194			813
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2017	335	276	236	271	268	205	211	230	382	271	339	366	423	170	248	4 231
	2018	321	490	348	358	316	234	307	359	425	335	396	397	475	230	393	5 384
	2019	248	366	383	327	317	258	285	305	427	356	619	386	506	250	270	5 303
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2017	10	5		4	9	7	18	17	15	2	38		42	9	28	204
	2018	9	8		4	16	6	7	11	17	2	38		42	9	28	197
	2019	8	8		4	11	6	8	8	17	2	30		44	9	6	161
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2017	577	977	325	531	840	522	620	80								

	2017	275	657	341	285	375	196	168	352	176	176	694	525	529	56	174	4 979
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2018	264	847	488	316	390	263	259	570	262	267	1 012	714	751	101	425	6 929
	2019	241	772	391	288	277	190	214	473	228	221	889	613	569	46	376	5 788
	2017	59	122	59	108	99	96	71	168	81	73	186	192	153	26	48	1 541
	2018	43	101	46	73	88	51	45	99	57	49	123	109	110	17	29	1 040
Eläinvalvonnat, kpl	2019	36	71	53	70	65	43	53	129	47	78	146	128	136	23	34	1 112
	2017	13	4		6	1	2	10	1	3	2	1		0	9	1	53
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2018	10	4		5	3	2	6	1	3	1	0		4	9	2	50
	2019	6	2		5	2	2	2	5	3	1	0		8	8	1	45
	2017					50 030											50 030
	2018					50 100											50 100
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2019					54 700											54 700
	2017	6	10		3	4	4	0	2	0	1	10		15	4	2	61
	2018	7	7		2	1	3	2	2	0	0	10		14	4	3	55
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2019	15	10		2	4	3	0	2	1	0	6		7	4	3	57
	2017				3 468			1 280			5 300			3 390			13 438
	2018				4 426			1 710			5 300			2 713			14 149
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut), lkm	2019				4 534			2 039			5 450			2 619			14 642
	2017	7	5		3	12	3	10	7	5	1	12		16	0	5	86
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2018	7	5		3	13	3	5	5	5	2	12		16	9	5	90
	2019	8	6		3	13	3	5	7	5	1	8		17	9	6	91
	2017	117	133	103	168	258	41	97	70	136	171	571	281	83	24	123	2 376
	2018	323	1 075	77	174	105	530	243	171	212	125	217	126	526	82	87	4 073
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2019	251	212	57	368	516	245	22	430	21	125	125	58	112	24	44	2 610
	2017	659	140		467	8	164	401	65	0	514	121		3 750	449	112	6 850
	2018	312	93		100	55	0	78	27	0	10	1 075		1 359	342	42	3 494
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2019	230	118		96	24	23	30	36	65	80	257		1 618	81	0	2 658
	2017	533	627	245	327	629	362	389	613	579	272	547	576	734	211	59	6 703
Luomutuotannon valv. tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2018	552	664	280	391	680	440	433	641	587	291	698	625	857	191	80	7 410
	2019	510	647	242	340	634	375	388	593	562	273	647	591	771	186	79	6 838
	2017	79	25	200	128	188	25	270	77	67	127	172	443	180	34	55	2 070
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2018	131	54	168	202	199	33	169	124	62	146	173	403	159	32	67	2 122
	2019	110	35	175	248	216	58	179	134	62	113	222	420	187	42	85	2 286
	2017	7	20		2	6	6	0	2	3	2	30		45	0	0	123
	2018	8	16		2	9	6	1	2	3	0	30		28	0	0	105
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	2019	7	20		2	7	8	0	3	4	1	30		27	0	0	109
	2017	184	167			71	71		151		56	198		37		23	958
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2018	118	153			52	52		110		51	166		53		55	810
	2019	79	140			44	47		115		34	152		242		53	906
	2017					10 005											10 005
	2018					10 025											10 025
Erikoiskuljetusluvut	2019					9 809											9 809
	2017														442		442
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	2018														446		446
	2019														451		451
	2017	49	41	45	86	69	44	58	73	48	46	88	72	106	10	27	862
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	2018	65	83	48	97	64	40	62	62	63	47	103	76	78	11	32	931
	2019	58	65	48	90	60	51	35	58	47	48	67	75	88	17	28	835

Tienpidon hankintojen tilausten määrät laskivat edellisiin vuosiin verrattuna. Syynä tähän oli historiallisen alhainen perusväyläpidon rahoitustaso. Esim. Kaakkois-Suomessa tiepäälysteitä uusittiin vain puolet vuoden 2018 määrästä. Myös Pohjois-Savon ELY-keskuksen alueella historiallisen alhaisesta perusväyläpidon rahoitustasosta johtuen väyläverkon korjausvelka kasvoi huomattavasti. Päälysteiden kunto heikkeni nopeasti etenkin vähäliikenteisellä tieverkolla ja myös huonokuntoisten siltojen määrä lisääntyi Itä-Suomessa. Tiestön heikkenevä kunto on heijastunut kansalaisten ja elinkeinoelämän tyytymättömyytenä maanteiden palvelutasoon. Liikenneturvallisuus kuitenkin kehittyi Itä-Suomen alueella positiiviseen suuntaan. Erillisrahoitusten turvin kyettiin edistämään useiden alueellisten investointien toteutusta sekä käynnistämään tärkeitä suunnitteluhankkeita.

Koko tilan valvontojen määrät sekä ympäristöluvanvaraisten laitosten valvontakohteiden lukumäärät pysyivät suunnilleen edellisen vuoden tasolla.

Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät sen sijaan laskivat merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna. Tätä muutosta selittää se, että työvoimakoulutuksen rahoitusta siirtyi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle. Tutkintotavoitteinen työvoimakoulutus ja osa tutkintoon johtamattomasta ammatillisesta työvoimakoulutuksesta siirtyivät osaksi ammatillista koulutusta. Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetus siirtyi myös opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaksi koulutukseksi. Muutos astui voimaan vuoden 2018 alusta osana toisen asteen reformia.

Maaseudun hanketukipäätösten määrät lisääntyivät merkittävästi edellisistä vuosista. Maaseudun hanketukien määrät lisääntyivät suhteellisesti eniten Satakunnan, Keski-Suomen, Lapin ja Pohjanmaan ELY-keskuksissa. Mm. Keski-Suomessa rahoitusta oli suunnattu maaseudun hanketukiin ja tämä näkyi suoritemäärän lisäyksenä.

Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätösten määrät pysyivät suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Lapin ELY-keskuksessa maaseudun hanke- ja yritystukien maksatukseen saatiin lisää henkilöresurssia vuoden 2019 lopussa, jotta EU-ohjelmakauden lopun maksatukset eivät pääsisi ruuhkautumaan.

Ympäristötuen erityistukisopimusten ja ei-tuotannollisten investointien suoritemäärät laskivat huomattavasti edellisistä vuosista. Syynä tähän oli se, että osaa ympäristösopimuksista ei pystynyt hakemaan vuonna 2019. Lisäksi osaa, esim. ympäristökorvauksia kosteikon hoitoon ja maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoon, pystyi hakemaan ainoastaan tietyin rajauksin.

Palkkaturvahakemusten käsittely on keskitetty Uudenmaan ELY-keskukseen. Käsiteltyjen palkkaturvahakemusten määrä kasvoi hieman edellisestä vuodesta.

METSO-toteutuksen vuosittaiset hehtaarimäärät vaihtelevat, koska eri vuosina on hyvin erilaisia kohteita. Vuonna 2019 hehtaarimäärät kasvoivat edellisiin vuosiin verrattuna.

Asiakaspalautteet liikenteen asiakaspalveluun lisääntyivät vajaa 10% edelliseen vuoteen verrattuna. Liikenteen asiakaspalvelu on keskitetty Pirkanmaan ELY-keskukseen.

Peltolohkorekisterin ristiin tarkastusten määrä laski edelliseen vuoteen verrattuna. Peltolohkorekisterin ristiin tarkastusten määrä vaihtelee vuosittain valtakunnallisesti etenevien peltolohkojen ajantasaistusdigitoitien (=uusi ilmakeinointi) mukaisesti. Peltolohkojen ajantasaistusdigitointi tehdään nykyisin 5 vuoden välein ja tulevaisuudessa 3 vuoden välein. Peltolohkorekisterin ristiin tarkastusten määrät kasvoivat ainoastaan Pirkanmaan, Hämeen ja Pohjois-Savon ELY-keskuksissa. Pirkanmaan osalta peltolohkojen uudelleen

kuvaus tehtiin pääsääntöisesti 2018 (viimeiset 2019) joka aiheutti sen, että suurelta osin viljelijöiden pelto-
lohkojen pinta-alat muuttuivat ja tämä pinta-alamuutos aiheutti ristiriidan viljelijän ilmoittaman ja hallin-
non pinta-alan välillä. Näiden em. ristiriitojen selvitys aiheutti lisäystä ristiintarkastusten lukumäärässä.

Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen vuosittaiset hehtaarimäärät vaihtelevat, koska eri vuosina on hyvin
erilaisia kohteita.

Sopimusliikenne ja valtion avut suoritteiden osalta suorittemäärät kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna.
Suoritteiden määrät kasvoivat merkittävästi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-
keskuksessa joukkoliikenteen sopimusliikenteen suoritteiden määrä kasvoi, johtuen runsaista katkolla ollei-
den liikennöintisopimusten optiolla jatkamisista. Lisäksi kilpailutettiin paljon uusia sopimuksia. Uusia jouk-
koliikenteen reittilupia ei ole lakimuutosten johdosta enää annettu 1.8.2018 lukien.

1.5.2 Palvelukyky ja suoritteiden laatu

1.5.2.1 ELY-keskuksen palvelukyky ja suoritteiden laatu

Vuoden 2019 aikana ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen asiakastyytyväisyyttä mitattiin palvelutyytyväisyys-
kyselyjen avulla. Arvioitavia palvelukokonaisuuksia olivat rahoitus-, maksatus, lupa- ja valvontapalvelut. Li-
säksi arvioitaviin palveluihin sisältyivät yritysten kehittämispalvelut.

Valtakunnallisten tulosten aikaansaamiseksi ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen kyselyiden tulokset yhdistet-
tiin palveluittain. Palvelutyytyväisyyskyselyyn saatiin vuonna 2019 yhteensä 4 890 vastausta (vuonna 2018
4 821 kpl.).

Maksatuspalveluita koskevien palautteiden osuus oli 61 % kaikista vastauksista, rahoituspalveluiden 17 %,
lupapalveluiden 4 %, valvontapalveluiden 11 % sekä yrityksen kehittämispalveluiden 7 %.

Valtakunnallisten yhteenvetotulosten (helmikuu 2020) mukaan ELY-keskusten asiakkailta saamien ”palvelu
kokonaisuudessaan” tyytyväisyysarvosanojen valtakunnallinen keskiarvo vuonna 2019 oli kaikkien palvelui-
den osalta 4,30, mitä voidaan pitää erinomaisena (asteikko 1 – 5) ja kokonaistyytyväisyyden keskiarvo
nousi selvästi vuoden 2018 tuloksesta (4,16). Tyytyväisyys palvelun osatekijöihin on läpileikkaavasti paran-
tunut kaikkien tekijöiden osalta. Palvelun osatekijöistä tyytyväisyys asian käsittelyn nopeuteen on parantunut
selvästi aiempaan nähden, mutta on edelleen muita osatekijöitä alhaisempi.

Valtakunnalliset keskiarvot ovat palveluittain seuraavat:

	2019	2018	2017
Rahoitus	4,34	4,32	4,21
Maksatus	4,27	4,02	4,01
Luvat	4,49	4,42	4,43
Valvonta	4,35	4,31	4,20
Yritysten kehittämispalvelut, analyysi ja konsultointi	4,41	4,48	4,39
Yritysten kehittämispalvelut, koulutus	4,16	4,25	4,11
Kaikki palvelut	4,30	4,16	4,11

Rahoituspalveluiden osalta kokonaistyytyväisyyden keskiarvo on pysynyt ennallaan (4,34). Asiakkaiden tyytyväisyys palvelun osatekijöihin on kaikkien osatekijöiden ollut hienoisessa positiivisessa kehityksessä pysyen kuitenkin käytännössä ennallaan. Asiakkaiden tyytyväisyys käsittelyn nopeuteen on edelleen muita teki-
jöitä alhaisemmalla tasolla.

Maksatuspalveluiden kokonaistyytyväisyys on parantunut selvästi 4,27 (4,02 / 2018). Maksatuspalveluissa tyytyväisyys asian käsittelyn nopeuteen on parantunut selvästi aiempaan nähden. Tyytyväisyys maksatuspal-
velun asiantuntemukseen, ystävällisyyteen ja päätöksen perusteluihin koettiin erityisen hyväksi. Maksatus-
palveluihin sisältyvät KEHA-keskuksen hoitamat maksatustehtävät ja ELY-keskuksissa tehtävät maksatustehtävät.

Lupapalveluiden kokonaistyytyväisyys on kasvanut vielä hivenen edellisvuosien korkeasta tasosta ollen 4,49 (4,42 / 2018). Lupapalveluiden asiakkaat olivat pääosin hyvin tyytyväisiä myös asian käsittelyn nopeuteen muiden osatekijöiden lisäksi.

Valvontapalvelujen osalta kokonaistyytyväisyys on parantunut hivenen 4,35. Valvontapalvelujen asiakkaat olivat hyvin tyytyväisiä koettuun ystävällisyyteen ja palvelun asiantuntemukseen. Palvelun ystävällisyydestä saatua keskimääräistä arviota 4,70 voidaan pitää erinomaisena.

Osana ELY-keskusten palvelutyytyväisyyskyselyä selvitettiin myös asiakkaiden näkemyksiä yritysten kehittämispalveluista (analyysi ja konsultointi, koulutus). Vuoden 2018 Analyysi- ja konsultointipalvelun kokonais-
tyytyväisyys oli korkealla tasolla 4,41 (2018 4,48). Kokonaistyytyväisyys koulutuspalveluihin oli myös hyvällä tasolla 4,16 (2018 4,25).

Taulukossa on esitetty ELY-keskusten asiakkailta saamat kokonaistyytyväisyysarviot v. 2019 (kaikki palvelut, ELY-keskuksittain + valtakunnalliset) sekä palvelu kokonaisuudessa kysymykseen vastanneiden vastausmää-
rät v. 2019 (vertailuarvona kokonaistyytyväisyys v. 2018 ja v. 2017).

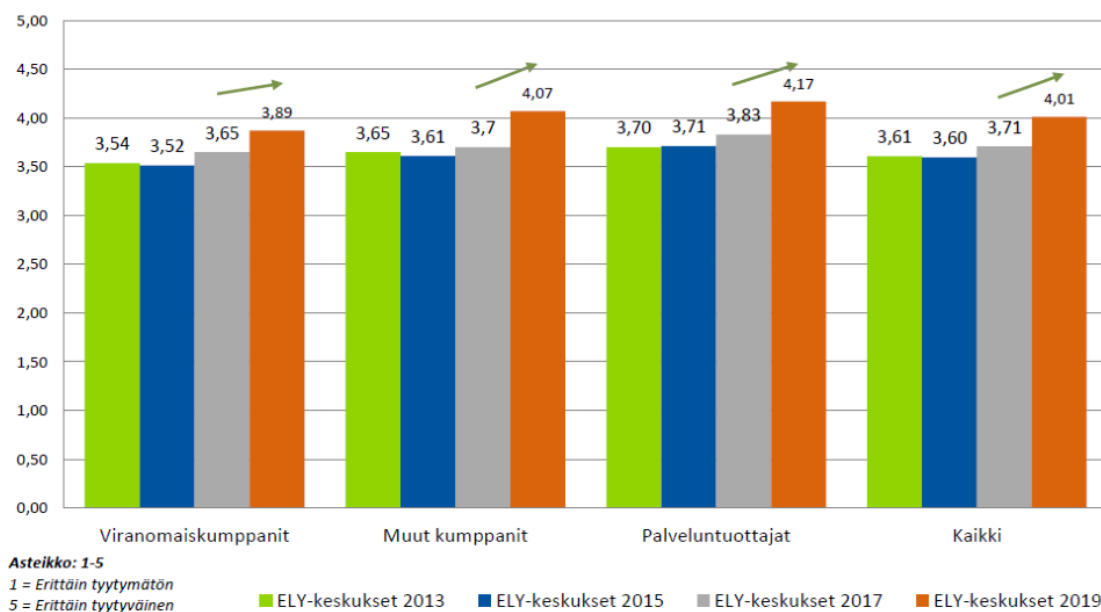
ELY-keskus	Vastausmäärä (N) 2019	Palvelu kokonaisuudessaan 2019	Palvelu kokonaisuudessaan 2018	Palvelu kokonaisuudessaan 2017
Etelä-Pohjanmaa	227	4,43	4,31	4,18
Etelä-Savo	125	4,44	4,43	4,30
Häme	217	4,33	4,30	4,28
Kaakkois-Suomi	138	4,45	4,27	4,29
Kainuu	55	4,39	4,42	4,32
Keski-Suomi	196	4,23	4,24	4,23
Lappi	44	4,21	4,38	4,42
Pirkanmaa	24	3,88	4,01	4,19
Pohjanmaa	133	4,38	4,36	4,21
Pohjois-Karjala	121	4,38	4,26	4,24
Pohjois-Pohjanmaa	356	4,41	4,37	4,26
Pohjois-Savo	135	4,21	4,49	4,28
Satakunta	126	4,59	4,54	4,36
Uusimaa	145	4,13	4,16	3,99
Varsinais-Suomi	212	4,41	4,49	4,22
KEHA-keskus	2141	4,22	3,85	3,90
Koulutus- ja analyysi ja konsultointi	325	4,31	4,43	4,31
Liikenteen ja tienpidon luvat	170	4,48	4,45	4,42

Sidosryhmien tyytyväisyys ELY-keskusten toimintaan

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten joka toinen vuosi toteuttava 15 ELY-keskuksen yhteinen sidosryhmätutkimus toteutettiin vuonna 2019. Kyselyyn vastasi noin 1 750 henkilöä ja vastausprosentti oli 29, mitä voidaan pitää varsin hyvänä. Sidosryhmäkysely kohdistui ohjaaville ministeriöille ja virastoille sekä viranomaiskumppaneille, palveluntuottajille ja muille kumppaneille

Sidosryhmien ELY-keskuksille antamat keskimääräiset kokonaistyytyväisyysarvosanat ovat parantuneet selvästi vuoden 2017 tutkimukseen nähden ja kokonaistyytyväisyys nousi 4,01 (asteikko 1-5). Tyytyväisyyden parantuminen on läpileikkaavaa kattaen käytännössä kaikki arvioidut osa-alueet sekä ELY-keskukset. Maakuntaudistuksen valmistelussa syntynyt yhteistyö näytti alueilla syventyneen entisestään. Tulosten mukaan ELY-keskukset koetaan tärkeinä alueellisina vaikuttajina sekä ne koetaan asiantuntevina, yhteistyötaoisina sekä helposti lähestyttävinä viranomaistahoina.

Kokonaistyytyväisyys ELY-keskusten toimintaan. Vertailuvuodet 2013 – 2019.

Yhdeksän vastaajaa kymmenestä pitää yhteistyötä arvioimansa ELY-keskuksen kanssa erittäin tärkeänä tai tärkeänä. Sidosryhmien alueellisessa verkostoitumisessa nähdään edelleen kehittämismahdollisuuksia. Huolta kannetaan resurssien riittävyydestä sekä toiminnan valtakunnallisesta yhtenäisyydestä.

Kunnat, kaupungit, yritykset ja järjestöt kokivat tekevänsä vahvasti yhteistyötä alueellisessa yhteistyössä ELY-keskusten kanssa. Vastaajien mielestä roolit aluekehittämisestä olivat selkeät; ELY-keskusten osalta ka 3,85.

1.5.2.2 TE-toimistojen palvelukyky ja suoritteiden laatu

TE-toimistojen asiakaspalautteiden kerääminen toteutetaan jatkuvana, automatisoituna kyselynä neljä kertaa vuodessa (URA –Webropol–QlikView järjestelmiä hyödyntäen). Nykyinen tiedonkeruujärjestelmä saatiin täysimääräisesti tuotantokäyttöön 2017 aikana. Kysely kohdistetaan kaikille TE-toimistoissa asioinneille työnantaja- ja työnhakija-asiakkaille.

Seuraavassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen työnantaja-asiakkaiden arvioima kokonaistyytyväisyys palveluun (asteikko 1-5) vuosilta 2017 -2019. Työnantaja-asiakkaiden kyselyn käytettävissä olevan aineiston vastaajamäärä vuonna 2019 oli 1 075 kpl.

TE-toimisto	Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (asteikko 1 - 5)		
	2019	2018	2017
Uusimaa	3,93	3,91	3,86
Varsinais-Suomi	4,40	4,30	4,12
Satakunta	3,86	4,05	4,44
Häme	4,13	4,02	3,81
Pirkanmaa	4,12	4,08	4,06
Kaakkois-Suomi	3,71	3,85	4,07
Etelä-Savo	4,13	3,97	4,08
Pohjois-Savo	3,78	4,19	3,67
Pohjois-Karjala	4,00	3,94	4,18
Keski-Suomi	3,91	3,87	3,56
Etelä-Pohjanmaa	3,97	4,43	4,15
Pohjanmaa	4,42	4,17	3,97
Pohjois-Pohjanmaa	3,99	4,27	4,23
Kainuu	4,24	4,18	4,19
Lappi	4,28	4,10	4,22
Koko maa	4,03	4,05	3,98

Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyyden keskiarvo v. 2019 koko maan osalta oli 4,03, mikä on lähes sama kuin vuotta aikaisemmin.

Eniten valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella v. 2019 kokonaistyytyväisyydessä oltiin Pohjanmaan ja Varsinais-Suomen TE-toimistojen alueilla. Vastaavasti heikoimmat työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyysarviot olivat Kaakkois-Suomen ja Pohjois-Savon TE-toimistojen alueella.

Seuraavassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys palveluun (asteikko 1-5) vuosilta 2017 – 2019. Työnhakija-asiakkaiden käytettävissä olevan aineiston vastaajamäärä vuonna 2019 oli 19 865 kpl.

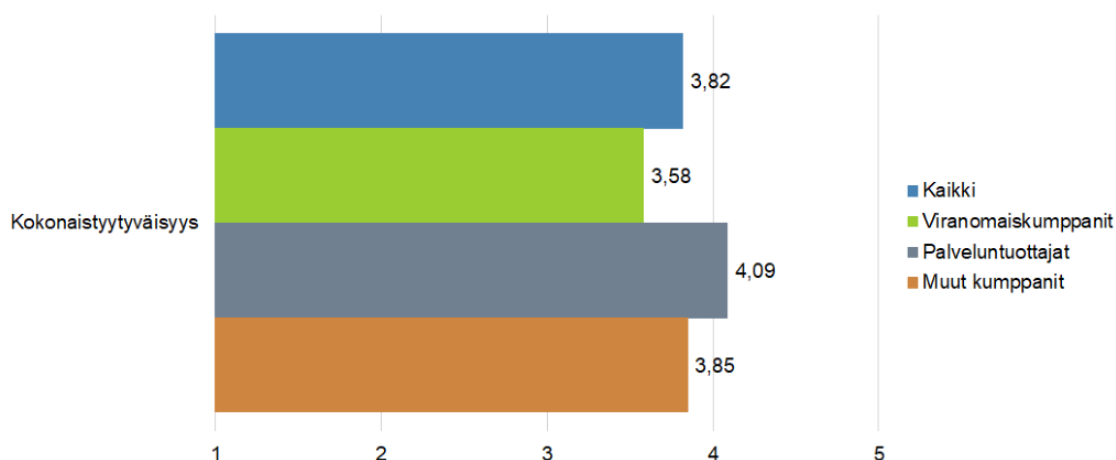
Työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (asteikko 1 - 5)			
TE-toimisto	2019	2018	2017
Uusimaa	3,85	3,69	3,59
Varsinais-Suomi	3,92	3,85	3,92
Satakunta	4,23	4,09	4,06
Häme	3,96	3,82	3,76
Pirkanmaa	3,73	3,53	3,55
Kaakkois-Suomi	4,02	3,86	3,85
Etelä-Savo	3,94	3,79	3,72
Pohjois-Savo	3,89	3,62	3,68
Pohjois-Karjala	4,27	4,15	4,09
Keski-Suomi	3,79	3,67	3,59
Etelä-Pohjanmaa	3,99	3,87	3,89
Pohjanmaa	4,13	3,89	3,86
Pohjois-Pohjanmaa	4,00	3,81	3,76
Kainuu	4,31	4,11	4,12
Lappi	3,99	3,89	3,80
Koko maa	3,92	3,76	3,73

Työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyyden keskiarvo v. 2019 koko maan osalta oli 3,92, mikä on jonkin verran aiempaa parempi. Parhaimmat tyytyväisyysarvosanat työnhakija-asiakkaat antoivat Kainuun ja Pohjois-Karjalan TE-toimistojen alueilla. Heikoimmat arviot olivat Pirkanmaan ja Keski-Suomen TE-toimistojen alueilla.

Sidosryhmien tyytyväisyys TE-toimistojen toimintaan

Myös 15 TE-toimiston osalta toteutettiin vastaava kysely kuin ELY-keskuksissa. Nyt ensimmäistä kertaa hyödynnettävien tietojen mukaan kokonaistyytyväisyys oli varsin korkealla (3,82). Arvioiduista osa-alueista parhaimpana koettiin yhteistyön nopeus (3,82), toiminnan laatu (3,84) sekä yhteistyökyky ja yhteistyö (3,78). Kyselyyn vastasi noin 2 800:sta 860 henkilöä ja vastausprosentti oli 31, jota voidaan pitää hyvänä.

Kokonaistyytyväisyys TE-toimistojen toimintaan 2019.

Sidosryhmien välillä on kuitenkin merkittäviä eroavuuksia: viranomaiskumppanit ovat huomattavasti muita sidosryhmiä kriittisempiä arvioissaan (KA 3,58) kun taas palveluntuottajat antavat selvästi positiivisemmat

arviot (KA 4,09). Myös TE-toimistojen välillä on huomattavia eroavuuksia (KA 3,48-4,16). Tyytyväisimpiä sidosryhmät ovat Satakunnan-, Kaakkois-Suomen, Pohjanmaan sekä Kainuun TE-toimistoihin, joiden osalta keskimääräinen kokonaistyytyväisyys-arvio oli hyvällä tasolla.

TE-toimistojen toimintakentässä vaikuttaneet erilaiset maakunnalliset kokeilut sekä toimintamallien uudistukset eivät näytä vaikuttaneen palvelujen laatuun. Sidosryhmien mielestä TE-toimistot ovat onnistuneet niin työllisyyden hoidossa kuin työvoiman saatavuuden tukemisessakin. Eniten sidosryhmät olivat olleet toimistojen kanssa yhteistyössä koulutuksiin ja valmennuksiin liittyen (noin 28 %) sekä yleensä laaja-alaisessa alueen kehittämiseen liittyvässä yhteistyössä (noin 20 %).

Sidosryhmät näkevät mahdollisuuksia yhteistyön syventämisessä sekä kehitettävää toimijoiden yhteistyönä syntyvien asiakkaiden palveluketjujen sujuvuudessa. TE-toimistoilta toivotaan jalkautumista kentälle ja monimuotoista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Toiminnan yhdenmukaisuuteen paikallisella ja valtakunnallisella tasolla toivotaan kiinnitettävän huomiota.

Kunnat, kaupungit, yritykset ja järjestöt kokivat tekevänsä vahvasti alueellista yhteistyötä TE-toimistojen kanssa. Etenkin TE-palveluissa ja alueellisessa kehittämisessä tunnistettiin olevan paljon sellaisia teemoja, joissa on tarpeellista rakentaa verkostomaisia palveluja ja tehdä yliaalueellista yhteistyötä. Vastaaajien mielestä TE-toimistojen roolit aluekehittämisestä olivat kohtuullisen selkeät: keskiarvo 3,47.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Maakuntauudistuksen ja siihen liittyvien muiden uudistusten valmistelun kaaduttua kertomusvuoden keväällä keskittyivät virastot perustehtäviensä kehittämiseen ja hallitusohjelman kautta tulevien tehtävien hoidon turvaamiseen. Kertomusvuonna tehtyä henkilöstösuunnittelua väritti huoli ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen toimintamenomäärärahojen riittävyydestä tulevina vuosina.

Koko maassa toteutettiin kertomusvuonna useampia yt-neuvotteluja koskien ELY-keskusten sisäisiä organisaatiomuutoksia sekä TE-toimistoissa kertomusvuonna käynnistyneitä kasvupalvelupilotteja. KEHA-keskus tuki virastoja muutoksissa ja toiminnan kehittämisessä myös uudistumisohjelman kautta. KEHA-keskuksesta siirtyi maistraattien tietoteknisiä tehtäviä sekä maistraattien sähköisen asioinnin, asianhallinnan ja rekistereiden ylläpitotehtäviä 1.1.2020 alkaen perustettuun Digi- ja väestötietovirastoon. Tehtävien myötä siirtyi myös niitä tehtäviä tekevä henkilöstö (2 htv).

Kertomusvuonna käynnistyi mittava valmistelutyö liittyen työllisyyden kuntakokeiluihin, joiden oli suunniteltu käynnistyvän kevään 2020 aikana. Kuntakokeiluissa merkittävä määrä TE-toimistojen henkilöstöä siirtyy kuntien työnjohdon alle. Myös työttömyysturvatehtävien siirtoa valmisteltiin yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Loppuvuosi oli TE-toimistossa vilkasta rekrytointien osalta, sillä määräaikaista palvelussuhteita vakinaistettiin koko maassa hakuprosessin kautta lähes 400.

Työhyvinvoinnin neuvottelupäivillä oli teemana "Terveenä työssä". Neuvottelupäivillä keskityttiin työkykyjohtamiseen, aktiivisen tuen mallin hyödyntämiseen ja oman työhyvinvoinnin johtamiseen. Kertomusvuoden alusta virastokokonaisuus siirtyi KEVA:n palveluiden piiriin, joten yhteistyön muotojen rakentaminen oli keskeisessä asemassa. Myös koko virastokokonaisuutta koskeva työterveyshuollon sopimus uusittiin ja toimintatapoja tältä osin yhtenäistettiin.

KEHA-keskuksen henkilöstö- ja lakipalvelut- yksikölle luotiin kertomusvuonna uusi toimintatapa, joka otettiin käyttöön vuoden 2020 alusta. Virastojen palvelun parantamisen lisäksi uudella toimintatavalla tavoitellaan henkilöstöhallinnon työn helpottamista ja toiminnan tehostamista henkilöresurssien edelleen vähentyessä.

1.6.1 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstö

Alla esitetään erikseen ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen sekä TE-toimistojen osalta henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen liittyvät Valtiokonttorin toimintakertomusohjeen mukaiset tunnusluvut vuodelta 2019 sekä vertailutiedot kahdelta aikaisemmalta vuodelta (2018, 2017). Tunnuslukujen analyysit on laadittu keskitetysti hallinto- ja lakipalvelut yksikössä. Analyysissä on huomioitu virastojen omat 14.2.2020 mennessä laaditut analyysit tulostavoitteiden saavuttamisesta ja merkittävistä muutoksista tunnusluvuissa edelliseen vuoteen verrattuna.

1.6.1.1 ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen henkilöstön määrä ja rakenne, henkilöstökulut sekä vaihtuvuus

Henkilöstön ja henkilötyövuosien määrä

Henkilöstön ja henkilötyövuosien määrä (ELY-keskukset ja Keha-keskus)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa	2 946	2 951	2947
Henkilötyövuosien määrä ao. vuonna	2 956,2	2 948,5	2966,4
Henkilötyövuosimäärä toimintamenoilta	2 579,4	2 556,2	2567
Henkilöstön lukumäärän % -muutos vuoden alusta	-3,3 %	0,2 %	0,1 %
Henkilötyövuosien määrän % -muutos vuoden alusta	-4,0 %	-0,9 %	0,4 %

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen yhteenlaskettu henkilötyövuosikertymä nousi hieman (0,4 %). Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 17,9 henkilötyövuotta, josta 10,8 henkilötyövuotta oli toimintamomentilla ja 8,2 henkilötyövuotta työllisyysvaroilla. Henkilötyövuodet muilla varoilla vähenivät -1,1 henkilötyövuodella. Henkilöstön määrä vuoden lopussa oli kuitenkin lähes sama, kuin vuotta aikaisemmin (-4 henkilöä). Työllisyysvaroilla palkattuja oli vuoden lopussa yhteensä 33 henkilöä. Näistä 14 henkilöä oli työllistettyä KEHA-keskukseen, pääosin palkkatukien maksatustehtäviin.

ELY-keskusten, ml. KEHA-keskuksen määrärahajaossa oli, kuten 2018 yhteensä 2 040 000 lisämäärärahat hankintatoimeen (25 htv) ja kotoutumisen edistämiseen (10 htv) sekä 500 000 euron lisäys maatalouden valvontatehtäviin. Vähennyksinä oli 3 762 900 suuruinen pysyvä säästö (eri hallitusohjelmista johtuva toimintamenojen tuottavuussäästö, hankinnasta maksuun -säästö, kirjanpidon keskittäminen -säästö, toimintamenojen säästö sekä toimitilamenojen säästö) sekä 569 000 euron lupatehtävien siirrosta johtuva määrärahasiirto Trafiin (24 htv:n, josta 50 % on toteutunut vuonna 2018). Lupatehtävien siirrot koskivat Uudenmaan, Pohjois-Savon, Etelä-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskuksia. Lisäksi 23.1.2019 annetussa määrärahajaossa oli 1 138 000 euron kertaluonteinen vähennys, joka palautettiin vuoden neljännessä lisätalousarviossa.

Henkilöstöresursseja voitiin määrärahavähennyksistä huolimatta yleensä joko ylläpitää tai hieman kasvattaa tekemällä välttämättömät korvaus- ja muut rekrytoinnit osittain kertyneellä siirtomäärärahalla. Merkittävimmät muutokset henkilöstömäärässä toimintamenojen osalta olivat: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus -12,4 htv, Varsinais-Suomen ELY-keskus -5,7 htv, Kaakkois-Suomen ELY-keskus +5,7 htv ja Pirkanmaan ELY-keskus +6,1 htv. ELY-keskusten yhteenlaskettu nettomuutos, ilman TE-Aspaa ja KEHA-keskusta oli 1,8 htv. KEHA-keskuksen toimintamenohenkilötyövuosimäärä kasvoi 10,6 henkilötyövuodella. KEHA-keskuksen toimintamenohenkilötyövuosista 45, 1 henkilötyövuotta kohdistui TE-toimistojen toimintamomentille (johdon tuki 1,0 htv, maksatusyksikkö 14,2 htv, tieto- ja viestintäyksikkö 10,2 htv ja toiminnan kehittämisyksikkö 20,1 htv). TE-toimistojen toimintamenoilla palkattujen henkilötyövuosikertymä oli vuonna 2018 yhteensä 29,3 henkilötyövuotta, joten muutos vuonna 2019 oli 15,8 henkilötyövuotta (+53,9 %). ELY-keskusten toimintamomentin käyttö KEHA-keskuksessa supistui vuoden aikana kuudella henkilötyövuodella.

Vuoden 2019 talousarvioesityksen kokonaishenkilötyövuosimäärätavoite ELY-keskusten toimintamenomomentilla, enintään 2 796 henkilötyövuotta, ylittyi 124,5:lla henkilötyövuodella. Henkilötyövuosien kehitykselle oli tulossopimuksissa asetettu ELY-keskuskohtaiset tavoitteet. Tavoitteet ja niiden saavuttamista kuvaavat tunnusluvut on esitetty taulukossa "Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen" luvussa 1.2. Tuloksellisuus. KEHA-keskuksella ja TE-asiakaspalvelukeskuksella ei ollut henkilötyövuositavoitetta.

ELY-keskusten henkilöstöresurssien nykytason turvaaminen jatkossa oli ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen yhteinen huolenaihe vuoden aikana, koska normaalitoiminnan ylläpitäminen edellyttää siirtomäärärahan käyttöä. Tavoitteena on ELY-keskusten toimintamenomäärärahan tasokorotus valtion talousarviossa. Yhdistettyjä määrällisiä henkilöstösuunnitelmia ja palkkabudjetteja päivitettiin yhteisillä kriteereillä ja aikataululla. Suunnitelmat laadittiin vuosille 2019 - 2023 ja niihin merkittiin sekä hallitusohjelman edellyttämät määräaikaiset ja pysyvät rekrytoinnit että välttämättömät korvausrekrytoinnit. Pysyväksi lisästarpeeksi arvioitiin n. seitsemäksi miljoonaksi euroksi vuositasolla.

ELY-keskusten henkilötyövuosien kehitys vastuualueet ja yhteiset yksiköt 2017 – 2019

Henkilötyövuodet	2017			2018			2019			Muutos 2018 - 2019		
	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä
E-vastuualue	680	148	828	676	156	832	690	158	848	14,0	2,0	16,0
L-vastuualue	433	1	434	420	1	421	402	2	404	-18,0	1,0	-17,0
Y-vastuualue	675	135	810	683	126	809	690	125	815	7,0	-1,0	6,0
Muut ELY-keskuksen sisäiset yksiköt	214	88	302	206	93	299	205	98	303	-1,0	5,0	4,0
Keha ja TE-Aspa	577	6	583	571	16	587	580	16	596	9,0	0,0	9,0
Yhteensä	2 579	378	2 957	2 556	392	2 948	2 567	399	2 966	11,0	7,0	18,0

Henkilötyövuosikertymän muutos elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueella johtui pääosin siitä, että hallitusohjelman mukaiset lisäresurssit kohdentuivat vastuualueen tehtäviin (hankintaresurssi, kotouttamisen edistäminen sekä maatalouden valvontatehtävät).

Liikennevastuualueen muutoksesta n. 12 henkilötyövuotta johtui 1.7.2018 lukien toteutuneesta lupatehtävien siirrosta Trafiin (yht. 24 htv).

Ympäristövastuualueella valvontatulojen käyttö henkilöstön palkkaamiseen kasvoi hieman (1,1 htv).

KEHA-keskuksessa muutos johtui lisääntyneiden palkkatukien maksatustehtävien sekä TE-palvelujen kehittämisen edellyttämästä lisäresursoinnista TE-toimistojen toimintamenomomentilta. TE-Aspan muutos oli -1,6 henkilötyövuotta.

Henkilöstörakenne

Henkilöstön määrä ja rakenne (ELY-keskukset ja Keha-keskus)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Vakinaisten lukumäärä	2543	2491	2491
Naisten lukumäärä	1759	1794	1786
Miesten lukumäärä	1187	1157	1161
Kokoaikaisten lukumäärä	2815	2825	2803
Osa-aikaisten lukumäärä	131	126	143
Vakinaisten % -osuus henkilöstöstä	86,3 %	84,4 %	84,53 %
Määräaikaisten % -osuus henkilöstöstä	13,7 %	15,6 %	15,47 %
Palkkatuella palkattujen % -osuus henkilöstöstä	0,03 %	0,98 %	1,12 %
Naisten % -osuus henkilöstöstä	59,7 %	60,8 %	60,6 %
Miesten % -osuus henkilöstöstä	40,3 %	39,2 %	39,40 %
Kokoaikaisten % -osuus henkilöstöstä	95,5 %	95,7 %	95,11 %
Osa-aikaisten % -osuus henkilöstöstä	4,5 %	4,3 %	4,85 %

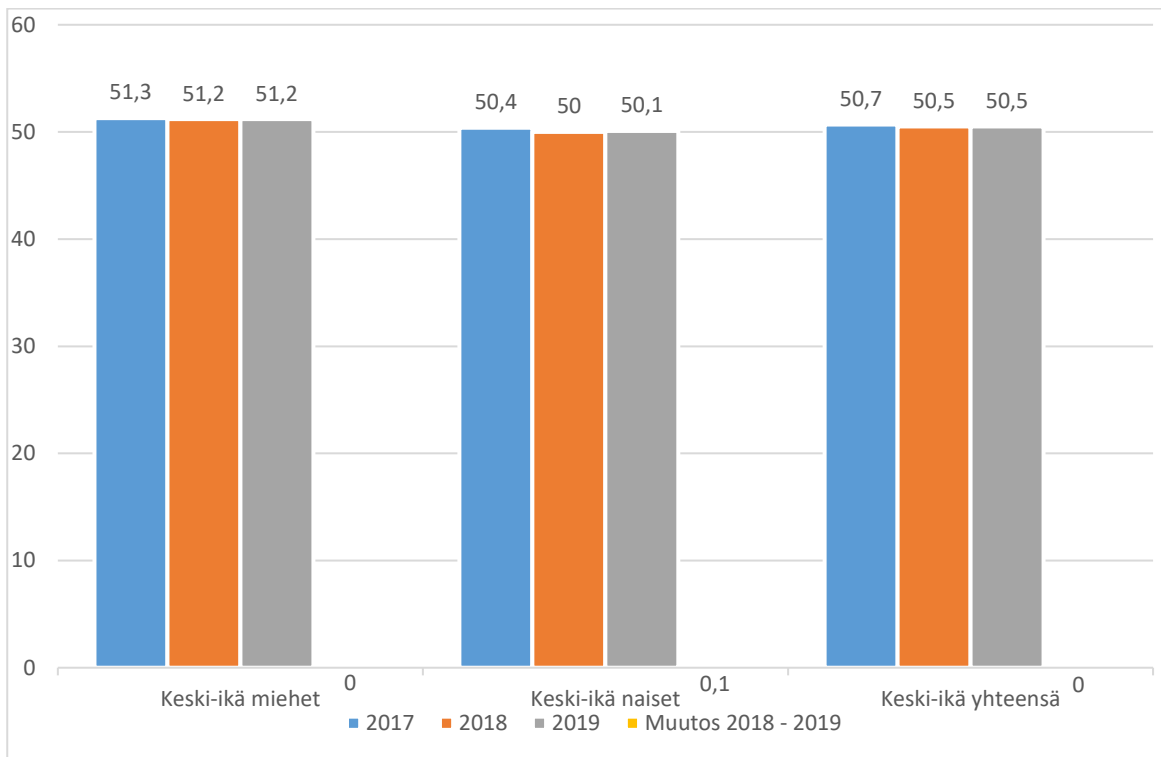
Muutokset henkilöstörakenteessa edelliseen vuoteen verrattuna ovat erittäin pieniä sekä valtakunnallisesti että virastotasolla. Eniten vaihtelua on vakituisten ja määräaikaisen henkilöstön määrässä. Määräaikaisen henkilöstön osuus oli hieman pienempi, kuin koko valtionhallinnossa (16,5%) ja osa-aikaisessa palvelussuhteessa olevien osuus samalla tasolla.

Valtiolla naisten osuus henkilökunnasta oli keskimäärin 49,1 % ja miesten osuus 50,9 %. ELY-keskuksissa ja KEHA-keskuksessa naisten osuus henkilökunnasta on huomattavasti suurempi (+ 11,5 %-yksikköä).

Johto- ja esimiestehtävissä toimivien osuus oli yhteensä vain 6,4 % henkilökunnasta, kun se valtionhallinnossa keskimäärin oli 11,7 %. Asiantuntijatehtävissä toimivien osuus on sen sijaan huomattavasti korkeampi (53,1 %), kuin valtiolla keskimäärin (30,8 %). Merkittävä rakenteellinen ero oli myös, että virkasuhteisten osuus henkilöstöstä vuoden lopussa oli 97,1 %, kun se koko valtionhallinnossa oli 90,3 %. Henkilöt, joiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttäminen, palkataan virkasuhteeseen.

Työllisyysvaroilla palkatun henkilöstön osuus on edelleen pieni. Eniten työllistettyjä oli KEHA-keskuksessa (14), Uudenmaan ELY-keskuksessa (8) sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa (3) ja Lapin ELY-keskuksessa (3).

Henkilöstön keski-ikä

Henkilön keski-ikä lasketaan vuosina raportointiajankohdan (kuukausi/vuosi) ja syntymäajan(kuukausi/vuosi) erotuksena.

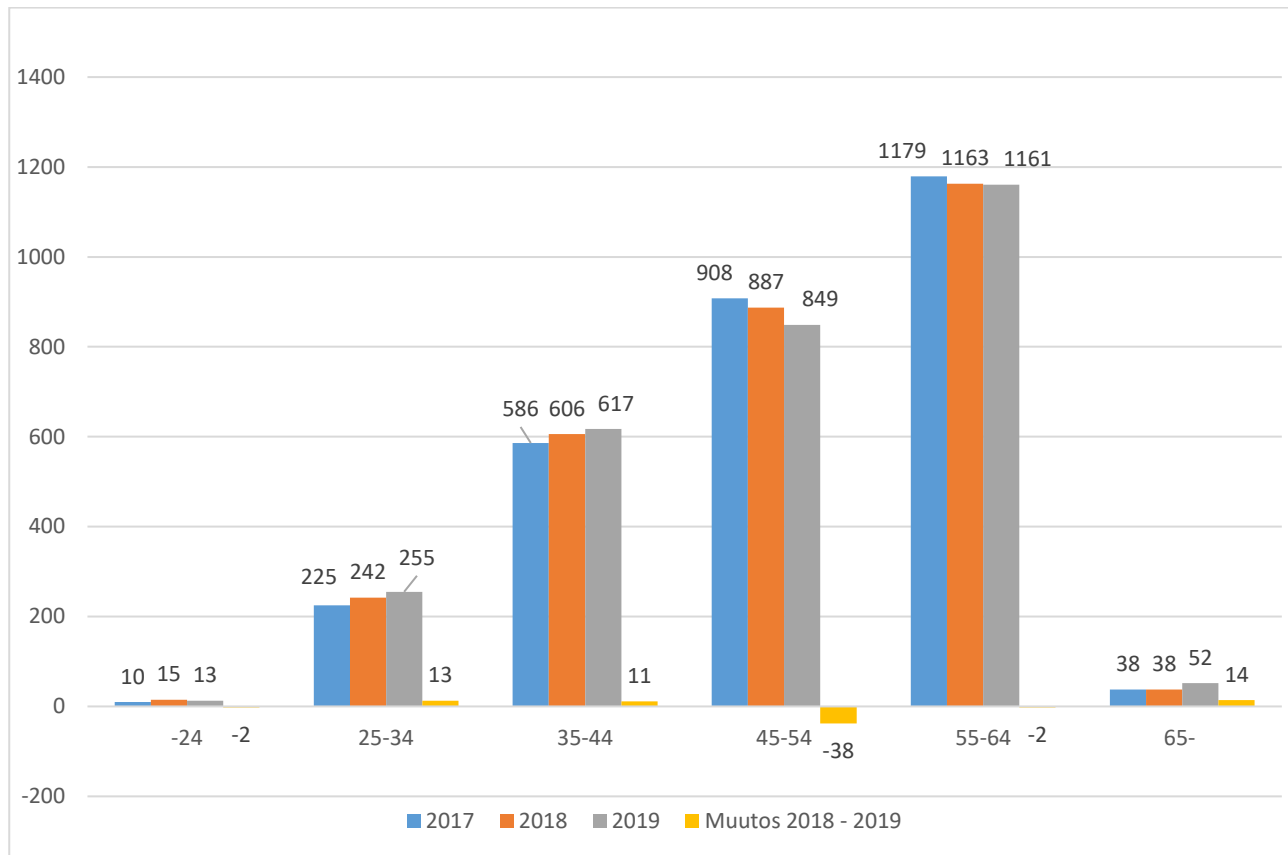
Henkilöstön keski-ikä ei tapahtunut muutosta valtakunnallisella tasolla. Virastotasolla tapahtui jonkin verran muutoksia molempiin suuntiin. Keski-ikä nousi 0,2 - 0,8 vuoden välillä KEHA-keskuksessa ja yhdeksässä ELY-keskuksessa. Kuudessa ELY-keskuksessa keski-ikä aleni, vaihteluväli oli -0,1 - 0,4 vuotta. Keski-ikä aleni eniten Uudenmaan ELY-keskuksessa, -0,4 vuotta, jossa lähtövaihtuvuus oli yhteensä 39 henkilöä ja tulovaihtuvuus 36 henkilöä. Keski-ikä on 4,6 vuotta korkeampi, kuin koko valtionhallinnossa keskimäärin (45,9 vuotta). Ero vuoteen 2018 verrattuna kasvoi 0,2 vuodella.

Korkein keski-ikä oli Lapin ELY-keskuksessa, 52,6 vuotta ja Keha-keskuksessa 52,5 vuotta. Keski-ikä oli alin Uudenmaan ELY-keskuksessa, 46,7 vuotta ja Pirkanmaan ELY-keskuksessa, 47,5 vuotta.

Seuraavassa kaaviossa on esitetty, kuinka paljon oli henkilöitä eri ikäluokissa. Kehitystrendinä on viimeisen kolmen vuoden aikana ollut, että henkilömäärä kasvaa ikäryhmissä 25 - 34 vuotta ja 35 - 44 vuotta ja alenee ikäryhmissä 45 - 54 vuotta ja 55 - 64 vuotta. Merkittävä muutos vuonna 2019 oli, että 65 täyttäneiden henkilöiden määrä nousi 14 henkilöllä.

Henkilöstön ikäjakauma, henkilömäärät ikäryhmittäin

Henkilöstön koulutustasoindeksi

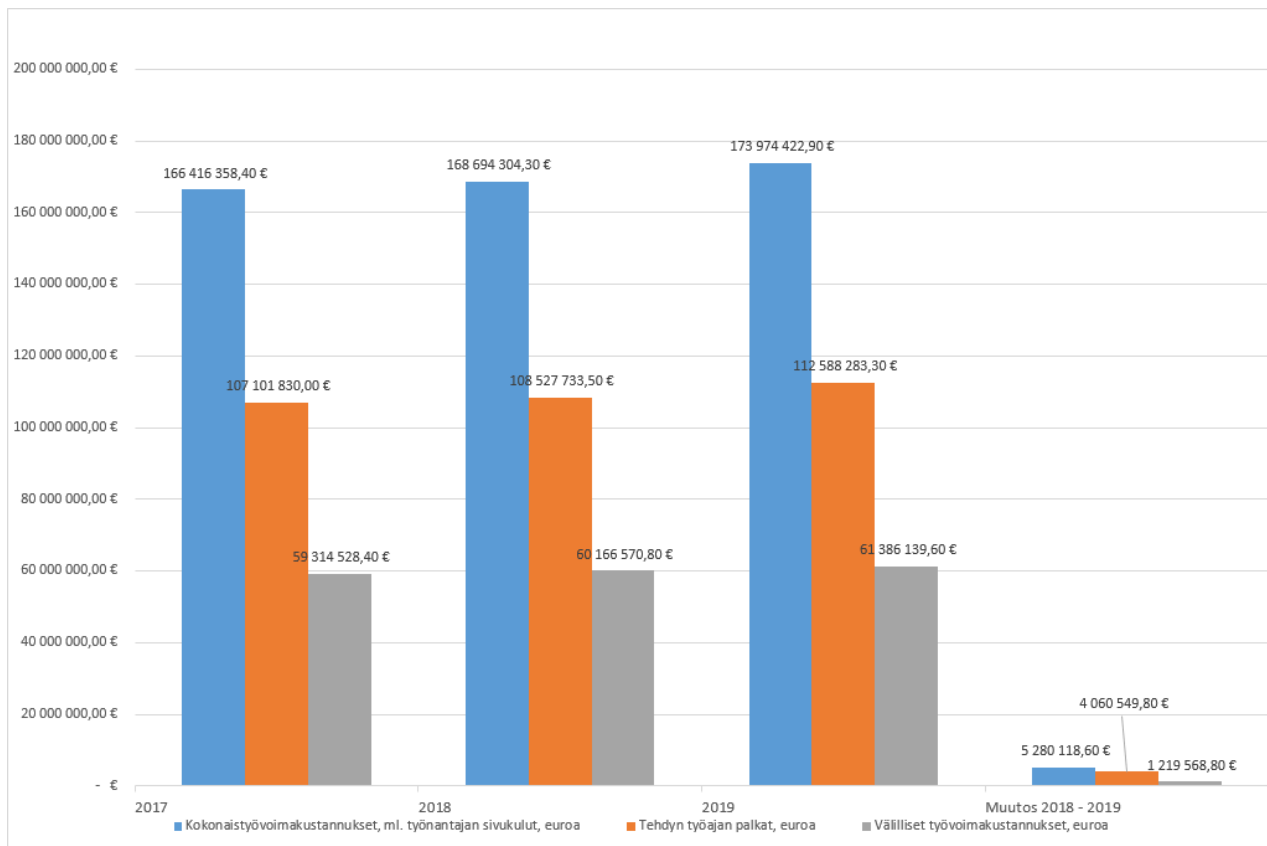
Koulutustasoindeksi (ELY-keskukset ja Keha-keskus)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,80	5,90	5,90
Koulutustasoindeksi, naiset	5,70	5,80	5,80
Koulutustasoindeksi, miehet	6,00	6,00	6,00

Koulutustasoindeksi on keskiarvo henkilöiden koulutusasteesta, jossa 1 = alempi perusaste, 2 = ylempi perusaste, 3,5 = keskiaste, 5 = alin korkea-aste, 6 = alempi korkeakouluaste, 7 = ylempi korkeakouluaste, 8 = tutkijakoulutus.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen koulutustasoindeksi on edellisen vuoden tasolla. Virastokohtaiset muutokset olivat vähäisiä, kahdeksassa ELY-keskuksessa ei tapahtunut muutosta lainkaan. Indeksivaihtelu ELY-keskuksissa 6,2 (Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset) ja 5,7 välillä (Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskukset). Keha-keskuksen koulutustaso (5,3) on tehtävärakenteesta johtuen alhaisempi kuin ELY-keskuksissa. Koko valtionhallinnossa koulutustasoindeksi oli 5,2.

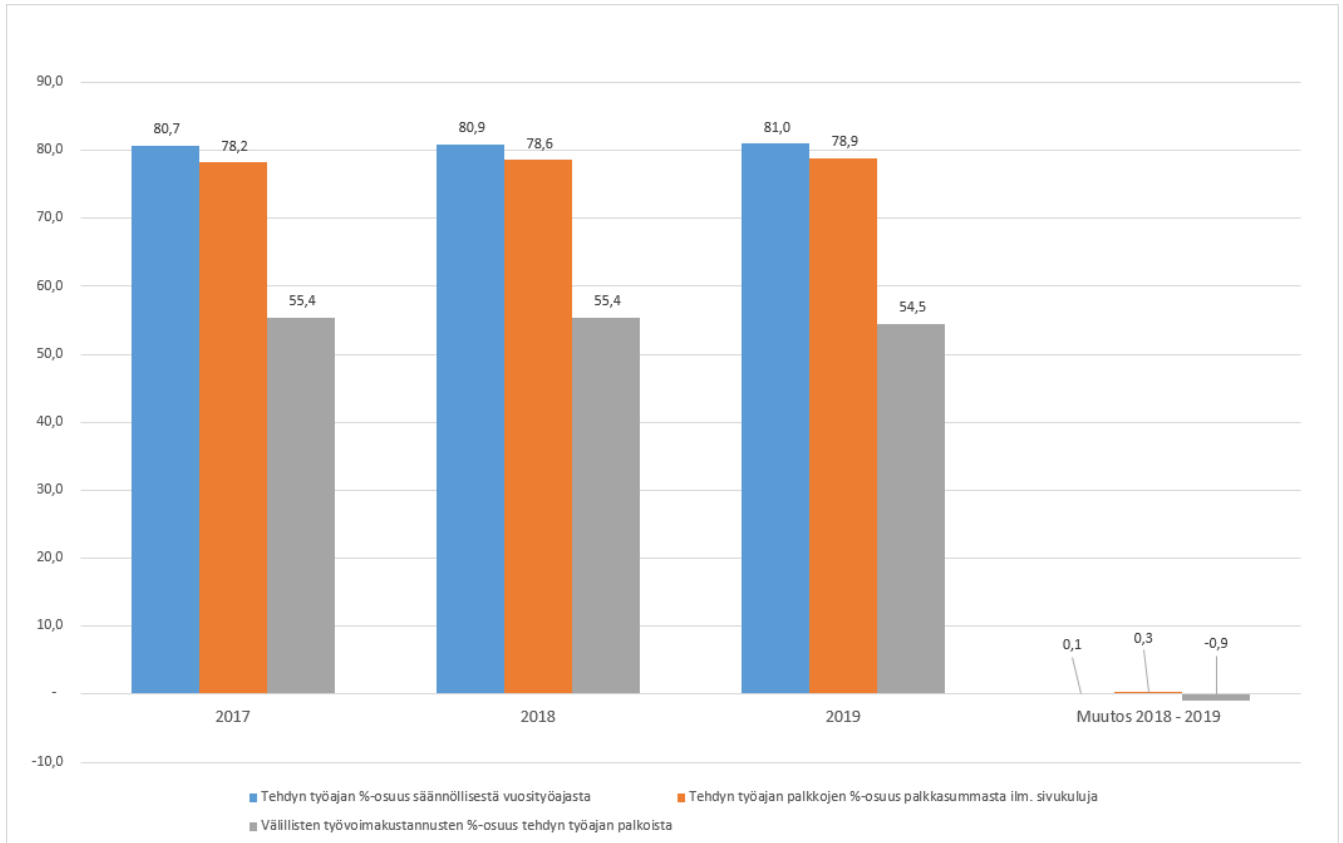
Korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneiden %-osuus henkilöstöstä vuoden lopussa oli 67,0 %, mikä on varsin korkea osuus. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus henkilöstöstä, 44,6 %, on 10,3 prosenttiyksikköä korkeampi, kuin valtionhallinnossa keskimäärin.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen työvoimakustannukset

Kokonaistyövoimakustannukset nousivat 5,3 miljoonalla eurolla (3,1 %). Työvoimakustannusten nousu johtuu voimassa olleen virkaehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista, jotka olivat 1,1 prosentin yleiskorotus sekä 0,75 prosentin suuruinen virastoerä 1.4.2019 lukien. Virastoerä kohdistettiin kokonaisuudessaan palkkausjärjestelmän siirtymäkauden vähennyksen pienentämiseen. Näiden korotusten lisäksi maksettiin tammikuussa 2019 tuloksellisuuteen perustuva kertaerä, jonka suuruus oli 9,2 % kuukausipalkkasummasta. Välilliset työvoimakustannukset nousivat suhteellisesti vähemmän (2,0 %), kuin kokonaistyövoimakustannukset. Niiden osuus työvoimakustannuksista, 35,3 %, on hieman yli valtionhallinnon keskitason (34,0 %). Ero johtuu muiden välillisten työvoimakustannusten, kuin sosiaaliturvakustannusten ja välillisten palkkojen keskimääräistä suuremmasta osuudesta.

Henkilötyövuoden hinta (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) oli 58 660 euroa. Henkilötyövuoden hinta sisältää sekä palkkasumman että välilliset työvoimakustannukset henkilötyövuotta kohden.

Tehdyn työajan osuus vuosityöajasta sekä työvoimakustannusten % -osuudet palkkasummasta

Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli ELY-keskuksissa ja KEHA-keskuksessa 81,0 %, samalla tasolla, kuin vuonna 2018. Tehdyn vuosityöajan % -osuus on täsmälleen sama, kuin valtiolla keskimäärin. Tehty vuosityöaika lasketaan vähentämällä säännöllisestä vuosityöajasta koulutukseen käytetty työaika ja ei tehty vuosityöaika, eli 1. Vuosiloma, 2. Lapsen syntymä ja hoito (äitiysloma), 3. Sairaus, 4. Tapaturmat, 5. Muut palkalliset vapaat, 6. Arkipyhät, 7. Ammattiyhdistys- ja yhteistoiminta sekä 8. Virkistystoiminta. Merkittävimmät ei tehdyn työajan osuudet säännöllisestä vuosityöajasta olivat vuosilomat (14,9 %) sekä sairauspoissaolot (3,1 %). Henkilöstökoulutukseen käytettiin 0,3 % vuosityöajasta.

ELY-keskusten tehty työaika vaihteli Etelä-Savon ELY-keskuksen 79,4 % ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 82,6 % välillä. Tehdyn työajan osuus KEHA-keskuksessa oli 79,5 %.

Tulo- ja lähtövaihtuvuus, vakinainen ja määräaikainen henkilöstö, pl. työllisyysvaroilla palkatut

Lähtövaihtuvuus lisääntyi 104 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna ja oli yhteensä 310 henkilöä. Vanhuuseläkkeelle siirtyi yhteensä 77 henkilöä, mikä on 23 henkilöä enemmän, kuin vuonna 2018. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi yhteensä viisi henkilöä neljästä eri ELY-keskuksesta sekä KEHA-keskuksesta. Lukumäärä

oli kolme henkilöä vähemmän, kuin vuonna 2018. Myönteinen kehitys vaikuttaa virastokohtaisten työeläkemaksujen työkyvyttömyyseläkeosaan. Muu vaihtuvuus oli 228 henkilöä, mikä oli 130 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2018, jolloin muu vaihtuvuus oli poikkeuksellisen vähäistä.

Lähtövaihtuvuus oli suurinta Lapin ELY-keskuksessa (17,14 %) ja vähäisintä Pohjanmaan ELY-keskuksessa (4,48 %).

Tulovaihtuvuus on noin kaksi kertaa suurempi, kuin lähtövaihtuvuus. Henkilömäärän muutos, pois lukien työllisyysvaroin palkatut vuoden lopussa oli 31.12.2018 verrattuna kuitenkin kahdeksan henkilöä vähemmän. Tämä johtuu siitä, että tulovaihtuvuuteen sisältyvät rekrytointien lisäksi myös erilaiset vuoden aikana alkaneet lyhytkestoiset palvelussuhteet.

Ulkoisten henkilöstörekrytointien määrä vuoden aikana oli 189 ja hakeneiden lukumäärä oli 18.7 hakijaa per rekrytointi. ELY-keskuksilla on voimassa olevat määrälliset henkilöstösuunnitelmat vuosille 2019 - 2023. Henkilöstösuunnitelmia ylläpidetään jatkuvasti yhdessä ja rekrytoinnit toteutetaan suunnitelmien perusteella.

Henkilöstön vaihtuvuus (ELY-keskukset ja Keha-keskus)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Lähtövaihtuvuus, siirtyneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus (ELY-keskukset)	13,40 %	6,99 %	10,65 %
Tulovaihtuvuus, %-osuus (ELY-keskukset)	10,57 %	14, 13 %	12,19 %
Eläkkeelle siirtyneiden (kaikki eläkelajit) %-osuus (ELY-keskukset)	3,09 %	3,40 %	2,64 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden %-osuus (ELY-keskukset)	0,16 %	0,27 %	0,17 %

Lähtö- ja tulovaihtuvuusprosentit lasketaan suhteuttamalla eläkkeelle jääneiden, työpaikkaa vaihtaneiden sekä muista syistä eronneiden ja palvelukseen tulleiden henkilöiden lukumäärät tarkasteltavana vuonna edellisen vuoden lopun henkilöstön lukumäärään.

1.6.1.2 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen työhyvinvointi

Työtyytyväisyyskysely (VM Baro) toteutettiin aiempien vuosien tapaan virastoittain. Vastausprosentti ELY-keskuksissa oli 74,3, mikä oli 1,1 prosenttiyksikköä alhaisempi, kuin vuonna 2018 (75,4 %). KEHA-keskuksessa vastausprosentti oli 82,9 kun se vuonna 2018 oli 78,4. Barometriin vastasi 1 889 henkilöä ELY-keskuksissa ja 427 henkilöä KEHA-keskuksessa.

Työtyytyväisyyskyselyn (VM Baro) indeksit

Mittari (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)	TOT 2017 ELY/KEHA	TOT 2018 ELY/KEHA	TOT 2019 ELY/KEHA
VMBaron indeksit			
Kokonaistyytyväisyysindeksi	3,57/3,43	3,62/3,54	3,68/3,63
Johtajuusindeksi (JO)	3,49/3,31	3,52/3,47	3,55/3,54
Innovointikyvykkyyssindeksi (IN)	3,72/3,53	3,78/3,67	3,82/3,73
Työyhteisöindeksi (TY)	3,85/3,73	3,89/3,80	3,93/3,86

Kokonaistyytyväisyysindeksi ja kaikki osaindeksit nousivat edelleen verrattuna edelliseen vuoteen sekä ELY-keskuksissa että KEHA-keskuksessa.

Valtion talousarvioehdotuksessa vuodelle 2019 asetettu tavoite, kokonaistyytyväisyys >3,5, saavutettiin sekä ELY-keskuksissa keskimäärin, että KEHA-keskuksessa. Kokonaistyytyväisyysindeksi vaihteli Satakunnan ELY-keskuksen 3,88 ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen 3,48 välillä. Kokonaistyytyväisyysindeksi koko valtionhallinnossa oli 3,59.

Kokonaistyytyväisyysindeksille sekä kahdelle VM Barometrin erilliskysymykselle oli tulossopimuksissa asetettu ELY-keskuskohtaiset tavoitteet. Tavoitteet ja niiden saavuttamista kuvaavat tunnusluvut on esitetty taulukossa "Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen" luvussa 1.2. Tuloksellisuus.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen sairauspoissaolot

Sairauspoissaolosten nähdään tutkimustulosten perusteella olevan yhteydessä henkilöstön työhyvinvointiin. Sairauspoissaolot lisäävät myös työvoimakustannuksia ja heikentävät organisaatioiden tuloksellisuutta.

Sairauspoissaolosten määrä laski 0,7 %:lla ja sairauspoissaolopäivien määrä 0,2 työpäivällä 7,7 työpäivään per henkilötyövuosi. Määrä on 0,9 työpäivää pienempi, kuin valtiolla keskimäärin (8,6 työpäivä/htv). Ero on sama kuin vuonna 2018.

Terveysprosentti, eli ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden lukumäärän prosenttiosuus oli 38,0, eli hieman korkeampi, kuin valtionhallinnossa keskimäärin (37,3 %).

Yksittäisilläkin pitempikestoilla poissaoloilla voi virastotasolla olla suuri vaikutus suhdeluvun vaihteluun vuodesta toiseen. Sairauspoissaolot pv/htv laskivat edelliseen vuoteen verrattuna kuudessa ELY-keskuksessa. Vähiten sairauspoissaoloja oli Hämeen ELY-keskuksessa, 5,4 työpäivä/htv. KEHA-keskuksessa oli 10,5 sairauspoissaolopäivää/htv, mikä oli 1,8 päivää enemmän, kun vuonna 2018. Eniten lisääntyivät 4 - 60 päivän pituisten poissaolosten pituus (32 tapausta).

Sairauspoissaolot (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,1	7,9	7,7
Sairauslomatapausten määrä	5 159	5398	5359
1 - 3 pv tapausten %-osuus	79,53	78,81	78,24

Vuoteen 2018 verrattuna 1-3 pv tapausten % -osuus kaikista poissaoloista aleni edelleen hieman ja niiden määrällinen väheneminen oli 61 poissaolotapausta. Yli kolmen päivän pituisten sairauspoissaolojen määrä nousi 22:lla tapauksella. Sairauspoissaolojen keskimääräinen pituus oli 4,2 työpäivää (vuonna 2018 4,3 pv).

1.6.1.3 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) henkilöstöinvestoinnit

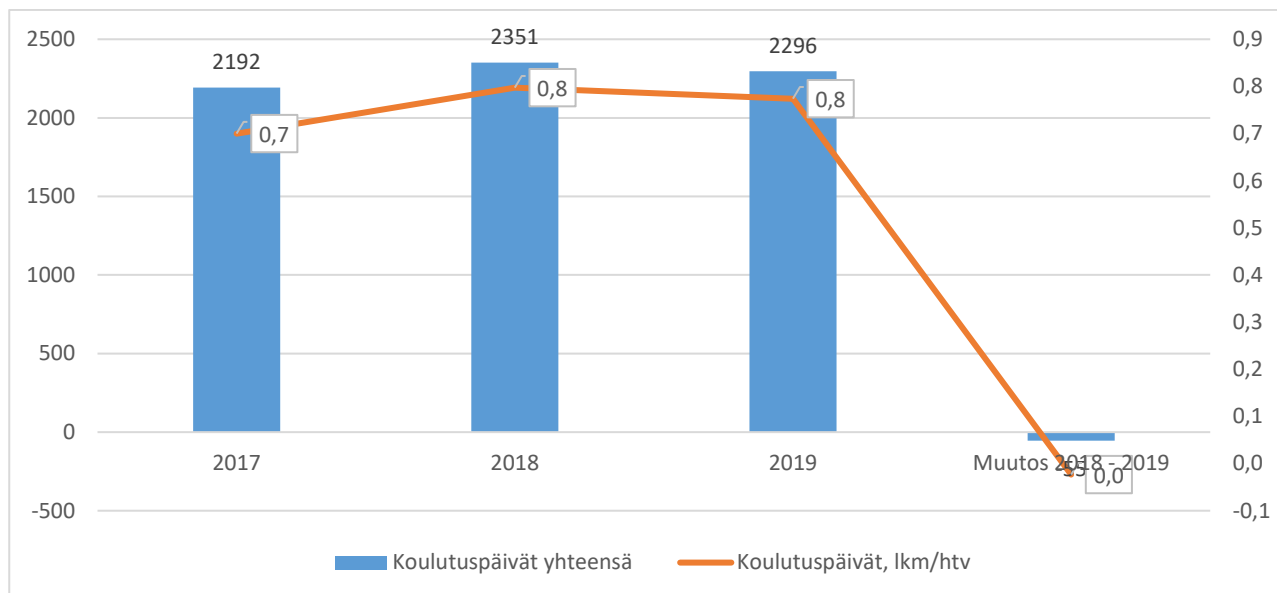
Henkilöstön työtyytyväisyyden ja työkuoron edistämiseen, koulutukseen ja kehittämiseen sekä työterveys-huoltoon tehdyillä henkilöstöinvestoinneilla pyritään varmistamaan se, että henkilöstön tila tukee organi-saation toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista.

Henkilöstöinvestoinnit (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)	TOT 2017 ELY-keskukset ja KEHA-keskus	TOT 2018 ELY-keskukset ja KEHA-keskus	TOT 2019 ELY-keskukset ja KEHA-keskus
Koulutuskustannukset euroa/htv (ELY-keskukset ja Keha)	396,20	444,50	424,90
Virkistystoimintaan ja työyhteisön kehittämiseen liittyvät investoinnit, euroa/htv (ELY-keskukset)	66,50	122,15	115,85*)
Työterveyshuolto (€/htv)	647,6	546,8	477,80

*) ELY-keskusten aritmeettinen keskiarvo, pl. KEHA-keskus

Henkilöstö- ja luontaisetujen käytäntöjä on yhtenäistetty KEHA-keskuksen antamalla ohjeella. Yhteisen oh-jeen mukaan kulttuuri- ja liikuntaseteleitä on käytettävissä ePassi -sovelluksessa 28 kappaletta/vuosi á viisi euroa henkilöä kohden 50 %:n omavastuulla. Virastojen omien liikunta-, hyvinvointi- virkistys- ja kulttuuri-tapahtumien järjestämiseen ja tapahtumiin osallistumiseen myönnetään lisäksi 50 euroa/henkilö vuodessa.

KEHA-keskus maksaa työterveyshuollon kustannukset keskitetysti, joten erittelyä ELY-keskusten ja TE-toi-mistojen osalta ei ole mahdollista tehdä. Taulukossa on näin ollen laskennalliset työterveyshuollon kustan-nukset/htv Kelan korvaaman osuuden jälkeen. Kustannukset/htv alenivat edelleen huomattavasti (12,6 %) edellisen vuoden tasosta. Suomen Terveystalo Oy valittiin kilpailutuksen perusteella työterveyspalvelujen tuottajaksi kaikille ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle 1.4.2019 alkaen. Palvelun kilpailutta-minen ja etävastaanottopalvelujen käytön yleistäminen ovat mahdollisia syitä kustannusten alenemiselle.

Henkilöstökoulutuspäivien määrä ja lukumäärä/htv

Rekisteröityjen henkilöstökoulutuspäivien määrä on pysynyt samalla tasolla kuin edeltävinä vuosina. Koulutuspäivien vähäisyyteen koko valtionhallintoon verrattuna (2,4 tpu/htv) vaikuttaa osaltaan uudet koulutus- ja valmennusmuodot. Osallistuminen lyhytkestoiisiin video- tai Skype-koulutuksiin tai verkkokurssien suorittaminen ei kerrytä koulutuspäiviä samalla tavalla, kuin perinteinen henkilöstökoulutus.

1.6.2 TE-toimistojen henkilöstö**1.6.2.1 TE-toimistojen henkilöstön määrä ja rakenne, henkilöstökulut sekä vaihtuvuus**

Mittari	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Henkilöstön määrä (TE-toimistot)			
Henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa	3038	3198	3215
Henkilötyövuosien määrä ao. vuonna	2 903,20	3 032,40	3149,62
Henkilötyövuosien määrä toimintamenoilta	2 642,15	2 794,22	2916,04
Henkilöstön lukumäärän % -muutos edellisen vuoden lopusta	8,85 %	5,3 %	0,5 %
Henkilötyövuosien määrän % -muutos edellisestä vuodesta	9,2 %	4,5 %	3,9 %

Yllä olevassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen henkilöstö- ja henkilötyövuosien määrä sekä niissä tapahtuneet muutokset vuosina 2017 – 2019. Muutoksiin ovat vaikuttaneet sekä toimintavuosille myönnetyn toimintamenomäärärahan muutokset sekä käytettävissä olevan siirtomäärärahan suuruus.

Vuoden 2019 toimintamenoäärärahaajaossa oli lisämäärärahat seuraaviin tehtäviin: määräaikaishaastattelut 9,5 miljoonaa sekä aktiivimallin toimeenpano 9,8 miljoonaa (muutos 4,7 Me). Aktiivimallin resurssit, joihin rekrytointi oli tehty vuoden 2018 aikana, muuttuivat vuoden 2019 määrärahaajaossa pysyväksi lisäykseksi. Määräaikaishaastatteluresurssit (9,5 Me) muuttuvat myös pysyväksi lisäykseksi vuodesta 2020 lukien. Näin ollen sovittiin, että sekä määräaikaishaastattelu- että aktiivimallin resurssit vakainaistetaan 1.1.2020 lukien täyttämällä tehtävät avoimen haun kautta. Lisäksi sovittiin, että ohjaamotoiminnan vakiinnuttamiseksi palkatut henkilöt, joilla ei ole taustavirkkaa vakainaistetaan vuoden 2020 alusta.

Määrärahaajaossa oli virkaehtosopimuksesta ja kilpailukysymyksestä johtuvia kustannusneutraaleja lisäyksiä yhteensä 5,3 Me. Säästöt vuoden 2019 jaossa olivat 2,98 miljoonaa euroa.

TE-toimistoilla oli kuluvalle vuodelle myönnetyn toimintamenoäärärahan lisäksi yhteensä 17,8 miljoonaa euroa siirtomäärärahaa edellisiltä vuosilta, jota oli mahdollista käyttää määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen.

Henkilöstön määrän nettomuutos verrattuna vuoden 2018 lopun tilanteeseen TE-toimistoissa yhteensä oli vain 17 henkilöä (0,5 %). TE-toimistojen kokonaishenkilötyövuosimäärä kasvoi sen sijaan 117,2 HTV:llä (3,9 %). Toimintamenoilla palkatun henkilöstön henkilötyövuosimäärä kasvoi 121,8 henkilötyövuodella (4,4 %). Työllisyysvaroilla palkatun henkilöstön henkilötyövuosimäärä väheni 4,1 henkilötyövuodella ollen 226,2 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosikertymä muilla varoilla oli 7,4 henkilötyövuotta.

Vuoden 2019 talousarvioesityksen enimmäishenkilötyövuositavoite, 2 888 henkilötyövuotta, ylittyi 28 henkilötyövuodella.

TE-toimistojen henkilöstörakenne

Alla olevassa taulukossa kuvataan TE-toimistojen henkilöstörakennetta ja sen kehitystä vuosina 2017 - 2019. Muutokset vuoteen 2018 verrattuna ovat vähäisiä.

Henkilöstön rakenne (TE-toimistot)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Vakinaisten lukumäärä	2 195	2169	2178
Naisten lukumäärä	2 440	2574	2587
Miesten lukumäärä	598	624	628
Kokoaikaisten lukumäärä	2 837	3018	3044
Osa-aikaisten lukumäärä	201	180	171
Työllisyysvaroilla palkatun henkilöstön lukumäärä	237	229	243
Määräaikaisten (ilman tukityöllistettyjä) lukumäärä	606	800	794
Vakinaisten % -osuus henkilöstöstä	72,25 %	67,82 %	67,74 %
Määräaikaisten % -osuus henkilöstöstä	27,75 %	32,18 %	32,26 %
Työllisyysvaroilla palkattujen % -osuus henkilöstöstä	7,80 %	7,16 %	7,56 %
Naisten % -osuus henkilöstöstä	80,32 %	80,49 %	80,47 %
Miesten % -osuus henkilöstöstä	19,68 %	19,51 %	19,53 %
Kokoaikaisten % -osuus henkilöstöstä	93,38 %	94,37 %	94,68 %
Osa-aikaisten % -osuus henkilöstöstä	6,61 %	5,63 %	5,32 %

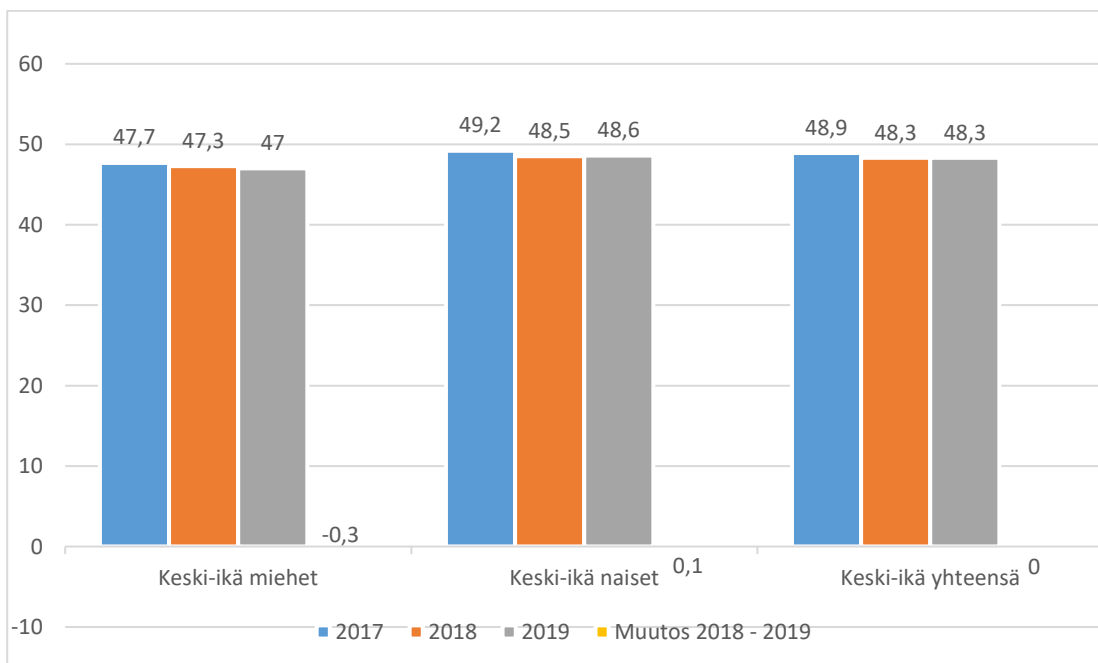
Määräaikaisten osuudessa ei tapahtunut muutosta. Määräaikaisten osuus oli lähes kolmasosa koko henkilöstömäärästä, osuus on yli kaksi kertaa suurempi kuin valtionhallinnossa keskimäärin (16,5 %). Ilman työllisyysvaroin palkattuja osuus oli 24,6 % (valtionhallinto 12,9 %). Lisämäärärahat aktiivimallin toimeenpääntöön, työnhakijoiden määräaikaishaastatteluihin, ohjaamo -toiminnan vakiinnuttamiseen ja lisääntyneisiin kotouttamistehtäviin ovat lisänneet määräaikaisten osuutta TE-toimistoissa vuosina 2018 - 2019. Merkittävä osa uusista tehtävistä on täytetty vakituisesti 1.1.2020 lukien. TE-toimistot ovat myös palkanneet määräaikaista henkilöstöä siirtomäärärahalla.

Naisten ja miesten osuuksissa henkilöstöstä ei ole tapahtunut muutosta edellisiin vuosiin verrattuna.

Osa-aikatyössä olevien henkilöiden määrä ja % -osuus aleni edelleen hieman ja on nyt samalla tasolla, kuin valtionhallinnossa keskimäärin (5,3%). Osa-aikatyön tekeminen on yleisempää naisilla (6,1 %) kuin miehillä (2,2 %).

Työllisyysvaroilla palkatun henkilöstön osuus nousi hieman ja sen osuus henkilömäärästä vuoden lopussa oli 7,56 %. Henkilötyövuosi kiintiö työllistämiseksi TE-toimistoihin oli sama kuin vuonna 2018, eli 250 henkilötyövuotta.

Henkilöstön keski-ikä

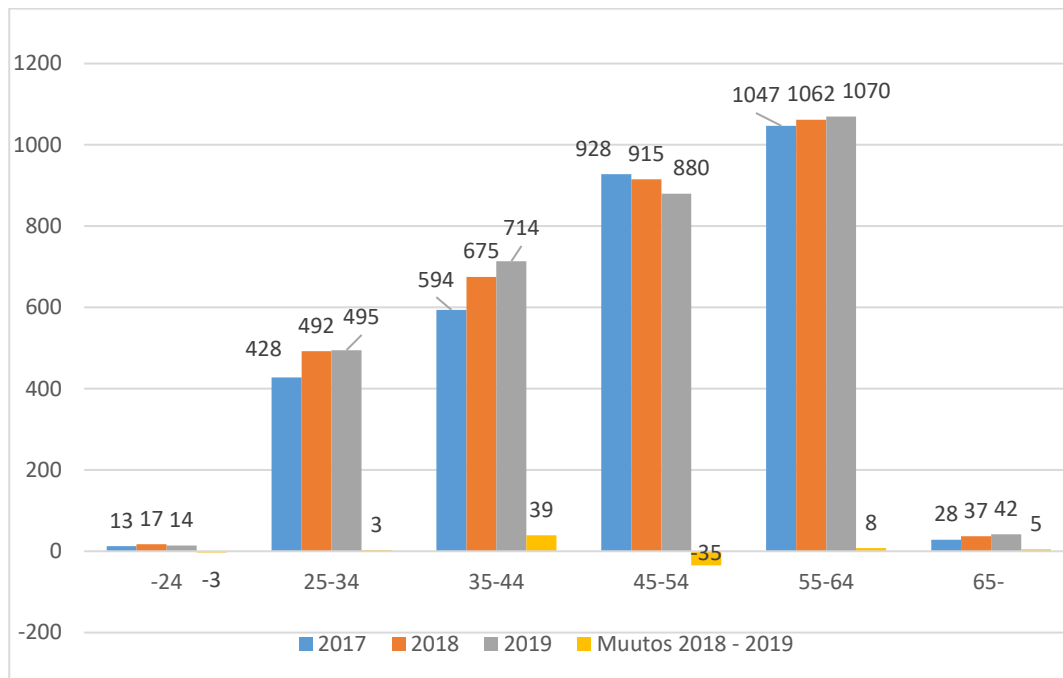

Henkilön keski-ikä lasketaan vuosina raportointiajankohdan (kuukausi/vuosi) ja syntymäajan (kuukausi/vuosi) erotuksena.

Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa oli sama kuin vuonna 2018, eli 48,3 vuotta. Keski-ikä on 2,2 vuotta alle ELY-keskusten, ml. KEHA -keskuksen keskiarvon (50,5 vuotta), mutta 2,4 vuotta korkeampi kuin koko valtionhallinnon henkilöstön keski-ikä (45,9 vuotta). Ero keski-ikässä sukupuolten välillä kasvoi 0,4 vuodella.

Henkilöstön ikäjakauma, henkilömäärät ikäryhmittäin

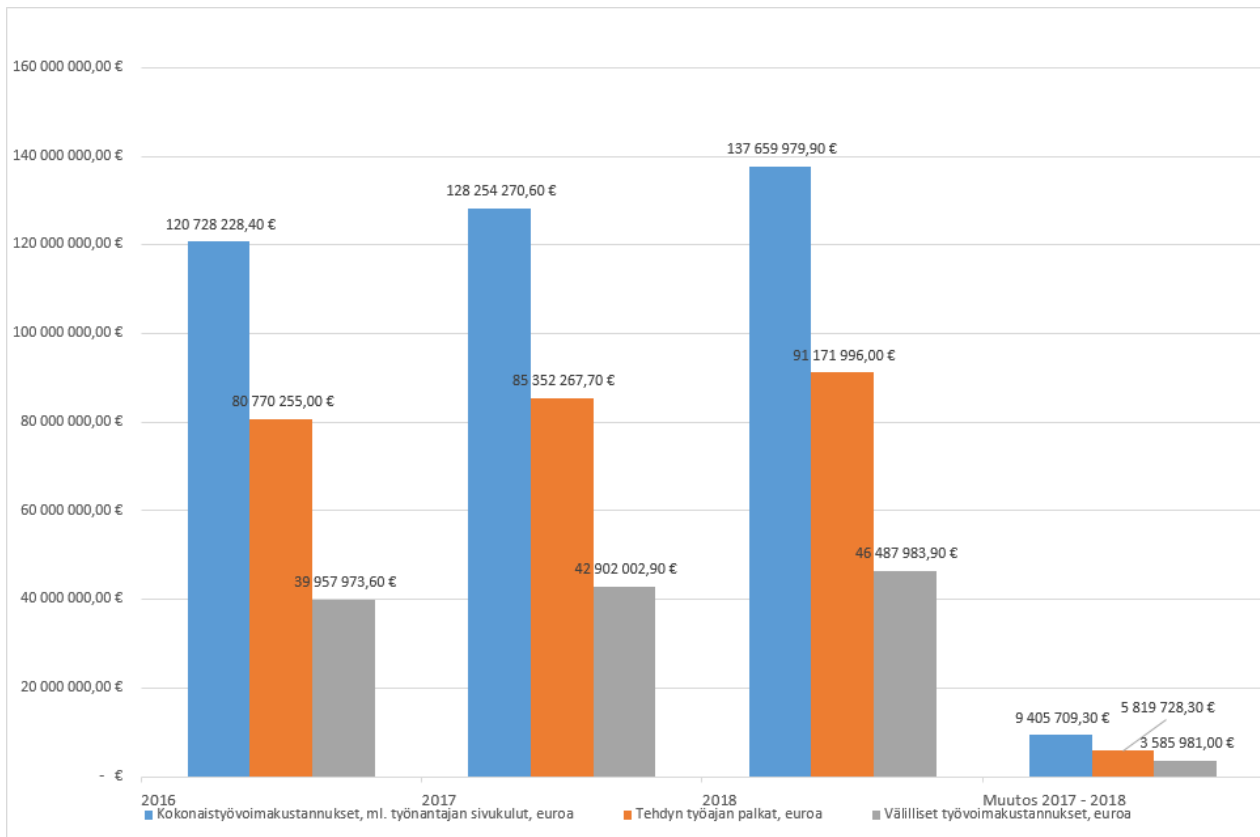
Vähintään 45 -vuotiaiden prosenttiosuus 62,0 %, kun se ELY-keskuksissa on 70,0 % ja koko valtionhallinnossa 54,1 %. Vaihtuvuuden myötä henkilömäärä on jonkin verran kasvanut ikäryhmissä 25 - 34 ja 35 - 44 vuotta. Kasvua on toisaalta myös ikäryhmissä 55 - 64 vuotta ja 65 - vuotta.

TE-toimistojen koulutusaste/koulutustasoindeksi

Koulutustasoindeksi (TE-toimistot)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,6	5,6	5,7
Koulutustasoindeksi, naiset	5,5	5,6	5,6
Koulutustasoindeksi, miehet	5,5	5,6	5,7

Miesten ja koko henkilöstön koulutustasoindeksi nousi 0,1 yksiköllä. Koulutustaso on korkeampi TE-toimistoissa, kuin valtiolla keskimäärin (5,2). Korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneiden osuus henkilökunnasta on 60,8 % (koko valtionhallinnossa 51,9 %).

TE-toimistojen työvoimakustannukset

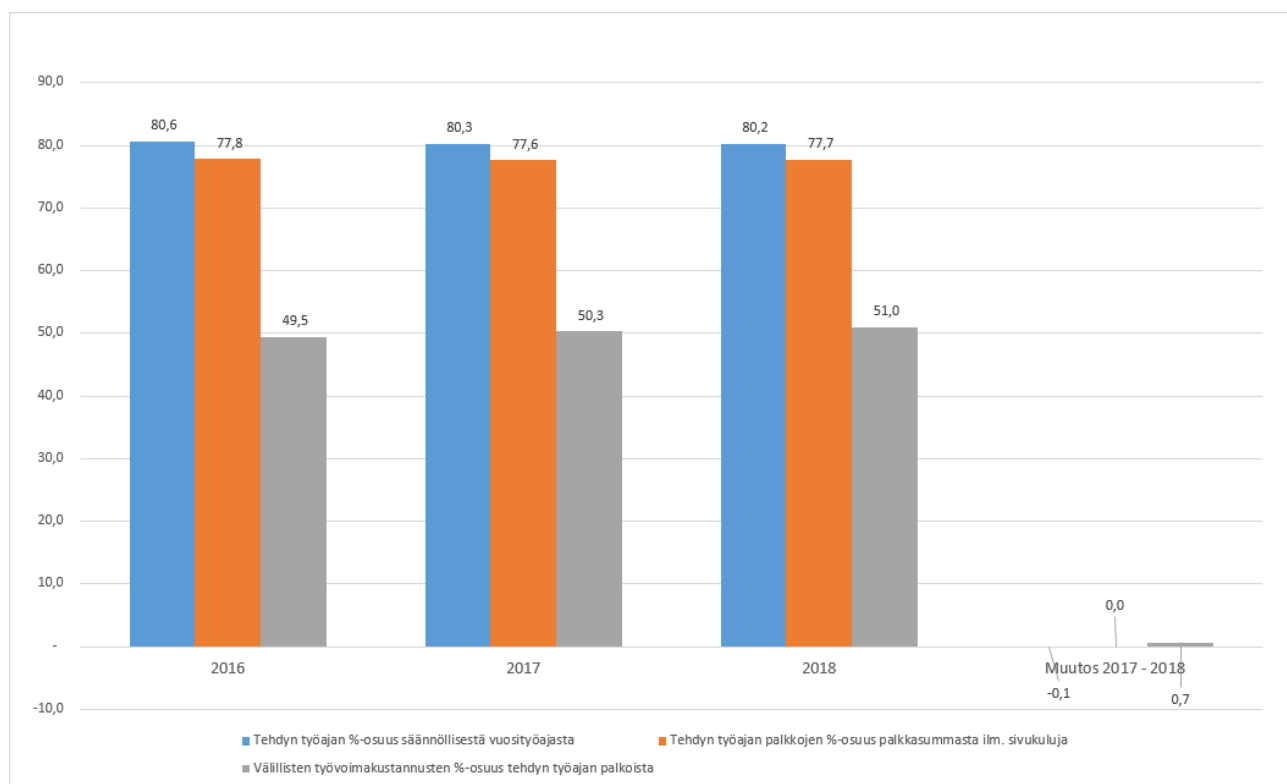
TE-toimistojen kokonaistyövoimakustannukset nousivat 9,4 miljoonalla eurolla (7,3 %). Työvoimakustannusten nousu johtuu sekä henkilötyövuosimäärän 117,2 henkilötyövuoden kasvun lisäksi voimassa olleen virkaehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista, jotka olivat 1,1 prosentin yleiskorotus sekä 0,75 prosentin suuruinen virastoerä 1.4.2019 lukien. Näiden korotusten lisäksi maksettiin tammikuussa 2019 tuloksellisuuteen perustuva kertaerä, jonka suuruus oli 9,2 % kuukausipalkkasummasta.

Välillisten työvoimakustannusten 3,6 miljoonan euron nousu (8,4 %) on suhteellisesti korkeampi, kuin kokonaistyövoimakustannusten nousu. Tämän johtuneen välillisten palkkojen osuuden noususta, johtuen esim. koulutuspäivien määrän kasvusta. Välilliset työvoimakustannukset sisältävät välilliset palkat, sosiaaliturvan kustannukset ja muut välilliset työvoimakustannukset. Välilliset palkat koostuvat lomarahasta, vuosiloma-ajan palkoista, äitiysloma-ajan palkoista (lapsen syntymä ja hoito), sairausajan palkoista (ml. tapaturmapoissaolot), muista palkallisista vapaista, reservin kertausharjoitusten ajan palkoista, koulutusajan palkoista, arkipyhien palkoista sekä ammattiyhdistystoimintaan, yhteistoimintaan, työsuojelun yhteistoimintaan ja virkistystoimintaan käytetyn työajan palkoista.

Henkilötyövuoden hinta (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) oli 43 708 euroa. Henkilötyövuoden hinta sisältää sekä palkkasumman että välilliset työvoimakustannukset henkilötyövuotta kohden.

Tehdyn työajan osuus vuosityöajasta sekä työvoimakustannusten % -osuudet palkkasummasta

Tehdyn työajan % -osuus säännöllisestä vuosityöajasta aleni hieman ja oli TE-toimistoissa keskimäärin 80,2 %. Tehdyn työajan osuus vaihteli Lapin TE-toimiston 78,1 %:n ja Kaakkois-Suomen ja Pirkanmaan TE-toimiston 81,6 %:n välillä. Koko valtionhallinnon keskiarvo oli 81,0 %.

Tehty vuosityöaika lasketaan vähentämällä säännöllisestä vuosityöajasta koulutukseen käytetty työaika ja ei tehty vuosityöaika, eli 1. Vuosiloma, 2. Lapsen syntymä ja hoito (äitiysloma), 3. Sairaus, 4. Tapaturmat, 5. Muut palkalliset vapaat, 6. Arkipyhät, 7. Ammattiyhdistys- ja yhteistoiminta sekä 8. Virkistystoiminta. Merkittävimmät ei tehdyn työajan osuudet säännöllisestä vuosityöajasta olivat vuosilomat (13,5 %) sekä sairauspoissaolot (4,5 %). Henkilöstökoulutukseen käytettiin 0,7 % vuosityöajasta.

TE-toimistojen lähtövaihtuvuus, vakinainen ja määräaikainen henkilöstö

Henkilöstön vaihtuvuus (TE-toimistot)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Lähtövaihtuvuus, % -osuus	10,18 %	7,53 %	10,07 %
Tulovaihtuvuus, % -osuus	6,88 %	12,67 %	12,37 %
Eläkkeelle siirtyneiden (kaikki eläkelajit) % -osuus	2,44 %	3,75 %	2,27 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden % -osuus	0,39 %	0,46 %	0,31 %

TE-toimistojen henkilöstön lähtövaihtuvuus nousi vuoden 2017 tasolle. Tulovaihtuvuus oli sen sijaan edellisen vuoden tasolla (+ 10 henkilöä).

Vanhuuseläkkeelle jäi 67 henkilöä, eli 38 vähemmän kuin vuonna 2018 (105 henkilöä) ja työkyvyttömyyseläkkeelle 9 henkilöä (13 vuonna 2018). Muu lähtövaihtuvuus oli 221 henkilöä (93 vuonna 2018). Muusta lähtövaihtuvuudesta suurin osa johtuu siirtymisestä toisen työnantajan palvelukseen tai määräaikaisten sopimusten päättymisestä. Eniten palvelussuhteita päättyi muusta syystä Uudenmaan TE-toimistossa, 65 palvelussuhdetta, ja Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistossa, 43 palvelussuhdetta.

1.6.2.2 TE-toimistojen työhyvinvointi

Työtyytyväisyyskyselyn (VMBaro) vastausaktiivisuus oli samalla tasolla, kuin vuonna 2018. Barometriin vastasi yhteensä 2 316 henkilöä. (2018: 2 317 henkilöä).

Kaikki VM Baron indeksit, innovointikyvykkyyssindeksiä lukuun ottamatta, paranivat hieman vuoteen 2018 verrattuna. Eniten parani johtajuusindeksi. Vuoden 2019 talousarvioehdotuksessa asetettu kokonaistyytyväisyyden tulostavoite, >3,4, ylittyi selvästi toteutuman ollessa 3,54. Tavoitetaso saavutettiin tai ylittyi kaikissa TE-toimistoissa indeksin vaihdeltaessa Kainuun TE-toimiston 3,73:n ja Pohjois-Karjalan TE-toimiston 3,40:n välillä. Toimistokohtaisia tulostavoitteita ei ollut asetettu.

VM Baron indeksit (TE-toimisto)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Kokonaistyytyväisyysindeksi	3,39	3,47	3,54
Johtajuusindeksi (JO)	3,24	3,31	3,38
Innovointikyvykkyyssindeksi (IN)	3,55	3,75	3,72
Työyhteisöindeksi (TY)	3,77	3,80	3,84

TE-toimistojen sairauspoissaolot

TE-toimistojen sairauspoissaolot alenivat keskimäärin 0,4 työpäivällä. Poissaolojen määrä henkilötyövuotta kohti on, kuten aikaisemmin TE-toimistoissa huomattavasti korkeampi, kuin ELY-keskuksissa ja KEHA -keskuksessa keskimäärin (7,7 työpäivä/htv). Määrä on myös merkittävästi korkeampi kuin valtionhallinnossa keskimäärin (8,6 työpäivä/htv). Sairauspoissaolopäivien määrä (työpäivä/htv) vaihtelivat eri TE-toimistoissa 8,9 ja 15,7 työpäivän välillä.

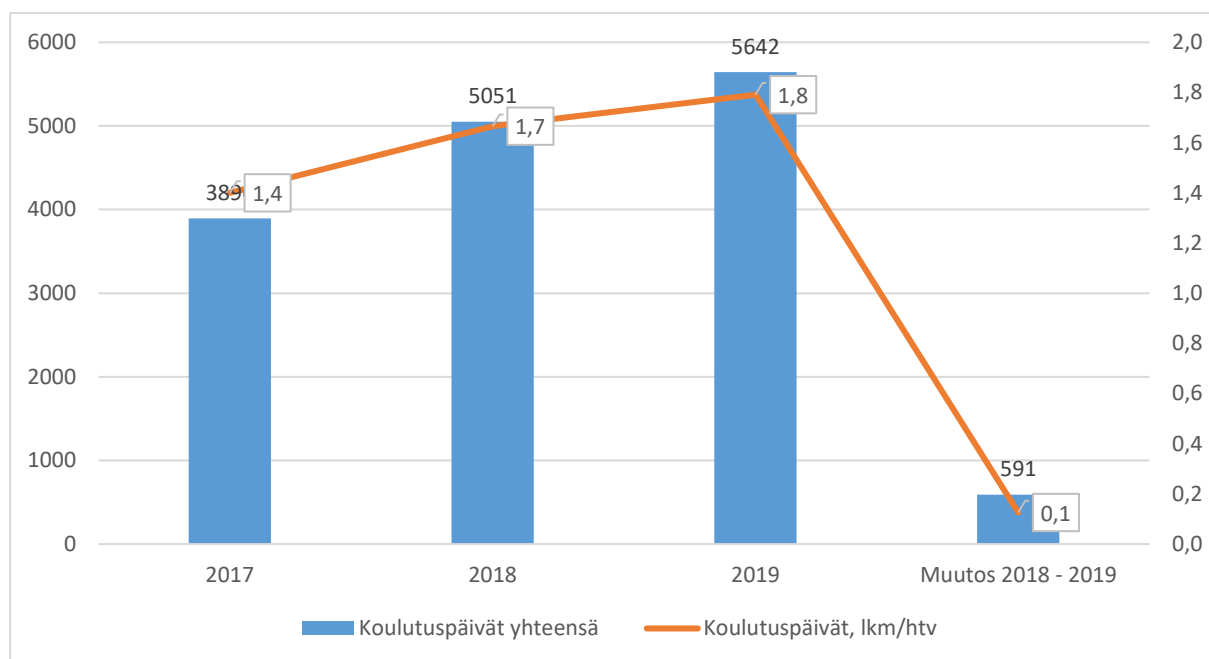
Sairauspoissaolot (TE-toimistot)	TOT 2017	TOT 2018	TOT 2019
Sairauspoissaolot, pv/htv (TE-tstot)	11,1	11,5	11,1
Sairauslomatapausten määrä	7 271	7973	8285
1 - 3 pv tapausten %-osuus	77,38	77,74	78,25

Sairauspoissaolotapausten määrä nousi 3,9 %-lla, mikä vastaa henkilötyövuosimäärän kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Sairautapausten määrä per henkilötyövuosi oli sama, kuin vuonna 2018, eli 2,6 poissaolokertaa. Sairauspoissaolojen keskimääräinen kesto lyheni 4,4 päivästä 4,2 päivään, mikä näkyy myös lyhytkestoisten, 1-3 päivän sairauspoissaolojen osuuden kasvuna.

Terveysprosentti, ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden lukumäärän %-osuus oli 30,5. Luku on huomattavasti alhaisempi kuin ELY-keskuksissa (38,0 %) ja koko valtionhallinnossa (37,3 %) keskimäärin.

1.6.2.3 TE-toimistojen henkilöstöinvestoinnit

Henkilöstökoulutuspäivien määrä ja lukumäärä/htv

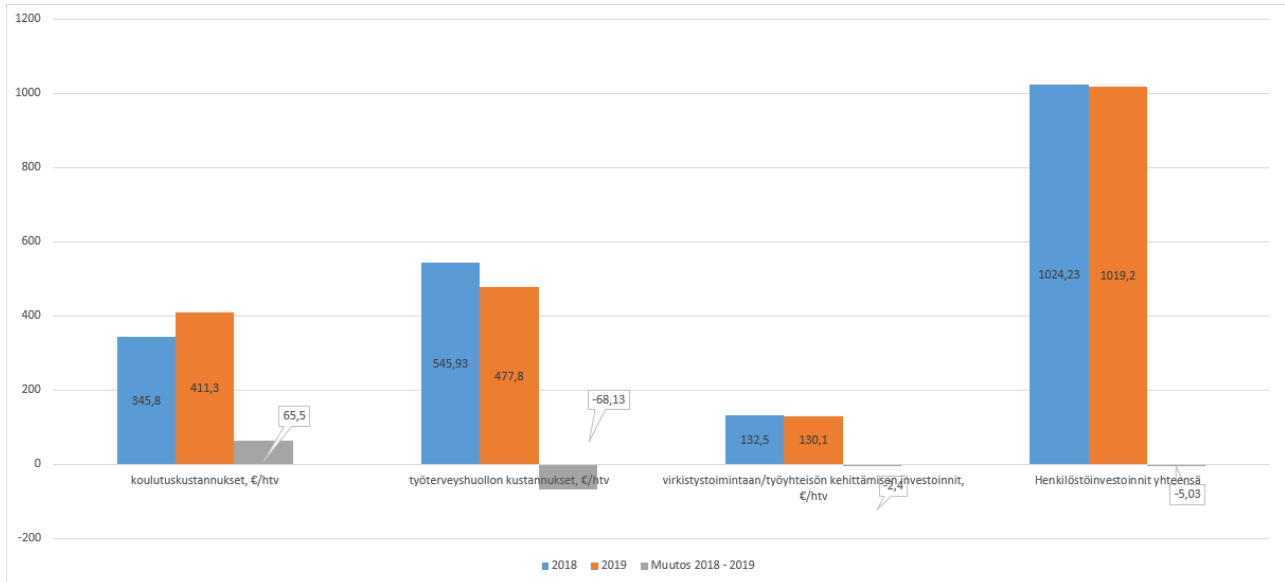

Rekisteröityjen henkilöstökoulutuspäivien määrä nousi hieman. Koulutuspäiviä per henkilötyövuosi on huomattavasti enemmän, kuin ELY-keskuksissa (0,77 pv) mutta vähemmän kuin valtionhallinnossa keskimäärin (2,4 pv/htv). Eniten rekisteröityjä koulutuspäiviä per henkilötyövuosi oli Uudenmaan TE-toimistossa (2,8 pv) ja vähiten Etelä-Pohjanmaan TE-toimistossa (0,5 pv).

Koulutusta saaneiden henkilöiden osuus koko henkilöstöstä oli varsin korkea, 40,6 %.

TE-toimistojen henkilöstöinvestoinnit, €/htv

Henkilöstön koulutuskustannukset, jotka pääosin muodostuvat koulutukseen käytetyn työajan palkasta, nousivat 18,9 %:lla. Kustannukset ovat huomattavasti pienemmät, valtionhallinnossa keskimäärin (959,7 €/htv).

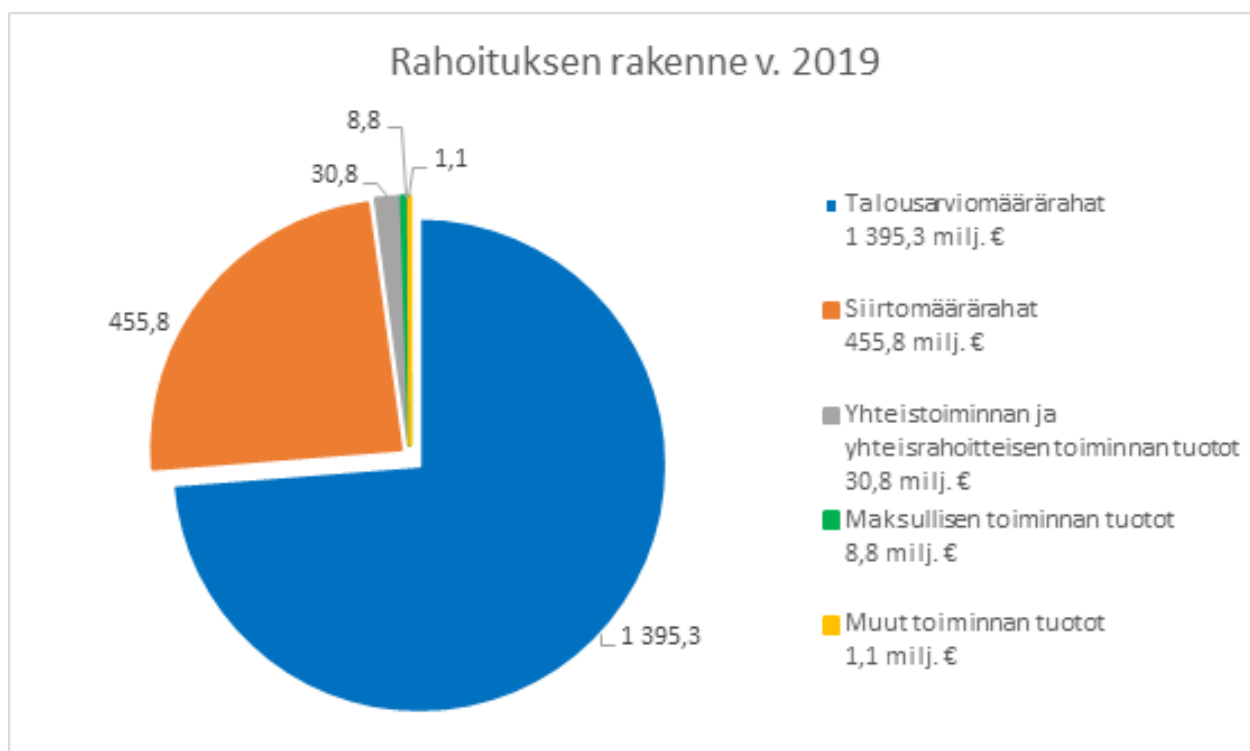
Henkilöstö- ja luontaisetujen käytäntöjä on yhtenäistetty KEHA-keskuksen antamalla ohjeella. Yhteisen ohjeen mukaan kulttuuri- ja liikuntaseteleitä on käytettävissä ePassi -sovelluksessa 28 kappaletta/vuosi á viisi euroa henkilöä kohden 50 %:n omavastuulla. Virastojen liikunta-, hyvinvointi- virkistys- ja kulttuuritapahtumien järjestämiseen ja tapahtumiin osallistumiseen myönnetään lisäksi 50 euroa/henkilö vuodessa. Kustannukset olivat vuonna 2019 hieman pienemmät kuin edellisenä vuotena.

KEHA-keskus maksaa työterveyshuollon kustannukset keskitetysti, joten erittelyä ELY-keskusten ja TE-toimistojen osalta ei ole mahdollista tehdä. Taulukossa on näin ollen laskennalliset työterveyshuollon kustannukset/htv Kelan korvaaman osuuden jälkeen. Laskennalliset työterveyshuollon kustannukset/htv Kelan korvaaman osuuden jälkeen oli TE-toimistoissa keskimäärin 477,80 €/htv. Kustannukset/htv alenivat n. 12,5 %:lla edellisen vuoden tasosta (2018: 545,93 €/htv).

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

ELY-keskusten toiminnan rahoitus muodostui vuoden 2019 valtion talousarviossa ja lisätalousarvioissa myönnettyistä määrärahoista, edelliseltä vuodelta siirtyneistä määrärahoista sekä maksullisen, yhteistoiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan sekä muun toiminnan tuotoista.

ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen muodostama kirjanpitoyksikkö saa valtion talousarviossa ja mahdollisissa lisätalousarvioissa rahoituksensa kahdeksalta eri hallinnonalalta. Talousarviomäärärahat jakautuvat arviomäärärahoihin ja siirtomäärärahoihin. Arviomääräraha perustuu arvioon myöntövuoden toiminnan kustannusten määrästä ja se on käytettävä talousarviovuoden aikana, mahdollinen käyttämättä jäävä rahoitus on palautettava kyseiselle ministeriölle. Siirtomäärärahaa on talousarviokirjanpidontilistä (momentti) riippuen mahdollista käyttää talousarviovuoden (n) ja sitä seuraavien (n+1, n+2) vuosien aikana.

Talousarvion hallinnonala	Talousarvio 2019 TA ja LTA:t	Edellisiltä vuosilta siirtyneet
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	264 000	0
25. Oikeusministeriön hallinnonala	43 577	0
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	94 603	70 014
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	30 609 519	72 386 828
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	72 565 000	35 418 620
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 021 713 497	302 028 946
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	217 308 396	0
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	52 660 378	45 906 037
Talousarviorahoitus yhteensä	1 395 258 971	455 810 445

Pääosa kirjanpitoyksikön vuoden 2019 rahoituksesta osoitettiin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokasta 32. Luvun 32.30. Työllisyys- ja rittäjäyyspolitiikka momenteilta rahoitettiin julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tuottamista, jossa suurimmat yksittäiset rahoituskohteet olivat palkkatuki ja starttiraha sekä työvoimakoulutuksen hankinta. Lisäksi tästä luvusta osoitettiin rahoitus TE-toimistojen toimintamenoihin, joista suurimman erän muodostivat henkilöstökustannukset. Luvun 32.01. Hallinto rahoituksesta pääosa kohdentui ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen toiminnasta aiheutuvista menoista, suurimpana eränä henkilöstökulut. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan luvusta 32.50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka kohdennettiin arviomäärärahaa EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmien EU:n ja valtion rahoitusosuuksiin. Tähän lukuun sisältyy myös yritysten kehittämishankkeiden tukemiseen osoitettu arviomääräraha. Luvun 32.70. Kotouttaminen rahoitus kohdistui arviomäärärahana valtion korvauksiin kotouttamisesta, pääosin pakolaisista maksettaviin kuntakorvauksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan pääluokan 33. rahoitus kohdistui suurimmalta osin luvun 33.20. Työttömyysturva momenteilta palkkatuen ja starttirahan sekä palkkatuetun työn valtionosuuksiin. STM:n rahoitus oli kokonaisuudessaan arviomäärärahaa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan pääluokan 31. suurimmat yksittäiset rahoitusosuudet oli osoitettu luvun 31.30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut momenteilta joukkoliikenteen palvelujen sekä saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostoihin ja kehittämiseen sekä luvun 31.10. Liikenneverkko momentilta yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen myönnettäviin valtion avustuksiin.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan pääluokan 30. luvusta suurin rahoitusosuus kohdistui lukuun 30.40. Luonnonvaratalous. Rahoituksesta suurin erä kohdistui elinkeinokalatalouden edistämiseen, josta katettiin kansallisia toimenpiteitä sekä EMKR-hankkeiden EU:n ja kansallisen rahoituksen rahoitusosuuksia. Luvusta 30.40. rahoitusta kohdistui myös vesivarojen käytön ja hoidon menoihin, luonnonvara- ja biotalouden edistämiseen sekä vesi- ja kalataloushankkeiden tukemiseen.

Ympäristöministeriön hallinnonalan pääluokan 35. rahoituksesta suurimmat rahoituserät kohdistuivat luvun 35.10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu momentilta katettaviin luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin sekä vesien ja ympäristönhoidon edistämiseen.

Talousarviorahoituksen momenttikohtainen rahoitus esitetään toimintakertomuksen kohdassa 2 Talousarvion toteumalaskelma ja siihen liittyvä analyysi kohdassa 1.7.2 Talousarvion toteutuminen.

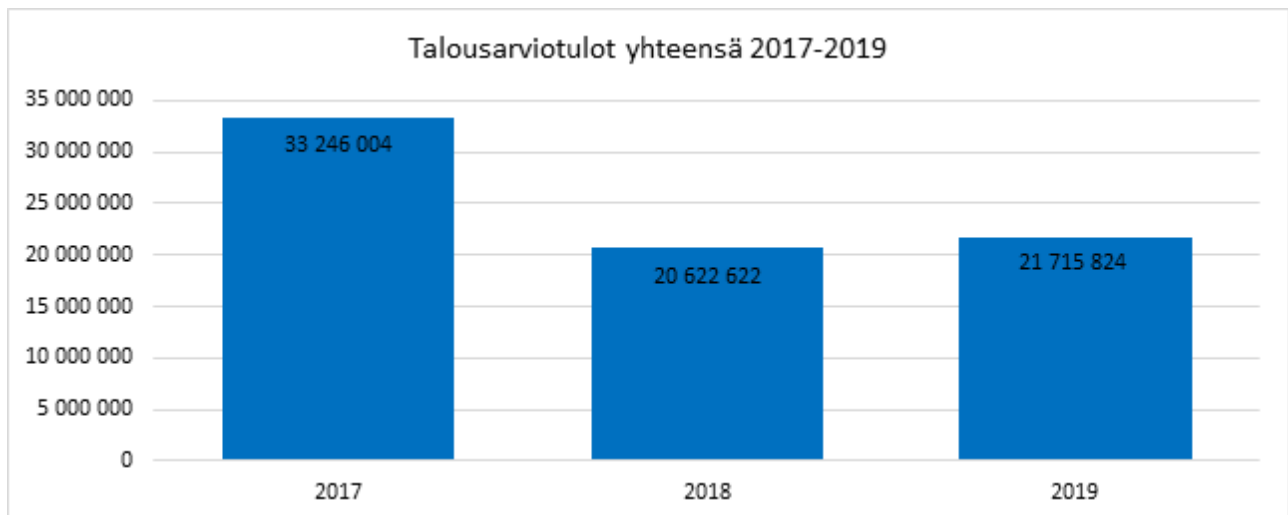
Maksullista toimintaa on kuvattu ja analysoitu toimintakertomuksen kohdassa 1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus ja yhteisrahoitteista toimintaa kohdassa 1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.

Vuonna 2019 muihin toiminnan tuottoihin sisältyi talousarvion ulkopuolisia tuottoja yhteensä 111 557 €. Summa koostui Ruotsin ja Suomen valtion väliseen rajajokisopimukseen perustuviin maksuihin Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksikölle Torniojoen kalastuksen valvontaan ja UPM Oyj:n maksuista Keski-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle vaellusesteiden poistoon.

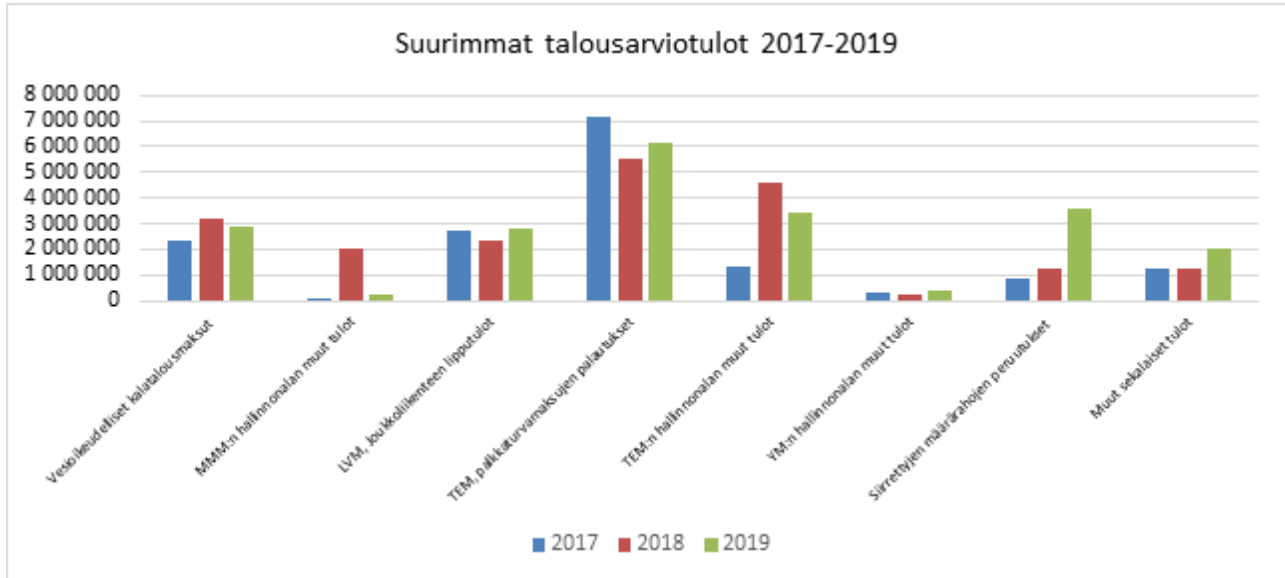
1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Kunkin ELY-keskuksen talousarvion toteutumisesta on laadittu analyysi, joiden perusteella tämä analyysi on laadittu.

Talousarvion tulotileille vuonna 2019 kertyi 21,7 milj. euroa, mikä oli 5,3 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin osa tuloista, 21,6 milj. euroa oli sekalaisia tuloja. Siirrettyjä määrärahoja peruutettiin 3,6 milj. euroa, joka on 193 % enemmän kuin vuonna 2018. Nousu selittyy osin Laivanrakennuksen innovaatiotuen peruuttamisesta, siirtomäärärahaa peruutettiin 1,8 milj., joka on noin 50 % kaikista siirrettyjen määrärahojen peruutuksista. Laivanrakennuksen innovaatiotuen myöntäminen siirtyi Varsinais-Suomen ELY-keskukselta Business Finlandille.

Joukkoliikenteen lipputulot nousivat 0,460 milj. euroa, 19,5 %, ollen varainhoitovuonna yhteensä 2,8 milj. euroa. Kasvu selittyy pääosin Waltti -joukkoliikenteen lipputulojen kasvusta nettikaupassa Pohjois-Savon ja Pohjois-Pohjanmaan alueilla. Palkkaturvamaksujen palautukset olivat 6,1 milj. euroa, palautukset kasvoivat 11,4 % edellisvuoteen. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut olivat 2,9 milj. euroa, joka on 10,5 % vähemmän kuin edellisvuonna.

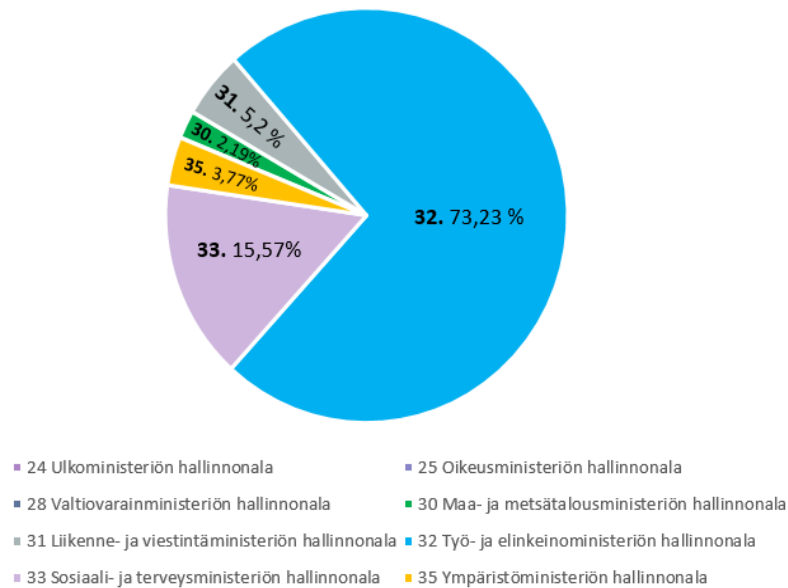
Tulojen kehitys vuosina 2017 - 2019:

ELY-keskusten vuoden 2019 talousarviomäärärahat olivat kirjanpitoyksikön kirjanpidossa yhteensä 1 395 milj. euroa. Tämä on 8,9 % vähemmän kuin vuonna 2018. Määrärahoista 645 milj. euroa oli arviomäärärahoja.

Vuoden 2019 talousarviomäärärahat eri ministeriöiden pääluokissa:

	v.2019 €	% kaikista määrärahoista
24 Ulkoministeriön hallinnonala	264 000	0,02 %
25 Oikeusministeriön hallinnonala	43 577	0,003 %
28 Valtiovarainministeriön hallinnonala	94 603	0,01 %
30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	30 609 519	2,19 %
31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	72 565 000	5,20 %
32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 021 713 497	73,23 %
33 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	217 308 396	15,57 %
35 Ympäristöministeriön hallinnonala	52 660 378	3,77 %
	1 395 258 971	100,00 %

Talousarviovuoden määrärahat hallinnonaloittain %

Talousarviovuoden määrärahojen lisäksi KEHA-keskuksella, ELY-keskuksilla ja TE-toimistoilla oli käytettävissä noin 456 milj. euroa edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja. Käytettävissä oli yhteensä 1 851 milj. euroa. Vuodelle 2020 siirtyi 380,2 milj. euroa, josta talousarviovuoden määrärahojen osuus oli 330 milj. euroa. Vuodelta 2019 myönnettyjä arviomäärärahoja jäi käyttämättä 32 milj. euroa, pääasiassa Sosiaali- ja terveysministeriön sekä Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonaloilla.

Suurimmat käytettävissä olleet siirtomäärärahat on esitetty seuraavassa taulukossa (yli milj. euroa). Prosenttiluku taulukossa kertoo, kuinka monta prosenttia varainhoitovuonna käytettävissä olleista määrärahoista siirtyi varainhoitovuodelle 2020.

Momentti			Käytettävissä v. 2019	Siirretty seuraavalle vuodelle	%
MMM	30.10.51.	Porotalouden edistäminen (sr 2v)	1 843 000	0	0
	30.40.20.	Kalakannan hoitovelvoitteet (sr 3v)	6 510 879	3 812 478	59
	30.40.21.	Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (sr 3v)	14 519 791	6 413 561	44
	30.40.22.	Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (sr 3v)	6 949 617	3 683 979	53
	30.40.31.	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (sr 3v)	15 958 231	7 844 524	49
	30.40.51.	Kalatalouden edistäminen (sr 3v)	9 403 620	6 499 776	69
	30.40.62.	Elinkeinokalatalouden edistäminen (sr 3v)	44 599 626	24 977 146	56
LVM	31.10.50.	Valtionavustus yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (sr 3v)	27 825 467	16 875 701	61
	31.30.63.	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (sr 3v)	57 089 482	17 689 757	31
	31.30.64.	Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (sr 3v)	14 616 235	2 515 469	17
	31.30.66.	Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset (sr 3v)	8 452 436	3 430 352	41
TEM	32.01.02.	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (nettob) (sr	201 654 582	23 632 617	12
	32.30.01.	Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (nettob) (sr 3v)	206 338 233	19 865 637	10
	32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (sr 2v)	484 108 063	196 867 252	41
	32.50.44.	Alueellinen kuljetustuki (sr 3v)	6 809 358	853 863	13
YM	35.10.20.	Ympäristövahinkojen torjunta (sr 3v)	18 545 450	15 740 580	85
	35.10.21.	Eräät luonnonsuojelun menot (sr 3v)	2 141 651	847 535	40
	35.10.22.	Eräät ympäristömenot (sr 3v)	14 354 415	7 859 614	55
	35.10.61.	Vesien- ja ympäristöhoidon edistäminen (sr 3v)	14 404 846	9 277 824	64
	35.10.63.	Luonnonsuojelualuiden hankinta- ja korvausmenot (sr 3v)	46 079 568	10 980 348	24

Ulkoasiainministeriön hallinnonalan momentilla 24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö oli käytettävissä 264 000 euroa. Määräraha myönnettiin hankkeelle Itämeri-yhteistyöllä ilmastokestävyyttä - tulva- ja kuivuusriskien hallinta. Määrärahasta käytettiin noin 3 %, joten suurin osa siirtyi seuraavalle vuodelle. Määräraha on käytettävissä 31.7.2021 asti.

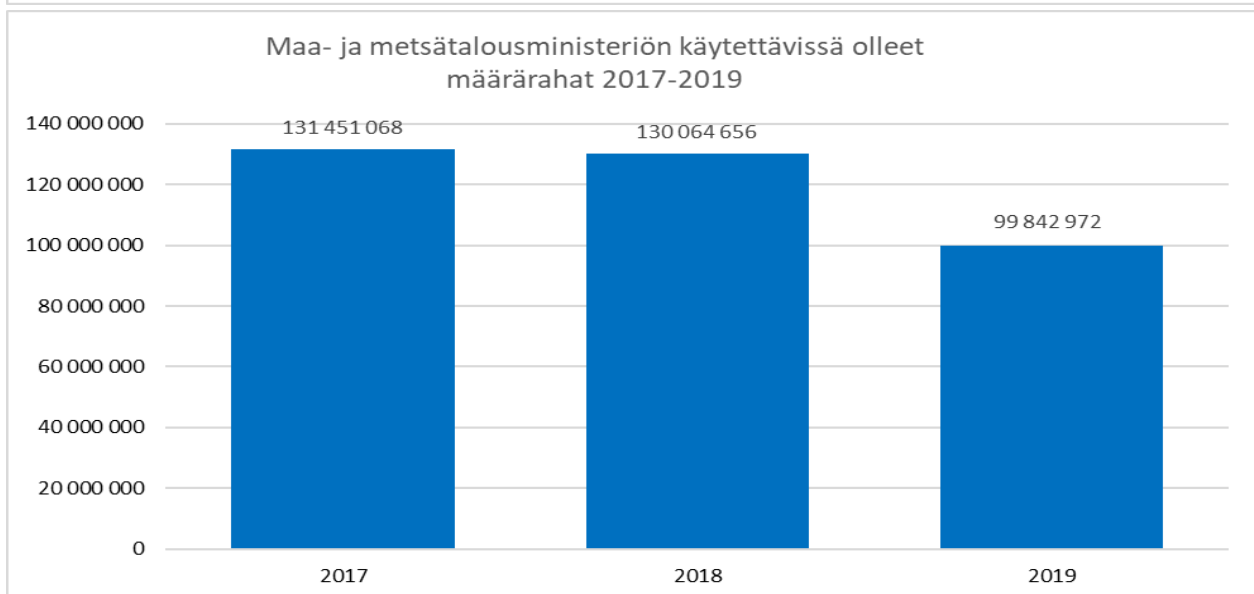
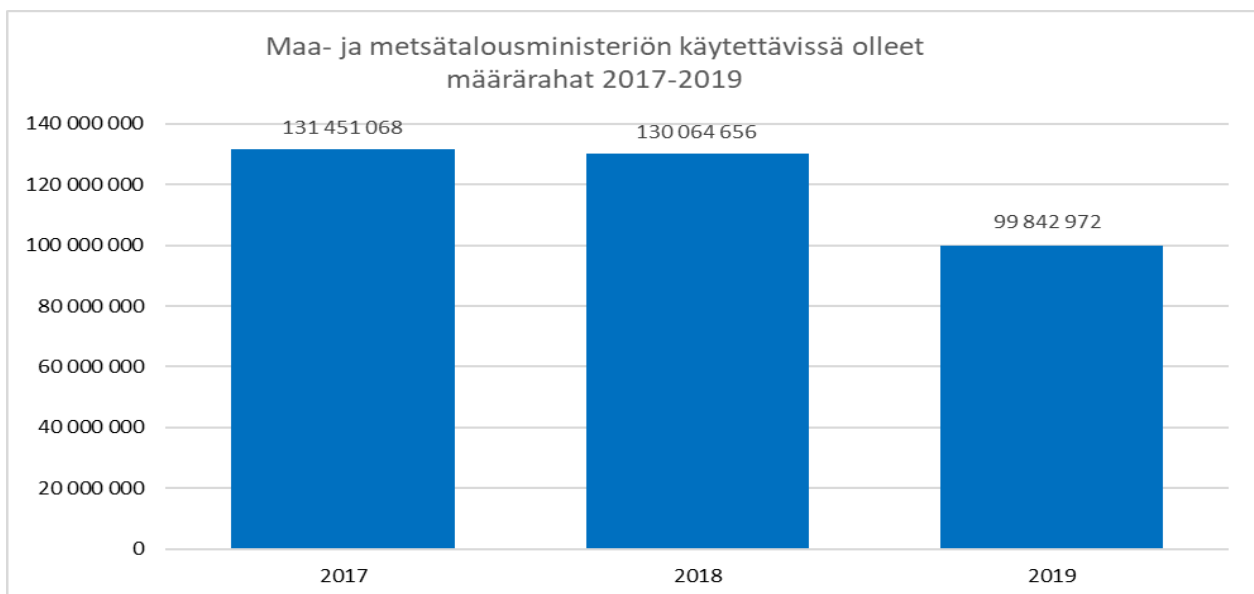
Oikeusministeriön hallinnonalan momentille 25.01.01. oikeusministeriön toimintamenot oli osoitettu 48 700 euron määräraha ELY-keskuksille alueellisten etnisten suhteiden neuvottelukuntien toimintaa varten. Määrärahaa käytettiin 43 577 euroa. Aikaisemmin ETNO-neuvottelukuntien kustannukset on kirjattu ELY-keskusten toimintamenoihin seurantakoodilla ja laskutettu oikeusministeriöltä.

Valtiovarainministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat noin 151 000 euroa. Talousarviolille 28.70.05.1. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tukeen ja ohjaukseen myönnettiin vuonna 2017 1,9 milj. euroa ja vuonna 2018 12,6 milj. euroa. Maakunta ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen rauettua valmistelu ajettiin kevään ja kesän 2019 aikana hallitusti alas. Vuosina 2017-2018 myönnetty käyttämätön rahoitus palautettiin takaisin Valtiovarainministeriöön varainhoitovuonna. Vuoden 2017 määrärahasta palautettiin 800 000 euroa eli 43 % ja vuoden 2018 määrärahasta palautettiin 12,4 milj. euroa eli 98 %.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 99,8 milj. euroa, josta käytettiin 45 %, 45,1 milj. euroa ja siirrettiin 53 %, 53,2 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 30,6 milj. euroa, joka oli noin 50 % vähemmän kuin vuonna 2018. Suurin selittävä tekijä määrärahojen vähenemiselle oli se, että momentille 30.40.62. Elinkeinokalatalouden edistäminen ei myönnetty EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuutta eikä kansallista rahoitusosuutta vuonna 2019. Käytettävissä oli edellisiltä vuosilta siirtynyttä määrärahaa.

Arviomäärärahoja jäi käyttämättä 8 451 euroa talousarviolilla 30.40.40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset. Talousarviolilla 30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot oli nettobudjetoitu.

Vesi- ja kalataloushankkeiden tukemiseen talousarviolilla 30.40.31. myönnettiin noin 6,5 milj. euroa, joka on 41 % enemmän kuin vuonna 2018, jolloin se oli 4,6 milj. euroa. Tästä osa meni ELY-keskusten kalatalousyksiköille ja osa vesistöyksiköille. Varainhoitovuonna ja sitä edellisinä vuosina tehtyjä sitoumuksia maksetaan seuraavina varainhoituvuosina, koska hallinnonalan määrärahat ovat pääsääntöisesti kolmevuotisia siirtomäärärahoja.

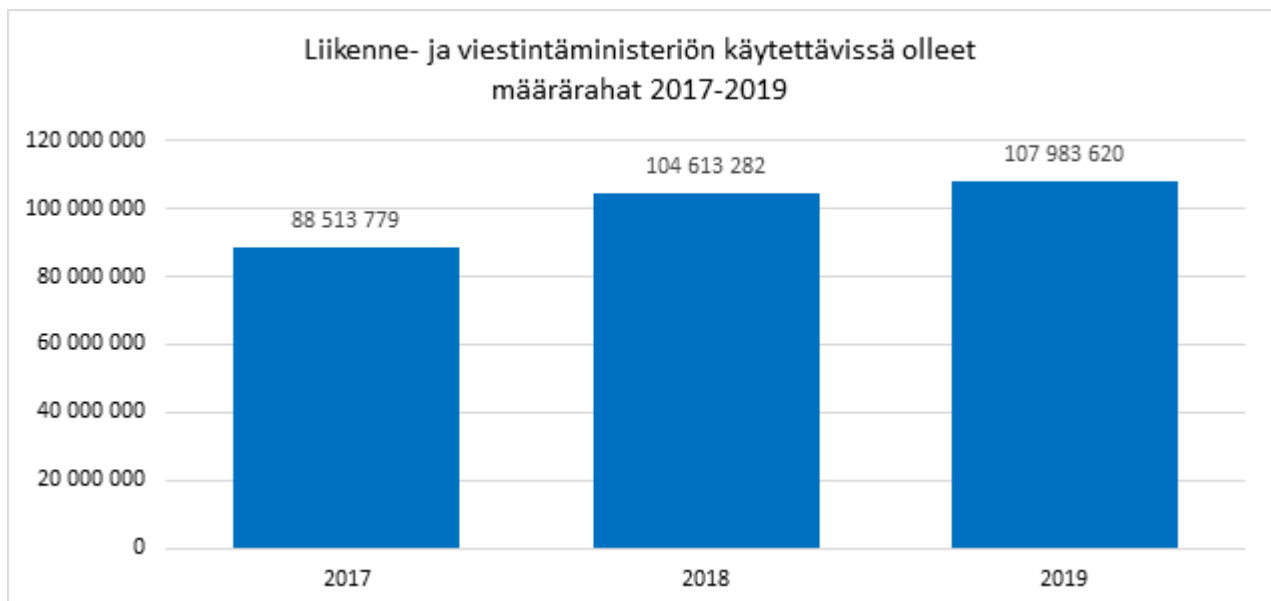
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 108 milj. euroa, josta käytettiin 62 % eli 67,5 milj. euroa ja siirrettiin 38 %, 40,5 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 72,6 milj. euroa, josta käytettiin 52 %, 37,7 milj. euroa ja siirrettiin 48 %, 34,9 milj. euroa. Varainhoitovuodelle myönnettiin 300 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2018. Joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen varainhoitovuoden talousarviolilla 31.30.63. oli osoitettu määrärahaa

37,6 milj. euroa, joka on 35 % hallinnonalalle myönnetystä varainhoitovuoden määrärahoista. Osa varainhoitovuonna tehdyistä sopimuksista maksetaan siirtävistä määrärahoista.

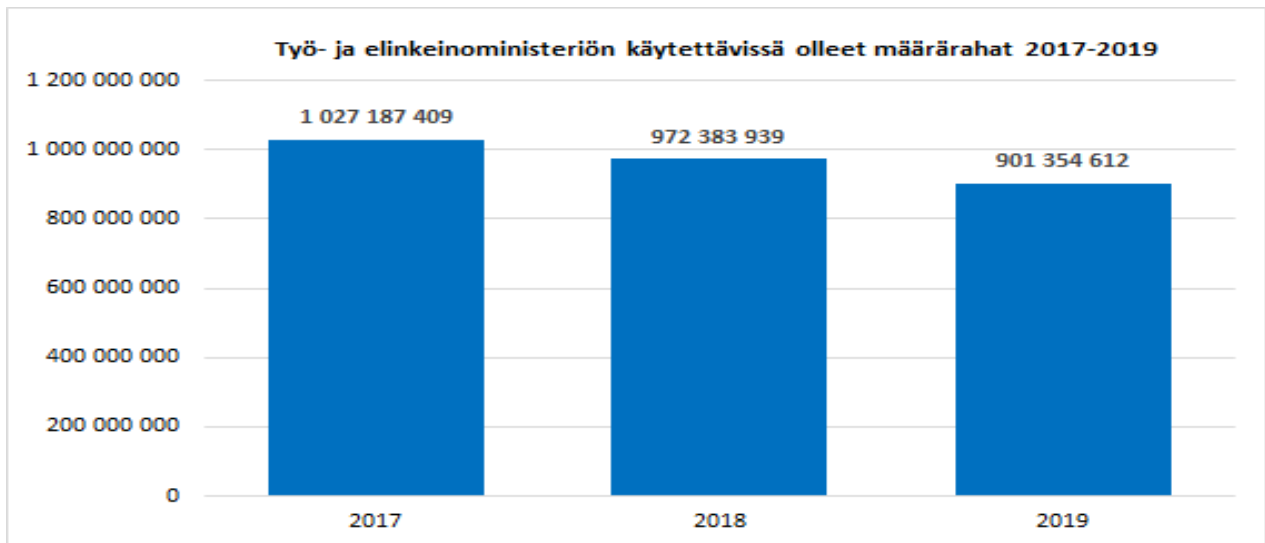
Siirtyvää määrärahaa selittävät kuntien valtionavustuspäätösten hakeminen jälkijättöisesti ja varautuminen markkinaehtoisien liikennöinnin myötä ennalta arvaamattomiin kustannuksiin.

Muutamalla ELY-keskuksella määrärahakiintiö on edellisten vuosien tapaan ollut tarpeisiin nähden alimitoitettu, eikä määrärahalla ole saatu hankittua liikennettä toivotussa laajuudessa, jolloin kunnat ovat joutuneet kantamaan suuren rahoitusvastuun. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa joitakin liikennöintikohteita on jouduttu lakkauttamaan. Lisäksi liikennepalvelulain myötä, markkinaehtoisien liikenteen luvanvaraisuuden poistuttua 1.7.2018, on toimivaltainen viranomainen joutunut tekemään pikaisia suorahankintoja. Vuoden 2019 aikana ovat kaikki loput siirtymäajan sopimukset lakanneet, joten jatkossa ELY-keskuksen määrärahan käytössä painottuvat yhteistyössä kuntien kanssa tehtävät joukkoliikenteen hankinnat.

Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen talousarviotilin 31.10.50. käytettävissä olevat määrarahat olivat yhteensä 27,8 milj. euroa, josta käytettiin 11 milj. euroa ja siirrettiin 16,9 milj. euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrarahat olivat yhteensä 901,4 milj. euroa, josta käytettiin 73 %, 658 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja myönnettiin 1 021 milj. euroa, mikä oli 5,2 % vähemmän kuin vuonna 2018. Talousarviovuoden määrärahoista käytettiin 776 milj. euroa eli 76 % ja vuodelle 2020 siirrettiin 240 milj. euroa.

Työllisyyden hoitoon tarkoitettuja määrärahoja, edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat mukaan lukien, talousarviolilla 32.30.51. oli yhteensä 484 milj. euroa. Näistä käytettiin 59,3 % joka on 287 milj. euroa. Vuodelle 2019 siirtynyt vuoden 2018 määräraha saatiin käytettyä kokonaisuudessaan. Momentilta 32.30.51. siirrettiin 197 milj. euroa vuodelle 2020. Edellisinä vuosina määräaikaisena kokeiluna käytössä ollut Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan työttömyysetuusrahoitusta jatkettiin myös vuonna 2019.

Työvoimakoulutuksen hankintaan käytettiin 75 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna, laskua edelliseen vuoteen 35 %. Tunnistettuja syitä laskuun on työllisyystilanteen parantuminen, tutkintoon johtavan työvoimakoulutuksen siirtyminen opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksen piiriin sekä kotoutuskoulutusten kysynnän lasku ja asiakasmäärien vähentyminen.

Momentin 32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikkaohjelmiin osoitetun arviomäärärahan käyttö oli varainhoitovuonna 183 milj. euroa. EAKR:n osuus käytöstä oli 89 milj. euroa, käyttö oli 7,4 % enemmän kuin edellisvuonna. Kasvuun on vaikuttanut muun muassa Pohjois-Pohjanmaan alueella valmistuneet kaksi liikennehanketta Vaala ja Pyhäjoki, joista on haettu maksatukset. ESR:n osuus oli 95 milj. euroa, käyttö oli 8,3 % vähemmän kuin edellisvuonna.

Momentin 32.70.30. Valtion korvaukset kotouttamisesta arviomäärärahan käyttö oli 175 milj. euroa. Momentilta maksetaan paluumuuttajien kustannuksia, laskennallisia korvauksia pakolaisista, muita pakolaisista aiheutuvia kuntakorvauksia ja alkukartoitusten kustannuksia. Talousarviolin käyttö pieneni 11 % edellisvuoteen. Momentin käytön laskuun on vaikuttanut muun muassa ilman huoltajaa tulleiden asumisyksiköiden ja perheryhmäkotien lakkauttamiset ja korvausten piirissä olevien pakolaisten määrän arvioidaan pienentyneen.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen sekä TE-toimistojen toimintamenomäärärahojen talousarviotilit olivat nettobudjetoituja. Taulukossa on määrärahojen kehitys varainhoitovuosina 2018 - 2019.

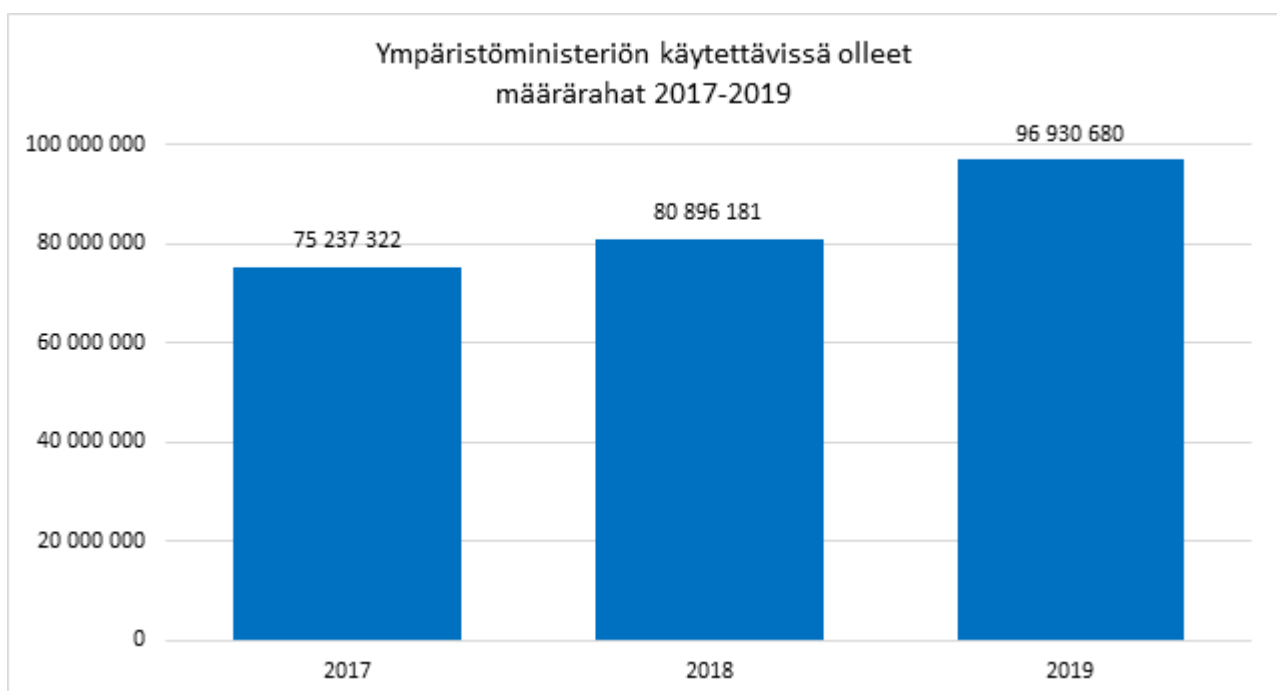

Toimintamenot	Talousarvio vuosi 2019	Siirtynyt vuodelta 2018	Yhteensä käytettävissä		Määrä- rahojen muutos %	Käyttö		Kulujen muutos %	Siirretty vuodelle 2020	%
			2019	2018		2019	2018			
ELYt ja KEHA TA- tili 32.01.02.1	171 073 056	29 860 564	200 933 620	200 274 381	0,3	177 400 952	172 335 293	2,9	23 532 668	11,7
TE-toimistot TA- tili 32.30.01.1	181 976 211	24 362 022	206 338 233	192 526 440	7,2	186 472 596	171 943 704	8,5	19 865 637	9,6

Toimintamenoja käytettiin vuonna 2019 momentilla 32.01.02.1. noin 3 % enemmän ja momentilla 32.30.01.1. noin 9 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Suurimman osan toimintamenoista muodostavat edelleen henkilöstökustannukset. TE-toimistojen henkilöstökustannuksia kasvatti aktiivimallin toimeenpääntöön, määrärahaa haastatteluihin ja ohjaamotoimintaan osoitetut lisäresurssit.

Ympäristöministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 96,9 milj. euroa, josta käytettiin 54 %, 51,9 milj. euroa. Seuraaville varainhoitovuosille siirrettiin 46 % eli 44,9 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 52,7 milj. euroa, joka oli 58 % enemmän kuin vuonna 2018 (33,3 milj. euroa). Talousarviovuoden määrärahoja käytettiin 33 %, 17,1 milj. euroa ja siirrettiin 67 %, 35,5 milj. euroa. Määrärahojen nousu selittyy Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle talousarviotilille 35.10.20. Ympäristövahinkojen torjunta myönnettyllä 16,3 milj. euron määrärahalla Nivalan Hituran kaivoksen sulkemisen II vaiheeseen. Sulkemisprojekti on edennyt suunnitelmien mukaan ja vaiheen II urakat ovat käynnissä. Määrärahojen käyttö vaihtelee vuosittain työvaiheiden ja urakoiden etenemisen mukaan.

Ympäristöministeriön hallinnonalan määrärahoista 47,5 % kohdistuu Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin talousarviotilille 35.10.63. Vuonna 2019 määrärahoja oli käytettävissä 46,1 milj. euroa, josta käytettiin 76 %, 35,1 milj. euroa ja siirrettiin 24 %, 11 milj. euroa. Talousarviovuonna määrärahaa myönnettiin 20,7 milj. euroa, mikä oli noin 1,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2018. Määrärahaa käytettiin mm. Natura 2000 -verkoston ja suojeluohjelmien sekä METSO-ohjelman toteuttamiseen.

Varainhoitovuonna oli käytettävissä uusia valtuuksia 506 milj. euroa ja uusittuja valtuuksia 265 milj. euroa, yhteensä 771 milj. euroa. Aikaisempien varainhoitovuosien valtuuksista aiheutuvat talousarviomenot varainhoitovuonna olivat 202 milj. euroa. Valtuuksia jäi käyttämättä 502 milj. euroa. Työvoimakoulutuksen valtuus on pienentynyt, koska koulutuksia on hankittu vähemmän ja valtuus on suhteessa käyttöön.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Kunkin ELY-keskuksen tuotto- ja kululaskelmasta on laadittu analyysi. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Vuoden 2019 tuotto- ja kululaskelma osoittaa 1 414 milj. euron kulujäämää, mikä on n. 54 milj. euroa (4 %) edellisvuoden kulujäämää pienempi.

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 41 milj. euroa. Ne kasvoivat noin 1 milj. euroa (3 %) vuodesta 2018. Kasvu johtui mm. projektitoiminnan lisääntymisestä. Maksullisen toiminnan tuottoja vuonna 2019 oli 8,8 milj. euroa. Määrä pysyi ennallaan edellisvuoteen verrattuna, vaikka liikenteen lupa-asioiden käsittely siirtyi Trafiin 1.7.2018 alkaen. Suurin osa tuotoista, 32 milj. euroa (78 %), on muita toiminnan tuottoja, mitkä kasvoivat 2,5 % vuodesta 2018.

Maksullisen toiminnan tuotot koostuivat pääosin maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista, jotka olivat mm. erilaisia liikenteeseen ja tienpitoon liittyviä lupia sekä ympäristönsuojelu-, luonnon-suojelu-, YVA- ja kalastuslakeihin perustuvia lausuntoja, kaupallisen kalastuksen rekisteröintiin liittyviä maksuja sekä ympäristönsuojelulain mukaiseen valvontaohjelmaan perustuvia tarkastuksia. Maksullisen toiminnan saamisista tehtiin toimintavuoden aikana tileistäpoistoja 32 033 euroa, mikä oli lähes sama kuin vuonna 2018. Pääosa tileistäpoistoista kohdistui erikoiskuljetuslupiin, tavara- ja joukkoliikennelupiin sekä ajoneuvojen siirtoihin liittyviin saamisiin. Maksullisesta toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista on kerrottu tarkemmin kohdassa *1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus*, jossa on myös esitetty laskelma julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudesta.

Muun toiminnan tuotot kasvoivat 2,9 % vuodesta 2018. Muihin tuottoihin sisältyvät mm. ELY-keskusten yhteistoiminnan kustannusten korvaukset elinkeinoelämältä ja valtion virastoilta sekä talousarvion ulkopuoliset tuotot. Tuotoista 10,1 milj. euroa (32 %) koostui yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista, joista 83 % kohdistui ELY-keskusten toteuttamille oman tuotannon hankkeille. Öljynsuojarahasto myönsi ennakkorahoitusta 992 000 euroa Pirkanmaan ELY-keskukselle. Yhteisrahoitteisesta toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista on kerrottu tarkemmin kohdassa *1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus*, jossa on myös esitetty laskelma yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta.

Toiminnan kulut, yhteensä 495 milj. euroa, lisääntyivät koko kirjanpitoyksikön osalta noin 4 % vuodesta 2018. Alla on avattu syitä, jotka vaikuttivat ELY-keskuskohtaisiin kuluihin, toiset lisäävästi ja toiset vähentävästi.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot olivat yhteensä 8,3 milj. euroa. Laskua edelliseen vuoteen noin 0,2 milj. euroa (2 %). Laskuun vaikuttivat mm. hankintojen väheneminen.

Suurimmat kuluerät olivat aikaisempien vuosien tapaan henkilöstökulut 310,4 milj. euroa ja palvelujen ostot 104,6 milj. euroa. Henkilöstökulujen määrä kasvoi edellisvuodesta 19,3 milj. eurolla eli 6,6 %. Varainhoitovuonna virkamiehille ja työntekijöille maksettiin tuloksellisuuteen perustuva kertaerä, jonka suuruus oli 9,2 % kuukausipalkasta. Tehtäväkohtaisia palkanosia korotettiin yleiskorotuksella, jonka suuruus oli 1,1 %. Virastoerä kohdennettiin siirtymäkauden vähennyksen maksamiseen. TE-toimistoissa määräaikaishaastattelut ja aktiivimalli aiheuttivat lisärekrytointeja.

Vuokratkustannukset laskivat 0,8 milj. euroa vuodesta 2018. Laskuun on vaikuttanut kirjanpitoyksikköön kuuluvien virastojen toimitilojen mitoittaminen nykytoimintaan sopiviksi ja toimintojen siirtyminen valtion toimitilakonseptin mukaisiin monitoimitiloihin. Vuonna 2019 toimitilahanke on valmistunut Kajaanissa, missä ELY-keskuksen ja TE-toimiston toimintoja on keskitetty samaan kiinteistöön, jolloin tilatehokkuus ja yhteisten tilojen hyödynnettävyys on parantunut.

Palvelujen ostoihin käytettiin 105 miljoonaa euroa, mikä on suunnilleen saman verran kuin edellisellä vuonna. Palvelujen ostoista 60 milj. euroa (57 %) maksettiin keskitetysti KEHA-keskuksesta. Suurin osa palveluiden ostoista oli asiantuntija- ja tutkimuspalveluita. Edellisvuoden tapaan suurin osa palveluiden ostoista oli eri asiantuntija- ja tutkimuspalveluita (17 milj. euroa), muita ulkopuolisia palveluita (19 milj. euroa) sekä ICT-palveluostoja ja tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluita (36 milj. euroa).

Muut kulut olivat yhteensä 8 miljoonaa euroa, joten ne olivat laskeneet edellisvuodesta (8,2 milj. euroa) 3 prosenttia. Edellisvuosien tapaan suurin osa muista kuluista oli matkakuluja, yhteensä noin 6,3 miljoonaa euroa (78 %), nousua edelliseen vuoteen verrattuna noin 6 %. Muihin kuluihin sisältyi myös 608 075 euroa vahinkovakuutusmaksuja julkisista työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain mukaisen vakuutusturvan kustannuksina.

Valmistus omaan käyttöön (1,6 milj. euroa) vähentyi huomattavasti edellisvuodesta (vähennys 2,6 milj. euroa). Vuonna 2019 valmistui mm. keskeneräisiä laiturihankkeita. Myöskin pato- ja muiden vesirakenteiden kunnostushankkeita valmistui.

Poistoja vuonna 2019 kertyi 7,1 miljoonalla eurolla, mikä on 0,9 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2018. Poistojen määrän laskua selittää se, että vuonna 2019 ei maksettu Vimla Interreg-hankkeen kuluja ollenkaan, mikä näkyy myös poistoissa.

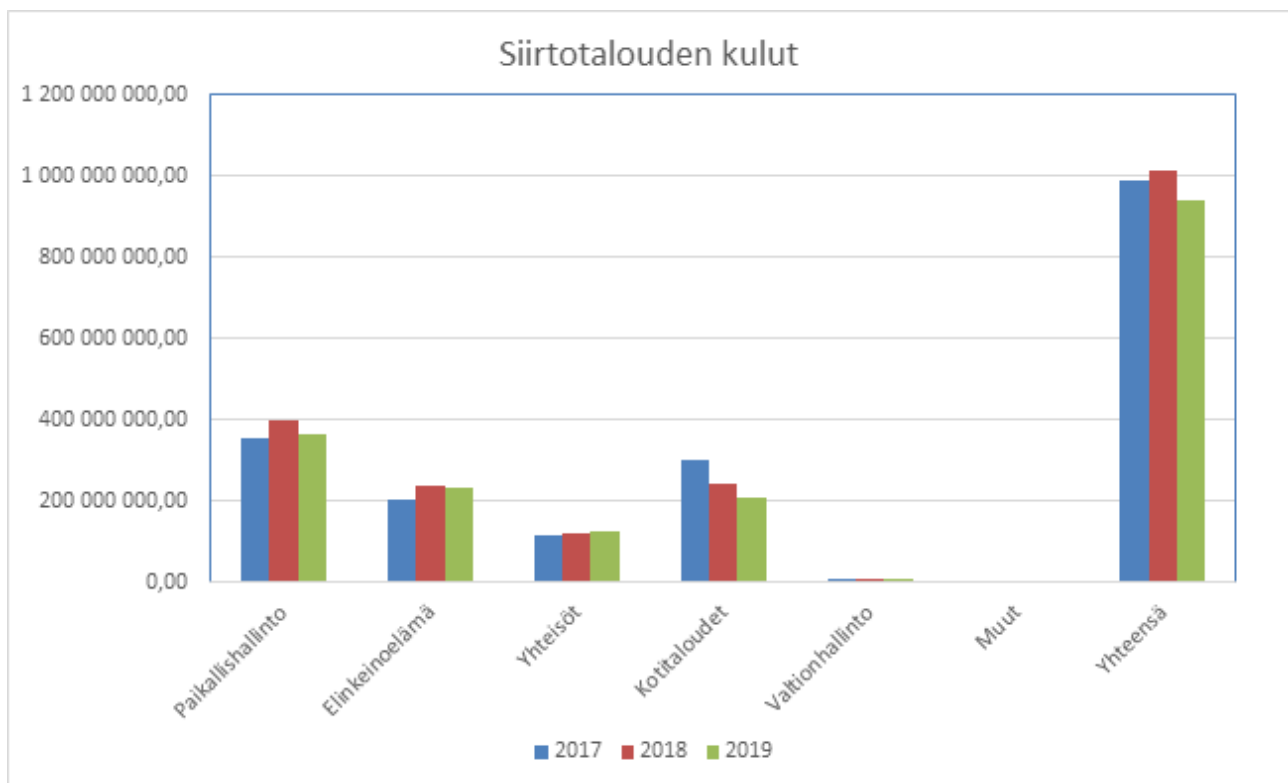
Sisäiset kulut olivat 29,4 milj. Ne olivat pienentyneet edellisvuoteen verrattuna 5 %. Sisäiset kulut muodostuivat yhteistoiminnan kustannusten korvauksista (13,8 milj. euroa) ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksista (15,6 milj. euroa) valtion virastoille ja laitoksille.

Rahoitustuotot vuonna 2019 olivat 674 000 euroa, ja ne kasvoivat 4 % edellisestä vuodesta. Rahoitustuotot koostuivat suurelta osin palkkaturvamaksujen palautusten koroista. Rahoitustuotoista suurin osa (84 %) kertyi Uudenmaan ELY-keskuksesta, mihin palkkaturvan hoito on keskitetty. Rahoituskulut laskivat 5 600

euroon edellisvuoden 298 000 eurosta. Ero johtui siitä, että vuonna 2018 rahoituskuluihin kirjattiin Hetli Oy:n osakkeiden poisto 283 691 euroa.

Satunnaiset tuotot olivat yhteensä 2,9 milj. euroa ja ne kasvoivat 0,4 milj. euroa edellisvuodesta. Satunnaisiin tuottoihin sisältyi muun muassa perintönä saatuja luonnonsuojelualueita ja vaihtomaita. Valtion perinnöt ovat satunnaisia, ja niiden määrät vaihtelevat huomattavasti eri vuosina.

Siirtotalouden kulut olivat 943 milj. euroa, ja ne vähenivät noin 70 milj. euroa (7 %) edellisen vuoden 1 013 milj. eurosta. Kulut jakautuivat pääosin siirtotalouden kuluihin paikallishallinnolle (365 milj. euroa), kotitalouksille (210 milj. euroa), ja elinkeinoelämälle (234 milj. euroa). Suurin saajasektori oli edellisvuoden tapaan paikallishallinto, jolle maksettiin tulonsiirtoja 35 milj. euroa (9 %) vähemmän. Paikallishallinnolle maksettuihin siirtotalouden kuluihin sisältyvät pakolaisista maksettavat kuntakorvaukset vähenivät noin 14,5 milj. euroa. Väheneminen johtui mm. pakolaisille tarkoitettujen yksiköiden lakkauttamisista. Kotitalouksien kulut vähenivät 32 milj. euroa (13 %). Kotitalouksille maksettavien siirtotalouden kulujen väheneminen johtui suurelta osin siitä, että työvoimakoulutuksia ja valmennuksia hankittiin aiempaa vähemmän. Tähän vaikutti mm. työttömyyden lasku sekä se, että koulutushankinnat siirtyivät valtionosuuden piiriin. Elinkeinoelämän kulut vähenivät 3,9 milj. euroa (2 %) vuoteen 2018 verrattuna.

1.7.4 Tase

Tämä analyysi perustuu ELY-keskusten laatimiin analyysihin omien taseidensa toteumasta vuodelta 2019. Analyysiä tehtäessä on huomioitu taselaskelmassa kirjanpitoyksikkötasolla esitettävät erät.

Kansallisomaisuuden arvo ELY-keskuksissa oli 31,5 milj. euroa (vuonna 2018 arvo 32,1 milj. euroa). Kirjanpitoyksikkötasolla kansallisomaisuuden määrä väheni 0,6 milj. euroa (1,9 %). Kansallisomaisuus muodostui kokonaan luonnonsuojelutarkoitukseen hankituista maa- ja vesialueista. Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskusten kansallisomaisuuden määrä pieneni ympäristöministeriön päätöksellä siirtää luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja alueita Metsähallituksen hallintaan. Suurimmat omaisuuden hankinnat tehtiin Hämeen, Kaakkois-Suomen, Pohjois-Savon, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Pohjanmaan alueilla. Muiden ELY-keskusten kansallisomaisuuden määrä pysyi lähes edellisen vuoden tasolla.

Käyttöomaisuuden määrä kertomusvuonna oli 65,2 milj. euroa, laskua edelliseen vuoteen verrattuna 4,8 milj. euroa (6,9 %). Käyttöomaisuudesta 58,6 milj. euroa (89,9%) muodostui rakenteista, suurimpana vesirakenteet, joiden arvo vuonna 2019 oli 55,6 milj. euroa. Suurimmat poistot tehtiin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen vesirakenteista, minkä myötä käyttöomaisuuden arvo pieneni 4,4 milj. euroa. Keskeneräisten rakenteiden arvo taseessa vuonna 2019 oli 2,9 milj. euroa, laskua edellisestä vuodesta 0,4 milj. euroa (12,1%). Pohjois-Pohjanmaan ELYssä aktivoitiin taseeseen keskeneräisiä rakenteita 1 milj. euron verran ja Varsinais-Suomessa yksi laituripurettiin taseesta (0,2 milj. euroa). Etelä-Pohjanmaalla ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet kasvoivat yli 0,87 milj. euroa.

Vaihto-omaisuus sisältää 14,1 milj. euroa vaihtomaa-alueita, mitkä ovat siirtyneet ELY-keskusten omaisuuteen perintönä tai luonnonsuojelualueiden hankintaan liittyvien kauppajen yhteydessä. Vaihtomaiden luovutus Metsähallitukselle pienentää taseessa vaihto-omaisuuden määrää. Vaihtomaiden arvo taseessa kirjanpitoyksikkötasolla pysyi lähes samalla tasolla vuoteen 2018 verrattuna (vuonna 2018 arvo 14 milj. euroa). Suurimmat vaihtelut maa-alueiden arvossa kirjattiin Varsinais-Suomessa (kasvua 0,5 milj. euroa) ja Pohjois-Pohjanmaalla (laskua 0,3 milj. euroa).

Lyhytaikaisten saamisten kokonaismäärä toimintakertomuskaudella oli 24,4 milj. euroa. Vuodesta 2018 kasvua oli 2,8 milj. euroa (13,0%). Myyntisaamiset ilmoitetaan kirjanpitoyksikkötasolla, eikä niitä analysoida ELY-keskuksittain.

Siirtosaamisten määrä kasvoi 2,6 milj. euroa. Summa muodostuu Ruokaviraston teknisen tuen projektien menoista, joista ei ole tehty maksatushakemusta vuodelta 2019 sekä Maahanmuuttoviraston tilittämättömistä työlupahakemusten käsittelymaksuista. Huomattavin muutos siirtosaamiskirjauksissa on Etelä-Savon ELY-keskuksessa, missä tilille on kirjattu vuodelta 2019 Ruokaviraston teknisen tuen kustannuksia sekä Valtiokonttorin sisäisten erien eliminointia koskevan muutosohjeen mukaisesti teknisen tuen avointen saamisten saldot vuosilta 2017-2018 yht. 1,2 milj. euroa.

Muut lyhytaikaiset saamiset pienenevät 3,2 milj. euroa. Vähentymiseen vaikutti mm. oman tuotannon hankkeiden määrän pieneneminen. Suurimmat vähennykset saamisissa Etelä-Pohjanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla, Lapissa ja Uudellamaalla ja kasvut Keski-Suomessa sekä Varsinais-Suomessa.

Vieras pääoma kirjanpitoyksikkötasolla on 154,8 milj. euroa. Vähennystä edellisvuoteen verrattuna oli 3,4 milj. euroa (2,1%).

Saatujen ennakoiden määrä suureni 0,5 milj. euroa. Saatujen ennakkomaksujen lisääntymiseen vaikutti mm. useiden Freshabit Life– projektien ennakot eri ELYissä, esim. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ennakot nousivat edellisvuodesta 160 000 euroa.

Ostovelat ilmoitetaan kirjanpitoyksikkötasolla, joten niitä ei analysoida ELY-keskuksittain. Muut lyhytaikaiset velat vuodelta 2019 ovat 28,9 milj. euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna on 3,4 milj. euroa (10,5%). Muut lyhytaikaiset velat koostuvat päättyneelle tilikaudelle kuuluvista ja sen aikana arviomäärärahasta maksamatta jääneistä menoista (siirtotalouden vastikkeettomiin kuluihin liittyvät velat) kuten rakennusperinnön hoitoavustukset, kuntouttavan työtoiminnan korvaukset ja työvoimakoulutushankinnat. Suurin velkaerä muodostui pääsääntöisesti työllistymistä edistävästä koulutushankinnoista, joiden osuus pieneni edellisestä vuodesta.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) kirjanpitoyksikön hallinnollisista tehtävistä vastasi vuonna 2019 KEHA-keskus. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaa oman virastonsa osalta kunkin ELY-keskuksen ja TE-toimiston johto sekä KEHA-keskuksen osalta KEHA-keskuksen johto.

Vuoden 2019 kehittämiskohteet keskittyivät maakuntauudistukseen ja sen vaikutuksiin. Henkilöstöön liittyvänä kehityskohteena oli ammattitaidosta huolehtiminen ja epävarmuuteen vastaaminen. Hyvän asiakaspalvelun turvaamiseksi nähtiin tärkeäksi huolehtia henkilöstöstä, resursseista ja tiedotuksesta. Riskiarviointi oli tarkoitus suunnata muutoksen aiheuttamiin mahdollisiin uhkiin ja niiden arviointiin. Maakuntauudistuksen vuoksi päädyttiin siihen, että CAFia tai COSO ERM-itsearviointia ei toteutettu vuonna 2019. Pohjana on käytetty vuoden 2018 COSO ERM-itsearviointi.

Vuodelta 2018 jatkuvan uudistusohjelman kautta jatkettiin henkilöstön tukitoimia. Tilanne muuttui kokonaan, kun Maakuntauudistus kaatui maaliskuussa 2019. Resursseja palautui virastojen omaan käyttöön ja päädyttiinkin siihen, että nyt keskitytään oman toiminnan kehittämiseen. Digitalisaatiohankkeita jatkettiin mm. johdon työpöytä, henkilöstöä tuettiin erilaisilla tukitoimilla ja henkilöstön osaamista vahvistettiin. VMBaro työtyytyväisyystutkimus osoitti, että toiminnassa onnistuttiin hyvin.

Valtiontalouden tarkastusvirasto ei asettanut KEHA-keskukselle ilmoitusvelvollisuutta.

Vuoden 2020 kehittämiskohteiksi nousi:

- kuntakokeiluihin valmistautuminen ja prosessin läpivieminen
- henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin ylläpito
- digikehitysohjelman toteuttaminen, sekä johdon työpöydän kehittämisen jatkaminen
- CAF - arvioinnin läpivieminen ELY-keskuksissa

Kirjanpitoyksikön sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä on arvioitu käyttämällä COSO ERM -itsearvioinnin (2018) sekä henkilöstö- ja palvelutyytyväisyyskyselyiden tuloksia. Lisäksi hyödynnettiin ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen havaintoja. Arviointien perusteella todetaan, että kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä asetetut tavoitteet.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.9.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat tiedot

ELY-keskukset tekivät vuonna 2019 poliisille 26 (22/2018) tutkintapyyntöä. Tutkintapyyntöjä koskivat pääasiassa epäiltyjä ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu- ja vesilain mukaisia rikoksia/rikkomuksia. Tutkintapyyntöjä tehtiin myös yritysten kehittämispalveluihin liittyvistä väärinkäytöksistä. Esitutkinnassa oli kuusi asiaa, joissa aiheina olivat mm. avustuspetos, palkkatuki ja ympäristöluparikkomus. ELY-keskukset antoivat väärinkäytöksiin liittyviä asianomistaja- tai asiantuntijalausuntoja yhteensä 24 (66/2018) tapauksessa. Nämä liittyivät mm. ympäristönsuojelu-, jäte- ja luonnonsuojelulain valvonta-asioihin ja ympäristörikkomuksiin. Oikeudenkäynteihin ELY-keskukset osallistuivat 23 (34/2018) asiassa. Suurin osa niistä koski ympäristörikkomuksia/-rikkomuksia, mutta käsittelyssä oli myös luonnonsuojelu- ja vesilain mukaisia rikkomuksia sekä palkkatukeen ja viljelijätukeen liittyviä avustuspetoksia. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskuksen valtakunnallisessa palkkaturva ja oikeudellinen tuki -yksikössä oli oikeuskäsittelyssä edellä mainittujen lisäksi palkkaturvaan liittyviä velallisen rikoksia kaikkiaan 48 (52/2018) tapauksessa. Palkkaturvan osalta on vaadittu vahingonkorvausta yhteensä 1 076 732 euroa (pääoma), mikä on aika paljon enemmän kuin vuonna 2018 (741 938 euroa). Hallintopakkopäätöksiä tehtiin vuoden 2019 aikana 12 ja muita hallintopakkoasioita (mm. vireillepanoja) oli lisäksi kaikkiaan 11.

1.9.2. Takaisinperintätiedot ja EU-rahoitukseen liittyvät sääntöjenvastaisuudet

EU-osarahoitteisten tukien osalta ELY-keskukset tekivät vuoden aikana yhteensä 25 sääntöjenvastaisuusilmoitusta. EU-osarahoitteisten tukien takaisinperintäpäätösten määrä laski edellisvuoden 778 päätöksestä 417 päätökseen vuonna 2019. Takaisinperittävä euromäärä laski noin 2,2 miljoonaan euroon, mikä tarkoittaa noin 2,1 miljoonan euron vähenemistä verrattuna vuoteen 2018 (n. 4,3 milj. euroa). Perityksi saatiin vuoden aikana lähes 1,2 milj. euroa, mikä on noin 53 % takaisinperittävästä summasta. Vastaava osuus vuonna 2018 oli vain noin 19 %. Takaisinperittävä summa oli suurin Euroopan maaseuturahastosta (EMR) osarahoitettujen tukien osalta, yhteensä lähes 1,4 miljoonaa euroa. Maaseuturahoituksesta tehtyjä takaisinperintäpäätöksiä oli kaikkiaan 335. Näistä noin 80 % koski ympäristösopimuksia/erityisympäristötukea, joiden määrä tosin oli huomattavasti vähentynyt (271 kpl) verrattuna edelliseen vuoteen (625 kpl).

EU takaisinperinnät rahastoittain 2019			
EU-osarahoitteiset (kaikki ELY-keskukset)	Päätökset kpl	Takaisinperittävä määrä €	Perityksi saatu €
Euroopan sosiaalirahasto, ESR	48	183 857,89	127 999,67
Euroopan aluekehitysrahasto, EAKR	28	491 314,57	322 109,00
Euroopan meri- ja kalatalousraha- hasto, EMKR	3	119 966,46	11 384,03
Euroopan maaseuturahasto, EMR investoinnit ja kehittäminen	64	1 142 545,19	483 247,15
Euroopan maaseuturahasto, EMR Ympäristösopimus	271	240 364,10	209 879,46
Neuvontakorvaus (Neuvo 2020)	1	189,00	189,00
Porotalouden ja luontaiselinkeino- jen rahoituslaki	2	15 651,25	15 651,25
YHTEENSÄ	417	2 193 888,46	1 170 459,56

Kansallisten tukien ja avustusten takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuoden aikana 46 kappaletta (47/2018) ja takaisinperittävä määrä oli yhteensä 286 904 euroa (478 172 euroa/2018). Takaisinperintäpäätösten määrä on siis pysynyt samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, mutta takaisinperittävä summa on paljon pienempi. Perityksi saatiin 97 478 euroa. Euromääräisesti suurin kansallisten tukien ryhmä oli maatalouden rakenne-tukiin liittyvät takaisinperintäpäätökset, joita tehtiin 12 kappaletta (184 193 euroa). Palkkatukeen liittyviä takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 16 ja niiden takaisinperittävä summa oli yhteensä 52 050 euroa.

KANSALLINEN takaisinperinnät tu- kimuodoittain 2019			
Kaikki ELY-keskukset	Päätökset kpl	Takaisinperittävä määrä €	Perityksi saatu €
Palkkatuki	16	52 049,94	15 561,08
Starttiraha	6	4 406,39	3 252,59
Maatalouden rakennetuki, mm. nuoren viljelijän aloitustuki	12	184 193,24	42 560,15
Laki maa- ja puutarhatalouden kan- sallisista tuista	6	34 049,43	23 899,02
Laki valtionavusta yritystoiminnan kehittämiseksi	3	7 205,53	7 205,53
Porotalouden ja luontaiselinkeino- jen rahoituslaki	2	0,00	0,00
Rakennusperintöavustus	1	5 000,00	5 000,00
YHTEENSÄ	46	286 904,53	97 478,37

Kaikkiaan EU-osarahoitteisia ja kansallisia tukia saatiin perityksi vuoden aikana noin 1 267 938 euroa, mikä on takaisinperittävästä summasta noin 51,11 % (vuonna 2018 osuus oli 18,3 %). Tukien maksamisen keskey-
tyspäätöksiä tehtiin vuoden aikana EU-osarahoitteisten tukien osalta 28 ja kansallisten tukien osalta 28, yh-
teensä 56 päätöstä.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2019	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		76 426,27	135 294	135 294,09	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	76 426,27	135 294	135 294,09	0,00	100
12. Sekalaiset tulot		20 417 387,07	21 483 869	21 580 530,34	96 661,63	100
12.30.40.	Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	3 211 511,80	3 100 000	2 874 936,33	-225 063,67	93
12.30.99.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	2 011 958,17	237 625	237 625,09	0,00	100
12.31.10.	Väyläviraston tulot	2 362 078,56	2 500 000	2 821 725,30	321 725,30	113
	12.31.10.02. Joukkoliikenteen lipputulot	2 362 078,56	2 500 000	2 821 725,30	321 725,30	113
12.31.99.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	18 000,00	20	20,14	0,00	100
	12.31.99.2. Muut tulot	18 000,00	20	20,14	0,00	100
12.32.31.	Palkkaturvamaksujen palautukset	5 509 602,39	6 137 582	6 137 581,70	0,00	100
12.32.99.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	4 582 950,73	3 467 919	3 467 918,78	0,00	100
	12.32.99.03. Palkkaturvapalautusten korot	574 252,37	565 579	565 579,43	0,00	100
	12.32.99.06. Muut tulot	4 008 698,36	2 902 339	2 902 339,35	0,00	100
12.33.99.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	37 019,43	27 756	27 756,26	0,00	100
12.35.99.	Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	217 168,23	362 518	362 517,92	0,00	100
	12.35.99.2. Muut sekalaiset tulot	217 168,23	362 518	362 517,92	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	1 237 063,22	3 619 080	3 619 080,20	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	1 230 034,54	2 031 369	2 031 368,62	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset		128 808,60				
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	128 808,60				
Tuloarviotilit yhteensä		20 622 621,94	21 619 163	21 715 824,43	96 661,63	100

	liikuntakasvatuksen edistä- seen (A)										
	29.90.50.08. Liikunnallisen elä- mätavan edistämiseen (KPY)	40 000,00									
	29.90.50.08.2. Liikunta elämän- kaarella -hanketukiin (KPY)	40 000,00									
30. Maa- ja metsätalousministeriön hal- linnonala		60 984 441,26	30 609 519	11 702 138,87	18 898 929,70	30 601 068,57	8 450,70	72 386 828,44	99 842 971,86	45 078 110,78	53 231 463,92
30.01.29.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäverome- not (A)	2 244 375,26	1 744 266	1 744 266,38		1 744 266,38	0,00				
30.10.51.	Porotalouden edistäminen (S2)	1 843 000,00	1 843 000	1 843 000,00	0,00	1 843 000,00	0,00		1 843 000,00	1 843 000,00	0,00
30.20.47.	Kansallinen ruokaketjun kehit- täminen (S3)							58 208,46	58 208,46	50 512,44	0,00
	30.20.47.1. Ruokaketjun kehit- tämishankkeet (KPY)							58 208,46	58 208,46	50 512,44	0,00
30.40.20.	Kalakannan hoitovelvoitteet (S3)	3 000 000,00	3 100 000	623 726,67	2 476 273,33	3 100 000,00	0,00	3 410 878,53	6 510 878,53	2 698 400,36	3 812 478,17
30.40.21.	Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (S3)	9 650 000,00	7 656 000	2 813 637,41	4 842 362,59	7 656 000,00	0,00	6 863 790,77	14 519 790,77	8 106 116,38	6 413 560,66
30.40.22.	Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (S3)	5 740 000,00	395 000	218 731,58	176 268,42	395 000,00	0,00	6 554 617,46	6 949 617,46	2 496 761,86	3 683 978,56
	30.40.22.1. Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	315 000,00						98 248,90	98 248,90	97 648,90	0,00
	30.40.22.4. Kiertotalouden läpi- murto	4 500 000,00						4 869 994,89	4 869 994,89	1 374 477,39	2 727 240,46
	30.40.22.5. Suomalainen ruo- antuotanto	925 000,00						1 586 373,67	1 586 373,67	805 903,99	780 469,68
30.40.31.	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (S3)	4 611 000,00	6 489 000	1 624 877,48	4 864 122,52	6 489 000,00	0,00	9 469 230,51	15 958 230,51	8 113 706,44	7 844 524,07
	30.40.31.1. Muu vesi- ja kalata- loushankkeiden tukeminen	4 212 000,00						6 290 808,12	6 290 808,12	4 538 618,07	1 752 190,05
	30.40.31.2. Luontopolitiikka	399 000,00						3 178 422,39	3 178 422,39	1 950 210,89	1 228 211,50
30.40.40.	Eräät luonnonvaratalouden kor- vaukset (A)	800 066,00	1 409 109	1 400 658,77		1 400 658,77	8 450,70				
30.40.51.	Kalatalouden edistäminen (S3)	6 615 000,00	7 893 143	1 393 367,23	6 499 776,19	7 893 143,42	0,00	1 510 476,82	9 403 620,24	2 902 333,63	6 499 776,19

	30.40.51.2. Muu kalatalouden edistäminen	6 615 000,00	7 893 143	1 393 367,23	6 499 776,19	7 893 143,42	0,00	1 510 476,82	9 403 620,24	2 902 333,63	6 499 776,19
30.40.62.	Elinkeinokalatalouden edistäminen (S3)	26 481 000,00	80 000	39 873,35	40 126,65	80 000,00	0,00	44 519 625,89	44 599 625,89	18 867 279,67	24 977 146,27
	30.40.62.3. Kansalliset toimenpiteet	80 000,00	80 000	39 873,35	40 126,65	80 000,00	0,00	332 341,27	412 341,27	372 214,62	40 126,65
	30.40.62.4. EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet	11 669 000,00						20 620 285,61	20 620 285,61	10 329 476,07	10 290 809,54
	30.40.62.5. EMKR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (EK) (varattu)	14 732 000,00						23 566 999,01	23 566 999,01	8 165 588,98	14 646 210,08
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala		72 865 000,00	72 565 000	37 691 827,71	34 873 172,29	72 565 000,00	0,00	35 418 620,32	107 983 620,32	67 472 341,01	40 511 279,31
31.10.50.	Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (S3)	13 000 000,00	17 000 000	3 357 163,00	13 642 837,00	17 000 000,00	0,00	10 825 466,57	27 825 466,57	10 949 765,77	16 875 700,80
31.30.63.	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (S3)	41 879 000,00	37 579 000	22 294 486,55	15 284 513,45	37 579 000,00	0,00	19 510 481,83	57 089 481,83	39 399 725,16	17 689 756,67
	31.30.63.02. Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot, hinta-velvoitteet ja kehittäminen (KPY)	31 629 000,00	32 329 000	17 125 183,49	15 203 816,51	32 329 000,00	0,00	19 429 788,89	51 758 788,89	34 149 729,16	17 609 059,73
	31.30.63.05. Merenkurkun liikenne (KPY)	10 250 000,00	5 250 000	5 169 303,06	80 696,94	5 250 000,00	0,00	80 692,94	5 330 692,94	5 249 996,00	80 696,94
31.30.64.	Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (S3)	14 683 000,00	12 683 000	10 167 530,62	2 515 469,38	12 683 000,00	0,00	1 933 235,48	14 616 235,48	12 100 766,10	2 515 469,38
31.30.66.	Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset (S3)	3 303 000,00	5 303 000	1 872 647,54	3 430 352,46	5 303 000,00	0,00	3 149 436,44	8 452 436,44	5 022 083,98	3 430 352,46
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		1 076 247 118,41	1 021 713 497	776 175 712,52	240 396 632,16	1 016 572 344,68	5 141 152,56	302 028 945,98	901 354 612,29	658 141 880,76	241 319 562,66
32.01.02.	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (nettob) (S2)	169 872 794,14	171 606 556	147 973 939,50	23 632 616,50	171 606 556,00	0,00	30 048 025,72	201 654 581,72	178 018 213,13	23 632 616,50
	32.01.02.1. Toimintamenot (KPY)	169 393 599,14	171 073 056	147 540 388,17	23 532 667,83	171 073 056,00	0,00	29 860 564,11	200 933 620,11	177 400 952,28	23 532 667,83
	32.01.02.2. Yritystoiminnan kehittämispalvelut (KPY)	479 195,00	533 500	433 551,33	99 948,67	533 500,00	0,00	187 461,61	720 961,61	617 260,85	99 948,67

32.01.20.	Sivillipalvelus (A)	3 858 602,06	3 879 024	3 879 023,58		3 879 023,58	0,00				
32.01.21.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S3)							300 042,53	300 042,53	151 802,25	69 067,50
32.01.29.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	17 626 777,10	18 380 300	18 380 300,41		18 380 300,41	0,00				
32.20.46.	Laivanrakennuksen innovaatiotuki (S3)							2 110 000,00	2 110 000,00	300 000,00	0,00
32.30.01.	Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (nettob) (S2)	159 454 150,00	181 976 211	162 110 573,67	19 865 637,33	181 976 211,00	0,00	24 362 022,48	206 338 233,48	186 472 596,15	19 865 637,33
	32.30.01.1. Toimintamenot (KPY)	159 454 150,00	181 976 211	162 110 573,67	19 865 637,33	181 976 211,00	0,00	24 362 022,48	206 338 233,48	186 472 596,15	19 865 637,33
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	301 450 372,50	245 708 566	48 841 313,77	196 867 252,20	245 708 565,97	0,00	238 399 497,25	484 108 063,22	287 240 811,02	196 867 252,20
	32.30.51.01. Asiantuntija-arvioinnit (KPY)	6 627 268,88	4 640 697	374 044,35	4 266 652,49	4 640 696,84	0,00	3 901 291,48	8 541 988,32	4 275 335,83	4 266 652,49
	32.30.51.02. Kokeilut ja valmennukset (KPY)	21 867 290,15	15 921 744	4 364 775,84	11 556 967,95	15 921 743,79	0,00	15 665 579,22	31 587 323,01	20 030 355,06	11 556 967,95
	32.30.51.03. Työvoimakoulutuksen hankinta (KPY)	104 023 682,40	56 935 893	24 959 155,18	31 976 737,60	56 935 892,78	0,00	81 317 295,05	138 253 187,83	106 276 450,23	31 976 737,60
	32.30.51.04. Palvelujen kehittämis- ja kokeilumenot (KPY)	1 059 438,04	228 571	98 628,12	129 943,24	228 571,36	0,00	1 071 985,39	1 300 556,75	1 170 613,51	129 943,24
	32.30.51.05. Pohjoiskalotin koulutussäätiöstä hankittava koulutus (KPY)	1 541 544,40	10 000	0,00	10 000,00	10 000,00	0,00	1 636 831,59	1 646 831,59	1 636 831,59	10 000,00
	32.30.51.06. Palkkatuki ja starttiraha (KPY)	116 421 705,11	119 558 455	2 051 375,87	117 507 079,05	119 558 454,92	0,00	100 659 056,46	220 217 511,38	102 710 432,33	117 507 079,05
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	6 895 014,99	7 248 616	7 248 615,74	0,00	7 248 615,74	0,00		7 248 615,74	7 248 615,74	0,00
	32.30.51.08. Työllisyyspoliittinen avustus (KPY)	10 412 569,62	9 035 392	151 340,11	8 884 052,00	9 035 392,11	0,00	11 478 020,17	20 513 412,28	11 629 360,28	8 884 052,00
	32.30.51.09. Korvaukset (KPY)	837 259,08	782 966	36 977,55	745 987,95	782 965,50	0,00	880 244,60	1 663 210,10	917 222,15	745 987,95
	32.30.51.10. Vakuutusturva (KPY)	756 357,51	679 597	679 597,31	0,00	679 597,31	0,00		679 597,31	679 597,31	0,00
	32.30.51.11. Yritystoiminnan kehittämispalvelujen hankinta (KPY)	10 000 000,00	13 650 000	5 244 828,00	8 405 172,00	13 650 000,00	0,00	7 321 179,94	20 971 179,94	12 566 007,94	8 405 172,00

	32.30.51.12. Työllisyys ja kilpailukyky: Yksityiset työnvälityspalvelut (KPY)	21 008 242,32	17 016 636	3 631 975,70	13 384 659,92	17 016 635,62	0,00	14 468 013,35	31 484 648,97	18 099 989,05	13 384 659,92
32.40.51.	Eräät merimiespalvelut (A)	467 891,97	1 268 189	1 268 189,00		1 268 189,00	0,00				
	32.40.51.2. Valtion osuus työnantajille eräisiin merimiesten matkakustannuksiin (KPY)	467 891,97	1 268 189	1 268 189,00		1 268 189,00	0,00				
32.40.52.	Palkkaturva (A)	25 141 422,80	29 862 411	29 862 410,89		29 862 410,89	0,00				
	32.40.52.1. Palkkaturva (KPY)	25 022 543,98	29 729 221	29 729 220,50		29 729 220,50	0,00				
	32.40.52.2. Takaisinperittyjen saatavien palautukset ja korot(KPY)	11 893,61	709	708,93		708,93	0,00				
	32.40.52.3. Viranomaismaksut, oikeudenkäyntikulut ja konkurs-sikustannukset (KPY)	106 985,21	132 481	132 481,46		132 481,46	0,00				
32.50.42.	Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (A)	12 069 408,00	4 944 751	4 944 751,00		4 944 751,00	0,00				
32.50.44.	Alueellinen kuljetustuki (S3)							6 809 358,00	6 809 358,00	5 955 251,00	853 863,00
32.50.64.	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkora-jayhteistyö- ja muihin kohee-siopolitiikanohjelmiin (A)	185 588 883,34	183 160 944	183 160 944,05		183 160 944,05	0,00				
	32.50.64.07. EAKR 2014-2020 (KPY)	82 492 958,91	88 576 587	88 576 587,17		88 576 587,17	0,00				
	32.50.64.09. ESR 2014-2020 (KPY)	103 095 924,43	94 584 357	94 584 356,88		94 584 356,88	0,00				
32.60.40.	Energiatuki (A)	4 703 537,00	971 212	971 212,00		971 212,00	0,00				
32.70.03.	Maahanmuuttajien kotoutumi-sen ja työllistymisen edistämi-nen (S2)		34 333	3 207,21	31 126,13	34 333,34	0,00	0,00	34 333,34	3 207,21	31 126,13
	32.70.03.1. Kotouttamisen ja hyvien etnisten suhteiden edis-täminen (KPY)		34 333	3 207,21	31 126,13	34 333,34	0,00	0,00	34 333,34	3 207,21	31 126,13
32.70.30.	Valtion korvaukset kotouttami-sesta (A)	196 013 279,50	179 921 000	174 779 847,44		174 779 847,44	5 141 152,56				

	32.70.30.1. Paluumuuttajien kustannukset (KPY)	1 879 560,34	1 676 000	1 466 120,10		1 466 120,10	209 879,90				
	32.70.30.2. Laskennalliset korvaukset pakolaisista (KPY)	64 463 882,12	60 359 000	58 651 703,54		58 651 703,54	1 707 296,46				
	32.70.30.3. Muut pakolaisista maksettavat kuntakorvaukset (KPY)	129 386 337,04	117 529 000	114 464 623,80		114 464 623,80	3 064 376,20				
	32.70.30.4. Alkukartoituksen kustannukset (KPY)	283 500,00	357 000	197 400,00		197 400,00	159 600,00				
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		202 142 775,64	217 308 396	190 461 806,39	0,00	190 461 806,39	26 846 589,90	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.31.	Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (A)	25 981 960,71	26 840 000	24 054 140,78		24 054 140,78	2 785 859,22				
33.20.50.	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	43 348 980,93	45 486 495	40 739 647,72		40 739 647,72	4 746 847,53				
	33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	1 269 645,18	1 231 495	1 231 495,25		1 231 495,25	0,00				
	33.20.50.02. Palkkatuki ja starttiraha	42 079 335,75	44 255 000	39 508 152,47		39 508 152,47	4 746 847,53				
33.20.51.	Valtionosuus peruspäivärahasta (A)	14 760 966,76									
	33.20.51.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	190 623,21									
	33.20.51.02. Palkkatuki ja starttiraha	14 570 343,55									
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (A)	118 050 867,24	144 981 901	125 668 017,89		125 668 017,89	19 313 883,15				
	33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	687 226,67	961 901	961 901,04		961 901,04	0,00				
	33.20.52.02. Palkkatuki ja starttiraha	117 363 640,57	144 020 000	124 706 116,85		124 706 116,85	19 313 883,15				
35. Ympäristöministeriön hallinnonala		33 253 015,23	52 660 378	17 133 774,61	35 526 603,65	52 660 378,26	0,00	45 906 037,11	96 930 679,52	51 874 693,22	44 863 472,13
35.01.29.	Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonnäisäveromenot (A)	2 091 121,23	1 635 736	1 635 735,85		1 635 735,85	0,00				

35.01.65.	Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (S3)	383 000,00	392 000	369 192,40	22 807,60	392 000,00	0,00	14 506,58	406 506,58	378 547,82	27 948,10
	35.01.65.01. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon	383 000,00	392 000	369 192,40	22 807,60	392 000,00	0,00	13 575,55	405 575,55	377 627,45	27 948,10
35.10.20.	Ympäristövahinkojen torjunta (S3)	1 300 000,00	16 450 000	709 420,33	15 740 579,67	16 450 000,00	0,00	2 095 449,69	18 545 449,69	2 804 870,02	15 740 579,67
35.10.21.	Eräät luonnonsuojelun menot (S3)	906 000,00	1 331 800	629 304,52	702 495,48	1 331 800,00	0,00	809 850,53	2 141 650,53	1 294 115,34	847 535,19
35.10.22.	Eräät ympäristömenot (S3)	3 533 584,00	4 379 500	1 228 403,92	3 151 096,08	4 379 500,00	0,00	9 974 915,27	14 354 415,27	6 406 512,87	7 859 613,59
35.10.61.	Vesien- ja ympäristöhoidon edistäminen (S3)	5 125 104,00	6 964 000	397 145,77	6 566 854,23	6 964 000,00	0,00	7 440 845,88	14 404 845,88	5 039 762,49	9 277 824,36
35.10.63.	Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (S3)	19 064 206,00	20 657 342	11 426 734,75	9 230 607,66	20 657 342,41	0,00	25 422 225,21	46 079 567,62	35 086 619,94	10 980 348,01
	35.10.63.1. Luonnonsuojelualueiden hankinnasta ja korvauksesta aiheutuvat menot	19 064 206,00	20 657 342	11 426 734,75	9 230 607,66	20 657 342,41	0,00	25 332 641,76	45 989 984,17	35 009 636,16	10 980 348,01
	35.10.63.2. Yhteistoimintasopimusten perusteella maksettavat palkkiot (EK) (enintään)							89 583,45	89 583,45	76 983,78	0,00
35.20.64.	Avustukset rakennusperinnön hoitoon (S3)	850 000,00	850 000	737 837,07	112 162,93	850 000,00	0,00	148 243,95	998 243,95	864 264,74	129 623,21
Määrärahatilit yhteensä		1 458 248 667,52	1 395 258 971	1 033 310 380,41	329 952 396,91	1 363 262 777,32	31 996 193,79	455 810 445,43	1 206 568 333,57	822 766 415,61	380 182 837,13

[illegible]

32.50.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto, ulkorajayhteistyö ja muihin koheesiopoliitiikan ohjelmiin (EUM)	804 059	404 270	257 122	661 392	216 362	445 030	445 030	183 161	138 619	103 964	34 655	69 310	346 548
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	804 059							153 018	64 132	48 099	16 033	32 066	160 329
Vuonna 2019 käytettävissä olleet valtuudet, josta		404 270	257 122	661 392	216 362	445 030	445 030	30 143	74 488	55 866	18 622	37 244	186 219
32.60.40. Energiatuki	65 216	0	0	0	0	0	0	971	2 446	0	0	0	2 446
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	65 216							971	2 446	0	0	0	2 446
Vuonna 2019 käytettävissä olleet valtuudet, josta													
Yhteensä	1 303 561	506 270	264 924	771 194	268 764	502 430	474 541	231 731	195 156	116 826	43 943	82 723	438 647
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	1 303 561	0	0	0	0	0	0	201 588	82 524	56 866	21 645	37 788	198 824
	- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0						0	0	0	0	0	0
Vuonna 2019 käytettävissä olleet valtuudet, josta		506 270	264 924	771 194	268 764	502 430	474 541	30 143	112 631	59 961	22 297	44 934	239 823
	- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1) Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

2) Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

3) Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

4) Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

Vuoden 2018 valtuuslaskelmassa oli ilmoitettu valtuuden 18V313064 käytöksi 6 142 960 euroa. Valtuuden käytöstä oli peruuntunut 3 422 810 euroa, jota ei oltu huomioitu kokonaiskäytössä. Oikea vuodelle 2019 siirtynyt ja uusittavissa oleva valtuus on 7 801 850 euroa.

MOM 32.60.40 uusi valtuus on siirtynyt Tekesin hallinnoitavaksi vuonna 2017, vuoden 2016 ja sitä aikaisempien valtuuspäätösten valtuuden käytöstä aiheutuneet menot maksetaan ELY-keskuksista

Valtuuden käytöstä aiheutuvat menot erottavat ELY-keskuksen kirjanpidon ja valtuusilmoituksen välillä 4 668 211 euroa. Ero johtuu vuoden 2019 aikana maksetuista tukikelpoisuustarkastamattomista URA- delegointien maksuista momentilta 32.50.64.09. Tukikelpoisuustarkastamattomat URA-maksut saavat valtuusnumeron vasta siirtyessään EURA-järjestelmään.

Ne näkyvät EURA:sta tulostetussa valtuus- ilmoituksessa arviomäärärahan käyttönä sinä vuonna jolloin ne on maksettu URA:sta. Niitä ei tukikelpoisuustarkastuksen jälkeen huomioida uudelleen kirjanpidossa määrärahan käytöstä aiheutuvana menona

3 Tuotto- ja kululaskelma

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2019-31.12.2019		1.1.2018-31.12.2018	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	8 768 137,41		8 768 841,69	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	588 504,13		602 903,55	
Muut toiminnan tuotot	<u>31 814 704,52</u>	41 171 346,06	<u>30 927 553,22</u>	40 299 298,46
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	9 080 730,43		9 495 195,00	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-797 747,58		-1 048 533,17	
Henkilöstökulut	310 413 841,18		291 197 941,36	
Vuokrat	28 507 216,18		29 308 658,50	
Palvelujen ostot	104 606 771,80		104 775 524,26	
Muut kulut	8 020 359,09		8 253 548,10	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 594 917,10		-4 228 389,41	
Poistot	7 069 438,84		7 939 328,06	
Sisäiset kulut	<u>29 406 619,43</u>	<u>-494 712 312,27</u>	<u>30 807 026,51</u>	<u>-476 500 299,21</u>
JÄÄMÄ I		-453 540 966,21		-436 201 000,75
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	673 619,09		649 431,91	
Rahoituskulut	<u>-5 575,31</u>	668 043,78	<u>-297 662,84</u>	351 769,07
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				

KEHA-keskus

145 (170)

Satunnaiset tuotot	2 916 995,30		2 511 541,14	
Satunnaiset kulut	<u>-483 506,05</u>	<u>2 433 489,25</u>	<u>-171 696,70</u>	<u>2 339 844,44</u>
JÄÄMÄ II		-450 439 433,18		-433 509 387,24
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot paikallishallinnolta	753 794,52		785 837,38	
Siirtotalouden tuotot sosiaaliturvarahastoilta	882 058,71		720 404,42	
Siirtotalouden tuotot elinkeinoelämältä	836 618,83		753 348,71	
Siirtotalouden tuotot voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä	679,00		43,00	
Siirtotalouden tuotot kotitalouksilta	<u>346 212,55</u>	2 819 363,61	<u>101 257,11</u>	2 360 890,62
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	365 208 260,00		400 298 608,24	
Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	65,48		1 506,60	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	233 841 807,49		237 738 440,85	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	125 353 736,95		122 213 350,01	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	210 136 609,73		242 500 443,70	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	7 854 246,15		9 138 243,11	
Muut siirtotalouden kulut	<u>356 289,86</u>	<u>-942 751 015,66</u>	<u>797 778,85</u>	<u>-1 012 688 371,36</u>
JÄÄMÄ III		-1 390 371 085,23		-1 443 836 867,98
TUOTOT VEROISTA JA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	3 027 701,49		3 382 041,69	
Perityt arvonlisäverot	135 294,09		76 426,27	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-27 019 264,87</u>	<u>-23 856 269,29</u>	<u>-27 661 998,88</u>	<u>-24 203 530,92</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-1 414 227 354,52</u>		<u>-1 468 040 398,90</u>

4 Tase

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tase

	31.12.2019		31.12.2018	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Maa- ja vesialueet	31 459 815,39	<u>31 459 815,39</u>	32 147 712,23	<u>32 147 712,23</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		31 459 815,39		32 147 712,23
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	2 847,20		3 597,53	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 080 778,72		1 029 919,98	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>960 346,33</u>	2 043 972,25	<u>701 510,40</u>	1 735 027,91
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	45 725,48		45 725,48	
Rakennusmaa- ja vesialueet	402 963,00		402 963,00	
Rakennukset	60 085,29		70 957,09	
Rakennelmat	80 294,16		100 884,43	
Rakenteet	58 638 462,43		63 143 167,50	
Koneet ja laitteet	975 936,21		1 178 480,89	
Kalusteet	15 712,54		2 177,09	
Muut aineelliset hyödykkeet	13 844,58		16 342,17	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 926 378,91</u>	63 159 402,60	<u>3 303 171,96</u>	68 263 869,61

KEHA-keskus

147 (170)

KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET

Käyttöomaisuusarvopaperit

117,73

117,73

1 866,89

1 866,89

KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ

65 203 492,58

70 000 764,41

VAIHTO- JA RAHOITUSOMaisuUS

VAIHTO-OMaisuUS

Valmiit tuotteet/Tavarat

14 115 228,06

14 115 228,06

13 994 520,53

13 994 520,53

LYHYTAIKAISET SAAMISET

Myyntisaamiset

6 773 428,60

3 415 945,38

Siirtosaamiset

8 045 734,38

5 487 781,98

Muut lyhytaikaiset saamiset

9 577 745,18

24 396 908,16

12 734 877,12

21 638 604,48

RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT

Kirjanpitoyksikön tulotilit

55,00

55,00

3,16

3,16

VAIHTO- JA RAHOITUSOMaisuUS YHTEENSÄ

38 512 191,22

35 633 128,17

VASTAAVAA YHTEENSÄ

135 175 499,19

137 781 604,81

	31.12.2019		31.12.2018	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-20 420 109,86		-24 844 658,46	
Pääoman siirrot	1 414 979 549,21		1 472 464 947,50	
Tilikauden tuotto-/kulujaäämä	<u>-1 414 227 354,52</u>	-19 667 915,17	<u>-1 468 040 398,90</u>	-20 420 109,86
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>24 000,00</u>	24 000,00	<u>0,00</u>	0,00
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Muut pitkäaikaiset velat	<u>446 194,93</u>	446 194,93	<u>388 661,58</u>	388 661,58
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	113 383,60		62 248,00	
Saadut ennakot	1 619 237,88		1 079 399,80	
Ostovelat	55 568 302,84		62 980 134,04	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	6 416 417,94		5 604 792,89	
Edelleen tilitettävät erät	6 369 863,77		6 157 233,85	
Siirtovelat	55 403 087,58		49 643 319,09	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>28 882 925,82</u>	<u>154 373 219,43</u>	<u>32 285 925,42</u>	<u>157 813 053,09</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		154 819 414,36		158 201 714,67
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>135 175 499,19</u>		<u>137 781 604,81</u>

5 Liitetiedot

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Tulot ja menot on kohdennettu varainhoitovuoteen kuuluvaksi talousarvioasetuksen 5 a §:n ja 5 b §:n mukaisesti sekä talousarviossa olevan kohdentamisperusteen mukaisesti.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018-2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä.

Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta.

Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Momentti 30.40.22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen oli edellisenä vuonna alajaoteltu 22.1. nimelle Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen, 22.4. nimelle Kiertotalouden läpimurto sekä 22.5. nimelle Suomalainen Ruuantuotanto. Varainhoitovuonna alatilijaottelu poistui.

Siten talousarvion 2019 määrärahan vertailtavuus Tilinpäätös 2018 -lukuihin sekä siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot ovat eri riveillä.

Momentti 30.40.31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen oli edellisenä vuonna alajaoteltu 31.1. nimelle Muu vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen ja 31.2. nimelle Luontopolitiikka. Varainhoitovuonna alatilijaottelu poistui. Siten talousarvion 2019 määrärahan vertailtavuus Tilinpäätös 2018 -lukuihin sekä siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot ovat eri riveillä.

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Momentin 33.20.50. nimi Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta muuttunut varainhoitovuonna.

Nimi oli aikaisemmin Valtionosuus ansiopäivärahasta.

Momentti 33.20.51. Valtionosuus peruspäivärahasta sekä alajottelu 51.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto sekä 51.02.

Palkkatuki ja starttiraha yhdistyi momenttiin 33.20.52, jonka nimi samalla muuttui Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta.

Siten talousarvion 2019 määrärahan vertailtavuus Tilinpäätös 2018 -lukuihin ei löydy samalta riviltä.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2018		Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25.01.01. Oikeusministeriön toimintame- not (nettob) (S2)	Bruttomenot	0,00		41 306,37		41 306,37				41 306,37	
	Bruttotulot	0,00		0,00						0,00	
	Nettomenot	0,00	41 307	41 306,37	0,00	41 306,37	0,63	0,00	41 307,00	41 306,37	0,00
30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (S3)	Bruttomenot	9 765 974,16		2 959 653,21		7 802 015,80				8 256 341,81	
	Bruttotulot	115 974,16		146 015,80		146 015,80				150 225,43	
	Nettomenot	9 650 000,00	7 656 000	2 813 637,41	4 842 362,59	7 656 000,00	0,00	6 863 790,77	14 519 790,77	8 106 116,38	6 413 560,66
32.01.02. Elinkeino-, liikenne- ja ympä- ristökeskusten toimintamenot (nettob) (S2)	Bruttomenot	204 469 373,80		181 991 191,13		205 623 807,63				212 815 052,85	
	Bruttotulot	34 596 579,66		34 017 251,63		34 017 251,63				34 796 839,72	
	Nettomenot	169 872 794,14	171 606 556	147 973 939,50	23 632 616,50	171 606 556,00	0,00	30 048 025,72	201 654 581,72	178 018 213,13	23 632 616,50
32.30.01. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (nettob) (S2)	Bruttomenot	160 083 878,66		163 184 281,42		183 049 918,75				187 604 225,31	
	Bruttotulot	629 728,66		1 073 707,75		1 073 707,75				1 131 629,16	
	Nettomenot	159 454 150,00	181 976 211	162 110 573,67	19 865 637,33	181 976 211,00	0,00	24 362 022,48	206 338 233,48	186 472 596,15	19 865 637,33
33.20.52. Valtionosuus työttö- myysetuuksien perusturvasta (nettob) (A)	Bruttomenot	118 050 867,24		125 668 017,89		125 668 017,89					
	Bruttotulot	0,00		0,00		0,00					
	Nettomenot	118 050 867,24	144 981 901	125 668 017,89		125 668 017,89	19 313 883,15				

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 3

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala		1 533 397,16
Vuosi 2017		1 531 886,74
30.20.47.1. Ruokaketjun kehittämishankkeet (KPY) (S3)	7 696,02	
30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob)(S3)	113,73	
30.40.22.1. Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (S3)	600,00	
30.40.22.4 Kiertotalouden läpimurto (S3)	768 277,04	
30.40.62.5. EMKR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (EK)(varattu) (S3)	755 199,95	
Vuosi 2018		1 510,42
30.40.51.2 Muu kalatalouden edistäminen (S2)	1 510,42	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		1 893 168,87
Vuosi 2017		1 889 416,78
32.01.21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (S3)	79 172,78	
32.20.46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3v)	1 810 000,00	
32.50.44. Alueellinen kuljetustuki (S3)	244,00	
Vuosi 2018		3 752,09
32.01.02.2. Yritystoiminnan kehittämispalvelut (KPY) (nettob) (S2)	3 752,09	
35. Ympäristöministeriön hallinnonala		192 514,17
Vuosi 2017		192 514,17
35.01.65. Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon(S3)	10,66	
35.10.22. Eräät ympäristömenot (S3)	88 288,81	
35.10.61. Vesien ja ympäristönhoidon edistäminen(S3)	87 259,03	
35.10.63.2. Yhteistoimintasopimusten perusteella maksettavat palkkiot (EK) (enintään) (S3)	12 599,67	
35.20.64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon(S3)	4 356,00	
Pääloukat yhteensä		3 619 080,20
Vuosi 2017		3 613 817,69
Vuosi2018		5 262,51

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2019	2018
Henkilöstökulut	261 854 626,71	247 066 079,40
Palkat ja palkkiot	257 495 130,37	246 085 892,90
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	4 359 496,34	980 186,50
Henkilösivukulut	48 559 214,47	44 131 861,96
Eläkekulut	44 346 982,93	40 001 821,65
Muut henkilösivukulut	4 212 231,54	4 130 040,31
Yhteensä	310 413 841,18	291 197 941,36
Johdon palkat ja palkkiot, josta	6 243 105,15	6 201 647,44
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	16 670,00	18 270,17
Johto	8 580,00	8 460,00
Muu henkilöstö	8 090,00	9 810,17

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana poistosuunnitelmaan lisättiin muihin pitkävaikutteisiin menoihin 10 vuoden poistoaika.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä		Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Jäännösarvo %
Kansallisomaisuus				
1007010	Luonnonsuojelutarkoitukseen hankitut maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1094010	Keskeneräiset maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1095010	Keskeneräiset asuinrakennukset	ei poistoa		
1096010	Keskeneräiset muut rakennukset	ei poistoa		
1097010	Keskeneräinen muu kansallisomaisuus	ei poistoa		
Aineettomat hyödykkeet				
1120010	Ostetut atk-ohjelmistot 5v	tasapoisto		5
1140010	Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat 5v	tasapoisto		5
1149010	Muut pitkävaikutteiset menot 10v	tasapoisto		10
1149020	Muut pitkävaikutteiset menot 5v	tasapoisto		5
1191010	Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoa		
Aineelliset hyödykkeet				
1200010	Metsäalueet	ei poistoa		
1210010	Maa-alueet	ei poistoa		
1214010	Vesialueet	ei poistoa		
1223010	Varastorakennukset 20v	tasapoisto		20
1229020	Muut rakennukset 30v	tasapoisto		30
1230030	Muut rakennelmat 20v	tasapoisto		20
1243020	Väylät ja turvalaitteet 30v	tasapoisto		30

1244010	Muut vesirakenteet 30v	tasapoisto	30
1249010	Muut rakenteet 30v	tasapoisto	30
1250010	Autot ja muut maakuljetusvälineet 5v	tasapoisto	5
1251010	Laivat ja muut vesikuljetusvälineet 7v	tasapoisto	7
1253030	Raskaat työkoneet 15v	tasapoisto	15
1254010	Kevyet työkoneet 7v	tasapoisto	7
1254020	Kevyet työkoneet 5v	tasapoisto	5
1255010	Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet 3v	tasapoisto	3
1256010	Toimistokoneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5
1257010	Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet 5v	tasapoisto	5
1258010	Audiovisuaaliset koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5
1259010	Laboratoriolaitteet ja -kalusteet 5v	tasapoisto	5
1260030	Muut tutkimuslaitteet 7v	tasapoisto	7
1261010	Vesirakenteiden laitteet 10v	tasapoisto	10
1269010	Muut koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5
1270010	Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet 5 v	tasapoisto	5
1279010	Muut kalusteet 5v	tasapoisto	5
1280010	Taide-esineet	ei poistoa	
1289010	Muut aineelliset hyödykkeet 5v	tasapoisto	5
1295010	Keskeneräiset maa- ja vesialueet	ei poistoa	
1296010	Keskeneräiset asuinrakennukset	ei poistoa	
1297010	Keskeneräiset muut rakennukset	ei poistoa	
1298010	Keskeneräiset rakenteet	ei poistoa	
1299010	Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkävaikutteiset sijoitukset			
1301010	Muut osakkeet	ei poistoa	
1303010	Muut osuudet	ei poistoa	

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Kansallisomaisuus							Yhteensä
	110 Maa- ja vesialueet							
Hankintameno 1.1.2019	32 147 712,23							32 147 712,23
Lisäykset	12 045 374,64							12 045 374,64
Vähennykset	-12 733 271,48							-12 733 271,48
Hankintameno 31.12.2019	31 459 815,39							31 459 815,39
Kertyneet poistot 1.1.2019	0,00							0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00							0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00							0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00							0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00							0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	0,00							0,00
Arvonkorotukset	0,00							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	31 459 815,39							31 459 815,39

	Aineettomat hyödykkeet							Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
Hankintameno 1.1.2019	18 000,00	2 733 806,73	701 510,40					3 453 317,13
Lisäykset	16 743,24	940 340,74	258 835,93					1 215 919,91
Vähennykset	-13 520,00	0,00	0,00					-13 520,00
Hankintameno 31.12.2019	21 223,24	3 674 147,47	960 346,33					4 655 717,04
Kertyneet poistot 1.1.2019	-14 402,47	-1 703 886,75	0,00					-1 718 289,22
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00					0,00

Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-3 973,57	-889 482,00	0,00	-893 455,57
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	-18 376,04	-2 593 368,75	0,00	-2 611 744,79
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	2 847,20	1 080 778,72	960 346,33	2 043 972,25

	Aineelliset hyödykkeet							Yhteensä
	120 Maa- ja vesialueet	121 Rakennusmaa- ja vesialueet	122-124 Rakennukset, rakennelmat ja rakenteet	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2019	45 725,48	402 963,00	181 306 017,31	2 167 183,86	10 900,40	16 342,17	3 303 171,96	187 252 304,18
Lisäykset	0,00	0,00	1 964 522,72	92 010,00	17 458,38	0,00	1 736 256,14	3 810 247,24
Vähennykset	0,00	0,00	-630 269,43	0,00	0,00	-2 497,59	-2 113 049,19	-2 745 816,21
Hankintameno 31.12.2019	45 725,48	402 963,00	182 640 270,60	2 259 193,86	28 358,78	13 844,58	2 926 378,91	188 316 735,21
Kertyneet poistot 1.1.2019	0,00	0,00	-117 991 008,29	-989 936,30	-8 723,31	0,00	0,00	-118 989 667,90
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	5 820,97	0,00	0,00	2 497,59	0,00	8 318,56
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	-5 876 241,40	-293 321,35	-3 922,93	0,00	0,00	-6 173 485,68
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 497,59	0,00	-2 497,59
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	0,00	0,00	-123 861 428,72	-1 283 257,65	-12 646,24	0,00	0,00	-125 157 332,61
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	45 725,48	402 963,00	58 778 841,88	975 936,21	15 712,54	13 844,58	2 926 378,91	63 159 402,60

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset						Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit						
Hankintameno 1.1.2019	1 866,89						1 866,89
Lisäykset	0,0						0,00
Vähennykset	-1 749,16						-1 749,16

Hankintameno 31.12.2019	117,73	117,73
Kertyneet poistot 1.1.2019	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	117,73	117,73

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2019	2018	Muutos 2019-2018
Korot euromääräisistä saamisista	673 650,65	649 273,14	24 377,51
Muut rahoitustuotot	-31,56	158,77	-190,33
Rahoitustuotot yhteensä	673 619,09	649 431,91	24 187,18

Rahoituskulut	2019	2018	Muutos 2019-2018
Korot euromääräisistä veloista	5 575,31	13 971,44	-8 396,13
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistä poistot	0,00	283 691,40	-283 691,40
Rahoituskulut yhteensä	5 575,31	297 662,84	-292 087,53
Netto	668 043,78	351 769,07	316 274,71

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 9

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2019						31.12.2018	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus-osuus %	Myynti-oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	0		0,00			0,00		0,00
...								
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet yhteensä	3		117,73			0,00		1 866,89
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy						0,00		1 749,16
Oravais Centralantenn Andelslag	2		100,91			0,00		100,91
Toholammin Vesi Oy	1		16,82			0,00		16,82
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet	0		0,00			0,00		0,00
...								
Osakkeet ja osuudet yhteensä	3		117,73			0,00		1 866,89

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018
Liikelaitos	0,00	0,00
- Peruspääoma	0,00	0,00
- Muu oma pääoma	0,00	0,00
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,00	0,00
...	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2019	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				55,00			55,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	55,00	0,00	0,00	55,00

31.12.2019	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat				23 384,23	172 810,70	250 000,00	446 194,93
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat				113 383,60			113 383,60
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	136 767,83	172 810,70	250 000,00	559 578,53

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole valtiontakauksia.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole valtiontakuita.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	20 661 451,83	21 585 183,18	15 215 291,29	11 128 881,43	30 477 418,67	78 406 774,57

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
...						
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	20 661 451,83	21 585 183,18	15 215 291,29	11 128 881,43	30 477 418,67	78 406 774,57

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 13

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 14

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 15

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 16

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Täydentävä tieto tilinpäätöslaskelmien ja liitteiden kokoamiseen

KEHA-keskuksen talousyksikkö on laatinut keskitetyt liitteet 1, 12 ja 17.

KEHA-keskuksen talousyksikkö on laatinut talousarvion toteumalaskelman valtuuksien osalta.

Muiden laskelmien ja liitteiden tiedot on Palkeet koonnut kirjanpidosta kaikkien ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen osalta yhdeksi asiakirjaksi.

Muihin lyhytaikaisiin saamisiin 8.844.167,21 euroa sisältyy 6.009.897,63 euroa oman tuotannon ja teknisen tuen projekteista aiheutuvia ELY-keskusten sisäisiä saamia.

Rakennerahastomomentilla 32.50.64.09 ESR 2014-2020 oli käyttöä yhteensä 94.584.356,88, josta URasta maksettavia työvoimapolitiittisia tukia 4.668.211,11 euroa. Nämä toteuttajan käytöt ovat kirjanpidossa ilman valtuusvuotta, mutta ovat kuitenkin EURAssa valtuuden käyttöä.

Toimintamenoihin oli kirjattu tukikelvottomia menoja yhteensä 103.124 euroa.

KEHA-keskuksella on kirjanpidon ulkopuolella seurattavia takaisinperintäsaatavia, palkkaturvasaatavia ja vahingonkorvauksia:

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut -momentilta maksettujen tukien/korvausten takaisinperintäsaatavia 186.713 euroa.

Valtion korvaukset kotouttamisesta, takaisinperintäsaatavia 2.108 euroa.

EAKR ja Kansalliset tuet (TUKI2000 -järjestelmä), vanha ohjelmakausi 2007-2013, takaisinperintäsaatavia 7.350.058 euroa.

Kansalliset tuet (TUKI2014 -järjestelmä) vuodesta 2014 lukien 7.613.967 euroa.

EAKR, ohjelmakausi 2014-2020, takaisinperintäsaatavia 15.152.846 euroa.

ESR, ohjelmakausi 2014-2020, takaisinperintäsaatavia 30.118.980 euroa.

Elinkeinotalouden edistäminen (EKTR), vanha ohjelmakausi, takaisinperintäsaatavia 854.119 euroa.

EMKR, ohjelmakausi 2014-2020, takaisinperintäsaatavia 108.582 euroa.

Kalatalouden edistäminen, takaisinperintäsaatavia 510 euroa.

Pk-yritysten osaamisen kehittämispalvelujen saatavia, jotka poistettu tileistä, mutta jatketaan perintää (Siiri-järjestelmä) 7.845 euroa.

Palkkaturvasaatavia 135.298.527 euroa.

Vahingonkorvauksia 90.676 euroa.

Energiatukien takaisinperintäsaatavia 34.000 euroa.

Muut saatavat 19.877 euroa (oikeudenkäyntikuluja ja vuokratästejä sekä yksi vahingonkorvaus).

Momentti 30.40.51 Kalatalouden edistäminen muuttui varainhoitovuonna kaksivuotisesta kolmivuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Menomomenttien käyttö pääryhmyksestä poikkeavaan käyttötarkoitukseen

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
----------	-----------	-------	-----------

24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	41 Henkilöstökulut	2 104	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan määrän palkkausmenojen rahoittamiseen valtion virastojen ja laitosten Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen hankkeissa. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön sekä Venäjä-politiikan toimeenpanon tukemiseen liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen.	43 Palvelujen ostot	2 717	
	45 Muut kulut	1696	
	93 Suoritetut alv-menot	424	
	Yhteensä	6 941	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
417.30.20.47 Kansallinen ruokaketjun kehittäminen	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	389	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	18 751	
	42 Vuokrat	273	
	43 Palvelujen ostot	658	
	45 Muut kulut	7 605	
	49 Sisäiset kulut	22228	
	93 Suoritetut alv-menot	608	
	Yhteensä	50 512	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen sekä 417. ja 418.30.40.22	82-83 Siirtotalouden kulut	2 013 616	
Määrärahaa saa käyttää uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä, biotaloutta, ympäristön hoitoa, luonnon monimuotoisuutta, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen soputumista koskeviin kehittämis-, kokeilu-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin ja viestintään sekä näihin liittyvien avustusten maksamiseen.			
	Yhteensä	2 013 616	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.31 Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen sekä 417. ja 418.30.40.31	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	9 212	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää valtion työnä toteutettavista vesihuoltohankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan hankkeista aiheutuvan henkilöstön palkkausmenojen ja muiden kulutusmenojen sekä sijoitusmenojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	1 089	
	42 Vuokrat	616	
	43 Palvelujen ostot	1 289 253	
	45 Muut kulut	30 018	
	93 Suoritetut Alv-menot	276 915	
	Yhteensä	1 607 103	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.51 Kalatalouden edistäminen sekä 418.30.40.51	43 Palvelujen ostot	19 620	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	49 Sisäiset kulut	57 916	

Määrärahaa saa käyttää enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.	93 Suoritetut alv-menot	2 309	
	Yhteensä	79 845	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen sekä 417. ja 418.30.40.62	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6936	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää kansallisesti rahoitettavista elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteistä ja kaupallisen kalastuksen valvonnasta sekä ammattikalastajille myönnettävistä saimaannorpan suojelusta aiheutuvien taloudellisten vahinkojen korvauksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös rahoitusosuuksien maksamiseen toiselle valtion virastolle.	43 Palvelujen ostot	82427	
	49 Sisäiset kulut	9 674 304	
	93 Suoritetut alv-menot	4 764	
	Yhteensä	9 768 431	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
31.30.63 Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen sekä 417. ja 418.31.30.63	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	382	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.	43 Palvelujen ostot	638 848	
	61 Satunnaiset kulut	283	
	93 Suoritetut alv-menot	166 510	
	Yhteensä	806 023	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
31.30.64 Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen sekä 418.31.30.64	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 582	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää saariston yhteysalusliikennepalveluihin ja niistä aiheutuviin kulutusmenoihin sekä selvityksiin ja tiedottamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen.	42 Vuokrat	435	
	43 Palvelujen ostot	8 866 905	
	45 Muut kulut	6 632	
	61 Satunnaiset kulut	300 000	
	93 Suoritetut alv-menot	2 125 508	
	Yhteensä	11 302 062	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
31.30.66 Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset sekä 418.31.30.66	11 Aineettomat hyödykkeet	13 520	
Määrärahaa saa käyttää yhteysalusliikennepalvelujen ostoihin. Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää saariston yhteysalusliikennepalveluihin Kotka-Pyhtään ja Hiittisten reittialueilla, niistä aiheutuviin kulutusmenoihin, selvityksiin ja tiedottamiseen sekä saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen.	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	259	
	42 Vuokrat	18032	
	43 Palvelujen ostot	4 019 197	
	45 Muut kulut	2389	
	93 Suoritetut alv-menot	968 687	

	Yhteensä	5 022 084	
--	-----------------	------------------	--

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.01.20 Siviilipalvelus	82-83 Siirtotalouden kulut	1 892 685	
Määrärahasta maksetaan siviilipalvelusvelvoitusten ylläpitokustannukset.	Yhteensä	1 892 685	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.01.29 TEM hallinnonalan arvonsiirtoverot	82-83 Siirtotalouden kulut	58 143	
Määrärahaa saa käyttää tavaroiden ja palvelujen ostoihin sisältyvien alv-menojen maksamiseen. Menot kirjattu menonsiirtotilille, koska hankittu tavara tai palvelu on annettu menonsiirtotilille.	Yhteensä	58 143	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut sekä 418.32.30.51	17 Lyhytaikaiset saamiset	2 107 637	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen. Valtion virastoille ja laitoksille työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkakustannuksiin enintään 500 henkilötyövuotta vastaavalta osalta. Tältä momentilta ja momentilta 33.20.50 ja 33.20.52.	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	16 653	
	41 Henkilöstökulut	7 007 882	
	42 Vuokrat	9 739	
	43 Palvelujen ostot	5 093 035	
	45 Muut kulut	684 528	
	61 Satunnaiset kulut	71 522	
	93 Suoritetut alv-menot	1 160 660	
	Yhteensä	16 151 656	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.40.52 Palkkaturva	43 Palvelujen ostot	132 481	
Määrärahaa saa käyttää takaisinperittyjen saatavien palautusten ja niistä kertyvien korkojen ja palkkaturvamenettelyyn liittyviin viranomaismaksuihin ja oikeudenkäyntikuluihin sekä konkurssikustannusten maksamiseen.			
Momentin määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.	Yhteensä	132 481	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.50.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	49 Sisäiset kulut	14 443 261	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös rahoitusosuuksien maksamiseen toiselle valtion virastolle. Määrärahaa saa käyttää ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös EAKR-osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan ja ESR-osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 250 henkilötyövuotta vastaavan			

henkilöstön palkkaamiseen.	Yhteensä	14 443 261	
----------------------------	-----------------	-------------------	--

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.70.30 Valtion korvaukset kotouttamisesta	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	1033	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	41 Henkilöstökulut	407 398	
	43 Palvelujen ostot	4 783	
	45 Muut kulut	126 453	
	61 Satunnaiset kulut	600	
	93 Suoritetut alv-menot	2 273	
Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.	Yhteensä	542 540	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
33.20.50 Valtionosuus ansiopäivärahasta	41 Henkilöstökulut	1 184 677	
Määrärahaa saa käyttää myös julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen. Katso momentti 32.30.51			
	Yhteensä	1 184 677	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
33.20.52 Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob)	41 Henkilöstökulut	911 292	
Määrärahaa saa käyttää myös julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen. Katso momentti 32.30.51			
	Yhteensä	911 292	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
417.35.10.22 Eräät ympäristömenot	82-83 Siirtotalouden kulut	7 824	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:			
Määrärahaa saa käyttää avustuksiin kehittämis- ja kokeiluhankkeisiin edellä tarkoitettujen käyttötarkoitusten edistämiseksi.	Yhteensä	7 824	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen sekä 417. ja 418.35.10.61	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	216	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	41 Henkilöstökulut	59 772	
	42 Vuokrat	1 086	
	43 Palvelujen ostot	1 667 463	
	45 Muut kulut	10 304	
	49 Sisäiset kulut	102 853	
Määrärahaa saa käyttää myös hankkeista aiheutuvien enintään 6 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen. Momentin määrärahaa rahoitettu, valtion työnä toteutettu ja valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnalle tai muulle yhteistyökumppanille. Samalla on myös sovittava ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava.	93 Suoritetut alv-menot	276 958	
	Yhteensä	2 118 652	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
----------	-----------	-------	-----------

35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot sekä 417. ja 418.35.10.63	10 Kansallisomaisuus	9 877 285	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa voi käyttää luonnonsuojelutarkoituksiin hankittavien alueiden tai yksityisiksi suojelu-alueiksi perustettavien alueiden arvioinnista, maanmittaustoimituksista ja hankintatehtävistä sekä yksityisten suojelualueiden merkinnästä aiheutuviin menoihin ja lisäksi ympäristöministeriön hallinnassa olevien alueiden kiinteistönhoidon ja mahdollisiin korvaustoimitusten kuluihin. Enintään 80.000 euroa erikseen tehtävien yhteistoimintasopimusten perusteella maksettaviin palkkioihin, joilla edistetään maanomistajien tekemien Etelä-Suomen metsien monimuotoisuus-ohjelman (METSO) mukaisten tarjousten käsittelyä. Koron maksamiseen jaksotetuille kauppahinnan ja korvauksen maksuerille, jolloin koron suuruus on kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 95 §:n 1 momentin mukainen.	12 Aineelliset hyödykkeet	-1 000	
	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	5 417	
	42 Vuokrat	2 160	
	43 Palvelujen ostot	600 448	
	45 Muut kulut	35 939	
	51 Rahoituskulut	19	
	61 Satunnaiset kulut	10 693	
	93 Suoritetut alv-menot	36 542	
	Yhteensä	10 567 503	

6 Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2020.

7 Tilintarkastajan merkintä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä ____/____ 2020

Tämä asiakirja KEHA/1182/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/1182/2020 har godkänts elektroniskt

Knaapinen Petri 28.02.2020 15:12

Madekivi Olli 28.02.2020 12:51

Karvonen Marja 28.02.2020 10:58

Muilu Tommi 28.02.2020 09:01

Sammallahti Juha 28.02.2020 10:02

Gunnar Leena 28.02.2020 09:18

Häkkinen Pekka J 28.02.2020 15:10

Patrikainen Pasi 28.02.2020 15:08

Niiranen Ari 28.02.2020 09:19

Östergård Anders 28.02.2020 09:21

Liimatta Jonas 28.02.2020 15:41

Korhonen Jaana B 28.02.2020 11:00

Ylinampa Jaakko 28.02.2020 09:10

Lehtinen Jukka 28.02.2020 09:11

Saari Timo 28.02.2020 09:01

Salmenoja Mikko 28.02.2020 15:38